

ÅRSBERETNING

Gjensidige-konsernet oppnådde et resultat før skatt på 3.254,0 millioner kroner i 2010. Styret foreslår at det utbetales 2.350,0 millioner kroner i utbytte, tilsvarende 80 prosent av årets resultat etter skatt for konsernet.

Konsernets skadeforsikringsvirksomhet oppnådde tilfredsstillende lønnsomhet i 2010 selv om resultatet er påvirket av en streng vinter i første og til dels fjerde kvartal. Igangsatte tiltak for å redusere kostnadene har gitt de planlagte resultater, og kostnadsandelen forbedret seg betydelig i 2010. Den underliggende skadeprosenten utviklet seg også positivt gjennom året.

Forretningsområdene Pensjon og sparing samt Bank hadde en god utvikling i 2010, og bankvirksomheten kan vise til sitt første år med et positivt resultat før skatt. Helsesatsingen har en liten økning i driftsinntektene fra 2009 til 2010, i hovedsak som følge av noen mindre oppkjøp. Forretningsområdet leverte positive resultater og en tilfredsstillende EBITA-margin for 2010.

Avkastningen på de finansielle investeringene var tilfredsstillende i 2010, med en finansavkastning på 5,2 prosent.

VIRKSOMHETEN

Gjensidige Forsikring ASA (Gjensidige Forsikring) har hovedkontor i Oslo. Virksomhetens formål er å dekke kundenes trygghetsbehov ved å tilby konkurransedyktige forsikringsprodukter og andre tjenester som naturlig henger sammen med dette. Gjensidige Forsikring er morselskap i Gjensidige-konsernet (Gjensidige).

Konsernets kjernevirksomhet er skadeforsikring, og 76,1 prosent av denne virksomheten, målt i forfalte bruttopremier for 2010, er knyttet til Norge. Gjensidige er den største norske skadeforsikringsaktør i de norske, danske, svenske og baltiske forsikringsmarkedene.

Skadeforsikringsvirksomheten omfatter både skade- og personforsikringsprodukter. Den norske skadeforsikringsvirksomheten omfatter i tillegg livsforsikringer som er rene risikoforsikringer av høyst ett års varighet. Gruppelivsforsikringer er her det største produktet. Etter at hoveddelen av den danske og svenske virksomheten nå er organisert gjennom filialer av det norske morselskapet, vil slike produkter også bli introdusert i Danmark og Sverige under den norske konsesjonen.

I privatmarkedet, som i Norge også inkluderer landbruksmarkedet, tilbyr konsernet forsikringsprodukter knyttet til motorvogn, bolig, person, landbruk og andre forsikringsprodukter som reise- og fritidsforsikringer. I næringslivsmarkedet, som også omfatter kommuner og kommunal virksomhet, tilbys forsikringsprodukter knyttet til motorvogn, bygning, person, ansvar og marine/transport.

I Norge tilbyr Gjensidige i tillegg produkter innen pensjon og sparing

til privat- og næringslivskunder, samt banktjenester til privatpersoner. Videre tilbys det helsetjenester i Hjelp24 AS (Hjelp24). Hjelp24 leverer produkter og tjenester innen bedriftshelsetjenester, trygghetsalarmtjenester, private sykehus- og spesialisttjenester samt arbeidsmiljøkartlegging.

MÅL OG STRATEGI

Gjensidiges overordnede mål er å være et lønnsomt, ledende og kundeorientert nordisk skadeforsikringsselskap. Skadeforsikringsvirksomheten utgjør konsernets kjernevirksomhet. Konsernets øvrige satsingsområder skal primært understøtte kjernevirksomheten gjennom å tilby relasjonsbyggende breddeprodukter og -tjenester som bank, pensjon og sparing til de norske skadeforsikringskundene, samt å realisere skalafordeler gjennom satsing på skadeforsikring i Norden og Baltikum.

Gjensidiges forretningsmodell er basert på en integrert verdikjede, fra produksjon av finansielle tjenester og produkter til distribusjon og eierskap til kunderelasjonen. Dette muliggjør strømlinjeforming av alle prosesser og leveranser, noe som igjen bidrar til høy effektivitet og lave kostnadsandeler. Sammen med et sterkt merkenavn og en kundebase på nesten én million kunder, gir dette Gjensidige en solid posisjon i det norske skadeforsikringsmarkedet.

En viktig del av strategien for kjernevirksomheten er å opprettholde en disiplinert tilnærming til hvilke forsikringsrisikoer som tegnes. Konsernets lange erfaring og store mengder med data utgjør et betydelig konkurransefortrinn i så måte. For Gjensidige er lønnsomhet i forsikringsvirksomheten prioritert fremfor økte markedsandeler. En konsekvens av dette er at Gjensidige i løpet av de senere årene blant annet har vektet seg ned innen personrisikoprodukter, samt trukket seg ut av markedene for forsyningsskip, offshore og utenlandske fiskebåter som følge av for lav produktlønnsomhet.

For å videreutvikle den norske kjernevirksomheten prioriteres det å tilby kundene et bredt spekter av skade- og personforsikringsprodukter. Gjensidige er i dag totalleverandør av slike produkter til norske privat- og næringslivskunder. Videreutvikling og påbygging av fordels- og organisasjonskundeprogrammene er viktig for å utvide eksisterende kunderelasjoner både i dybde og bredde. Dette bidrar til mer fornøyde kunder og redusert avgang, samt at det understøtter salg av bank-, pensjons- og spareprodukter til forsikringskundene. Konsernets egne data viser at kunder som inngår i et kundeprogram i privat- og landbruksmarkedet, i gjennomsnitt har et kundeforhold til Gjensidige som varer i overkant av 12 år, mens øvrige kunder i gjennomsnitt har et kundeforhold som varer i overkant av fem år.

STYRET

Styret i Gjensidige har ni medlemmer, hvorav tre er valgt av og blant de ansatte. Styrets leder velges særskilt av representantskapet. Styret er satt sammen etter vedtektenes generelle krav knyttet til kompetanse, kjønn og geografi. I 2010 ble det holdt 19 styremøter.

Kundebetjening i Norge er samlet i to divisjoner, Privat og Næringsliv. Variasjon og bredde i distribusjonsleddet er viktig for å kunne møte de ulike kundegruppenes ønsker, og for å kunne håndtere nysalg, fornyelser og kryss-salgsaktiviteter bedre. Konsernet investerer betydelige midler i utvikling av teknologibaserte og kostnadseffektive distribusjonskanaler, som for eksempel telefonbaserte salgs- og kundesentre og en integrert internettportal. Nysalg vil i større grad enn tidligere foregå gjennom slike distribusjonskanaler.

Konsernets satsing innenfor de mer relasjonsbyggende produkt- og tjenesteområdene bank, pensjon og sparing, samt helse, skal styrke konkurransekraften og bidra til å utvikle Gjensidige som relasjonsaktør. Konsernets betydelige kundebase utgjør en unik mulighet for å lykkes med lønnsom vekst gjennom kryssalg av nye tjenester til forsikringskundene. En diversifisert produktportefølje gjør at Gjensidige i større grad kan kapitalisere på verdien av eksisterende kundebase og distribusjonsplattform. Ved utløpet av 2010 var 84,8 prosent av pensjons- og sparekundene og 48,8 prosent av bankkundene også skadeforsikringskunder i Gjensidige.

Gjensidiges helsesatsing Hjelp24 har vokst betydelig siden oppstarten i 2001, og er i dag den største og ledende aktøren innen private helsetjenester i Norge. Forretningsområdet fungerer i dag som støtteområde for den norske skadeforsikringsvirksomheten, og tjenestene er særlig rettet mot de norske næringslivskundene. Styret har bedt administrasjonen om å vurdere hvorvidt Hjelp24 fortsatt bør være en heleid del av konsernets breddeaktiviteter i Norge. Det nordiske markedet for private helsetjenester er preget av betydelig vekst og utvikling. Administrasjonen vil vurdere om Hjelp24 kan gis bedre forutsetninger for å delta i denne utviklingen gjennom andre strukturelle løsninger. Det forventes at en konklusjon vil foreligge i løpet av annet halvår 2011.

Gjensidige har en lang historie innen livs- og pensjonsforsikringsvirksomhet, først direkte gjennom Gjensidige Livsforsikring, senere Gjensidige NOR Spareforsikring, og indirekte i Vital gjennom eierandelen i DnB NOR. I 2006 startet Gjensidige på nytt opp egen pensjonsforsikringsvirksomhet i Gjensidige Pensjon og Sparing. Samme år kjøpte konsernet den første aksjeposten i Storebrand. Gjensidige eier i dag 24,33 prosent av aksjene i Storebrand. Eierandelen vurderes som en langsiktig strategisk investering, og sammen med Gjensidiges egen satsing i pensjonsmarkedet gir den konsernet en betydelig eksponering i det norske og svenske livsforsikringsmarkedet.

Gjennom vekst innen skadeforsikring i Norden og Baltikum skal konser-

net realisere skalafordeler i form av synergier som bidrar til langsiktig verdiskaping, økt konkurransekraft gjennom tilgang til nye kunder, og større risikospredning gjennom en større og mer diversifisert portefølje. Kostnadssynergiene realiseres særlig innenfor områdene reassurans, utvikling og forvaltning av forsikringsprodukter, felles retningslinjer for underwriting, mer effektiv kapitalallokering og felles støtte- og IKT-løsninger. Det er også et potensial for synergier på inntektssiden. For eksempel har den danske delen av virksomheten ledende kompetanse innen forsikringsløsninger til kommunesektoren, noe som er en verdifull plattform for konsernets utvikling av tilsvarende tilbud i de øvrige nordiske landene. Videre utgjør Gjensidiges kompetanse innen multidistribusjonskanaler i Norge et betydelig konkurransefortrinn som også skal utnyttes i de øvrige markedene.

I tillegg til organisk vekst vil Gjensidige også fremover søke vekst gjennom oppkjøp av virksomhet som understøtter konsernets vekststrategi innen bredde og geografi, forutsatt at transaksjonene understøtter konsernets langsiktige egenkapitalavkastningskrav innen tre år. Forsikringsvirksomhet som erverves må i tillegg levere resultater som ligger innenfor konsernets combined ratio-mål innen to til tre år etter ervervet. Konsernets finansielle mål er nærmere kommentert nedenfor.

Konsernets kapitalstyring baseres på Gjensidiges interne, risikobaserte kapitalmodell, og skal sikre at kapitalkostnaden tas hensyn til ved beslutninger om allokering av kapital. På denne måten kan ledelsen vurdere forholdet mellom risiko i investerings- og forsikringsvirksomheten, samtidig som det sikrer at prisingen av forsikringsproduktene reflekterer kapitalkostnaden og de langsiktige lønnsomhetskravene.

Fredag 10. desember 2010 ble Gjensidige Forsikring notert på Oslo Børs. Hensikten med børsnoteringen er å gi konsernet større handlefrihet og muligheter til å delta i de strukturendringene som preger finansbransjen i Norden. Noteringen har gitt konsernet et verdipapir som kan benyttes ved eventuelle oppkjøp eller på annen måte til å finansiere vekststrategien, både innen bredde og geografi, samtidig som det er satt en verdi på Gjensidige.

Gjensidige er og skal være en attraktiv arbeidsplass som tiltrekker seg, utfordrer og utvikler motiverte og kompetente medarbeidere og ledere. Dette oppnås gjennom en sterk satsing på leder- og medarbeiderutvikling, utvikling av gode belønningsmodeller, og et systematisk arbeid med å videreutvikle kompetansen i organisasjonen. Konsernets leder-, salgs- og kompetanseutvikling tilbys fra Gjensidigeakademiet, hvor ressursene er samlet.

INGE K. HANSEN

Styreleder

Hansen tiltrådte som styreleder i Gjensidige i 2008. Hansen er nå rådgiver, og har tidligere blant annet vært konserndirektør i Statoil, konsernsjef i Aker Kværner og rådgiver i Aker ASA. Han er styreleder i Siriusungen AS, NorSun AS, Bertel O. Steen AS, Hotell- og Restauranthuset Continental AS, og ved Leonhard Nilsen og Sønner AS og styremedlem i NorWind AS, Hydro ASA, Jiffy International AS, Sissener AS og Master Marine AS. Hansen er siviløkonom fra Norges Handelshøyskole. Hansen har møtt på 18 styremøter.

FINANSIELLE MÅL

Gjensidiges overordnede finansielle mål er en egenkapitalavkastning på 15 prosent før skatt. Konsernets egenkapitalavkastning før skatt endte på 14,4 prosent i 2010, noe under målsatt nivå. Som nevnt innledningsvis er resultatet for 2010 påvirket av den strenge vinteren i første og til dels fjerde kvartal, noe som har hatt en negativ effekt på egenkapitalavkastningen.

Konsernet skal ha en kapitalisering som sikrer en A-rating. Gjensidige har betydelige kapitalbuffer, både i forhold til interne risikomodeller, legale kapitaldekningskrav og i forhold til en A-rating. Konsernets A-rating ble senest bekreftet fra Standard & Poor's i august 2010.

Den solide kapitaliseringen har vært avgjørende ved utforming av styrets utbyttepolitikk. Målet er at mellom 50 og 80 prosent av konsernets resultat etter skatt skal utdeles som utbytte. Utbyttepolitikken og styrets forslag til utbytte for regnskapsåret 2010 er nærmere kommentert i avsnittet om disponering av resultat.

Frem til 2008 hadde konsernet et mål om en gjennomsnittlig combined ratio for den norske skadeforsikringsvirksomheten på 97 prosent. I forbindelse med styrets evaluering av konsernets strategi og finansielle mål i 2008, ble målet redusert til en combined ratio på mellom 90 og 93 for den samlede skadeforsikringsvirksomheten, gjeldende fra og med 2011.

En viktig konsekvens av det reviderte resultatmålet er at konsernet prioriterer forsikringslønnsomhet og en balansert portefølje fremfor økte markedsandeler. For å oppnå tilfredsstillende lønnsomhet er det gjennom de siste årene gjennomført betydelige premiepåslag og innført nye tariffmodeller, i kombinasjon med innføring av basispremie på 180 kroner per forsikringstaker fra annet halvår 2010. Videre ble det i 2008 igangsatt effektiviseringsprogram for å redusere erstatningskostnadene med 400 til 500 millioner kroner og driftskostnadene med 300 til 400 millioner kroner. Begge programmene er fullført ved utløpet av 2010, med kostnadsnedtak innenfor det målsatte nivået. Combined ratio for skadeforsikringsvirksomheten endte på 95,3 prosent i 2010. Med full effekt av de gjennomførte tiltakene, tas det sikte på at combined ratio vil ligge innenfor det målsatte nivået fra 2011.

Som en del av den strategiske oppdateringen, har styret fastsatt en målsetting om at skadeforsikringsvirksomheten skal oppnå en kostnadsandel på 15 innen 2015. Ulike tiltak skal iverksettes for å nå målet, hvorav de viktigste er knyttet til automatisering og styrking av selvbetjeningsløsninger, relokalisering av funksjoner og forenkling av produktstrukturen.

Både pensjons- og sparevirksomheten og Gjensidige Bank er foreløpig i en oppstartsfase. Banken oppnådde et positivt resultat i 2010, mens tilsvarende mål for pensjon og sparing er et positivt resultat i 2011. Innen tre år skal begge virksomheter levere avkastning i samsvar med konsernets langsiktige egenkapitalavkastningsmål.

For helsevirksomheten er målet et EBITA-nivå på mellom seks og åtte prosent. I 2010 oppnådde helsevirksomheten en EBITA på 5,0 prosent. Dette er tilfredsstillende i et år hvor inntektssiden har vært preget av tap av enkelte større kontrakter.

MARKEDSPOSISJON

Gjensidige var den ledende aktøren innen norsk landbasert skadeforsikring i 2010, med en markedsandel på 27,9 prosent av et totalmarked på 42.956 millioner kroner. (kilde: Finansnærings Fellesorganisasjon, FNO.) Sammenlignet med 2009 er markedsandelen redusert med 0,5 prosentpoeng (fra 28,4 prosent i 2009). Endringen skyldes i hovedsak økende konkurranse, både fra etablerte finanskonsern med ny og større produktbredde, og fra utenlandske forsikringsaktører. For privatbransjene hadde selskapet en markedsandel på 25,4 prosent. Innen næringslivssegmentet, som også inkluderer forsikringsprodukter til landbruket, utgjorde markedsandelen 33,4 prosent. I landbruksmarkedet isolert sett var markedsandelen på 71,3 prosent av et totalmarked på 1.200 millioner kroner.

I det baltiske skadeforsikringsmarkedet har Gjensidige en markedsandel på 6,9 prosent i 2010 (kilde: Insurance Supervision Authorities of Latvia, Lithuania, Estonia; Estonia Statistics; Gjensidige Baltic reports; Swedbank Varakindlustus interim Q4 report), som er noe under det målsatte nivået på ti prosent markedsandel.

Markedsandelene i Danmark og Sverige er henholdsvis 5,8 prosent (basert på den sist tilgjengelige statistikk fra Forsikring & Pensjon (F&P) per desember 2010) og 1,3 prosent (kilde: FörsäkringsFörbundet, statistikk per fjerde kvartal 2010).

I et tre til fem års perspektiv har Gjensidige et mål om å være det tredje største skadeforsikringsselskap i Norden, målt i premieinntekter. Ved utløpet av 2010 var konsernet den fjerde største aktøren (kilde: Gjensidiges egne beregninger).

KUNDEORIENTERING

Gjensidige har valgt kundeorientering som strategisk retning for konsernet. Dette er forankret i konsernets visjon "Vi skal kjenne kunden best, og bry oss mest". I et konkurranseutsatt marked vil kundetilfredshet bli

GUNNHILD H. ANDERSEN

Styremedlem

Andersen tiltrådte som ansattrepresentant i Gjensidiges styre i 2008. Hun er kunderådgiver i Gjensidige og har over 20 års erfaring fra forsikring. Andersen er medlem av styret i Finansforbundets geografiske avdeling Østfold. Andersen har møtt på 19 styremøter.

stadig viktigere for å skille seg ut fra konkurrentene, og et virkemiddel for å sikre kundeloyalitet og at kundene velger flere produkter.

For å få en vurdering av Gjensidige opp mot andre selskaper, har Gjensidige valgt å delta i den bransjeuavhengige undersøkelsen "Norsk Kundebarometer". Ambisjonen er at Gjensidige over tid skal etablere seg blant de ti selskapene med høyest kundetilfredshet i Norge.

De senere årene har kundetilfredhetsscoren ligget i toppsjiktet blant bank- og forsikringsselskapene. Ambisjonen er å forbedre denne prestasjonen ytterligere slik at fornøyde kunder blir Gjensidiges sterkeste kjennetegn og viktigste konkurransefortrinn.

Gjensidige har etablert et felles rammeverk for konsernets kundeorientering – GjensidigeOpplevelsen, med følgende fire virksomhetsprinsipper:

- Vi holder det vi lover
- Vi leverer alltid kvalitet
- Vi gjør det vanskelige enkelt
- Vi sikrer oss at kunden er fornøyd

Disse skal gi tydelig retning for organisasjonen, og virker som styrende prinsipper for Gjensidiges kunderettede verdiskapning og utvikling.

Med GjensidigeOpplevelsen som utgangspunkt jobbes det systematisk med å bedre kundetilfredsheten. Det er iverksatt et konsernovergripende program for å identifisere og forbedre den opplevde verdien ved å være kunde i Gjensidige. I løpet av 2010 er nærmere 80 forbedrings tiltak iverksatt under dette programmet. For å understøtte forbedringsarbeidet gjennomfører Gjensidige egne målinger av hvordan kundene oppfatter den service som ytes. Servicetilfredsheten måles og følges opp kontinuerlig, helt ned på medarbeidernivå.

DISTRIBUSJON

Gjensidige har i underkant av en million forsikringskunder i Norge, om lag 860.000 privatkunder og 90.000 næringslivskunder. Privatkundene betjenes via ulike distribusjonskanaler som lokalkontorer, kunde- og salgssentra og internett, mens næringslivskundene betjenes via telefon, bedriftssentre og gjennom lokale representanter. De 500 største næringslivskundene betjenes av en egen organisasjonsenhet sammen med kunder via meglerapparatet.

Rolledelingen mellom de ulike kanalene er endret og tydeliggjort i løpet av de siste årene. Dette har blant annet medført en reduksjon i antall lokalkontorer, fra 141 ved utløpet av 2005 til 50 ved utløpet av 2010. Samtidig er det etablert salgssentre (utgående telefonsentre) for å

effektivisere nysalget. Ved utløpet av 2010 er til sammen 21 av de 50 lokalkontorene oppgradert til finanskontorer, som er fullsortimentskontorer som kan ta seg av kundenes totale behov innen forsikring, bank, pensjon og sparing. Kundene tilbys nå produkter og tjenester via ett kontaktpunkt, noe som i stor grad styrker muligheten for økt salg av et bredere produktspekter.

Gjensidige har gode og effektive løsninger for salg gjennom internett. Gjensidige.no er en komplett finansportal for forsikring, bank, pensjon og sparing. Gjensidige har lansert en ny handlekurv hvor kunden kan kjøpe forsikringsprodukter online og opprettet nye innloggingssider for privat og bedriftskundene. Her får kundene en komplett oversikt over egne produkter og tjenester, og kan forvalte sitt kundeforhold til Gjensidige, for eksempel melde skade eller endre et fond. Det var 7,8 millioner besøk på gjensidige.no i 2010, en økning på 40 prosent fra 2009. Salget via internett økte med nesten 15 prosent fra 2009 til 2010. Det forventes fortsatt sterk vekst i denne distribusjonskanalen.

Det danske privatmarkedet betjenes primært via telefon av et kundesenter i København samt via internett. I tillegg selges privatprodukter via samarbeidspartnere, blant annet Kia Motor, FDB (Fællesforeningen for Danmarks brugsforeninger), Ledernes Hovedorganisasjon og EDC, Danmarks største eiendomsmeglerkjede. I det danske næringslivsmarkedet foregår distribusjonen i første rekke i samarbeid med meglere.

I forbindelse med kjøpet av Nykredit Forsikring ble det inngått en langsiktig distribusjonsavtale med Nykredit-konsernet. Nykredit er et av Danmarks største finanskonsern, med et omfattende distribusjonsnettverk med 70 rådgivningskontorer og to eiendomsmeglerkjeder med ca 310 filialer, i tillegg til telefonbasert kundesenter. Nykredit distribuerer skadeforsikringer på vegne av Gjensidige både i privat- og næringslivsmarkedet.

I det svenske privatmarkedet foregår distribusjon både direkte via telefon og internett og gjennom forsikringsformidlere (partnere og agenter). I næringslivsmarkedet er distribusjonen hovedsakelig via forsikringsmeglere og partnere.

De viktigste distribusjonskanalene i det baltiske markedet er direktesalg og salg via forsikringsagenter og -meglere. Salg via internett er nå også i ferd med å øke sin betydning i det baltiske markedet.

I kommunemarkedet foregår distribusjonen enten direkte eller via meglere, og er i stor grad basert på anbudskonkurranser.

TROND VEGARD ANDERSEN

Styremedlem

Andersen tiltrådte som styremedlem i Gjensidige i 2009, etter å ha vært medlem i eierutvalget for Øst fra 2005. Andersen er administrerende direktør i Fredrikstad Energi AS (FEAS). Han er styreleder i alle datterselskapene i FEAS og styremedlem i Værste AS (Bydelsutvikling i Fredrikstad). Andersen er statsautorisert revisor og siviløkonom fra Norges Handelshøyskole og har 13 års erfaring fra revisjon og rådgivning i PricewaterhouseCoopers. Andersen har møtt på 19 styremøter.

Gjensidige har også posisjonert seg for produktleveranser tilpasset ulike distribusjonskanaler («White Label»), både i Norge og resten av Norden. Distribusjonen er hovedsakelig via agenter samt forretningspartnere som butikker, bilforhandlere og banker som ønsker å utvide produkttilbudet med forsikringsprodukter under eget merke.

ÅRET 2010

Viktige hendelser

2010 var et begivenhetsrikt år for Gjensidige. Gjennom oppkjøpet av Nykredit Forsikring etablerte konsernet en solid plattform i det danske markedet. Etter oppkjøpet utgjør virksomheten utenfor Norge om lag en fjerdedel av skadeforsikringsvirksomheten. Omdanningen av morselskapet Gjensidige Forsikring fra et gjensidig selskap til et børsnotert allmennaksjeselskap har sikret Gjensidige en langsiktig finansieringskilde og styrket konsernets strategiske fleksibilitet.

8. mars 2010 inngikk Gjensidige avtale om erverv av Nykredit Forsikring fra Nykredit-konsernet, med gjennomføring av kjøpet i slutten av april 2010. Samtidig inngikk Gjensidige og Nykredit-konsernet et langsiktig strategisk partnerskap som innebærer at Nykredit-konsernet skal selge og distribuere Gjensidiges skadeforsikringsprodukter i det danske markedet. Økt volum i kombinasjon med den strategiske distribusjonsavtalen styrket Gjensidiges konkurransekraft i det danske markedet. Samtidig bidrar oppkjøpet til at Gjensidige kan realisere ytterligere kostnadssynergier gjennom stordriftsfordeler. Det er identifisert årlige kostnadssynergier før skatt på rundt 230 millioner kroner som ventes fullt realisert i 2014. Disse knytter seg i hovedsak til distribusjon, IKT, reassurans, samkjøring av fellesfunksjoner og implementering av Gjensidiges konsernfunksjoner. Integrasjonskostnader er beregnet til om lag 170 millioner kroner, og vil i hovedsak belaste regnskapet i perioden 2010 til 2012.

Fra 1. januar 2010 er den danske forsikringsvirksomheten organisert som en filial av det norske morselskapet. Unntaket er danske arbeidsskadeforsikringer, som er organisert i konsernets danske selskap for arbeidsskadeforsikring, samt privatporteføljen i Nykredit Forsikring. Den svenske virksomheten ble filialisert høsten 2009. Etablering av filialer styrker forutsetningene for å arbeide på tvers av landegrensene samtidig som en forenklet beslutningsstruktur bidrar til mer effektiv drift. Filialiseringen gir et positivt bidrag i forhold til målsettingen om reduserte kostnader.

Gjennom 2010 ble det jobbet videre med igangsatte tiltak som skal bidra til at det reviderte målet for combined ratio på mellom 90 og 93 nås fra og med 2011. På salgssiden er det primært igangsatt tiltak som forventes å øke markedskraften på noe sikt. Dette inkluderer blant

annet en egen kunde- og merkevareskole for trening og opplæring av selgere og selgerledere, som ble startet opp i 2009. Skolen skal bidra til å gi Gjensidige en ledende posisjon innenfor konsepter for tjenestestalg gjennom en moderne salgskultur og høy profesjonalitet i kundedialogen. Gjensidiges kunde- og merkevareskole har også utviklet opplæringsprogrammer for oppgjørsledere og oppgjørsmedarbeidere, og er en del av Gjensidigeakademiet, som ble etablert i 2010. Videre arbeides det med nye tariffmodeller for å sikre riktig prising av forsikringsrisikoen. I juni 2010 ble ny boligtariff tatt i bruk, noe som forventes å gjøre selskapet mer konkurransedyktig i de ulike kundesegmentene gjennom å gi en pris som er mer individuelt tilpasset den enkelte risiko.

For å redusere nivået på erstatningskostnadene med mellom 400 og 500 millioner kroner (fra 2007-nivå, inflasjonsjustert) fra 2011, er det iverksatt en rekke prosjekter - til sammen omlag 350 ulike tiltak som kan deles inn i tre hovedkategorier:

- Tiltak for å redusere behandlingstiden for skadesaker, noe som blant annet vil gi lavere kompensasjon for inntektstap, skatt og renter.
- Tiltak for å redusere skadebehandlingskostnadene gjennom økt effektivitet innen oppgjørsorganisasjonen. Innføring av ny teknologi og nye betjeningsløsninger skal understøtte effektiviseringsambisjonene.
- Tiltak for å forhindre eller redusere erstatningskostnadene gjennom styrket fokus på avdekking av svik og større utnyttning av avkortings- og regressmuligheter.

Det er allerede gjort et betydelig arbeid med å redusere erstatningskostnadene, og ved utløpet av 2010 er prosjektet ferdigstilt etter planen.

I tillegg skal administrative driftskostnader reduseres med mellom 300 og 400 millioner kroner (fra 2007-nivå, inflasjonsjustert) fra 2011. I hovedsak skal dette skje som følge av effektiviseringen av stabs- og støttefunksjonene som har funnet sted gjennom de siste årene, blant annet gjennom innføring av stabs- og støttefunksjoner som dekker hele den nordiske virksomheten og reduksjon av bemanning. Også dette programmet er ferdigstilt som planlagt ved utløpet av 2010.

Langsiktige avtaler med arbeidstakerorganisasjonene Tekna og NITO ble fornyet i løpet av høsten 2010. I januar 2011 ble avtalen med YS fornyet med en ramme på åtte år. Avtalene representerer 206.000 kunder av et medlemspotensial på 330.000 medlemmer, og forretningsvolumet er på 1,9 milliarder kroner.

I løpet av 2010 valgte NAF å avslutte sitt langvarige samarbeid med Gjensidige. Organisasjonen har besluttet at den ønsker en annen rolle som distributør av forsikringer fremover. Begge parter har som målset-

HANS-ERIK ANDERSSON

Styremedlem

Andersson tiltrådte som styremedlem i Gjensidige i 2008. Andersson er nå rådgiver, og har tidligere vært administrerende direktør i forsikringsselskapet Skandia, Norden-sjef for Marsh & McLennan og Executive Director i Mercantile & General Re. Andersson er styreleder i Semcon AB, Erik Penser Bankaktiebolag, Canvisa AB og Implement MP AB og styremedlem i Cision AB.

Andersson har studert statistikk, økonomi, forretningsjus og administrasjon ved universitetet i Stockholm. Andersson har møtt på 18 styremøter.

ting at kundene ikke skal bli skadelidende som en følge av dette, og samarbeider for at disse ivaretas på en god måte. Gjensidige har iverksatt en rekke aktiviteter for å beholde kundene, og kundene vil oppnå flere gode tilbud og tjenester i løpet av 2011. Veihjelpstjenestene som tidligere ble levert fra NAF, vil fremover bli levert av Falck.

I forretningsområdet Næringsliv er det igangsatt et større restrukturingsarbeid for å styrke forretningsstyringen, utvikle organisasjonen samt modernisere distribusjonen for å øke kompetansen og konkurransekraften i markedet. Det innføres multikanalbetjening hvor flere kanaler sammen vil betjene segmentet gjennom sentralisert styring av aktivitetene mot kundene, og effektivt samspill. Målet er i større grad å dele og bevare kundedata og kompetanse i selskapet. Kjernekompetanser innen analyse, underwriting, risikovurdering og prisingsmodeller vil samtidig styrkes for å sikre lønnsomhetsnivåen i næringslivssegmentet.

Endringer i rammebetingelser

Gjensidige har gjennom hele 2010 jobbet videre med forberedelser til Solvens II-regelverket, som vil medføre en ny standard for beregning av kapitalkrav, krav til risikostyring og rapportering av risiko- og kapitalstatus i europeiske forsikringsselskaper. Solvens II-regelverket er fortsatt under utvikling, og forventes å tre i kraft i begynnelsen av 2013.

Konsernet har gjort en vurdering av hvilke forberedelser som bør gjøres for å møte de nye kravene i Solvens II. Gjensidige er godt posisjonert for å tilfredsstille de nye kravene, men det finnes forbedringspunkter som det skal jobbes videre med frem mot regelverkets ikrafttreden. Styret blir løpende informert om relevante tema vedrørende Solvens II. Prosesser og funksjoner i konsernet gjennomgås og vurderes i forhold til nye og eksisterende krav, og endringer gjennomføres for å sikre en helhetlig risikostyring som er godt integrert med øvrige styringsprosesser.

Gjensidige tar sikte på å søke om godkjenning av en internmodell for å beregne det regulatoriske kapitalkravet under Solvens II. Siden 2004 har Gjensidige utviklet en såkalt ALM-(Asset Liability Management) modell som benyttes i kapitalstyringen. Denne modellen videreutvikles både i omfang og bruksområder. Ut fra den informasjon som foreligger om Solvens II, antas det at det nye regelverket vil føre til krav om høyere kapitalisering. Samtidig vil kravene til god risikostyring skjerpes, og rapporteringskravene til myndigheter og markedet vil kunne bidra positivt i synliggjøringen av selskapets verdiskaping. Gjensidige søker å benytte de forestående lovendringene på en konstruktiv måte for å styrke ytterligere den helhetlige risikostyringen i konsernet.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Gjensidige rapporterer konsolidert finansiell informasjon i henhold til internasjonale regnskapsstandarder (IFRS).

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift, er til stede, og at dette er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet. Gjensidige Forsikring BA ble omdannet til allmennaksjeselskap (ASA) 28. juni 2010.

Omdanningen er gjennomført ved at hele virksomheten ble overført til et nystiftet ASA med full kontinuitet i regnskapsmessige verdier, finansiell historikk og klassifisering av egenkapital.

Resultat

Gjensidige Forsikring konsern hadde et underwriting-resultat for skadeforsikringsvirksomheten på 796,3 millioner kroner i 2010, mot 817,9 millioner kroner i 2009. Resultat etter skatt for konsernet ble 2.950,4 millioner kroner, mot 2.304,8 millioner kroner i 2009. Årsresultatet tilsvarer en egenkapitalavkastning før skatt på 14,4 prosent, mot 15,2 prosent i 2009. Resultat per aksje (basis og utvannet) ble 5,90, mot 4,61 i 2009.

Combined ratio ble 95,3 prosent mot 94,8 i 2009. Combined ratio for 2010 er påvirket av den strenge vinteren, men den underliggende forsikringsdriften viser et tilfredsstillende resultat. Det solide resultatet fra konsernets investeringsvirksomhet er den vesentligste bidragsyteren til det gode resultatet for året.

Med unntak av forsikringstekniske avsetninger knyttet til dansk yrkesskadeportefølje, er Gjensidiges forsikringstekniske avsetninger regnskapsført til nominelle verdier (ikke diskontert). Som forberedelse til forventede endringer i IFRS og nytt solvensregelverk (innføring av Solvens II fra 2013), har Gjensidige fra og med andre kvartal 2010 beregnet, men ikke regnskapsført, effekten på combined ratio av å diskontere erstatningsavsetningene. For hele 2010 ville combined ratio på diskontert basis vært 90,4, en reduksjon på 5,0 prosentpoeng i forhold til regnskapsført nominell størrelse.

Ved beregningen er det for de norske og svenske avsetningene benyttet swap-rente, mens det for de danske avsetningene er benyttet rente fastsatt av det danske Finanstilsynet. For de baltiske avsetningene er det benyttet euroswap-kurve.

KJETIL KRISTENSEN

Styremedlem

Kristensen tiltrådte som ansattrepresentant i Gjensidiges styre i 2008. Han er senior kunde-rådgiver i Gjensidige. Kristensen er hovedtillitsvalgt for divisjon Privat, og sitter også i forbundsstyret i Finansforbundet. Kristensen har IT- og økonomiutdanning fra Høyskolen i Finnmark. Kristensen har vært til stede på 18 styremøter.

Driftsinntekter

Premieinntektene for egen regning fra skadeforsikringsvirksomheten var 17.063,3 millioner kroner i 2010 mot 15.660,4 millioner kroner i 2009, tilsvarende en økning på 9,0 prosent. Totalt bidro skadeforsikringsvirksomheten utenfor Norge med 4.365,4 millioner kroner i premieinntekter i 2010, mot 3.066,9 millioner kroner i 2009.

I det norske privatsegmentet økte premieinntektene for egen regning med 5,4 prosent i 2010. Det er sterk konkurranse i det norske privatmarkedet, men igangsatte tiltak, både på premie-, salgs- og distribusjonssiden, har gitt Gjensidige økt markedskraft i privatmarkedet. I det norske næringslivssegmentet har Gjensidige prioritert lønnsomhet fremfor vekst, noe som har medført høyere avgang og reduksjon i premieinntektene.

Mye av premieveksten i 2010 skyldes oppkjøpet av Nykredit Forsikring som er konsolidert inn per 1. mai 2010, i tillegg til organisk vekst i den danske og svenske virksomheten, og da særlig innenfor næringslivssegmentet.

I Baltikum har totalmarkedet falt med 12 prosent i 2010, mens Gjensidige har hatt en reduksjon i premieinntekter for egen regning på 30,8 prosent. Korrigert for valutakursendringer, er reduksjonen i lokal valuta 24 prosent. Gjensidiges samlede baltiske markedsandel er redusert fra 9,2 prosent i 2009 til rundt 7 prosent i 2010. Dette skyldes at markedsfallet i Latvia, som er det markedet Gjensidige har størstedelen av sin baltiske virksomhet i, har vært mye større enn i de øvrige baltiske markedene. I tillegg har det baltiske markedet blitt påvirket av reduserte forsikringspremier, til et nivå Gjensidige har valgt å ikke følge på grunn av lav lønnsomhet.

Premieinntektene for egen regning fra pensjonsvirksomheten økte fra 116,3 millioner kroner i 2009 til 335,8 millioner kroner i 2010. Veksten skyldes først og fremst vekst i porteføljen. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter for bankvirksomheten var 407,0 millioner kroner i 2010, mot 57,5 millioner kroner i 2009. Økningen skyldes et høyere volum, oppkjøp av utlånsportefølje og tilførsel av egenkapital. For helsevirksomheten er driftsinntektene for 2010 påvirket av sterk konkurranse knyttet til offentlige anskaffelser. Dette har resultert i lavere priser og marginer på reforhandlede kontrakter, men også tap av enkelte kontrakter der prisfallet har vært så stort at det ikke har vært aktuelt å tilby tjenester til de nye vilkårene.

Netto inntekter fra investeringer

Konsernets netto inntekter fra investeringer var 2.748,2 millioner kroner i 2010, mot 2.788,0 millioner kroner året før. Ved utløpet av 2010 var

verdien av konsernets investeringsportefølje 52.347,0 millioner kroner. 4,8 prosent av investeringsporteføljen var plassert i aksjer, 8,2 prosent i aksjer i tilknyttede selskaper, 15,9 prosent i pengemarkedsinstrumenter, 22,2 prosent i omløpsobligasjoner, 26,8 prosent i obligasjoner som holdes til forfall, 7,5 prosent i obligasjoner klassifisert som lån og fordringer, 12,4 prosent i eiendom og 2,2 prosent i hedgefond og andre finansielle eiendeler.

Reduserte kredittspreader har gitt en noe lavere avkastning i renteporteføljen i 2010, 4,5 prosent mot 6,6 prosent i 2009. Renteporteføljen har ikke vært utsatt for tap som følge av konkurs hos debitorer i 2010. Den internasjonale delen av investeringsporteføljen valutasikres tilnærmet 100 prosent.

Eiendomsporteføljen ga et positivt resultat på 359,2 millioner kroner i 2010, mot 5,8 millioner kroner i 2009. De løpende leieinntektene i eiendomsporteføljen utgjorde 422,7 millioner kroner i 2010. Det gjennomsnittlige avkastningskravet i eiendomsporteføljen var 6,5 prosent ved utløpet av året, mens det de tre første kvartalene har vært 6,75 prosent. Samlet sett er verdien av porteføljen redusert med 3,2 millioner kroner i 2010. Tilsvarende tall for 2009 var 213,6 millioner kroner. I de internasjonale eiendomsfondene var det en negativ avkastning på 36,3 millioner kroner i 2010, mot en negativ avkastning på 106,6 millioner kroner året før.

Til sammen ga investeringen i aksjer og tilknyttede selskaper et resultat på 703,4 millioner kroner i 2010, mot et resultat på 308,6 millioner kroner i 2009. Aksjeeksponeringen ved utløpet av 2010 består i hovedsak av postene i Storebrand og Sparebank1 SR-Bank, samt konsernets private equity-portefølje og omløpsaksjer. Av resultatet for 2010 utgjør resultat fra tilknyttede selskaper 488,7 millioner kroner, hvorav 342,2 millioner kroner kommer fra investeringen i Storebrand og 142,1 millioner kroner fra investeringen i Sparebank1 SR-Bank. I 2009 bidro investeringene i tilknyttede selskaper med et resultat på 263,3 millioner kroner.

Finansavkastningen var 5,2 prosent i 2010. Finansavkastningen er beregnet som netto finansielle inntekter og kostnader (eksklusive finansielle inntekter i Pensjon og sparing samt Bank) i prosent av investeringsporteføljen (omfatter alle investeringsmidler i konsernet eksklusive midler i Gjensidige Bank og Gjensidige Pensjon og Sparing). Tilsvarende tall i 2009 var en finansavkastning på 5,5 prosent.

Erstatningskostnader, rentekostnader, tap m.v.

Erstatningskostnader for egen regning for skadeforsikringsvirksomheten utgjorde 13.456,6 millioner kroner mot 12.071,0 millioner

GISELE MARCHAND

Styremedlem

Marchand tiltrådte som styremedlem i Gjensidige i 2010. Marchand er administrerende direktør i Eksportfinans ASA, og har tidligere hatt ulike stillinger, blant annet som administrerende direktør i Statens Pensjonskasse og konserndirektør i DnB NOR med ansvar for bedrifts- og personkunde-markedet i Norge. Hun er for tiden nestleder i styret i Oslo Børs VPS Holding ASA, styremedlem i Oslo Børs AS, nestleder i styret og leder av revisjonsutvalget i Norske Skogindustrier ASA, styremedlem i Flyktningehjelpen, nestleder i styret og leder av revisjonsutvalget i Fornebu Utvikling ASA og styremedlem i GIEK Kredittforsikring AS. Marchand har vært leder for styret i Kommunekreditt AS, og styremedlem i bl.a. Innovasjon Norge og EDB Business Partner ASA. Marchand er siviløkonom fra Handelshøyskolen i København. Marchand har møtt på 7 styremøter.

kroner i 2009. Skadeprosenten har økt med 1,8 prosentpoeng i forhold til 2009, og endte på 78,9. Den strenge vinteren 2010 har påvirket erstatningskostnadene for 2010. Skadeprosenten er også påvirket av at nivået av storskader er høyere i 2010 enn i 2009. Storskadene beløp seg til 502,9 millioner kroner i 2010, mot 313,2 millioner kroner året før. Det er spesielt det nordiske segmentet som har vært preget av mange storskader i 2010, med en rekke store branner.

Avviklingsgevinsten for tidligere skadeårganger var noe lavere i 2010 enn i 2009. I 2010 var netto avviklingsgevinst 301,1 millioner; 1,8 prosent av premieinntekter for egen regning. Tilsvarende tall i 2009 var henholdsvis 310,2 millioner (gevinst) og 2,0 prosent. Avviklingsgevinsten i 2010 knytter seg primært til positiv utvikling for personforsikringer, både i den norske og danske virksomheten. Avviklingsgevinsten for 2009 var negativt påvirket av en styrking av de forsikringstekniske reservene knyttet til produktet barneforsikring.

Både i 2009 og 2010 har det vært arbeidet med å videreutvikle oppgjørsprosessene. Målet er å forbedre kundenes tilfredshet samtidig som selskapet reduserer sine samlede erstatningsutbetalinger. Dette skal blant annet oppnås gjennom å komme raskere i kontakt med kunden etter skade, samtidig som saksbehandlingstiden reduseres betydelig gjennom forbedrede interne prosesser.

Rentekostnader og tap på utlån og garantier fra bankdrift var 484,9 millioner kroner i 2010 mot 268,8 millioner kroner i 2009. Utviklingen skyldes primært en større portefølje.

Driftskostnader

Kostnadsandelen for skadeforsikring (driftskostnadene fra skadeforsikring i forhold til opptjent premie for egen regning) utgjorde 16,5 prosent i 2010, mot 17,7 prosent året før. De nominelle driftskostnadene fra skadeforsikring utgjorde 2.810,4 millioner kroner mot 2.771,5 millioner kroner i 2009, en økning på 1,4 prosent. Den nominelle økningen i driftskostnader fra skadeforsikring skyldes i hovedsak kjøpet av Nykredit Forsikring, som er konsolidert inn i tallene med virkning fra 1. mai 2010.

Effektiviseringsarbeidet innen stabs- og støtteområdene samt innen distribusjon og i oppgjørorganisasjonen har gitt resultater. I de to norske segmentene, Privat og Næringsliv, ble de nominelle driftskostnadene redusert med henholdsvis 101,9 millioner kroner og 43,3 millioner kroner i 2010. De nominelle driftskostnadene økte noe i segmentet Norden. Hoveddelen av økningen skyldes kjøpet av Nykredit Forsikring, men også vekst i den svenske virksomheten og økt andel

partnerdistribuert forretning i den norske white label-virksomheten. I det baltiske segmentet ble de nominelle driftskostnadene redusert med 74,8 millioner kroner. Kostnadsnivået i den baltiske virksomheten har raskt blitt tilpasset fallet i premieinntektene som følge av det bratte fallet i totalmarkedet, med en kostnadsandel for 2010 på 29,8, mot 31,9 i 2009.

Pensjons- og sparevirksomheten hadde totale driftskostnader på 156,7 millioner kroner i 2010, hvorav 109,6 millioner kroner var knyttet til forsikringsvirksomheten. Tilsvarende tall for 2009 var henholdsvis 179,0 og 102,7 millioner kroner. Driftskostnadene for bankvirksomheten var 302,1 millioner kroner i 2010, mot 147,2 i 2009. Tilsvarende tall for helsesegmentet var henholdsvis 517,3 og 476,5 millioner kroner.

Av- og nedskrivninger på merverdier knytter seg til immaterielle verdier, herunder ervervede verdier knyttet til kunderelasjoner og merkevare ved virksomhetssammenslutninger, samt verdien av internt utviklede IT-systemer. Av- og nedskrivningene utgjorde 254,3 millioner kroner i 2010, mot 216,7 millioner kroner i 2009. Deler av av- og nedskrivningene i 2010 skyldes nedskrivning av goodwill i segmentet Norden på 100 millioner kroner. Etter oppkjøpet av Tennant i 2007 har den norske filialen blitt rendyrket som et white label-selskap for Gjensidige. Endringene gjennom 2009 og spesielt i begynnelsen av 2010 innebærer at den opprinnelige forretningsmodellen er betydelig justert og verdien fra oppkjøpstidspunktet er redusert. I 2009 ble det foretatt netto nedskrivning av goodwill på 93,0 millioner kroner for den baltiske virksomheten og 22,5 millioner kroner i den nordiske virksomheten.

Gjensidiges konsernregnskap er ikke belastet med kostnader til forskning og utvikling i 2010 eller 2009. Det er heller ikke aktivert slike utgifter i løpet av de to regnskapsårene. Morselskapet har videreført samarbeidet med Norsk Regnesentral og SFI (Statistics for Innovation), hvor det gjennomføres prosjekter innenfor klima og priselastisitet.

Skatt

Konsernet hadde en skattekostnad på 303,6 millioner kroner i 2010, mot en skattekostnad på 861,8 millioner kroner i 2009. Den effektive skattesatsen utgjorde 9,3 (27,2) prosent i 2010. Etter omdanning fra gjensidig selskap til allmennaksjeselskap er Gjensidige Forsikring ikke lenger underlagt formuesbeskatning, noe som har en varig positiv effekt på skattesatsen. I 2009 utgjorde formuesskatten 36,0 millioner kroner av skattekostnaden.

GUNNAR MJÅTVEDT

Styremedlem

Mjåtvedt tiltrådte som ansattrepresentant i Gjensidiges styre i 2007. Han er hovedtillitsvalgt konsern i Gjensidige. Mjåtvedt har bakgrunn fra salg og ledelse, og har nærmere 20 års erfaring fra bransjen. Mjåtvedt har møtt på 19 styremøter.

Omdanning fra gjensidig eierform til allmennaksjeselskap utløser i utgangspunktet skatteplikt som en følge av realisasjon av de overførte eiendelene ved overføring til det nystiftede aksjeselskapet. Finansdepartementet har samtykket i at Gjensidige Forsikring på nærmere vilkår fritas for den skattemessige gevinstbeskatningen ved overføring av virksomheten til det nystiftede allmennaksjeselskapet, mot at Gjensidigestiftelsen beskattes ved nedsalg av aksjer i Gjensidige Forsikring. Konsekvensene av skattelempevedtaket er innarbeidet i skattekostnaden og skatteforpliktelsen. Skattelempevedtaket innebærer økt kompleksitet og til dels skjønnsmessige vurderinger frem til alle effekter er sluttvurdert av skattemyndighetene.

Den lave effektive skattesatsen for 2010 skyldes flere engangseffekter, blant annet skattelempevedtaket, inntektsføring av estimatavvik knyttet til beregnet skatt for 2009 og skattefrie aksjeutbytter. Den største enkeltstående effekten er konsekvensen av skattelempevedtaket, som reduserer skattekostnaden med 333,0 millioner for 2010. Korrigert for denne og øvrige engangseffekter ville en normalisert skatteprosent for året som helhet vært 22,2 prosent.

Balanse og kapitalforhold

Konsernet hadde en totalbalanse ved utløpet av 2010 på 84.106,8 millioner kroner, mot 74.868,9 millioner kroner i 2009. Veksten skyldes i hovedsak vekst i segmentene Pensjon og sparing samt Bank. Gjensidiges egenkapital utgjorde 23.137,8 millioner kroner per 31. desember 2010, mot 21.968,2 millioner kroner ved foregående årsskifte. Dette tilsvarer en økning i egenkapitalen på 5,3 prosent gjennom 2010.

Kapitaldekningen for konsernet var 16,1 prosent ved utløpet av 2010, mot 18,9 prosent ved utløpet av 2009. Det lovmessige kravet er åtte prosent.

I tillegg til å teste kapitalen i forhold til legale krav, foretas det på kvartalsvis basis en beregning av krav til økonomisk kapital for konsernets virksomhet. Beregningen gjøres i konsernets interne risikomodel, som baserer seg på en økonomisk verdsettelse av aktiva og passiva. Prinsippene er konsistente med det som forventes å bli gjeldende etter innføring av Solvens II. Kapital utover dette utgjør konsernets økonomiske overskuddskapital. For å komme frem til den endelige overskuddskapitalen gjøres det fradrag for beregnet krav til tilleggs kapital for å opprettholde konsernets A-rating fra Standard & Poor's, som senest ble bekreftet i august 2010. Ved utløpet av 2010 er overskuddskapitalen beregnet til 6,4 milliarder kroner, hensyntatt foreslått utbytte på 2.350,0 millioner kroner.

Styret vurderer konsernets kapital situasjon og soliditet som god.

Ikke balanseførte forpliktelser og derivater

Som del av konsernets investeringsvirksomhet er det inngått avtale om å plassere inntil 705,8 millioner kroner i ulike private equity-investeringer og eiendomsfond, utover de beløp som er balanseført. Gjensidige er utad ansvarlig for ethvert forsikringskrav som oppstår i de samarbeidende brannkassers brannforsikringsvirksomhet.

For å øke effektiviteten i kapitalforvaltningen og risikostyringen inngår konsernet jevnlig finansielle derivatkontrakter. Disse er nærmere beskrevet i noter til regnskapet.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter består i hovedsak av innbetalinger i form av premie og vederlag ved salg av investeringsaktiva og utbetalinger i form av skadeoppgjørskostnader, kjøp av reassuranse, administrasjonskostnader og skatt.

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var positiv med 4.253,3 millioner kroner i 2010, mot en negativ kontantstrøm på 3.914,5 millioner kroner i 2009.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter består i hovedsak av inn- og utbetalinger ved kjøp av datterselskaper, eierbenyttet eiendom, samt anlegg og utstyr. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var negativ med 2.916,6 millioner kroner i 2010, mot en negativ kontantstrøm på 174,7 millioner kroner i 2009.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter består i hovedsak av inn- og utbetalinger knyttet til ekstern lånefinansiering og fra aksjeeierne. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var negativ med 1.624,2 millioner kroner i 2010, mot en positiv kontantstrøm på 4.288,6 millioner kroner i 2009. For 2010 er netto kontantstrøm påvirket av utbetaling av utbytte på 1.677,6 millioner kroner. I 2009 er netto kontantstrøm påvirket av opptak av ekstern finansiering i Gjensidige Bank på 2,7 milliarder kroner i forbindelse med kjøpet av Citibanks portefølje av forbruksfinansiering.

SEGMENTENE

Privat Norge

Privatområdet tilbyr skadeforsikringer tilknyttet motorvogn, bolig, person og landbruk i det norske privat- og landbruksmarkedet.

Premieinntekter for egen regning var 8.279,4 millioner kroner i 2010,

MARI T. SKJÆRSTAD

Styremedlem

Skjærstad tiltrådte som styremedlem i Gjensidige i 2010. Hun er Partner i advokatfirmaet Johnsrud, Sanderud & Skjærstad AS. Skjærstad er styreleder i Furnes-Hamjern SCC AS, Hedmark Trafikk FKF, BoligPartner AS, Ervold Production & Distribution AS og Kollektivtrafikkforeningen, samt styremedlem i bl.a. Mesta AS, Scana Industrier ASA og Norfund. Skjærstad er utdannet jurist fra Universitetet i Oslo. Skjærstad har vært til stede på 8 styremøter.

en økning på 5,4 prosent fra året før. Utviklingen i premieinntektene i 2010 reflekterer effekten av gjennomførte premiepåslag. Nye premietariffer for motor- og boligproduktene, innført henholdsvis høsten 2009 og sommer 2010, sikrer riktigere prising av risiko.

Erstatningskostnader for egen regning ble 6.296,7 millioner kroner i 2010, mot 6.007,4 millioner kroner i 2009. Skadeprosenten endte på 76,1 i 2010, mot 76,5 året før. Erstatningskostnadene for 2010 er påvirket av frosten i begynnelsen av året, mens erstatningskostnadene for 2009 er påvirket av en betydelig styrking av de forsikringstekniske reservene for produktet barneforsikring.

Storskadene var 107,5 millioner kroner i 2010, mot 42,7 millioner kroner året før. Erstatningskostnadene for 2010 er positivt påvirket av avviklingsgevinst, i motsetning til et avviklingstap året før, i hovedsak som følge av effekten av styrking av de forsikringstekniske reservene for produktet barneforsikring i 2009.

Kostnadsandelen endte på 14,4 for 2010, en reduksjon på 2,1 prosentpoeng i forhold til året før. Nominelt er kostnadene redusert med 101,9 millioner kroner i 2010 i forhold til 2009. Reduksjonen kommer som en følge av effektiviseringsarbeid.

Combined ratio for 2010 var på 90,5 prosent, mot 93,0 i 2009. Underwriting-resultatet beløp seg til 788,2 millioner kroner i 2010 mot 552,4 millioner kroner året før.

Næringsliv Norge

Næringslivsområdet tilbyr skadeforsikringsprodukter innen ansvar, bygning, person og motorvogn, samt innenfor marine/transport.

Premieinntektene ble 4.418,5 millioner kroner i 2010, en reduksjon på 6,7 prosent fra året før. Reduksjonen i premievolum skyldes primært en tydelig prioritering av lønnsomhet fremfor volum, blant annet gjennom å avvikle spesifikke segmenter innen den maritime porteføljen gjennom 2009 og å vekke ned personporteføljen.

Erstatningskostnadene ble 3.602,6 millioner kroner i 2010, mot 3.819,0 millioner kroner i 2009. For 2010 ble skadeprosenten 81,5, mot 80,6 i 2009. Erstatningskostnadene er påvirket av frostperioden i begynnelsen av året. Nivået på storskader var noe lavere i 2010 enn i 2009, og beløp seg til 189,5 millioner kroner (193,1). Samtidig var avviklingsgevinsten noe høyere i 2010 enn i 2009.

Utviklingen de senere årene med et høyt antall frekvensskader gjør det nødvendig med fortsatt prisøkning på enkeltbransjer, men i mindre omfang enn det som allerede er gjennomført.

Kostnadsandelen endte på 12,9 for 2010, uforandret i forhold til året før. Nominelt er kostnadene redusert med 43,3 millioner kroner i 2010 i forhold til 2009. Som en konsekvens av lavere premievolum er det gjennomført kostnadsreduserende tiltak i alle deler av virksomheten. Ytterligere tiltak er planlagt, og kostnadsstyring har høy ledelsesmessig oppmerksomhet.

Combined ratio for 2010 var på 94,4 prosent, mot 93,6 i 2009. Underwriting-resultatet ble 245,8 millioner kroner i 2010 mot 305,0 millioner kroner året før.

Norden

Forretningsområdet Norden omfatter konsernets virksomhet i det danske og svenske privat- og næringslivsmarkedet. Området omfatter også skadeforsikringsprodukter til kommuner og kommunal virksomhet i Skandinavia. I tillegg inkluderer området konsernets white label-virksomhet, hvor det primært er privatmarkedet i Norge som er målgruppen.

Premieinntektene for egen regning ble 3.906,1 millioner kroner i 2010, en økning på 62,5 prosent fra året før. Økningen kommer i hovedsak som følge av oppkjøpet av Nykredit Forsikring som inngår i tallene fra 1. mai 2010, i tillegg til vekst innen den danske og svenske næringslivsforretningen.

Erstatningskostnadene for egen regning ble 3.252,0 millioner kroner i 2010, mot 1.833,0 millioner kroner i 2009. Økt forretningsvolum gir også økte erstatningskostnader. Videre er erstatningskostnadene i 2010 påvirket av en streng vinter i Sverige og Danmark i første kvartal. Det ble avsagt en høyesterettsdom i Danmark i august 2010 om erstatningsutmåling for deltidsansatte som vil medføre høyere erstatninger for mange saker, inkluderte gjenopptak av tidligere avsluttede saker. For Gjensidige er vurderingen at effekten av dommen er dekket av de eksisterende forsikringstekniske avsetningene. Dommen har derfor ikke hatt noen regnskapsmessig effekt for Gjensidige. Skadeprosenten endte på 83,3 i 2010, mot 76,3 året før. Nivået på storskader var betydelig høyere i 2010 enn i 2009, noe som påvirker underwriting-resultatet negativt. Nivået på storskader i 2010 ble blant annet påvirket av en større brann i Sverige samt et skybrudd i Danmark i august. Totalt ble storskadene 205,9 millioner kroner i 2010, mot 77,4 millioner kroner året før. Avviklingsgevinsten var lavere i 2010 enn i 2009.

RANDI B. SÆTERS HAGEN

Styremedlem

Sætershagen har vært styremedlem i Gjensidige siden 2005, og var nestleder fra 2008 til 2010. Hun arbeider nå som rådgiver og som midlertidig leder i ulike bedrifter gjennom sitt eget selskap. Hun har tidligere vært administrerende direktør i Swix Sport AS og markedsdirektør i Norsk Tipping AS. Sætershagen er styremedlem i Gjensidigestiftelsen, Elsikkerhet Norge AS, Briskeby Eiendom 1 AS, Briskeby Gressbane AS, Hamar Sportsanlegg AS, Børstad Idrettsanlegg AS, Briskeby Bolig og Hotel AS og Posten Norge AS. Hun er også partner i firmaet Alloc Kvalitetsgulv ANS. Sætershagen er siviløkonom fra Handelshøyskolen BI. Sætershagen har møtt på 19 styremøter.

Kostnadsandelen endte på 18,7 for 2010, en økning på 1,4 prosentpoeng i forhold til året før. Nominelt er kostnadene økt med 313,9 millioner kroner i 2010 i forhold til 2009. Økningen i de nominelle kostnadene skyldes i hovedsak oppkjøpet av Nykredit Forsikring, herunder integrasjonskostnader på 52,5 millioner kroner, vekst i næringslivssegmentet i Sverige og en økt andel partnerdistribuert forretning i den norske white label-virksomheten. Det er iverksatt effektiviseringstiltak i den svenske virksomheten for å redusere kostnadsnivået fremover. Arbeidet med uttak av kostnadsnyergier i Danmark går i henhold til plan.

Combined ratio for 2010 var på 102,0 prosent, mot 93,6 i 2009. Underwriting-resultatet ble negativt med 77,4 millioner kroner i 2010 mot 152,9 millioner kroner året før.

Baltikum

Gjensidiges baltiske virksomhet selger skadeforsikringsprodukter til privat- og næringslivsmarkedet i Latvia, Litauen og Estland. Premieinntektene for egen regning ble 459,3 millioner kroner i 2010, en reduksjon fra 663,4 millioner kroner året før. Premieinntektene i 2010 er i første rekke preget av at premievolumet i forsikringsmarkedene i Baltikum har vært sterkt fallende.

Erstatningskostnadene for egen regning ble 305,3 millioner kroner i 2010, mot 411,5 millioner kroner i 2009. Skadeprosenten endte på 66,5 i 2010, mot 62,0 året før. Det har ikke inntruffet noen storskader i den baltiske virksomheten, verken i 2010 eller i 2009. Så langt har effekten av finanskrisen ført til redusert antall erstatninger og prisfall på reparasjonskostnader, noe som har ført til avviklingsgevinster både i 2010 og 2009. Avviklingsgevinsten i 2010 er noe høyere enn avviklingsgevinsten i 2009.

Kostnadsandelen endte på 29,8 for 2010, en nedgang på 2,1 prosentpoeng i forhold til året før. Nominelt er kostnadene redusert med 74,8 millioner kroner i 2010 i forhold til 2009, tilsvarende 35,4 prosent. Gjennom 2009 og 2010 er det iverksatt en rekke kostnadsreducerende tiltak, og dette, sammen med lavere driftsvolum, har bidratt til lavere driftskostnader. Gjensidige Baltikum har en av de beste kostnadsandelene i det baltiske markedet.

Combined ratio for 2010 var på 96,2 prosent, mot 93,9 i 2009. Skade- og kostnadsprosenten er fortsatt blant bransjens beste i Baltikum. Underwriting-resultatet var 17,4 millioner kroner i 2010 mot 40,5 millioner kroner året før.

Pensjon og sparing

Gjensidige tilbyr et bredt spekter av pensjons-, investerings- og spareprodukter til privat- og næringslivsmarkedet. Pensjonsproduktene omfatter blant annet tjenstepensjonsforsikring, individuell pensjonsparing, uførepensjon og forvaltning av fripoliser. Vekterfondene utgjør kjernen av spareproduktene.

Forfalte bruttopremier beløp seg til 2.296,7 millioner kroner i 2010. Av dette var henholdsvis 980,3 millioner kroner forfalte premier og 1.316,4 millioner kroner tilflyttede midler. Gjensidige har gjennom hele 2010 opplevd en god vekst i kundeporteføljen, særlig for kollektiv innskuddspensjon, noe som vil bidra til fortsatt vekst i premievolumene fremover. I 2009 beløp forfalte bruttopremier seg til 2.077,3 millioner kroner. Premieinntekter for egen regning utgjorde 335,8 millioner kroner i 2010, mot 116,3 millioner kroner i 2009.

Forvaltningsinntektene i sparevirksomheten ble 22,4 millioner kroner i 2010 mot 11,2 millioner kroner i 2009. Økningen i inntektene skyldes økt salg og vekst i spareporteføljen. Fortjenestemarginen for sparing ble 0,61 prosent i 2010, mot 0,90 prosent i 2009. Reduksjonen skyldes en kraftigere vekst i forvaltningskapitalen enn i inntektene som følge av økt salg med lavere marginer til institusjonelle kunder.

For fripoliseporføljen er realisert resultat utover garantert rente og avsetning til tilleggskapitalen fordelt mellom eier og kundene i forholdet 20/80. Eiers resultat av overskuddsdelingen i 2010 ble 9,9 millioner kroner. Øvrige finansinntekter er avkastning på selskapskapitalen.

Erstatningskostnadene utgjorde 258,1 millioner kroner i 2010 og 121,5 millioner kroner i 2009. I 2010 ble de satt av 0,4 millioner kroner til risikoutjevnsfond, mens tilsvarende tall for 2009 var 2,0 millioner kroner.

Det er allokert 11,0 millioner kroner til tilleggsavsetninger for fripoliseporføljen i 2010, tilsvarende 15,0 prosent av realisert avkastning utover garantert rente (gjennomsnittlig 3,6 prosent). I 2009 var allokeringen til tilleggsavsetninger 13,2 millioner kroner, tilsvarende 50 prosent av realisert avkastning utover garantert rente (gjennomsnittlig 3,7 prosent). Til sammen utgjorde tilleggsavsetningen 29,5 millioner kroner ved årsskiftet, mens kursreguleringsfondet utgjorde 7,4 millioner kroner.

Totale driftskostnader beløp seg til 156,7 millioner kroner i 2010, hvorav 109,6 millioner kroner var forsikringsrelaterte. Tilsvarende tall for

TOR ØWRE
Styremedlem

Øwre tiltrådte som styremedlem i Gjensidige i 2003. Han har erfaring fra ledelse, salg, systemutvikling og programmering, og har vært administrerende direktør i Kommunedata Nord-Norge AS og direktør i IBM. Han var styremedlem i Polarporten fra 2005 til 2007. Øwre er bedriftsøkonom fra Handelshøyskolen BI og Nordnorsk Lederutvikling (NNL). Øwre har møtt på 18 styremøter.

2009 var henholdsvis 179,0 millioner kroner og 102,7 millioner kroner. Kostnadsøkningen i 2010 skyldes i hovedsak porteføljerelaterte kostnader innenfor pensjonsområdet som følge av økt forretningsvolum.

Resultat før skattekostnad beløp seg til minus 27,9 millioner kroner i 2010, mot et negativt resultat før skattekostnad på 107,8 millioner kroner i 2009. Virksomheten er fortsatt i en oppbyggingsfase, og resultatet er som forventet. Det forventes at forretningsområdet oppnår et positivt resultat før skatt i løpet av 2011.

Forvaltningskapital

Den totale forvaltningskapitalen økte med 1.767,3 millioner kroner i løpet av 2010, og utgjorde 12.371,3 millioner kroner ved utløpet av året. Kapital til forvaltning i sparevirksomheten utgjorde 5.697,2 millioner kroner. Kapital til forvaltning i pensjonsvirksomheten utgjorde 6.674,1 millioner kroner, hvorav kollektivporteføljen utgjorde 2.146,0 millioner kroner.

Bank

Gjensidige Bank er en bank for kunder i privat- og landbruksmarkedet i Norge. Banken tilbyr dagligbanktjenester, lån mot sikkerhet og forbruksfinansiering.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter beløp seg til 407,0 millioner kroner i 2010, mot 57,5 millioner kroner i 2009. Økningen skyldes et høyere volum, høyere marginer og høyere rentenivå. Rentenetto i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital var 2,88 prosent i 2010, mot 0,63 prosent året før.

Driftskostnadene utgjorde 302,1 millioner kroner i 2010, mot 147,2 millioner kroner i 2009. Kostnadsøkningen skyldes primært høyere kostnadsbase som følge av forbrukslånporteføljen som ble overtatt i desember 2009.

Tap på utlån/garantier utgjorde 109,4 millioner kroner i 2010 mot 3,0 millioner kroner i 2009. Samlede nedskrivninger på utlån i 2010 utgjør 117,1 millioner kroner, mot 15,3 millioner kroner i 2009. Nedskrivninger på utlån har økt som en følge av oppkjøpet av forbrukslånporteføljen. Tapssituasjonen er i henhold til forventningene, og viser en normal utvikling for forbrukslånporteføljen.

Resultat før skattekostnad ble et overskudd på 33,1 millioner kroner i 2010, mot et underskudd på 76,3 millioner kroner i 2009. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak oppkjøpet av forbrukslånporteføljen høsten 2009.

Innskuddsdekning

Innskuddsdekningen ved utgangen av 2010 var 64,6 prosent, noe som vurderes som tilfredsstillende. Ved utløpet av 2009 var innskuddsdekningen 56,6 prosent. Et nytt høyrenteprodukt har blitt godt mottatt av kundene og har bidratt positivt til innskuddsøkning i 2010.

Kapitaldekning

Kapitaldekningen var 16,1 prosent ved utløpet av 2010, mot 17,8 prosent ved utløpet av året før. Bankens mål er å ha en kapitaldekning på minimum 12 prosent.

Helserelaterte tjenester

Gjensidige er en ledende aktør innen private helsetjenester i Norge under merkenavnet Hjelp24. Tilbudet omfatter bedriftshelsetjenester, trygghetsalarmtjenester, private sykehus- og spesialisttjenester, samt arbeidsmiljøkartlegging. Tjenestene leveres til privatkunder, bedrifter og til det offentlige.

Helserelaterte tjenester hadde driftsinntekter på 544,7 millioner kroner i 2010, mot 509,1 millioner kroner i 2009. Økningen i driftsinntektene i 2010 kommer i hovedsak som følge av oppkjøp gjennomført i 2010. Den organiske utviklingen er tilnærmet flat, noe som skyldes sterk priskonkurranse knyttet til offentlige anbud. Dette har resultert i lavere priser og marginer på reforhandlede kontrakter, men også tap av enkelte offentlige kontrakter hvor priset har vært for stort til at det har vært aktuelt å tilby tjenester på de nye vilkårene.

Driftskostnadene var 517,3 millioner kroner i 2010, mot 476,5 millioner kroner i 2009. Deler av økningen skyldes oppkjøpte selskaper. Det er implementert kostnadstiltak i 2010 som følge av tap av enkelte offentlige kontrakter. Kostnadstiltakene vil først ha full effekt fra første kvartal 2011.

EBITA for 2010 ble 27,3 millioner kroner, mot 32,7 millioner kroner i 2009. Dette ga en EBITA-margin for 2010 på 5,0 prosent, mot 6,4 prosent i 2009. Nedgangen i marginen skyldes primært tap av offentlige kontrakter hvor det tar noe tid å tilpasse kostnadene til nytt inntektsnivå.

RISIKOFORHOLD

Risiko defineres som muligheten for at en hendelse kan påvirke konsernets måloppnåelse. For å forstå og håndtere risiko vurderes derfor både sannsynligheten for at hendelsen kan inntreffe og konsekvensene av hendelsen. Gjennom konsernets risikostyring og internkontroll er det etablert en struktur som på en systematisk måte

identifiserer, vurderer, kommuniserer og håndterer risiko gjennom hele konsernet.

Risikostyringsprosessen er integrert i konsernets plan- og forretningsprosesser. Risikostyring tar utgangspunkt i fastsatte mål og strategier, samt de rammer for risikoeksponering som er fastsatt av styret. Det primære ansvaret for god risikostyring og internkontroll ligger i første linjen, hos konsernsjef og alle ledere og ansatte i de operasjonelle enhetene, gjennom å utføre arbeidet i tråd med de fullmakter, instruksjoner og retningslinjer som pålegger den enkelte. Det er etablert en risikostyringsfunksjon på konsernnivå som er ansvarlig for å overvåke konsernets system for risikostyring, og som skal ha oversikt over de risikoer konsernet er eller kan bli eksponert for. Risikostyringsfunksjonen skal sørge for at konsernledelsen og styret til enhver tid er tilstrekkelig informert om konsernets risikoprofil. Det er også etablert en compliance-funksjon og en intern revisjon som begge er en del av overvåkingen av konsernets risikostyring og intern kontroll. Konsernet har en moderat risikoprofil der ingen enkelthendelser etter styrets mening skal kunne skade selskapets finansielle stilling i alvorlig grad.

Strategisk risiko

Gjensidiges strategi, holdt opp mot resultater, markeds- og konkurransemessige forandringer og endringer i rammebetingelsene, følges opp fortløpende. Faktorer som er identifisert som kritiske for selskapets måloppnåelse, overvåkes særskilt. Den strategiske risikoen styres gjennom løpende konkurranse- og markedsovervåking, produktutvikling og planprosesser for å sikre at Gjensidige er i forkant av utviklingen innenfor forsikring.

I forsikringsmarkedet utfordres Gjensidige både av tradisjonelle norske finansaktører, som i sterkere grad satser på salg av skadeforsikring, og av nye aktører. Bortfall av forretning kombinert med en svekkelse av forsikringslønnsomheten vil påvirke egenkapitalavkastningen og sentrale nøkkeltall negativt. Det legges derfor vekt på at Gjensidige raskt kan tilpasse seg forbrukernes ønsker om betjening i nye kanaler, og benytte moderne teknologi og støttesystemer effektivt. Det arbeides kontinuerlig med å utvikle nye og kundetilpassede produkter og betjeningsløsninger, samtidig som organisasjon, prosesser og verdikjeder gjennomgås og standardiseres for å redusere kostnader og oppnå økt effektivitet.

Kundene stiller stadig større krav til kompetanse hos medarbeiderne. Det er en risiko for at manglende eller ikke tilpasset kompetanse vil redusere mulighetene til å realisere forretnings- og strategiske ambisjoner. Det er også konkurranse om å tiltrekke seg og beholde dyktige medarbeidere. Det arbeides derfor aktivt og målrettet med kompetan-

seheving på alle nivåer i organisasjonen, og kompetansekrav for ulike roller er definert. Gjensidige har, som tidligere beskrevet, samlet all opplæring av selgere, oppgjørsmedarbeidere og ledere i Gjensidigeakademiet. Dette gir både en effektiv utnyttelse av opplæringsressursene og økt oppmerksomhet rundt hva som er beste praksis i Gjensidige. Resultatbaserte belønningsmodeller er innført for grupper av medarbeidere, og det er innført individuelle målkort. Det arbeides målrettet med kultur- og lederutvikling og forankring av krav og forventninger til ledere og medarbeidere.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen knyttet til store enkeltskader eller hendelser styres gjennom den ordinære virksomhetens fullmakter og rapporteringslinjer. Det er etablert klare retningslinjer for hvilke forsikringer som kan tegnes. Risikoen for at premienivået generelt ikke er tilfredsstillende overvåkes løpende i produkt- og aktuaravdelingen, og det utvikles bedre metoder for å sette riktige priser.

Styret fastsetter årlig rammer for konsernets reassuransesprogram. Rammene fastsettes ut fra behovet for å beskytte egenkapitalen mot skadehendelser utover et beløp som anses forsvarlig, samt behovet for å redusere resultatsvingninger. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger konsernet har kjøpt. Reassuransesprogrammet er nærmere beskrevet i note 3 i årsregnskapet for konsernet.

Konsernets aktuarfunksjon foretar beregninger og vurderinger av de forsikringstekniske avsetningene, herunder utvikler og vedlikeholder adekvate modeller og metoder for å estimere skader som er inntruffet, men ennå ikke innrapportert til konsernet. Det er en betydelig iboende risiko for at avsetningene ikke er tilstrekkelige, men konsernet jobber kontinuerlig med å forbedre de aktuarielle metoder, og benytter tidvis eksterne aktuarer for uavhengige gjennomganger av avsetningene.

Finansiell risiko

Gjensidige har 52,3 milliarder kroner i finansielle investeringer (forsikringsvirksomheten) per 31. desember 2010. Disse består hovedsakelig av rentebærende plasseringer, eiendom, aksjer og strategiske og finansielle eierposter i tilknyttede selskaper, og er utsatt for endringer i makroøkonomiske faktorer.

Gjennom styrets fastsettelse av strategisk aktivaallokering og en dynamisk risikostyringsmodell, er det gitt rammer som muliggjør en rask tilpasning av risiko til endrede makroøkonomiske forutsetninger. Oppfølgingen av kurs-, rente- og valutarisiko foregår dels gjennom «stresstester» der bufferkapitalen til enhver tid skal være tilstrekkelig til

å tåle samtidige kraftige fall i aksje- og obligasjonskurser. For nærmere opplysninger om renterisiko og stresstester vises det til note 3 i årsregnskapet for konsernet.

Det er utarbeidet rammer for nødvendig tilgang på likvide midler. Disse blir det tatt hensyn til i den strategiske aktivaallokeringen. Likviditetsrisikoen anses som meget lav. Konsernet er utsatt for kreditt risiko gjennom plasseringer i obligasjons- og pengemarkedet og i utlån. Styret har gitt rammer for kredittvirksomheten. Kreditttapene har til nå vært helt ubetydelige. Utestående krav mot konsernets reassurandører kan også representere en betydelig kreditt risiko. Motpartsrisiko i reassuransemarkedet vurderes løpende. Konsernets reassurandører skal minimum ha en Standard & Poor's rating A- eller tilsvarende fra et av de andre velrenomerte ratingselskapene.

Styret har vurdert risikoen for tap på utlån, garantiansvar og andre fordringer, og det er foretatt nødvendige avsetninger i regnskapet.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. For å redusere risikoen er det lagt vekt på å organisere virksomheten med veldefinerte og klare rapporteringslinjer og ansvarsforhold. Det er etablert faste rutiner for gjennomføring av risikovurderingen, og styret behandler årlig status i den etablerte internkontrollen. Det er etablert en uavhengig compliance-funksjon som skal bidra til at konsernet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller tap av omdømme som følge av at lover, regler og standarder ikke etterleves. Compliance-funksjonen identifiserer, vurderer, gir råd om, overvåker og rapporterer konsernets compliancerisiko.

Etiske problemstillinger diskuteres i ledergrupper og på medarbeidersamlinger. Dette skal redusere risikoen for brudd på rutiner og retningslinjer, samtidig som det bidrar til å skape et godt arbeidsmiljø. Ansatte har også undertegnet egen datadisiplinerklæring knyttet til bruk av konsernets informasjons- og IT-systemer.

Gjensidiges interne revisjonsfunksjon er på vegne av styret gitt rollen å se etter og vurdere hvorvidt risikostyringen og internkontrollen fungerer som forutsatt.

For ytterligere beskrivelse av selskapets risikostyring vises det til note 3 i årsregnskapet for konsernet, samt eget kapittel på sidene www.gjensidige.com.

FORETAKSSTYRING

God eierstyring og selskapsledelse er et prioritert område for styret. Styret har lagt Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse datert 21. oktober 2010 til grunn, og har tilpasset seg denne innenfor alle områder.

En utdypende redegjørelse for hvordan Gjensidige oppfyller anbefalingen er gitt i eget dokument som er inntatt i årsrapporten og som er tilgjengelig på konsernets hjemmeside www.gjensidige.com.

SAMFUNNSANSVAR OG EKSTERNT MILJØ

Gjensidiges samfunnsoppdrag er å skape verdier for samfunnet gjennom å sikre liv, helse og verdier, og avlaste kundene for risiko. Gjensidige skal derfor spesielt utvise samfunnsansvar gjennom at den kompetansen konsernet besitter innenfor forebygging av skader kommer hele samfunnet til gode. Etsiske, sosiale og miljømessige hensyn er integrert i den daglige driften og i forhold til konsernets interesser.

Styret anser utøvelse av samfunnsansvarlig virksomhet og en høy etisk standard å være forutsetninger for tillit fra omverden og forretningsmessig suksess over tid.

Styret har fastsatt retningslinjer som angir mål og rammer for selskapets samfunnsansvarlige engasjement. Retningslinjene er tilgjengelige på www.gjensidige.com.

Det er fastsatt utvalgte kvantitative mål for samfunnsansvarlig drift overfor kunder, leverandører, ansatte og miljø.

Forurensning av det ytre miljøet som en følge av konsernets virksomhet, er minimal. Konsernets miljøtiltak er rettet mot energiøkonomisering, redusert reisevirksomhet gjennom økt bruk av videomøter, standardiserte printere/kopimaskiner med tosidig trykk og en ansvarlig behandling av avfall. For å redusere papirforbruket og skape miljømessige gevinster, arbeides det også med å gjennomføre tiltak for å øke bruk av elektroniske forsikringsdokumenter.

Gjensidiges hovedkontor på Sollerud ble miljøfyrtårnsertifisert allerede i løpet av 2008 og i løpet av 2009 og 2010 har flere andre kontorer fått samme status. Arbeidet med å sertifisere konsernets kontorer avsluttes våren 2011. Da er alle kontorer med over 30 medarbeidere miljøfyrtårnsertifisert. Gjensidige arbeider kontinuerlig med å skaffe seg kunnskap om klimaendringer og konsekvensene disse kan medføre. Kjøp av klimakvoter har vært et av virkemidlene i selskapets miljøarbeid. Styret er ikke kjent med at Gjensidiges bygg og anlegg inneholder PCB-holdige produkter.

Mål og måloppnåelse, samt ytterligere beskrivelse av Gjensidiges arbeid knyttet til samfunnsansvar fremgår av tabell og beskrivelse på sidene 38 til 41 i årsrapporten.

PERSONALOMRÅDET

Demografi og likestilling

Konsernet hadde 3.917 medarbeidere ved utløpet av 2010. I den norske skadeforsikringsvirksomheten var det 2.041 medarbeidere per 31. desember 2010.

Kjønnsfordelingen i Gjensidige Forsikring var 54,4 prosent menn og 45,6 prosent kvinner ved utløpet av 2010. Andelen menn har økt noe i forhold til 2009 (53,7 prosent menn). I 2010 ble det ansatt 225 nye medarbeidere utenom ansatte i oppkjøpte virksomheter. Av de nyansatte var 125 menn og 100 kvinner, med en gjennomsnittsalder på 33,3 år. I samme periode sluttet 236 medarbeidere (120 kvinner og 116 menn, snittalder 44,5 år), hvilket gir en turnover på 11,6 prosent.

Bemanning	Gjensidige Norge	Gjensidige konsern
2010	2.041	3.917
2009	2.055	3.780
2008	2.060	3.640
2007	2.033	3.460
2006	2.242	3.497
2005	2.272	2.611

Gjennomsnittsalderen i morselskapet er 44,4 år (44,6 år i 2009), og gjennomsnittsansieniteten er 12,2 år (12,4 i 2009).

Samarbeidet med ansatte og Finansforbundet har vært godt. Det har vært avholdt regelmessige møter i Samarbeids- og arbeidsmiljøutvalget. Styret anser det interne arbeidsmiljøet for å være godt.

Ved utløpet av 2010 er det to kvinner blant konsernledelsens ni medlemmer. Ved utløpet av 2009 var det ingen kvinner i konsernledelsen. I styret er kvinneandelen 40 prosent ved utløpet av 2010 (4 av 10). Tilsvarende tall i 2009 var 33 prosent (4 av 12). Blant representantene som ikke er ansattvalgt, er kvinneandelen 43 prosent (3 av 7). Av 217 ledere er 35,0 prosent kvinner, som er en liten nedgang fra 2009 (35,8 prosent kvinnelige ledere).

Personaltilfredshet

Gjensidige gjennomfører årlig en personaltilfredshetsundersøkelse, PTU. Undersøkelsen gir gode indikasjoner på hvilke faktorer som er vesentlige

for arbeidsmiljø og trivsel, og også et godt grunnlag for alle ansatte til å involvere seg i prosessene knyttet til dette.

Spørsmålene baserer seg på en nordisk norm, og det benyttes sammenligningstall for Norge. Hele konsernet deltok, og styret er tilfreds med den store deltagelsen med en total svarprosent over 90. Personaltilfredshetsundersøkelsen viser at medarbeiderne i det store og hele scorer høyere enn sammenligningsgruppen. Medarbeiderne er generelt godt fornøyd med ledelsen, og det sosiale miljøet vurderes som meget bra. Arbeidsintensiteten oppleves som høyere i Gjensidige enn for gjennomsnittet av andre bedrifter i tilsvarende undersøkelse.

Det videre arbeidet med funnene fra undersøkelsen involverer både ledere og medarbeidere, og det settes opp tiltaksplaner med forpliktende leveransdatoer for alle områder og avdelinger.

Gjensidigeakademiet og kompetanseutvikling

Gjensidigeakademiet ble etablert i 2010. Akademiet samler Gjensidiges satsing på leder- og medarbeiderutvikling. Akademiets oppgaver er nært knyttet til konsernets strategi, og tiltak som etableres skal understøtte konsernets evne til rask omstilling og utvikling.

Det har vært en betydelig økning i intern opplæringsaktivitet, og antall kursdøgn i 2010 var over 6.200 (3.231 i 2009). Økningen skyldes i stor grad aktiviteten ved Gjensidiges kunde- og merkevareskole, hvor det har deltatt nye selgere både i Privat- og Næringslivsområdet, samt eksisterende selgere og oppgjørsmedarbeidere. Innholdet har vært rettet både mot fag, system og kommunikasjon, og både nye og eksisterende selgere har gjennomført godkjenningstesten som Finansnærings Fellesorganisasjon (FNO) krever av alle som selger forsikring i Privatmarkedet. Totalt har Gjensidige nå over 700 godkjente selgere i Privat, og den teoretiske og praktiske godkjenningen av de eksisterende selgerne var et betydelig løft i 2010.

E-læring har over mange år vært en viktig læringskanal for Gjensidige, og på dette området har det skjedd en betydelig utvikling i 2010. Det har blitt laget flere obligatoriske kurs knyttet til etikk, hvitvasking samt rutiner og regler knyttet til børsnotering. I tillegg benyttes e-læring som grunnlag for mye av fag- og produktopplæringen på Gjensidiges kunde- og merkevareskole, og som opplæring av selgere i forbindelse med markeds kampanjer.

Gjensidige har lansert minuttkurs, som er enkle kurs som bare tar et par minutter å gjennomføre, og som omhandler emner der fagmiljøene ser at medarbeideren kan forbedre seg med enkel opplæring. Det er levert

over 20 kurs, og oppslutningen har vært god. I tillegg har læringsportalen som benyttes til opplæring for markedsmessige kampanjer hatt økning i bruken. Kravet er at alle medarbeiderne skal ha vært gjennom denne opplæringen før markedsaktivitetene starter.

Totalt med all type e-læring er det ca 16.900 beståtte kurs i morselskapet i løpet av 2010, mot 8.510 kurs bestått i 2009. I tillegg leveres det kurs til datterselskapene. Disse hadde mer enn 700 beståtte kurs i 2010.

Ledelsesutvikling er en viktig bidragsyter til å sikre en endringsdyktig og kompetansesterk bedrift, og den skal vært nært knyttet opp mot forretningsens behov, og oppleves som nyttig og praktisk anvendbar.

Riktig kompetanseutvikling og god ledelse skal være ett av Gjensidiges viktigste konkurransefortrinn. Gjennom 2010 har lederprogrammet Leading Culture vært organisasjonens viktigste implementeringsverktøy for nevnte GjensidigeOpplevelsen. Alle ledere i konsernet har gjennomgått programmet, etterfulgt av arbeidsprosesser i de ulike avdelingene hvor medarbeiderne har deltatt.

For 2011 satses det videre på utvikling av Gjensidigeakademiet, herunder nye ledelses- og medarbeiderprogrammer som omfatter hele konsernet.

Gjensidige Forsikring har i samarbeid med BI evaluert medarbeidernes opplevelse av Gjensidiges opplærings- og treningstiltak. Resultatet viser at opplæringen som er iverksatt har hatt signifikant innvirkning på arbeidskvalitet og arbeidsinnsats, indre motivasjon og økt trivsel.

Systematisk Helse-, Miljø- og Sikkerhetsarbeid (HMS)

Systematisk Helse-, Miljø- og Sikkerhetsarbeid er godt integrert i organisasjonen. Et kontinuerlig fokus på temaer som sykefraværsoppfølging, skriftlighet i all oppfølging, utvikling og integrering av nye systemer, samt videreutvikling av elektroniske håndbøker bidrar til å redusere sykefraværet. Samarbeidet med Bedriftshelsetjeneste og NAV er ytterligere forbedret i løpet av 2010.

2010 har i likhet med tidligere år vært preget av høyt arbeidstempo, omstillinger og omorganisering, og HR/HMS har vært godt integrert i disse prosessene.

Interne HMS-revisjoner ble gjennomført høsten 2010 i senterkanalene. Konklusjonen etter denne revisjonen er at det drives et kvalitetssikret og systematisk HMS-arbeid på alle nivåer. AMU og HMS-utvalg har avholdt faste møter.

Ved utløpet av 2010 lå gjennomsnittlig legemeldt sykefravær på 5,2 prosent i den norske virksomheten, mot 5,0 prosent i 2009. For konsernet var det legemeldte sykefraværet i 2010 4,4 prosent. Selskapets målsetting om et sykefravær på 4 prosent ligger fast.

Det har ikke vært skader eller ulykker av betydning i 2010.

Mangfold og diskriminering

Gjensidige har i 2010 videreført alle tre delmålene i IA-avtalen, og integrering og mangfold er godt forankret i organisasjonskulturen. Det er en balansert kjønns sammensetning i konsernet, med 54,4 prosent menn og 45,6 prosent kvinner. Blant lederne er 65 prosent menn og 35 prosent kvinner.

Når det gjelder likestilling og inkludering, arbeides det for at alle ansatte gis de samme muligheter til personlig og faglig utvikling, og skal stilles likt uansett kjønn, alder, etnisk opprinnelse og funksjonsevne. Ansettelses- og HMS-rutiner skal sikre at diskriminerings- og tilgjengelighetsloven følges.

Det utarbeides lønnsstatistikker for å synliggjøre eventuelle lønnsforskjeller for samme arbeid eller arbeid av lik verdi på grunnlag av kjønn, alder, etnisk opprinnelse eller redusert funksjonsevne, og det iverksettes tiltak for å utjevne eventuelle forskjeller.

Gjensidige samarbeider med NAV om arbeidstrening og lønnskudd for mennesker som har vært utenfor arbeidslivet, og har flere medarbeidere i arbeidstrening gjennom slike ordninger.

Seniorpolitikk

Gjensidige har en aktiv seniorpolitikk som tar sikte på å få flest mulig medarbeidere til å jobbe frem til de blir 67. Et viktig seniortiltak har vært muligheten for å arbeide 90 prosent stilling med full lønn eller 80 prosent stilling med 90 prosent lønn. Ordningen er under evaluering, blant annet sett opp mot pensjonsreformen.

Det er adgang til fleksibel arbeidstid og annen tilrettelegging for dem som ønsker det. Gjensidige har også en tjenstepensjonsordning og forsikringsordninger som er blant de beste i Norge. Sammen med disse tiltakene utgjør aldersgrensen en helhet.

Gjensidige har siden 1972 praktisert en øvre aldersgrense på 67 år for sine ansatte. Høsten 2009 ble selskapet saksøkt av en medarbeider som ønsket å stå i sin stilling etter fylte 67 år. Medarbeideren fikk medhold da Oslo Tingrett behandlet saken i april 2010, men selskapet

anket. I desember avsa Borgarting lagmannsrett dom i Gjensidiges favør. Saken er anket til Høyesterett, og medarbeideren blir stående i stillingen inntil dommen er rettskraftig.

Spørsmålet om aldersgrense er et viktig prinsippsspørsmål for Gjensidige og store deler av norsk arbeidsliv for øvrig, og det dreier seg om muligheten for å ha forutsigbarhet knyttet til avtaler, pensjonsforhold og bemanningsplanlegging. Finansnæringens Arbeidsgiverforening (FA) har erklært partshjelp til støtte for Gjensidige, og har bistått selskapet med juridisk bistand underveis i prosessen. I tillegg har LO og NHO engasjert seg og henvendt seg i fellesskap til Arbeidsdepartementet for en avklaring om bedriftsfastsatte aldersgrenser.

Problemstillingen ble aktualisert da reglene om samordning av pensjon og lønnsinntekt for aldersgruppen mellom 67 og 70 år gradvis ble endret fra 2008. Videre er dette en problemstilling knyttet til innføring av ny pensjonsreform.

Gjensidige tildelt HR-Norges kompetansepris

Gjensidige Forsikring ble i 2010 tildelt årets kompetansepris fra HR Norge på grunn av selskapets helhetlige og systematiske arbeid over tid med kompetanseutvikling. Dette er en pris som årlig deles ut til en bedrift, organisasjon eller enkeltperson som har oppnådd spesielt gode resultater innen området personal- og organisasjonsutvikling i året som gikk.

Av begrunnelsen fremgår det at arbeidet med kompetanseutvikling i Gjensidige Forsikring preges av systematikk og kontinuitet. Forskjellige satsinger sees i sammenheng og bygger opp under hverandre. Resultatet er en god totalpakke som sikrer at de ansatte utvikler seg i takt med markedets krav og selskapets behov.

FREMTIDSUTSIKTER

Konkurransen i det norske skadeforsikringsmarkedet ble ytterligere skjerpet i 2010, og det er forventet at denne utviklingen vil fortsette. De små forsikringsselskapene har gradvis økt sine markedsandeler gjennom å etablere seg i nisjer i markedet, og til dels gjennom aggressiv prissetting. I tillegg har flere av de etablerte finansaktørene startet skadeforsikringsselskaper. Disse har ikke tidligere drevet med skadeforsikring, men har tilgrensende virksomhet og distribusjonskanaler. Tiltakene som er gjennomført i 2009 og 2010 innebærer imidlertid at Gjensidige er godt posisjonert for å møte denne konkurransen. Vekst i premievolum i Gjensidiges norske skadeforsikringsvirksomhet i 2011 ventes likevel i hovedsak å komme fra gjennomførte og planlagte premietiltak. Det forventes først og fremst at det vil være den danske

og svenske skadeforsikringsvirksomheten som bidrar til veksten i 2011. De økonomiske utsiktene for de baltiske landene er fortsatt negative, og det forventes en ytterligere nedgang i totalmarkedet for skadeforsikring. I Litauen er dog utviklingen mer positiv.

De etablerte satsingene innenfor pensjon, sparing og bank har utviklet seg i tråd med forventningene, og vil på sikt styrke konsernets posisjon og gi vekstgrunnlag i Norge. Gjensidige Bank har nådd et volum som skal gjøre det mulig å drive lønnsomt fremover. Videre er det et målsatt at pensjons- og sparevirksomheten skal nå et nullresultat i løpet av 2011.

Børsnoteringen har gitt konsernet større handlefrihet og muligheter til å delta i de strukturendringene som preger finansbransjen i Norden. Gjennom noteringen har konsernet fått etablert et verdipapir som kan benyttes ved eventuelle oppkjøp eller på annen måte finansiere vekststrategien innen bredde og geografi, samtidig som det har satt en verdi på Gjensidige.

Endring i rammevilkår vil generelt kunne påvirke Gjensidiges virksomhet. Det er ikke vedtatt nye rammebetingelser i 2010 som vil få stor betydning for virksomheten, men det er en rekke initiativ som over tid vil få betydning. Det gjelder særlig EUs solvensprosjekt for forsikringsselskaper Solvens II. I regi av EU pågår Solvens II-prosjektet, som vil medføre en ny standard for solvens og regulering av europeiske forsikringsselskaper. Solvens II vil bidra til forbedret kvantifisering av risiko og kapitalbehov for forsikringsselskaper, og generelt forsterke risikostyringen. Det nye regelverket, som forventes å tre i kraft i begynnelsen av 2013, vil gi større insitamenter for selskaper til å måle og styre alle risikoer på en konsistent måte. Gjensidige følger utviklingen aktivt, og har blant annet deltatt i de kvantitative konsekvensberegningene. Konklusjonen fra forstudien er at Gjensidige er godt posisjonert for å tilfredsstille de nye kravene. Solvens II vil også innebære nye krav til hvordan risikostyringen i virksomheten organiseres og gjennomføres, og krav til rapportering.

I forbindelse med oppdatering av konsernets strategi, har styret bedt administrasjonen vurdere hvorvidt forretningsområdet helsesrelaterte tjenester fortsatt bør være en heleiet del av konsernets breddeaktiviteter i Norge. Det forventes en konklusjon i løpet av andre halvdel av 2011.

Som en del av den strategiske oppdateringen har styret også fastsatt en målsetting om at skadeforsikringsvirksomheten skal oppnå en kostnadsandel på 15 innen 2015. Ulike tiltak skal iverksettes for å nå målet, hvorav de viktigste er knyttet til automatisering og styrking av

selvbetjeningsløsninger, relokalisering av funksjoner og forenkling av produktstrukturen.

Gjensidige har betydelige kapitalbuffer, både i forhold til interne risikomodeller og legale kapitaldekningskrav. Styret vurderer konsernets kapitalsituasjon og soliditet som god.

Det er normalt en betydelig usikkerhet knyttet til vurderinger av fremtidige forhold, men styret er av den oppfatning at konsernet står godt rustet til å møte konkurransen i årene fremover.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke inntrådt noen vesentlige hendelser etter utløpet av 2010.

DISPONERING AV RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Konsernets årsresultat etter skattekostnad utgjør 2.950,4 millioner kroner. Styret har vedtatt en utbyttepolitikk som danner grunnlaget for de utbytteforslag som fremmes for generalforsamlingen. Gjensidige skal ha en konkurransedyktig utbyttepolitikk i forhold til sammenlignbare investeringer. Ved fastsettelse av størrelsen på årlig utbytte skal det tas hensyn til konsernets kapitalbehov, herunder kapitaldekningskrav, samt

mål og strategiske planer. Med mindre kapitalbehovet tilsier noe annet, er styrets mål at mellom 50 og 80 prosent av årets resultat etter skatt utdeles som utbytte. Styret foreslår at det utbetales 2.350,0 millioner kroner i utbytte for regnskapsåret 2010, tilsvarende 80,0 prosent av konsernets årsresultat.

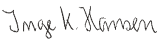
Morselskapets resultat før andre resultatkomponenter på 2.590,2 millioner kroner foreslås disponert som følger:

Utbytte	2.350,0
Overført til bundne fond	249,3
Overføring fra annen fri egenkapital	(9,1)
Disponert	2.590,2

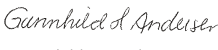
Andre resultatkomponenter, som fremgår av resultatoppstillingen, inngår ikke i resultatdisponeringen. Etter disponering av resultat før andre resultatkomponenter utgjør morselskapets frie egenkapital 13.302,5 millioner kroner.

Styret vil takke de ansatte for innsatsen og deres bidrag til selskapets resultat i 2010. Styret har besluttet å gi alle ansatte en bonus på 10.000 kroner.

17. mars 2011
Styret i Gjensidige Forsikring ASA

Inge K. Hansen
Styreleder

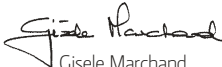

Randi B. Sætershagen

Gunnhild H. Andersen

Trond Vegard Andersen

Hans-Erik F. Andersson

Kjetil Kristensen

Gisele Marchand

Gunnar Mjåtvedt

Mari T. Skjærstad

Tor Øwre

Helge Leiro Baastad
Konsernsjef

REGNSKAP OG NOTER 2010

GJENSIDIGE FORSIKRING KONSERN

	Side
Konsolidert resultatregnskap	78
Konsolidert oppstilling av totalresultatet	79
Konsolidert oppstilling av finansiell stilling	80
Konsolidert oppstilling av endringer i egenkapital	81
Konsolidert kontantstrømpoppstilling	82
Regnskapsprinsipper	83

Noter

1 Egenkapital	90
2 Bruk av estimater	91
3 Styring av forsikringsrisiko og finansiell risiko	92
4 Segmentinformasjon	112
5 Immaterielle eiendeler	114
6 Aksjer i tilknyttede selskaper	117
7 Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr	118
8 Investerings eiendommer	119
9 Finansielle eiendeler og forpliktelser	120
10 Finansielle derivater og sikringsbokføring	123
11 Utlån og fordringer	125
12 Kontanter og kontantekvivalenter	126
13 Aksjer og andeler	126
14 Forsikringsforpliktelser og gjenforsikringsandel	128
15 Pensjon	130
16 Avsetninger og andre forpliktelser	133
17 Skatt	133
18 Kostnader	135
19 Lønn og godtgjørelser	136
20 Netto inntekter fra investeringer	140
21 Betingede forpliktelser	141
22 Transaksjoner med nærstående parter	141
23 Hendelser etter balansedagen	144
24 Kapitaldekning	144
25 Solvensmargin	145
26 Bundne midler	145
27 Aksjeeiere	145
28 Aksjebasert betaling	146
29 Resultat per aksje	146
30 Oppkjøp av Nykredit	147

GJENSIDIGE FORSIKRING ASA

	Side
Resultatregnskap	148
Balanse	150
Oppstilling av endringer i egenkapital	152
Kontantstrømpoppstilling	153
Regnskapsprinsipper	154

Noter

1 Egenkapital	160
2 Bruk av estimater	161
3 Styring av forsikringsrisiko og finansiell risiko	161
4 Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring	162
5 Immaterielle eiendeler	164
6 Aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	166
7 Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr	168
8 Investerings eiendommer	169
9 Finansielle eiendeler og forpliktelser	170
10 Finansielle derivater	173
11 Utlån og fordringer	174
12 Kontanter og kontantekvivalenter	174
13 Aksjer og andeler	175
14 Forsikringsforpliktelser og gjenforsikringsandel	177
15 Pensjon	178
16 Avsetninger og andre forpliktelser	181
17 Skatt	181
18 Kostnader	183
19 Lønn og godtgjørelser	184
20 Netto inntekter fra investeringer	188
21 Betingede forpliktelser	189
22 Transaksjoner med nærstående parter	189
23 Hendelser etter balansedagen	192
24 Kapitaldekning	192
25 Solvensmargin	193
26 Bundne midler	193
27 Aksjeeiere	193
28 Aksjebasert betaling	194
Erklæring fra styret og daglig leder	195
Revisjonsberetning	196
Kontrollkomiteens uttalelse	198
Representantskapets uttalelse	199

KONSOLIDERT RESULTATREGNSKAP

Millioner kroner	Noter	1.1.-31.12.2010	1.1.-31.12.2009
Driftsinntekter			
Premieinntekter fra skadeforsikring		17.063,3	15.660,4
Premieinntekter fra pensjon		335,8	116,3
Rente- og kredittprovisjonsinntekter fra bankdrift		782,6	323,3
Driftsinntekter fra helserelaterte tjenester		544,7	509,1
Andre inntekter		64,4	61,5
Sum driftsinntekter	4	18.790,8	16.670,7
Netto inntekter fra investeringer			
Inntekter fra investeringer i tilknyttede selskaper	6	488,7	263,3
Driftsinntekt fra eiendom		422,8	401,2
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1.385,4	1.385,9
Netto urealiserte verdiendringer på investeringer (inkl. eiendom)		262,3	773,3
Netto realisert gevinst og tap på investeringer		331,4	120,1
Kostnader knyttet til investeringer	18	(142,4)	(155,9)
Sum netto inntekter fra investeringer	20	2.748,2	2.788,0
Sum driftsinntekter og netto inntekter fra investeringer		21.539,0	19.458,7
Erstatningskostnader, tap mv.			
Erstatningskostnader mv. fra skadeforsikring		(13.456,6)	(12.071,0)
Erstatningskostnader mv. fra pensjon		(258,1)	(121,5)
Rentekostnader o.l. og tap på utlån/garantier fra bankdrift		(484,9)	(268,8)
Sum erstatningskostnader, rentekostnader, tap mv.		(14.199,6)	(12.461,4)
Driftskostnader			
Driftskostnader fra skadeforsikring		(2.810,4)	(2.771,5)
Driftskostnader fra pensjon		(109,6)	(102,7)
Driftskostnader fra bankdrift		(302,1)	(147,3)
Driftskostnader fra helserelaterte tjenester		(517,3)	(476,5)
Andre driftskostnader		(91,5)	(116,1)
Merverdiav- og nedskrivninger - immaterielle eiendeler		(254,3)	(216,7)
Sum driftskostnader	18	(4.085,3)	(3.830,8)
Sum kostnader		(18.285,0)	(16.292,1)
Årets resultat før skattekostnad	4	3.254,0	3.166,5
Skattekostnad	17	(303,6)	(861,8)
ÅRETS RESULTAT		2.950,4	2.304,8
Resultat per aksje, kroner (basis og utvannet) (omarbeidet for 2009)	29	5,90	4,61

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV TOTALRESULTATET

Millioner kroner	1.1.-31.12.2010	1.1.-31.12.2009
Årets resultat	2.950,4	2.304,8
Andre inntekter og kostnader		
Valutakursdifferanser	(19,4)	(102,5)
Andel av andre inntekter og kostnader i tilknyttede selskaper	17,6	(8,6)
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon	(118,0)	442,7
Skatt på andre inntekter og kostnader	(28,5)	(254,1)
Sum andre inntekter og kostnader	(148,4)	77,5
ÅRETS TOTALRESULTAT	2.802,0	2.382,3

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV FINANSIELL STILLING

Millioner kroner	Noter	31.12.2010	Omarbeidet ¹ 31.12.2009
EIENDELER			
Goodwill	5	2.580,7	1.507,5
Andre immaterielle eiendeler	5	1.349,5	847,1
Eiendeler ved utsatt skatt	17	199,4	
Aksjer i tilknyttede selskaper	6	4.275,5	3.783,3
Eierbenyttet eiendom	7	318,5	282,2
Anlegg og utstyr	7	345,1	316,1
Investerings eiendommer	8	5.900,3	5.509,9
Finansielle eiendeler			
Finansielle derivater	9, 10	536,6	203,2
Aksjer og andeler	9, 13	4.282,9	7.728,6
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9	18.389,9	15.562,4
Obligasjoner som holdes til forfall	9	14.497,5	15.816,0
Utlån og andre fordringer	9, 11	19.537,8	13.349,5
Eiendeler i livsforsikring med investeringsvalg	11	4.503,6	2.823,4
Gjenforsikringsdepoter		0,6	0,6
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse i skadeforsikring	14	487,0	239,3
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikring	11	3.585,1	3.435,8
Andre fordringer	11	342,2	303,5
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	11	84,5	56,9
Kontanter og kontantekvivalenter	12, 26	2.889,9	3.103,5
SUM EIENDELER		84.106,8	74.868,9
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Egenkapital			
Aksjekapital		1.000,0	1.000,0
Overkursfond		1.430,0	1.430,0
Annen egenkapital		20.707,8	19.538,2
Sum egenkapital		23.137,8	21.968,2
Avsetning for forpliktelse			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	14	9.078,3	7.671,7
Brutto erstatningsavsetning	14	28.339,3	25.857,2
Andre forsikringstekniske avsetninger	14	119,0	69,7
Pensjonsforpliktelse	15	705,3	774,4
Andre avsetninger for forpliktelse	16	138,5	144,0
Finansielle forpliktelse			
Finansielle derivater	9, 10	155,3	93,1
Innskudd fra og forpliktelse overfor kunder	9, 16	9.120,0	6.550,4
Rentebærende forpliktelse	9, 16	5.254,9	4.916,1
Andre forpliktelse	9, 16	1.234,4	1.245,9
Forpliktelse ved periodeskatt	17	442,7	921,7
Forpliktelse ved utsatt skatt	17	1.274,6	1.205,6
Forpliktelse i forbindelse med forsikring	9, 16	392,5	346,4
Avsatt ikke utbetalt utbytte			74,8
Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	16	4.503,6	2.823,4
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	9, 16	210,7	206,3
Sum forpliktelse		60.969,1	52.900,7
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		84.106,8	74.868,9

¹ Selskapet har blitt omdannet fra gjensidig selskap med begrenset ansvar (BA) til allmennaksjeselskap (ASA). I den forbindelse er sammenligningstallene under egenkapital endret. Det er ingen endring i sum egenkapital. Omarbeidelse av sammenligningstallene er presentert i konsolidert oppstilling av endringer i egenkapital.

17. mars 2011, Styret i Gjensidige Forsikring ASA

Inge K. Hansen
Inge K. Hansen

Styreleder

Randi B. Sætershagen
Randi B. Sætershagen

Gunnhild H. Andersen
Gunnhild H. Andersen

Trond Vegard Andersen
Trond Vegard Andersen

Hans-Erik F. Andersson
Hans-Erik F. Andersson

Kjetil Kristensen
Kjetil Kristensen

Gisele Marchand
Gisele Marchand

Gunnar Mjåtvad
Gunnar Mjåtvad

Mari T. Skjærstad
Mari T. Skjærstad

Tor Øvre
Tor Øvre

Helge Leiro Baastad
Helge Leiro Baastad

Konsernsjef

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL

Millioner kroner	Egen- kap.bevis- kapital	Utjev- nings- fond	Annen egen- kapital	Sum klasse I- kapital	Sum klasse II- kapital	Sum egen- kapital
Egenkapital per 31.12.2008 omarbeidet	3.860,0	123,3	913,1	4.896,5	14.689,5	19.585,9
Eierbrøk				25 %	75 %	

Millioner kroner	Aksje- kapital	Egne aksjer	Over- kurs- fond	Annen innskutt egenkap.	Valuta- kursdif- feranser	Aktuarielle gev./tap pensjon	Annen opptjent egenkap.	Sum egen- kapital
Omdanning fra BA til ASA								
Omklassifisering fra egenkapitalbeviskapital til aksjekapital, overkursfond og annen opptjent egenkapital ¹	1.000,0		1.430,0				1.430,0	3.860,0
Øvrige omklassifiseringer					(12,9)	(2.448,6)	18.187,4	15.725,9
Egenkapital per 31.12.2008 omarbeidet	1.000,0		1.430,0		(12,9)	(2.448,6)	19.617,4	19.585,9

¹ Per 30. september 2009 ble egenkapitalbeviskapitalen nedsatt til 1.000,0 millioner kroner og overført med like deler til overkursfond og utjevningfond. I forbindelse med omdanning fra gjensidig selskap med begrenset ansvar (BA) til allmennaksjeselskap (ASA) er egenkapitalbeviskapitalen konvertert til aksjekapital.

1.1.-31.12.2009

Årets resultat							2.304,8	2.304,8
Andre inntekter og kostnader								
Valutakursdifferanser					(102,5)			(102,5)
Andel av andre inntekter og kostnader i tilknyttede selskaper							(8,6)	(8,6)
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						442,7		442,7
Skatt på andre inntekter og kostnader							(254,1)	(254,1)
Sum andre inntekter og kostnader					(102,5)	442,7	(262,7)	77,5
Årets totalresultat					(102,5)	442,7	2.042,1	2.382,3
Egenkapital per 31.12.2009	1.000,0		1.430,0		(115,4)	(2.005,9)	21.659,6	21.968,2

1.1.-31.12.2010

Årets resultat							2.950,4	2.950,4
Andre inntekter og kostnader								
Valutakursdifferanser					(19,4)			(19,4)
Andel av andre inntekter og kostnader i tilknyttede selskaper							17,6	17,6
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						(118,0)		(118,0)
Skatt på andre inntekter og kostnader							(28,5)	(28,5)
Sum andre inntekter og kostnader					(19,4)	(118,0)	(10,9)	(148,4)
Årets totalresultat					(19,4)	(118,0)	2.939,5	2.802,0
Egne aksjer		(0,1)					(3,1)	(3,1)
Utbetalt utbytte							(1.650,0)	(1.650,0)
Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital				7,5				7,5
Skatt på poster innregnet direkte i egenkapitalen							13,2	13,2
Egenkapital per 31.12.2010	1.000,0	(0,1)	1.430,0	7,5	(134,8)	(2.124,0)	22.959,1	23.137,8

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV KONTANTSTRØMMER

Millioner kroner	1.1.-31.12.2010	1.1.-31.12.2009
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalte premier	20.023,9	17.565,2
Netto utbetalte erstatninger	(12.970,2)	(11.061,3)
Betalte driftskostnader inklusive provisjoner	(3.937,0)	(3.879,6)
Netto innbetalinger/utbetalinger på utlån og innskudd	(2.255,9)	(4.388,3)
<i>Netto innbetalinger/utbetalinger fra investeringer</i>		
Aksjer og andeler	(468,2)	(956,2)
Obligasjoner og sertifikater	3.929,8	(1.523,9)
Finansielle derivater og andre finansielle instrumenter	416,6	(672,0)
Investeringseiendommer	(128,8)	(5,7)
Renter og øvrige finansinntekter	149,4	591,2
Netto innbetalinger/utbetalinger eiendomsdrift	40,0	267,9
Netto andre inntekter og kostnader	608,9	549,6
Betalte skatter	(1.155,2)	(401,4)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	4.253,3	(3.914,5)
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av datterselskaper	(2.702,0)	
Netto kjøp og salg av eierbenyttet eiendom	0,2	
Netto kjøp og salg av anlegg og utstyr	(214,8)	(174,7)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(2.916,6)	(174,7)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalt utbytte	(1.677,6)	(3,6)
Innbetaling ved overtakelse av portefølje	42,9	
Utbetaling av renter på innlån	(208,1)	(36,7)
Netto innbetalinger/utbetalinger vedrørende lån	218,6	4.328,9
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(1.624,2)	4.288,6
Netto kontantstrøm for perioden	(287,5)	199,4
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	1,7	(110,4)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	(285,8)	89,0
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	3.103,5	3.011,6
Innfusjonerte, kjøpte og solgte selskaper	72,2	2,8
Korrigert beholdning ved periodens begynnelse	3.175,7	3.014,5
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	2.889,9	3.103,5
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	(285,8)	89,0

REGNSKAPSPRINSIPPER

RAPPORTERINGSENHET

Gjensidige Forsikring ASA er et børsnotert allmennaksjeselskap hjemmehørende i Norge. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Drammensveien 288, Oslo, Norge. Konsernregnskapet til Gjensidige Forsikring konsern (konsernet) per 31. desember 2010 og for året som helhet består av Gjensidige Forsikring ASA og datterselskaper og konsernets andeler i tilknyttede selskaper. Aktivitetene i konsernet er skadeforsikring, pensjon og sparing, bank og helserelevante tjenester. Konsernet driver virksomhet i Norge, Sverige, Danmark, Latvia, Litauen og Estland.

Gjensidigestiftelsen har bestemmende innflytelse over Gjensidige Forsikring ASA og er dermed forpliktet til å utarbeide konsernregnskap. Konsernregnskapet kan fås ved henvendelse til Gjensidigestiftelsen i Drammensveien 288, Oslo, Norge.

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er konsistente i hele konsernet, med unntak av en tillatt forskjell etter IFRS 4 om forsikringskontrakter. Se beskrivelse under punktet vedrørende Brutto erstatningsavsetning.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE

Samsvarserklæring

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser som skal anvendes per 31. desember 2010, samt de ytterligere opplysningskrav som følger av årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper (FOR 1998-12-16 nr 1241) gitt med hjemmel i regnskapsloven.

Endringer i regnskapsprinsipper

Det er ingen endring av regnskapsprinsipper i 2010.

De IFRSer og fortolkningsuttalelser som er utgitt frem til 17. mars 2011 og som ikke er obligatoriske å anvende per 31. desember 2010, det vil si IFRS 9 og IFRIC 19, endringer i IAS 32, IFRIC 14, revidert IAS 24, samt forbedringer i IFRSer, antas, basert på de vurderinger som er gjort så langt, ikke å få vesentlig effekt for rapporterte tall.

Grunnlag for måling

Konsernregnskapet er utarbeidet på grunnlag av historisk kost, med unntak av følgende

- derivater måles til virkelig verdi
- finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi
- finansielle eiendeler tilgjengelige for salg måles til virkelig verdi
- investeringseiendommer måles til virkelig verdi

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som er Gjensidige Forsikring sin funksjonelle valuta. All finansiell informasjon er presentert i norske kroner, med mindre annet er angitt.

Som følge av avrundingsdifferanser kan det være at tall og prosentsetter ikke alltid lar seg summere helt nøyaktig.

SEGMENTRAPPORTERING

I henhold til IFRS 8 fastsettes virksomhetssegmentene basert på konsernets interne organisasjonsmessige ledelsesstruktur og den interne

rapporteringsstrukturen til konsernets øverste beslutningstaker. I Gjensidige Forsikring konsern er konsernledelsen ansvarlig for å evaluere og følge opp segmentenes resultater og er definert som konsernets øverste beslutningstaker i betydningen til IFRS 8. Gjensidige rapporterer syv virksomhetssegmenter, som uavhengig følges opp av ledere som er ansvarlige for de respektive segmentene avhengig av hvilke produkter og tjenester som tilbys, distribusjons- og oppgjørskanaler, merkenavn og kunde profiler. Identifikasjonen av segmentene baseres på at det finnes ledere per segment som rapporterer direkte til konsernledelsen/konsernsjef og som er ansvarlige for segmentresultatene under deres ledelse. Basert på dette presenterer Gjensidige følgende virksomhetssegmenter

- Skadeforsikring Privat Norge
- Skadeforsikring Næringsliv Norge
- Skadeforsikring Norden
- Skadeforsikring Baltikum
- Pensjon og sparing
- Bank
- Helserelevante tjenester

Prinsipper for innregning og måling i Gjensidiges segmentrapportering baseres på regnskapsprinsippene etter IFRS slik de er fastsatt i konsernregnskapet.

Prisfastsetting mellom segmentene gjennomføres på armlengdes avstand.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Datterselskaper

Datterselskaper er selskaper der Gjensidige Forsikring har bestemmende innflytelse, som vil være selskaper der Gjensidige Forsikring enten direkte eller indirekte via datterselskaper eier mer enn 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Datterselskapene inkluderes i konsernregnskapet fra den dagen kontroll oppnås og til den opphører. Datterselskapenes regnskapsprinsipper er endret ved behov, for å samsvare med konsernets valgte prinsipper.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over finansielle og driftsmessige prinsipper. Normalt vil dette foreligge når konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmerettene i et annet selskap. Tilknyttede selskaper regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden og førstegangsinnregnes til anskaffelseskost. Konsernets investering inkluderer goodwill ved overtakelse, redusert for akkumulert tap ved verdifall. Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av inntekter, kostnader og egenkapitalbevegelser, etter omarbeiding til konsernets regnskapsprinsipper, fra det tidspunkt betydelig innflytelse ble etablert, og frem til innflytelsen opphører.

Transaksjoner eliminert ved konsolidering

Konserninterne mellomværende og transaksjoner, samt urealiserte inntekter og kostnader fra konserninterne transaksjoner, elimineres i konsernregnskapet. Urealiserte gevinster fra transaksjoner med selskaper som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden elimineres mot investeringen, i samsvar med konsernets eierandel. Urealiserte tap elimineres på samme måte, men kun i den grad det ikke er påviste verdifall.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost for virksomhetssammenslutningen måles til virkelig verdi, på dato for overtakelsen, av overtatte eiendeler, pådratte forpliktelser og egenkapitalinstrumenter utstedt av konsernet i bytte for kontroll av overtatte selskap, og eventuelle kostnader direkte henførbare til virksomhetssammenslutningen.

Hvis verdien, etter en revurdering av konsernets andel i netto virkelig verdi av identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser overstiger anskaffelseskostnaden ved virksomhetssammenslutningen, innregnes det overskytende umiddelbart i resultatregnskapet.

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

INNREGNING AV INNTEKTER OG KOSTNADER

Driftsinntekter og driftskostnader består av inntekter og kostnader i tilknytning til driften av de ulike forretningsområdene, jf. nedenfor.

Premieinntekter fra skadeforsikring

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Premieinntekter fra skadeforsikring omfatter forfalte bruttopremier og premier for gjenforsikring.

Forfalte bruttopremier omfatter alle beløp selskapet har mottatt eller har tilgode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning. Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres.

Premie for avgitt gjenforsikring reduserer forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Premieinntekter fra pensjon

Premieinntekter fra pensjon omfatter opptjent risikopremie og administrasjonskostnader tilknyttet forsikringskontraktene.

Rente- og kredittprovisjonsinntekter fra bankdrift

Renteinntekter og rentekostnader beregnes og innregnes på grunnlag av effektiv rente-metoden. Beregningen hensyntar etableringsgebyrer og direkte marginale transaksjonskostnader som er en integrert del av den effektive renten. Inntektsføring av renter etter effektiv rente-metoden blir benyttet både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter på nedskrevne engasjement beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi.

Provisjonsinntekter fra ulike kundetjenester innregnes avhengig av hvilket formål som ligger til grunn. Gebyrer innregnes som inntekt når tjenestene er levert eller når en betydelig del er utført. Gebyrer som mottas for utførte tjenester innregnes som inntekt i den perioden tjenestene ble utført. Provisjoner som mottas som betaling for visse oppgaver innregnes som inntekt når oppgaven er utført. Provisjonskostnader er transaksjonsbasert og innregnes i perioden tjenestene ble mottatt.

Driftsinntekter fra helserelaterte tjenester

Kontraktene varierer mellom fastprisavtaler som i stor grad blir forskuddsfakturert, og oppdragsavtaler som faktureres etter gjennomført oppdrag/medgått tid. Den delen av inntekten som forskuddsfaktureres, blir periodisert over den perioden fakturaen gjelder for.

Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift, rabatter, bonuser og fakturerte fraktkostnader.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnadene består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst basert på tidligere års avsetninger.

Driftskostnader

Driftskostnader består av lønns-, administrasjons- og salgskostnader.

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader, redusert med mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån som ikke er en del av bankdriften, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, verdifall på finansielle eiendeler og tap på finansielle derivater. Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta

Hvert selskap i konsernet fastsetter sin funksjonelle valuta, og transaksjoner i enhetenes regnskap er målt i datterselskapets funksjonelle valuta.

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta for de respektive konsernselskapene med valutakurs på transaksjonstidspunktet.

Monetære valutaposter omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på rapporteringstidspunktet. Ikke-monetære poster i utenlandsk valuta som måles til historisk kost omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på transaksjonstidspunktet. Ikke-monetære poster i utenlandsk valuta som måles til virkelig verdi omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på det tidspunkt da virkelig verdi ble fastsatt.

Valutakursdifferanser knyttet til omregningen innregnes i resultatet, med unntak av differanser som oppstår ved omregning av finansielle instrumenter øremerket til sikring av nettoinvestering i en utenlandsk virksomhet som tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring. Disse innregnes i andre inntekter og kostnader.

Utenlandsk virksomhet

Utenlandske virksomheter som har andre funksjonelle valutaer omregnes til norske kroner ved å omregne resultatregnskapet til gjennomsnittskurser for perioden, og ved å omregne balansen til valutakurs på rapporteringstidspunktet. Valutakursdifferanser innregnes som en separat del av egenkapitalen. Ved avhendelse av den utenlandske virksomheten innregnes den akkumulerte valutakursdifferansen som er innregnet i andre inntekter og kostnader relatert til den avhendede virksomheten, i resultatet, når gevinst eller tap ved salget innregnes.

Valutagevinst eller -tap på fordringer og gjeld mot en utenlandsk virksomhet, hvor oppgjør verken er planlagt eller sannsynlig i overskuelig fremtid, vurderes som en del av nettoinvesteringen i den utenlandske virksomheten, og innregnes i andre inntekter og kostnader.

Goodwill som oppstår ved oppkjøp av en utenlandsk virksomhet, og virkelig verdi justeringer på balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser som oppstår ved oppkjøp av den utenlandske virksomheten, behandles som eiendeler og forpliktelser i den utenlandske virksomheten.

MATERIELLE EIENDELER

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Gjensidige i utøvelsen av sin virksomhet. Hvis eiendommene brukes både til selskaps egen bruk og som investeringseiendommer, klassifiseres eiendommene basert på faktisk bruk av eiendommene.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte konsernet, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Gjensidige kan komme til å delta i renovering, vesentlige oppgraderinger og nye byggprosjekter. Kostnaden på disse innregnes etter samme prinsipper som for en kjøpt eiendel.

Avskrivning

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger

- eierbenyttet eiendom 10-50 år
- anlegg og utstyr 3-5 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi fastsettes årlig. En eiendels balanseførte verdi nedskrives hvis gjennvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Investeringseiendommer

Eiendom som leies ut eller er rene investeringsobjekter, eller begge deler klassifiseres som investeringseiendommer. Disse eiendommene benyttes ikke i produksjon, levering av varer eller tjenester, eller til administrative formål.

Ved førstegangsinngregning vurderes investeringseiendommene til kost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet. Investeringseiendommer avskrives ikke.

Investeringseiendommer vurderes deretter til virkelig verdi, og alle verdiendringer innregnes i resultatet.

Virkelig verdi baseres på markedspriser, eventuelt justert for forskjeller i type, lokasjon eller tilstand til den enkelte eiendom. Der markedspriser ikke er tilgjengelig vurderes eiendommene individuelt ved at forventet fremtidig netto kontantstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. I netto kontantstrøm hensyntas eksisterende leiekontrakter og forventninger om fremtidige leieinntekter basert på dagens utleiemarked. Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av utleiesituasjonen og byggets beliggenhet og standard. Det foretas også en vurdering mot observerte markedspriser. Verdsettelsen utføres både av eksternt og intern ekspertise, som har betydelig erfaring i å verdsette tilsvarende eiendommer i geografiske områder hvor konsernets investeringseiendommer er lokalisert.

Ved bruksendring og reklassifisering til eierbenyttet eiendom, benyttes virkelig verdi på reklassifiseringstidspunktet som anskaffelseskost for etterfølgende måling.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill

Goodwill som oppstår ved overtakelse av datterselskaper representerer anskaffelseskost ved overtakelsen fratrukket virkelig verdi av konsernets andel av det overtatte selskapets identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser på oppkjøpstidspunktet. Goodwill innregnes første gang til kostpris og vurderes i etterfølgende perioder til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte tap ved verdifall.

Goodwill som oppstår ved overtakelse av datterselskaper avskrives ikke, men testes for verdifall årlig eller oftere, dersom det er indikasjoner på verdifall.

For investeringer som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, er balanseført verdi av goodwill inkludert i investeringens balanseførte verdi.

Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler som omfatter kundeforhold, varemerker, internt utviklede IT-systemer samt andre immaterielle eiendeler som er anskaffet separat eller som en gruppe, vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Nye immaterielle eiendeler balanseføres kun i den grad fremtidige økonomiske fordeler knyttet til eiendelen er sannsynlig og kostnad knyttet til eiendelen kan måles pålitelig.

Utviklingskostnader (både internt og eksternt generert) aktiveres bare dersom utviklingskostnaden kan måles pålitelig, produktet eller prosessen er teknisk og økonomisk mulig, det vil generere fremtidige økonomiske fordeler og konsernet har intensjon om og tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen og til å bruke eller selge eiendelen.

Avskrivning

Immaterielle eiendeler, med unntak av goodwill, avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid, fra det tidspunkt de er tilgjengelige for bruk. Den estimerte utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger

- kundeforhold 10 år
- varemerker 10 år
- internt utviklede IT-systemer 5–8 år
- andre immaterielle eiendeler 5–10 år

Avskrivningsperiode og avskrivningsmetode revurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjennvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Indikatorer på verdifall knyttet til balanseført verdi av materielle og immaterielle eiendeler vurderes på hvert rapporteringstidspunkt. Dersom slike indikatorer eksisterer estimeres gjennvinnbart beløp for en eiendel eller en kontantstrømgenererende enhet. Indikatorer som vurderes som vesentlige for konsernet og som kan utløse testing for verdifall er som følger

- vesentlig resultatvikt i forhold til historiske eller forventede fremtidige resultater
- vesentlige endringer i konsernets bruk av eiendelene eller overordnet strategi for virksomheten
- vesentlige negative trender for bransjen eller økonomien
- andre eksterne eller interne indikatorer

Goodwill testes for verdifall årlig. Den årlige testingen av goodwill utføres i tredje kvartal.

Gjennvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi med en markedsbasert diskonteringsrente før skatt, som reflekterer tidsverdien av penger og eiendelsspesifikk risiko. I vurderingen grupperes eiendeler i den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som i all vesentlighet er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre eiendeler eller grupper av eiendeler (kontantstrømgenererende enhet). Goodwill allokteres til den kontantstrømgenererende enheten som forventes å få fordeler av virksomhets-sammenslutningen.

Tap ved verdifall innregnes i resultatet dersom balanseført verdi for en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger beregnet gjennvinnbart beløp. Ved innregning av tap ved verdifall knyttet til kontantstrømgenererende enheter reduseres først balanseført verdi av goodwill og deretter foretas en forholdsmessig fordeling på balanseført verdi av hver enkelt eiendel i den kontantstrømgenererende enheten. Tidligere innregnede tap ved verdifall reverseres dersom forutsetningene for tap ved verdifall ikke lenger er til stede. Tap ved verdifall reverseres kun i den utstrekning gjennvinnbart beløp ikke overstiger det som ville vært balanseført verdi på reverseringstidspunktet dersom et tap ved verdifall ikke hadde vært innregnet.

Tap ved verdifall på goodwill reverseres ikke i etterfølgende perioder. Ved avhendelse av en kontantstrømgenererende enhet vil tilhørende goodwill inkluderes i beregningen av gevinst eller tap ved avhendelse.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av

forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

For forsikringer innen gruppeliv i næringslivsmarkedet består avsetningen for ikke opptjent bruttopremie i tillegg av avsetning for fullt betalt dødsfallsforsikring (etter utbetaling av uførekapital).

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS – reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR – incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Neddiskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke. For kontrakter i Danmark med annuitetsbetalinger over lang tidshorisont er neddiskontering foretatt. IFRS 4 tillater ulik prinsipp-avvendelse innen konsernet på dette området.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med selskapets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret selskapet har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Avsetninger i livsforsikring

Forsikringstekniske avsetninger for livs- og pensjonsforsikring i Gjensidige Pensjonsforsikring er premiereserve, erstatningsavsetning og tilleggsavsetning.

De forsikringstekniske avsetningene knyttet til investeringsvalgporteføljen bestemmes av markedsverdien på de finansielle eiendelene. Investeringsvalgporteføljen er ikke utsatt for investeringsrisiko relatert til kundemidlene, da det ikke garanteres noen avkastning overfor kundene. I tillegg kommer en portefølje med fripoliser som har en gjennomsnittlig årlig avkastningsgaranti på 3,6 prosent på eiendelene.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse

ser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når Gjensidige blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Gjensidige har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til konsernledelsen og styret.

Bankvirksomheten har etablert en likviditetsportefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi. Banken har som mål å ha lav renterisiko og planlegger og styrer renterisikoen slik at man aggregerer fastrenteposisjoner både på innlån, utlån og plasseringer i en modell, for så å benytte rentebytteavtaler til å balansere ut eventuell "restrisiko". Rentebytteavtalene regnskapsføres til virkelig verdi, og for å unngå inkonsistent måling regnskapsføres obligasjons- og sertifikatinnlån med fast rente som er gjenstand for rentesikring til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre inntekter og kostnader, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Konsernet har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstill definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

Som et skadeforebyggende tiltak er det gitt rentefrie lån til finansiering av brannvarslingsanlegg i landbruket. Lånene nedbetales gjennom å benytte den rabatt på forsikringen som innvilges ved installering av brannvarslingsanlegg.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån og fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Konsernet bruker finansielle derivater, blant annet til å sikre valutarisiko som oppstår gjennom eierskap av utenlandske datterselskaper med annen funksjonell valuta.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

Sikringsbokføring benyttes på de største datterselskapene. Gevinster og tap på sikringsinstrumentet relatert til den effektive andelen av sikringsinnregnes i andre inntekter og kostnader, mens eventuelle gevinster og tap relatert til den ineffektive andelen innregnes i resultatet. Dersom

datterselskaper avhendes vil de akkumulerte verdiene av gevinster og tap innregnet i andre inntekter og kostnader overføres til resultatet. Der hvor sikringsbokføring ikke er implementert, medfører det en usymmetrisk behandling av sikringsobjekt og sikringsinstrument.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet og finansielle derivater som sikringsbokføres.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelses forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder, rentebærende forpliktelser, andre forpliktelser, forpliktelser i forbindelse med forsikring og påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter. Rentebærende forpliktelser omfatter hovedsakelig utstedt sertifikat- og obligasjonsgjeld, samt tilbakekjøp av egne utstedte obligasjoner.

Definisjon av virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i et av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 9.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

VERDIFALL PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om

betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikk grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med den opprinnelige effektive renten.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal.

Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall – målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet – fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre inntekter og kostnader.

UTBYTTE

Utbytte fra investeringer innregnes når konsernet har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Foreslått utbytte innregnes som en forpliktelse fra det tidspunkt generalforsamlingen vedtar utbytteutdelingen.

AVSETNINGER

Avsetninger innregnes når konsernet har en lovmessig eller underforstått plikt som et resultat av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at dette vil medføre en utbetaling eller overføring av andre eiendeler for å gjøre opp forpliktelsen, og forpliktelsen kan måles pålitelig.

Betingede eiendeler opplyses om i note dersom en tilførsel av økonomiske fordeler er sannsynlig. En betinget forpliktelse opplyses om i note med mindre det er lite sannsynlig at den medfører en utgående kapitalstrøm.

Restrukturering

Avsetning for restrukturering innregnes når konsernet har godkjent en detaljert og formell restruktureringsplan, og omstruktureringen er påbegynt eller er kunngjort. Avsetninger foretas ikke for fremtidige kostnader i tilknytning til driften.

PENSJONER

Gjensidige har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsord-

ninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte.

Den innskuddsbaserte pensjonsordningen er en ordning hvor Gjensidige betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Pliktige innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsforpliktelser beregnes basert på en lineær opptjening og benytter forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt aktuarielle forutsetninger for dødelighet, frivillig avgang med mer.

Pensjonsmidler måles til virkelig verdi, og er fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes.

Alle aktuarielle gevinster og tap relatert til den ytelsesbaserte pensjonsordningen innregnes i andre inntekter og kostnader.

AKSJEBASERT BETALING

Virkelig verdi på tildelingstidspunktet for aksjebaserte betalingsordninger tildelt de ansatte regnskapsføres som personalkostnad, med en tilsvarende økning i egenkapital. Aksjebaserte betalingsordninger som innvinningsbetingelser er reflektert ved måling av virkelig verdi og det foretas ingen justering av kostnadsført beløp ved faktisk manglende oppfyllelse av slike betingelser.

Aksjebaserte betalingstransaksjoner der selskapet mottar varer eller tjenester som vederlag for selskapets egne egenkapitalinstrumenter regnskapsføres som aksjebaserte betalingstransaksjoner med oppgjør i egenkapital, uavhengig av hvordan selskapet har anskaffet egenkapitalinstrumentene. Aksjebaserte betalingsordninger som gjøres opp av en av aksjonærene i konsernspissen innregnes også som en aksjebasert betalingstransaksjon med oppgjør i egenkapital.

SKATT

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på

rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for midlertidige forskjeller som følge av investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, unntatt i de tilfeller hvor konsernet er i stand til å kontrollere reversering av midlertidige forskjeller, og det er sannsynlig at den midlertidige forskjellen ikke vil reverseres i overskuelig fremtid. Eiendeler ved utsatt skatt som oppstår fra skattereduserende midlertidige forskjeller ved slike investeringer innregnes kun i den grad det er sannsynlig at det vil være tilstrekkelig skattepliktig inntekt til å utnytte fordelen av den midlertidige forskjellen, og de er forventet å reversere i overskuelig fremtid.

Periodeskatt og utsatt skatt

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre inntekter og kostnader, hvor skatten da innregnes i andre inntekter og kostnader, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutninger beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi. Goodwill innregnes netto uten avsetning for utsatt skatt.

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Konserninterne mellomværende og transaksjoner elimineres ved utarbeidelse av det konsoliderte regnskapet.

Leverandør av konserninterne tjenester, som ikke er forutsatt å være kjerneaktiviteter, vil som hovedregel allokere alle sine kostnader basert på en kostnadsbidragsordning som beskrevet i kapittel 8 i OECD retningslinjene og på basis av paragraf 13-1 i den norske skatteloven.

Identifiserte funksjoner som kategoriseres som kjerneaktiviteter prises med et fortjenestepåslag eller alternativt markedspris dersom identifiserbare, sammenlignbare priser eksisterer.

TRANSAKSJONER MED SAMARBEIDENDE SELSKAPER

Brannkassene opererer som agenter på vegne av Gjensidige. For disse tjenestene betales det provisjoner. For håndtering av samarbeidet og for å reassurere brannkassenes brannforretning, mottar Gjensidige kostnadsrefusjoner. Som en følge av reassuransordningen for brannforsikring forvalter Gjensidige midler for brannkassene. Brannkassene godskrives renter for disse midlene.

NOTER

1 – EGENKAPITAL

AKSJER

Ved utgangen av året bestod aksjekapitalen i henhold til vedtektene av 500 millioner ordinære aksjer, hver pålydende 2 kroner. Alle utstedte aksjer er fullt innbetalt.

Eierne av ordinære aksjer har utbytte- og stemmerett. Det er ingen rettigheter knyttet til beholdningen av egne aksjer.

I tusen egenkapitalbevis/aksjer	2010
Utestående 1. januar	100.000
Aksjesplitt	400.000
Utestående 31. desember	500.000

I forbindelse med omdanning fra gjensidig selskap med begrenset ansvar (BA) til allmennaksjeselskap (ASA) 28. juni 2010 er egenkapitalbeviskapitalen konvertert til aksjekapital.

I tusen egenkapitalbevis	2009
Utestående 1. januar	77.200
Kapitalnedsettelse	22.800
Utestående 31. desember	100.000

Per 30. september 2009 ble egenkapitalbeviskapitalen nedsatt til 1.000,0 millioner kroner og fordelt på 100 millioner egenkapitalbevis pålydende 10 kroner. Kapitalnedsettelsesbeløpet ble overført med like deler til overkursfond og utjevningsfond tilhørende klasse I-kapitalen. Endringen medførte ikke endring i eierbrøken mellom klasse I-kapital og klasse II-kapital.

EGNE AKSJER

Ved utgangen av året utgjorde antall egne aksjer 26.983 (0).

I kolonnen for egne aksjer i oppstilling av endringer i egenkapital presenteres pålydende av selskapets beholdning av egne aksjer. Beløp betalt som overskrider pålydende belastes annen egenkapital slik at kostpris for egne aksjer trekkes fra i konsernets egenkapital.

OVERKURSFOND

Overkursfond består av innbetalte midler og kan benyttes til dekning av tap.

ANNEN INNSKUTT EGENKAPITAL

Annen innskutt egenkapital består av lønnskostnad som er innregnet i resultatregnskapet som følge av aksjekjøpsprogram for ansatte.

VALUTAKURSDIFFERANSER

Valutakursdifferanser består av valutakursdifferanser som oppstår ved omregning av utenlandske datterselskaper, samt fra omregning av forpliktelse der sikringsbokføring gjennomføres på selskapets nettoinvestering i utenlandske datterselskaper.

AKTUARIELLE GEVINSTER/TAP PENSJON

Aktuarielle gevinster/tap pensjon består av gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

ANNEN OPPTJENT EGENKAPITAL

Annen opptjent egenkapital består av årets og tidligere års resultat som ikke er disponert til andre formål.

UTBYTTE

Foreslått og vedtatt utbytte

Millioner kroner	2010 ¹	2009
Per 31. desember		
4,70 kroner per ordinær aksje (2009: 3,30 kroner)	2.350,0	1.650,0

¹ Foreslått utbytte for 2010 er ikke innregnet på rapporteringstidspunktet, og det har heller ingen skattemessige konsekvenser.

2 – BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelse av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlige basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Gjensidige hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Virkelig verdi baseres på markedspriser og på allment aksepterte verdsettelsesmodeller hvor markedspriser ikke foreligger. Et sentralt parameter i verdivurderingen er det langsiktige avkastningskrav for den enkelte eiendom. En nærmere beskrivelse av prisrisikoen knyttet til eiendommer og en sensitivitetanalyse for investeringseiendommer er inntatt i note 8.

ANLEGG OG UTSTYR, EIERBENYTTET EIENDOM OG IMMATERIELLE EIENDELER

Anlegg og utstyr, eierbenyttet eiendom og immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at avskrivningsmetoden og avskrivningsperioden som brukes er i samsvar med utnyttbar levetid. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. Nedskrivninger foretas dersom det foreligger verdifall. Det foretas en løpende vurdering av disse eiendommene på lik linje med investeringseiendommer.

Goodwill testes årlig for verdifall, eller oftere dersom det er indikasjoner på verdifall. Testingen for verdifall innebærer å fastsette gjennvinnbart beløp for den kontantstrømgenererende enheten. Normalt fastsettes gjennvinnbart beløp ved bruk av budsjetterte kontantstrømmer basert på forretningsplaner. Forretningsplanene bygger på tidligere erfaringer samt forventet markedsutvikling. Se note 5 og 7.

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Virkelig verdi på finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte aksjer) fastsettes ved hjelp av allment aksepterte verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene er i hovedsak basert på markedsforholdene på rapporteringstidspunktet. Se note 9.

UTLÅN OG FORDRINGER

For finansielle eiendeler som ikke er innregnet til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Se note 11.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Bruk av estimater ved beregning av forsikringsforpliktelser gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; bransjer med kort eller med lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse.

For langhalede bransjer er risikoen forbundet med det forhold at det endelige omfanget av inntrufne skader må estimeres på bakgrunn av erfaring og empiriske data. Innen enkelte personbransjer kan det ta ti til 15 år før alle skader som er inntruffet i et kalenderår er meldt selskapet. I tillegg vil det i mange tilfeller ikke være tilstrekkelige opplysninger når skaden meldes til å foreta en korrekt avsetning. Dette kan skyldes ukklarheter om årsakssammenheng og usikkerhet om skadelidtes fremtidige arbeidsevne o.l. Mange personskader prøves i rettsystemet og erstatningsnivået har over tid økt. Dette får også betydning for skader som er inntruffet i tidligere år, men som ennå ikke er avsluttet. Risikoen knyttet til avsetningene i personrelaterte bransjer er dermed påvirket av eksterne forhold. For å redusere denne risikoen foretar selskapet beregning av erstatningsansvaret etter ulike metoder og følger opp at de registrerte avsetningene knyttet til pågående erstatningssaker til enhver tid er basert på gjeldende beregningsregler. Se note 3 og 14.

PENSJON

Beregning av nåverdi av pensjonsforpliktelser baseres på aktuarielle og økonomiske forutsetninger. Enhver endring i forutsetningene påvirker den beregnede forpliktelsen. Endringer i diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Diskonteringsrenten og andre forutsetninger gjennomgås normalt en gang i året når den aktuarielle beregningen foretas, med mindre det har vært vesentlige endringer i løpet av året. Se note 15.

3 – STYRING AV FORSIKRINGSRISIKO OG FINANSIELL RISIKO

OVERSIKT

Risikostyring er en integrert del av den daglige virksomheten i Gjensidige. Identifisering, vurdering, styring og kontroll av risikoeksponering, samt analyser av mulige strategiske beslutningers effekt på risikonivå er en helt vesentlig del av virksomheten for å sikre at risikonivået er i tråd med vedtatt risikoappetitt og for å støtte verdiskapningen.

En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte i hele konsernet. Formålet med risikostyring i Gjensidige er todelt. For det første skal risikoeksponeringen ikke overstige risikoevnen. For det andre, men like viktig, er at en helhetlig risikostyring skal bidra til verdiskaping for kunder og eiere. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap, samt å maksimere avkastning i forhold til risiko.

Skadeforsikring utgjør den største delen av virksomhet og risiko i konsernet, gjennom Gjensidige Forsikring i Norge og filialer og datterselskaper i Sverige, Danmark og Baltikum. Gjensidige tilbyr også pensjons-, investerings- og spareprodukter gjennom datterselskapene Gjensidige Pensjonsforsikring (GPF) og Gjensidige Investeringsrådgivning (GIR). Videre tilbyr Gjensidige banktjenester gjennom Gjensidige Bank, og ulike helserelaterte tjenester i Norge og Sverige gjennom Hjelp24.

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikrings-taker til forsikringsselskap. Gjensidige mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen for konsernet. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. De forsikringstekniske avsetningene samt selskapets egenkapital investeres, og følgelig vil konsernet være eksponert mot markeds- og kredittrisiko.

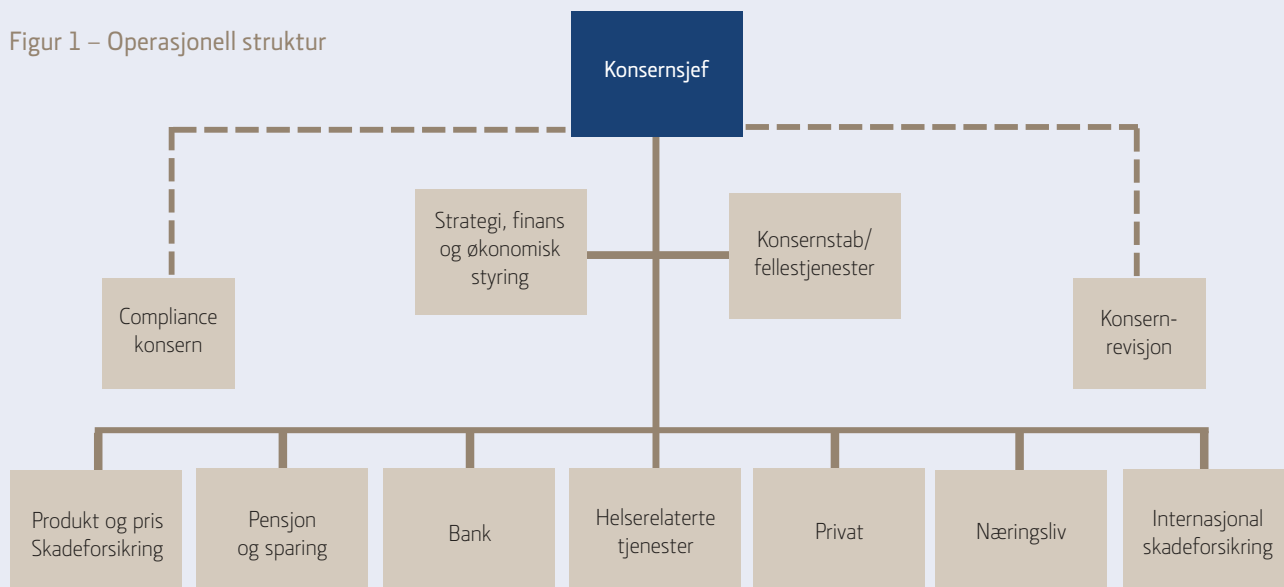
Gjensidige tilbyr mange ulike forsikringsprodukter rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i Norge. I Sverige tilbys privat- og næringslivsforsikringer gjennom svensk filial av Gjensidige Forsikring ASA. Det gjenværende selskapet i Sverige, Tennant Försäkringsaktiebolag AB driver i all hovedsak konsernets white label-virksomhet i Norge gjennom egen filialstruktur. Konsernet driver også skadeforsikring i dansk filial av Gjensidige Forsikring ASA, samt gjennom datterselskapene Nykredit Forsikring A/S og Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S, og i Baltikum gjennom datterselskapet Gjensidige Baltic.

Innen områdene pensjon, sparing og investeringsrådgivning er den forsikringsmessige og finansielle risikoen til stede i datterselskapet Gjensidige Pensjonsforsikring (GPF). Innen næringslivsmarkedet tilbyr GPF innskuddsbasert pensjon med tilhørende risikodekninger som uførhetsforsikring, uførepensjon og barne- og ektefellepensjon. I tillegg forvalter GPF midler relatert til fripoliseporteføljer. Innen privatmarkedet tilbyr GPF livs- og pensjonsprodukter samt rene risikoprodukter som uførepensjon. Dødelighet og uførhetsrisiko er de to største forsikringsrisikoene for GPF, mens den største finansielle risikoen er relatert til avkastningsgarantien for fripolisene.

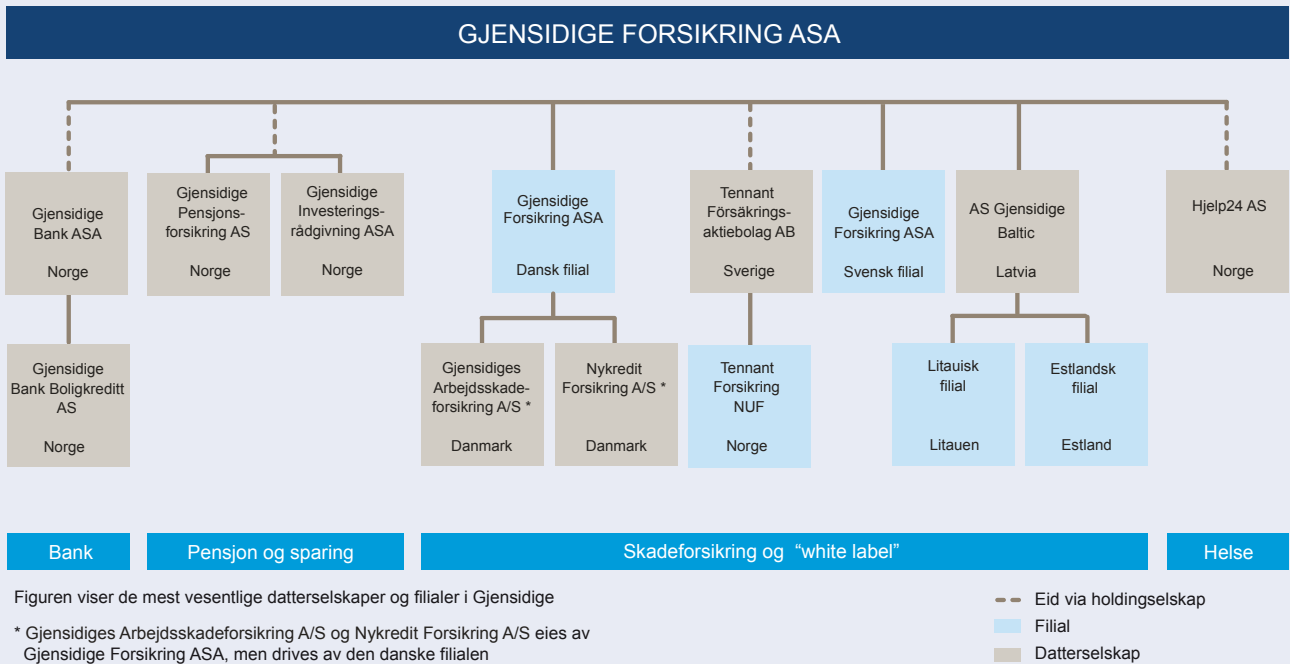
Gjensidige Bank tilbyr bankprodukter primært til privatpersoner og organisasjoner i det norske markedet. Gjensidige Bank er hovedsakelig eksponert mot kreditt- og likviditetsrisiko.

I tillegg til forsikrings- og bankvirksomhet har konsernet gjennom datterselskapet Hjelp24 AS en ledende posisjon innen bedriftshelse-tjenester, og tilbyr også trygghetsalarmtjenester, private sykehus- og spesialisttjenester og arbeidsmiljøkartlegging. Helsesatsingen er gjort for å forsterke konsernets konkurranseevne som en helhetsleverandør innen trygghet og personlig helse. Den primære risikoen for Hjelp24 er i stor grad den samme forretningsrisikoen som finnes hos øvrige tjenesteleverandører, det vil si å oppnå et solid forretningsvolum slik at man kan dekke kostnader med tilstrekkelig margin.

Figur 1 – Operasjonell struktur

Figur 2 – Virksomhetsstruktur

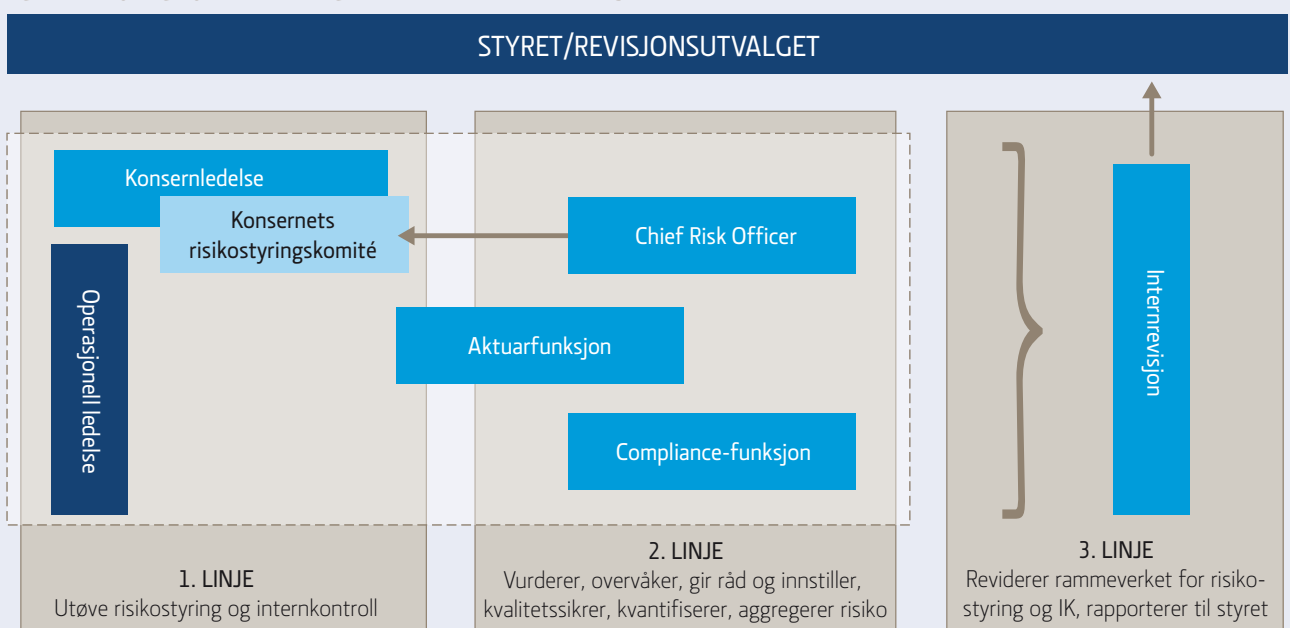
Gitt den operative og rapporteringsmessige inndelingen av virksomheten har konsernet valgt å dele opp informasjonen også i denne noten etter forretningsområdene skadeforsikring, livsforsikring/sparing og bank, unntatt i enkelte sammenhenger der det har vært naturlig å aggregere på tvers av disse områdene. For beskrivelsen av styring av finansiell risiko innen skadeforsikringsvirksomheten er fokuset på konsernets totale skadeforsikringsvirksomhet og det er ikke satt opp egne tabeller for Gjensidige Forsikring ASA. Dette reflekterer hvordan den finansielle risikoen styres.

ORGANISERING

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået i konsernet er tilfredsstillende sett i forhold til konsernets soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige policies, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Konsernsjef er ansvarlig for den overordnede risikostyringen i konsernet. Konsernets risikostyringskomité, ledet av konsernsjef, har en overvåkende rolle i forhold til konsernets totale risikosituasjon og en rådgivende rolle overfor konsernsjef innenfor risikostyring. Ansvaret for å legge til rette for risikostyringskomitéens arbeide og fasilitere konsernets internkontrollprosess tilligger Chief Risk Officer. Tilsvarende har leder for Compliance konsern, som rapporterer faglig til konsernsjef, ansvaret for konsernets prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsesrisiko i forhold til lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner. Ansvaret for den løpende risikostyringen tilligger de ansvarlige linjeledere innenfor sine områder. Gjensidige har sentraliserte risikokontrollfunksjoner som risikostyring, compliance og aktuar. Dessuten har konsernet en uavhengig internrevisjonsfunksjon som overvåker at risikostyring og internkontroll fungerer og rapporterer direkte til styret.

Figur 3 – Styringssystemet er organisert med tre forsvarslinjer

Innen organisasjonen til visekonsernsjef ligger ansvaret for både den overordnede risikostyringen i konsernet og gjennomføring av investeringer for forsikringsvirksomheten, mens funksjonen for overvåking og rapportering av finansavkastning og etterlevelse av rammer i forvaltningen for forsikringsvirksomheten rapporterer i linje til konserndirektørstab for å ivareta en uavhengig oppfølging. Chief Risk Officer har i tillegg en uavhengig rapporteringslinje til konsernets risikostyringskomité.

Ansvaret for all kapitalforvaltning ligger sentralt i konsernets investeringsavdeling. Ansvaret for beregning av forsikringsmessige avsetninger i forsikringselskapene er tilsvarende sentralisert til konsernets aktuaravdeling. Alle interne retningslinjer og krav for risikotaking er basert på overordnede konsernpolicies og er gjenstand for styregodkjenning i hvert selskap der dette følger av lokal lovgivning. Det er etablert en konsernomfattende kredittkomité ledet av visekonsernsjef, for å sette kredittgrenser mot enkeltutstedere samt generelle retningslinjer for motpartsrisiko.

KAPITALSTYRING

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og konsernet er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Risiko og kapital er og må holdes nært sammenknyttet. Ethvert forsikringselskap må tilpasse risikoeksponeringen til kapitalbasen. På den annen side har solvenskapital - eller egenkapital - en kostnad. Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Gjensidiges mål for kapitalstyring er først å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, og for det andre å sørge for at konsernets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Gjensidiges minimum kapitalbehov fastsettes ut fra det strengeste av tre kriterier: regulatoriske krav, ratingbaserte krav og interne risikobaserte krav. Konsernet har en meget sterk kapitalisering, uansett hvilket av disse perspektivene man tar.

Forsikrings- og bankvirksomhet er underlagt myndighetsbestemte kapitalkrav. Kapitaldekning og solvenssituasjon rapporteres for konsernet og datterselskaper til finansielle tilsynsmyndigheter. I beregningene av overskuddskapital for Gjensidige Forsikring ASA og konsernet er foreslått utbytte på 2.350,0 millioner kroner for regnskapsåret 2010 hensyntatt, noe som reduserer overdekningen tilsvarende for alle tre perspektiver.

For konsernet er ratingkravet det mest bindende. Gjensidige Forsikring har som målsetting å ha en kredittvurdering ('financial strength rating') 'A' fra Standard & Poor's eller tilsvarende fra et annet ratingselskap. Dette er oppfylt ved at selskapet har rating 'A' fra Standard & Poor's (uendret siden 1999, sist oppdatert 23. august 2010). Vurderingen er gjenstand for årlig gjennomgang. Standard & Poor's ratingmodell benyttes som en tilnærming til kapitalkravet fra dette perspektivet, selv om en rekke andre faktorer også har betydning ved fastsettelse av ratingen for konsernet. Basert på data per 31. desember 2010 estimeres overdekningen i forhold til målsatt A rating til 6.388,6 millioner kroner. Datterselskapene har ingen egen rating, selv om ratingen for Gjensidige Forsikring er basert på konsernets finansielle posisjon.

I henhold til kapitaldekningsreglene (BIS-regler) per 31. desember 2010 var overskuddskapitalen på 6.894,1 millioner kroner, tilsvarende en kapitaldekningsgrad på 16,1 prosent. Som tilknyttede selskaper er eierandelene i Storebrand og SpareBank1 SR-Bank konsolidert inn ved beregning av kapitaldekning. Konsernets overdekning over solvensmarginkravet var per 31. desember 2010 på 9.373,5 millioner kroner.

Tabell 1 – Overskuddskapital i henhold til legale krav

Millioner kroner	2010	2009	Krav
Gjensidige Forsikring	11.066,5	8.794,6	Kapitaldekning (8%)
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring	140,2	217,6	Individuell solvens test
Nykredit Forsikring	1.188,0	I/A	Individuell solvens test
Tennant Forsikring	268,9	241,2	Trafikkljus modell
Gjensidige Baltikum	100,2	88,1	Solvency I krav (100%)
Gjensidige Bank	617,9	634,4	Kapitaldekning (8%)
Gjensidige Pensjon og sparing	239,1	243,3	Kapitaldekning (8%)

Solvensmarginen i Gjensidige Baltikum inkluderer ikke årets resultat før regnskapet for 2010 er ferdig revidert. I Danmark er det innført en individuell solvens beregning som en tilpasning til det kommende Solvens II regelverket. I 2010 ble Nykredit Forsikring A/S kjøpt opp. I 2010 er virksomheten i Fair Forsikring A/S og KommuneForsikring A/S overført til en filial av Gjensidige Forsikring ASA, mens Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S og Nykredit Forsikring A/S består som egne selskaper. Virksomheten i Gjensidige Sverige ble overført til en filial av Gjensidige Forsikring ASA 1. oktober 2009, mens Tennant Forsikringsaktiebolag AB, som har konsernets white label satsing, består som eget selskap eid av holdingselskapet Tennant Holding AB. I Sverige er det innført en Trafikkljus beregning som tilpasning til det kommende Solvens II regelverket. Gjensidige Forsikring og alle datterselskaper oppfylte alle regulatoriske kapitalkrav gjennom 2010.

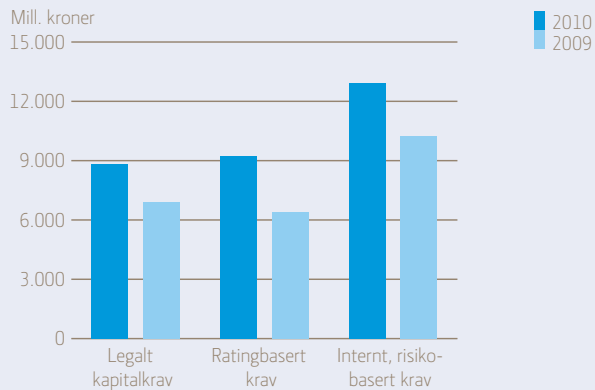
Det interne kapitalkravet er satt i konsernets kapitalstyringspolicy som er vedtatt av styret. Det er definert som den kapital som er nødvendig for å ha en sannsynlighet på 99,97 prosent målt over ett år for ikke å bruke opp all kapital, inklusive alle skadeforsikringskonsernets aktiva og passiva, og uten å telle med den forventede resultatutvikling over perioden som tilgjengelig kapital. I denne sammenheng måles både resultater og tilgjengelig kapital etter økonomiske prinsipper selv om dette måtte avvike fra regnskapsprinsippene, i tråd med forslagene som foreligger til Solvens II regelverk. Dette betyr blant annet at forsikrings-tekniske avsetninger vurderes til diskontert verdi i stedet for balanseført (nominell) verdi. Både metode og sannsynlighetsnivå er på linje med det som synes å ha etablert seg som en bransjestandard i Europa. Det interne kravet måles ved bruk av Gjensidiges interne modell som beskrevet nedenfor.

Gjensidige har utviklet en intern simuleringsmodell basert på avansert modelleringsteknologi over flere år. Modellen er individuelt tilpasset Gjensidiges risikoprofil og simulerer stokastisk både forsikrings- og investeringssiden. Modellen er et nøkkelverktøy for den aggregerte risikomålingen og kapitalstyringen siden den gir oversikt over den totale risikoen. De viktigste anvendelsesområdene for modellen er

- Totalrisiko og kapitalbehov
- Kapitalallokering
- Kapitalkonsekvenser av aktivaallokering
- Behov for og optimalisering av gjenforsikring (reassurans)

Ved bruk av den interne modellen, og gitt definisjonen av internt kapitalbehov som spesifisert ovenfor, var det interne kapitalkravet per utgangen av 2010 12.200 millioner kroner for forsikring konsern sammenlignet med 11.400 millioner kroner per utgangen av 2009. Kapitalbehovet har økt som følge av vekst i balansen, kjøp av Nykredit Forsikring A/S og større investeringsrisiko. De viktigste bidragsyterne er postene i Storebrand og SpareBank1 SR-Bank, i tillegg til en aktivaallokering med høyere aksjeandel.

Figur 4 – Kapitaloverskudd i konsernet fra ulike perspektiver

Den nødvendige kapitalen for forsikringsvirksomheten allokeres ut på produktene for å sette en mer korrekt kapitalkostnad for prissetting og lønnsomhetsvurderinger. Den overskytende kapitalen i forhold til det mest bindende av kapitalkravene betraktes som en buffer og er tilgjengelig for finansiering av konsernets vekstambisjoner.

Gjensidige Forsikring er godt i gang med arbeidet med å tilpasse seg de kommende Solvens II reglene som både vil erstatte dagens kapitalregelverk og sette krav til god risikostyring og rapportering. Et av elementene i det nye regelverket er at det, etter klart definerte kriterier, åpnes opp for å benytte konsernets egen modell for å sette det legale kapitalkravet. Gjensidiges modell antas å være et godt utgangspunkt og videreutvikles for dette formålet.

FORSIKRINGSRISIKO

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det anvendes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko som konsernet står overfor i forbindelse med sine forsikringskontrakter at de aktuelle erstatningsbeløpene, herunder pensjonsutbetalingene, overstiger de beløp som er avsatt for forsikringsforpliktelse. Dette vil kunne oppstå hvis en økning i skadefrekvensen og/eller erstatnings- og pensjonskostnadene medfører at de faktiske erstatningskostnadene er større enn de estimerte beløpene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall og erstatnings-/pensjonsbeløp vil variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av Gjensidiges tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype og forsikringssum, geografisk plassering og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt, både på skade- og pensjonsutbetalinger. Gjensidige tegner skadeforsikring i

Norge, Sverige, Danmark og Baltikum. Skadeforsikring i disse landene har flere likhetstrekk. Beskrivelsen av risiko i forbindelse med forsikringsvirksomhet er, med noen få unntak, felles for konsernet. I de tilfeller der det er ulikheter av betydning, blir disse kommentert spesielt.

SKADEFORSIKRING

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. De ulike faktorene vil være avhengige av produktene eller forsikringsbransjene man betrakter.

En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. I vintersesongen vil snø og kaldt vær føre til økning i skadefrekvens for motorvognforsikring. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens på grunn av frose vannrør og økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. Når det gjelder for eksempel motorvognforsikring i Norge, vil en endring i skadefrekvensnivå på ett prosentpoeng øke skadeprosenten med fire prosentpoeng.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I noen forsikringsbransjer, med relativt få skader, kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon.

Faktorer som påvirker gjennomsnittsskaden, kan være utviklingen i konsumprisindeks, lønnsøkninger, sosial inflasjon og priser for deler og arbeid som kjøpes i forbindelse med erstatningsoppgjør. Når det gjelder forsikring av bygninger, vil endringer i gjennomsnittsskade påvirkes av generelle prisendringer og spesifikt av økning i byggekostnader. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen. For personforsikringer deles porteføljen i to hovedgrupper, en med fast forsikringssum og en annen del med inflasjonsregulering av erstatningsbeløpene (i Norge: G - Folketrygdens grunnbeløp). Dette gjelder for eksempel yrkesskadeforsikring. Konsernet tegner yrkesskadeforsikring i Norge og Danmark. Lovgivningen for denne forsikringsbransjen er ulik i de to landene. I Norge dekker yrkesskadeforsikring både yrkesskade og yrkessykdom; i Danmark dekkes yrkessykdom gjennom en offentlig ordning. Erstatningsutbetaling i Norge gjøres kun ved engangserstatning; i Danmark kan erstatninger utbetales både som engangsbetaling og som annuitetsutbetalinger. Annuitetsbeløpene beregnes på grunnlag av antagelser om dødelighet, rente og pensjonsalder. For personskader påvirkes også erstatningsbeløpenes størrelse av domstolsavgjørelser, som kan gi økning i erstatningsnivå som er større enn den generelle inflasjonen. Dette er også en betydningsfull faktor, siden disse skadene generelt har lang oppgjørstid.

Gjensidige håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen for hver forsikringsbransje, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling. Den månedlige resultatoppfølgingen for hver forsikringsbransje består av en oversikt over både premier og erstatningsutvikling. Hvis lønnsomheten viser en negativ utvikling, vil nødvendige tiltak bli iverksatt. Dette innebærer blant annet nødvendig premieøkning for å sikre at lønnsomheten er innenfor det nivå som er satt som tilfredsstillende. Lønnsomhetsanalysen kan følges ytterligere på mer detaljert nivå for ulike kunde grupper og delporteføljer. Tegningspolicyen tar sikte på å

sikre god spredning av de risikoene som tegnes, når det gjelder risikotype og forsikret beløp, type næringsvirksomhet og geografisk plassering av risikoene. Det er klart definerte retningslinjer for hvilke forsikringsrisikoer og hvor store forsikringssummer som kan tegnes. Dette skal sikre at de rette kriterier benyttes ved risikoseleksjon og at risiko som selskapet påtar seg er innenfor grensene for de gjeldende reassuransekontraktene.

Ved fornyelse av forsikringsavtaler kan premier, egenandeler og enkeltelementer i vilkårene endres. Videre har Gjensidige rett til å nekte utbetaling ved skadekrav som er forsikringssvindel. Selskapet har rett til å si opp forsikringsavtalen ved forsikringssvindel, og i enkelte tilfeller gir lovgivning og forsikringsvilkår selskapet rett til å si opp forsikringsavtalen hvis det foreligger særlige grunner som gjør at oppsigelse er rimelig. Har selskapet erstattet et tap, kan det kreve utbetalingen erstattet fra en eventuell ansvarlig skadevolder (regress). Tegningspolicy og -retningslinjer i alle selskapene i konsernet er innenfor det felles aksepterte risikonivå.

Prosedurene for behandling av skadeoppgjør inneholder også en klar strategi og rutiner for optimalisering av innkjøp av ting og tjenester. Den gjeldende saksgangen er at det skal benyttes innkjøpsavtaler for å sikre kvaliteten i erstatningene til våre kunder og redusere inflasjonsrisikoen.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Gjensidige konsern sin forsikringsportefølje er fortsatt konsentrert i det norske skadeforsikringsmarkedet, med virksomhet i øvrige nordiske land og i Baltikum. Andelen forfalt premie i Norden økte fra 2009 til 2010 som følge av kjøpet av Nykredit Forsikring i 2010.

Tabell 2 – Forfalte bruttopremier per geografisk område 2010 og 2009

Millioner kroner	Forfalte bruttopremier 2010	Prosent av total	Forfalte bruttopremier 2009	Prosent av total
Privat Norge	8.618,9	43,6 %	8.035,3	44,0 %
Næringsliv Norge	4.670,3	23,6 %	5.003,8	27,4 %
Gjensidige Pensjon og sparing	2.296,7	11,6 %	2.077,3	11,4 %
Norden	3.812,4	19,3 %	2.657,3	14,5 %
Baltikum	395,2	2,0 %	592,2	3,2 %
Konsernelimineringer	(30,0)	(0,2 %)	(90,2)	(0,5 %)
Sum	19.763,5	100,0 %	18.275,6	100,0 %
Sum Gjensidige Forsikring ASA	16.313,1	82,5 %	13.153,9	72,0 %

Konsernelimineringer gjelder intern reassuranse.

Tabell 3a – Forfalte bruttopremier per forsikringsprodukt for Gjensidige konsern 2010 og 2009

Millioner kroner	Forfalte bruttopremier 2010	Prosent av total	Forfalte bruttopremier 2009	Prosent av total
Personforsikring – Yrskadeforsikring	1.216,1	6,2 %	1.270,7	7,0 %
Øvrig personforsikring	2.622,3	13,3 %	2.667,8	14,6 %
Motorvogn trafikksforsikring	2.599,6	13,2 %	2.655,2	14,5 %
Øvrig motorvognforsikring	3.399,7	17,2 %	3.000,0	16,4 %
Sjøforsikring, luftfart, transport	257,7	1,3 %	378,8	2,1 %
Brannforsikring og annen skade på eiendom	6.027,7	30,5 %	5.108,2	28,0 %
Ansvarsforsikring	492,2	2,5 %	426,0	2,3 %
Øvrig skadeforsikring	851,5	4,3 %	691,6	3,8 %
Pensjon og sparing	2.296,7	11,6 %	2.077,3	11,4 %
Sum	19.763,5	100,0 %	18.275,6	100,0 %

Tabell 3b – Forfalte bruttopremier per forsikringsprodukt for Gjensidige Forsikring ASA 2010 og 2009

Millioner kroner	Forfalte bruttopremier 2010	Prosent av total	Forfalte bruttopremier 2009	Prosent av total
Personforsikring – Yrskadeforsikring	828,7	5,1 %	791,5	6,0 %
Øvrig personforsikring	2.445,6	15,0 %	2.394,8	18,2 %
Motorvogn trafikksforsikring	2.337,2	14,3 %	1.798,5	13,7 %
Øvrig motorvognforsikring	3.060,9	18,8 %	2.703,0	20,5 %
Sjøforsikring, luftfart, transport	249,5	1,5 %	367,2	2,8 %
Brannforsikring og annen skade på eiendom	5.386,5	33,0 %	4.142,8	31,5 %
Ansvarsforsikring	447,3	2,7 %	288,9	2,2 %
Øvrig skadeforsikring	1.557,4	9,5 %	667,2	5,1 %
Sum	16.313,1	100,0 %	13.153,9	100,0 %

Reassuranseprogrammet for Gjensidige konsern, hovedsakelig ikke-proporsjonal reassuranse, er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Styret fastsetter årlig rammene for konsernets reassuranseprogram. Reassuranse er en konsernfunksjon og administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuranseprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring. I Norge begrenses naturskadeeksponeringen gjennom Gjensidiges obligatoriske medlemskap i Norsk Naturskadepool; poolen kjøper på vegne av medlemmene et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger konsernet har kjøpt.

Øvrig konsentrasjonsrisiko er hovedsakelig kumulert risiko innenfor brannforsikring og yrskadeforsikring. Disse risikotypene vurderes ved å analysere historiske hendelser og studere den eksponerte forsikringsverdien. Eksponeringen beskyttes gjennom konsernets reassuranseprogram.

Fra 2007 har Gjensidige Forsikring ASA vært hovedreassurandør for datterselskaper, og deres reassuranseeksponering er tatt med i Gjensidige konsern sitt avgitte reassuranseprogram.

Kilder til usikkerhet ved estimering av fremtidige erstatningsutbetalinger

Gjensidige er ansvarlig for erstatningsutbetaling ved forsikrede hendelser som oppstår i løpet av avtaleperioden, også hvis skaden først oppdages etter utløpet av avtaleperioden, og erstatning utbetales i henhold til forsikringsvilkårene på hendelsestidspunktet for skaden. Som resultat av dette vil erstatningsoppgjør kunne strekke seg over en lang tidsperiode, og det er et element i erstatningsavsetningen som ivaretar inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR).

Flere faktorer påvirker størrelsen på og tidspunktene for kontantstrømmer fra forsikringskontrakter. Disse faktorene har hovedsakelig sammenheng med egenskaper ved de ulike risikotyper som dekkes og de tilsvarende prosedyrer for risikohåndtering. Erstatningsutbetalingene er i henhold til vilkår som er spesifisert i forsikringsavtalen. Erstatningsbeløp for personskader beregnes som nåverdien av inntektstap, rehabiliteringskostnader og andre kostnader som skadelidte vil pådra seg som følge av ulykken eller sykdommen. I de fleste tilfeller i Norge, og også i de øvrige land der Gjensidige har virksomhet, betales personskadeerstatninger i form av engangsutbetaling. Et unntak fra dette er yrkesskadeerstatningssaker i Danmark, der erstatning kan bli utbetalt som annuitetsbeløp; beregningene i forbindelse med slike saker vil også

ta hensyn til erstatningens størrelse, dødelighetsrater, antall år frem til pensjonsalder og antagelser om fremtidig sosial inflasjon. Dødelighetsrater hentes fra tabeller som er godkjent av tilsynsmyndighetene.

De beregnede erstatningskostnadene innbefatter også kostnader forbundet med erstatningsoppgjør, etter fradrag av forventede regressbeløp og andre kostnadsreduksjoner. Gjensidige gjør alle rimelige tiltak for å sikre at man har tilstrekkelig og relevant informasjon om skadeeksponeringen. På grunn av usikkerheten som er forbundet med fastsettelse av erstatningsavsetninger, er det imidlertid sannsynlig at det endelige resultatet for erstatningsbeløpenes størrelse vil bli forskjellig fra de opprinnelige beregnede erstatningsforpliktelsene. Forpliktelsene i regnskapet i forbindelse med disse kontraktene inneholder en avsetning for IBNR, en avsetning for rapporterte, ennå ikke utbetalte skadesaker (RBNS) og en avsetning for fremtidig risiko for løpende forsikringskontrakter på balansedagen. Beløpet for personskader er spesielt følsomt for erstatningsnivået ved rettsavgjørelser og for rettsavgjørelser som skaper presedens for erstatningsnivået for tilsvarende saker.

Forsikringsavtaler innen ansvarsforsikring kan også være eksponert for nye, ukjente skadetyper, men det er ikke gjort avsetning for slike skadetyper ved denne regnskapsavslutningen.

Beregningen av IBNR er forbundet med mer usikkerhet enn beregning av erstatningskostnader for skadesaker som allerede er rapportert (RBNS), der man har informasjon om skaden. Det kan være slik at IBNR-skader ikke blir kjent for sikrede før mange år etter hendelsen som gav opphav til erstatningskravet.

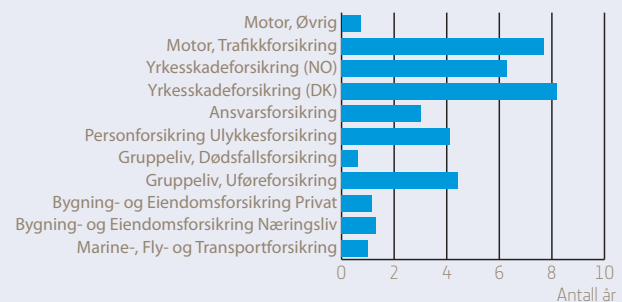
Ved beregning av avsetning for skadesaker som er rapportert til selskapet, men ennå ikke utbetalt, tar Gjensidige hensyn til informasjon fra takstmenn, oppgjørsmedarbeidere og informasjon om oppgjørskostnader for lignende skadesaker i tidligere perioder. Oppgjørsmedarbeiderne beregner en avsetning per skadesak for alle skadesaker. Skadesaker der det erfaringsmessig er vanskelig å forutsi utviklingen, behandles separat, og det gjøres en tilleggsavsetning (for eksempel personskadesaker innen motorvognforsikring). Der det er mulig, anvender Gjensidige flere ulike teknikker for beregning av tilstrekkelig avsetningsnivå. Dette gir bedre forståelse for underliggende trender i de erfaringstall som fremskrives. Fremskrivningsberegningene fra de ulike metodene gir også et bilde av variasjonsbredden for mulige resultater. Den best egnede estimeringsmetoden velges ved at det tas hensyn til forsikringsproduktets egenart og hvor langt utviklingen er kommet for hvert skadeinntreffelsesår. Tabell 6a og b viser utviklingen i beregnet endelig erstatningskostnad for skader inntruffet i et gitt skadeår. Dette gir en indikasjon om hvor gode Gjensidiges estimeringsmetoder er for erstatningsutbetalinger.

Forsikringskontrakter klassifiseres ofte som korthalet og langhalet risiko. Korthalet risiko karakteriseres ved at tidsperioden mellom skadetidspunkt, skaderapportering og endelig erstatningsoppgjør er kort. Langhalet risiko er det motsatte; det kan gå lang tid fra skadetidspunktet til rapportering og endelig erstatningsoppgjør. For forsikring av eiendom og motorvognforsikring (unntatt personskadesaker) blir skadene rapportert kort tid etter at de er inntruffet, mens skader innen personforsikringer kan bli rapportert flere år etter at de inntraff, og endelig erstatningsoppgjør kan finne sted flere år etter at skaden ble meldt. IBNR-avsetningene for korthalet risiko er relativt små; for langhalet risiko kan IBNR utgjøre en stor andel av de totale erstatningsavsetningene.

Avviklingstid (gjennomsnittlig tid mellom skadetidspunkt og endelig erstatningsoppgjør) varierer sterkt mellom de ulike typer forsikrings-

risiko som betraktes. Lang avviklingstid vil gjøre at selskapet blir mer eksponert for inflasjon. Innen motorvognforsikring, materiell skade, er avviklingstiden mindre enn ett år, mens avviklingstiden for personskader innen motorvognforsikring er nesten åtte år. For forsikring av eiendom er gjennomsnittlig avviklingstid ett til to år; for yrkesskade i Norge er til sammenlikning avviklingstiden seks år. For gruppelevsfor forsikring er avviklingstiden svært forskjellig for forsikringstypene dødsfall- og uføredekning. Yrkesskade forsikring i Danmark har spesielt lang avviklingstid på grunn av at en del av erstatningene utbetales som annuiteter. For øvrige forsikringsprodukter i datterselskapene er avviklingstiden på samme nivå som for tilsvarende produkter i Norge. I Baltikum er avviklingstiden vesentlig kortere på grunn av få personskadesaker.

Figur 5 – Gjennomsnittlig avviklingstid per forsikringsprodukt

Fremgangsmåte som er brukt for å ta beslutninger om forutsetninger

Risiko i forbindelse med forsikringskontrakter er sammensatt og påvirkes av en rekke faktorer som gjør at kvantitativ sensitivitetsanalyse blir komplisert.

Gjensidige anvender standard aktuarmodeller basert på statistisk informasjon.

Avsetningene i forbindelse med rapporterte skadesaker beregnes og registreres for hver enkelt skadesak i forsikringsdatasystemet av oppgjørsmedarbeiderne. Utviklingen i erstatningsavsetningene for rapporterte skader følges opp i oppgjørsveldingene.

Ved negativ utvikling blir det satt inn nødvendige tiltak. IBNR-avsetninger baseres på erfaringsdata, der en tar utgangspunkt i den tiden det tar fra skadetidspunktet (skadedato) til skaden blir rapportert til selskapet (skademeldingsdato). For å beregne omfanget av erstatningsbeløp for ettermeldte skader bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringsdata og informasjon om porteføljeutvikling. Modelltilpasningen måles ved å se på avviket mellom ettermeldte skader i tidligere perioder og de tilsvarende beløp som beregnes i modellen.

Hovedtyper av statistiske modeller som benyttes

- "Chain ladder"-metoder, der en benytter historiske data for å estimere hvor stor andel av de beregnede endelige erstatningskostnadene som er betalt, henholdsvis meldt, hittil på betraktningstidspunktet.
- "Forventet skadepresent"-metoder (Bornhuetter-Ferguson), der en benytter Gjensidiges forventede skadepresent for det aktuelle forsikringsproduktet.
- Log-lineære metoder, der en benytter eksponeringsdata og historiske data for å estimere meldingsmønsteret for ettermeldte skader ved beregning av IBNR-avsetninger.

Valg av beregningsmetoder vil være avhengig av forsikringsprodukt og hvor mange års skadehistorikk som er tilgjengelig. I den utstrekning

disse metodene er basert på data for historisk erstatningsutvikling blir det forutsatt at det historiske mønsteret for erstatningsutvikling vil fortsette i fremtiden. Det finnes årsaker til at dette ikke vil være tilfelle, og i de tilfeller har man tatt hensyn til dette ved å modifisere de parametrene som inngår i modellene. Slike årsaker kan være

- Økonomiske trender, endringer i lovgivning, samfunnsmessig utvikling og sosial inflasjon (for eksempel endring i erstatningsnivå ved rettsavgjørelser)
- Endringer i porteføljesammensetningen for inngåtte forsikringsavtaler
- Storskaders påvirkning

IBNR-avsetninger og avsetninger for rapporterte skadesaker blir beregnet på bruttonivå, og det gjøres egne beregninger av beløp for gjenforsikringsandelen av erstatningskostnadene. Gjensidiges avgitte gjenforsikringsprogram består praktisk talt utelukkende av "excess of loss" (skadesum)-reassuranse med så høy skadegrense for egen regning at det bare blir beregnet gjenforsikringsandel av erstatningsbeløpene for relativt få, store skadesaker.

Aktuarene i Gjensidige-konsernet som arbeider med forsikringstekniske avsetninger, møtes regelmessig som en del av arbeidet med å opprettholde et høyt faglig nivå og de har tilgang til et felles datasystem for aktuarberegning av erstatningsavsetninger.

Gjensidige har de siste årene hatt prosesser der eksterne aktuarfirmaer beregner beste estimat for de forsikringstekniske avsetningene. Dette blir gjort for å få en mer objektiv beregning av avsetningsnivået fra utenforstående anerkjente firmaer. Avviket mellom Gjensidiges egne beregninger av erstatningsavsetningene og de beregningene som er gjort av de eksterne firmaene ligger på ca. tre prosent for konsernet totalt, noe som er innenfor et normalt avvik for denne type beregninger.

Sensitivitetsanalyse – tegningsrisiko

Tegningsrisiko er risikoen for at selskapet ikke krever tilstrekkelig premie for forsikringsavtalene. Prissettingsprosessen for de ulike forsikringsproduktene innbefatter anslag for fremtidig skadefrekvens og erstatningsbeløp, basert på forsikringskonsernets egen statistikk og statistikk fra eksterne kilder. Selv om man har kriterier for tegning av forsikring som er velegnet for formålet, og premieberegningene gjøres ut fra godt statistikkgrunnlag, kan erstatningskostnadene avvike fra det forventede nivået – på grunn av storskader, naturkatastrofer etc.

Gjensidige Forsikring ASA og datterselskapene har detaljerte retningslinjer for tegning av forsikringer. For å sikre god kvalitet ved bedømmelse og beregninger i forbindelse med risiko som forsikres, defineres risikotyper og øvre grenser for forsikringssummer som kan tegnes. Dette gjøres for å sikre at en har kontroll med risikoeksponeringen i forsikringsporteføljen.

Tabell 4 nedenfor viser hvordan endringer i combined ratio (CR) har innvirkning på inntekter eller kostnader i årets økonomiske resultat og dermed på egenkapital ved årets utgang. Beregningene ser bort fra skatt. CR er det kriteriet som oftest benyttes for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. Beregningene viser effekten av ett prosentpoeng endring i CR for hvert område. En økning i CR kan være en følge av økt skadefrekvens og/eller økning i erstatningsnivå, gjennomsnittsskade. For noen forsikringsprodukter kan det være en sammenheng mellom skadefrekvens og erstatningsnivå, på en slik måte at en økning i den underliggende forsikringsrisikoen kan få innvirkning både på skadefrekvens og erstatningsnivå.

Tabell 4 – Sensitivitetsanalyse forsikring

Millioner kroner	2010	2009
Endring i CR (1 %-poeng)		
Privat Norge	82,8	78,6
Næringsliv Norge	44,2	47,4
Sum Gjensidige Forsikring ASA	127,0	125,9
Norden	39,1	24,0
Baltikum	4,6	6,6
Pensjon og sparing	3,4	1,2
Sum	174,0	157,8
Endring i skadefrekvens (1 %-poeng)		
Privat Norge	807,9	860,9
Næringsliv Norge	656,2	794,6
Sum Gjensidige Forsikring ASA	1.464,1	1.655,5
Endring i gjennomsnittsskade (+10 %)		
Privat Norge	629,7	600,8
Næringsliv Norge	360,3	381,9
Sum Gjensidige Forsikring ASA	989,9	982,7

Endringer i porteføljens sammensetning fra et år til et annet vil påvirke utslagene av endringer i skadefrekvens og gjennomsnittsskade. Ved endringer i sammensetningen av porteføljen vil derfor effektene av endringer i skadefrekvens og gjennomsnittsskade være påvirket av hvor stor andel de ulike produkttypene utgjør av total portefølje.

Sensitivitetsanalyse – avsetningsrisiko

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige konstantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egen-skaper ved risikotypen. Risiko med kort durasjon er mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden. Erstatningsbeløp for personskader er på den annen side svært følsomme for endringer i for eksempel inflasjon og erstatningsnivå ved rettsavgjørelser. Effekten av rettsavgjørelser tas inn i beregningene så snart de er kjent. I tilfeller der det ennå ikke foreligger rettskraftig dom, beregnes virkningen på erstatningsavsetningen ved et sannsynlighetsvektet estimat for de mulige utfall.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør. For langhalede forsikringsprodukter vil effekten av ett prosentpoeng inflasjonsøkning være betydelig og være proporsjonal med gjennomsnittlig avviklingstid (målt i antall år).

Renterisiko er en vesentlig risikofaktor knyttet til erstatningsavsetningen for yrkesskadeforsikring i Danmark. Den er et uttrykk for tap/gevinst som følge av endringer i markedsrenten. Det er både rente- og inflasjonsrisiko knyttet til forpliktelsene (forsikringstekniske avsetninger). Denne risikoen er avdekket ved bruk av rente- og inflasjonsbytteavtaler.

Sensitivitetsanalysen viser hvordan inflasjonsendring på ett prosentpoeng vil få effekt på erstatningsavsetningen. Effekt av inflasjons-swap er ikke tatt med i beregningene.

Tabell 5 – Sensitivitetsanalyse erstatningsavsetning

Millioner kroner	2010	2009
ENDRING I INFLASJON (+/- 1 %-poeng)		
Privat Norge	382,0	445,6
Næringsliv Norge	413,7	405,7
Sum Gjensidige Forsikring ASA	795,7	851,3
Norden	397,2	381,8
Baltikum	1,7	3,8
Sum	1.194,6	1.236,9

Tabell 6a – Analyse av erstatningsutvikling – Gjensidige konsern

Millioner kroner	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Sum
BRUTTO										
Beregnete erstatningskostnader										
Per utgangen av skadeåret	9.419,4	10.427,7	10.718,0	11.880,5	11.850,1	12.489,2	12.581,2	12.053,4	13.736,8	
– Ett år senere	9.398,9	10.468,0	10.645,9	11.843,8	11.719,6	12.518,7	12.664,3	11.993,6		
– To år senere	9.441,0	10.480,5	10.701,3	11.830,3	11.652,7	12.414,1	12.577,1			
– Tre år senere	9.457,9	10.531,5	10.620,2	11.782,4	11.487,7	12.356,8				
– Fire år senere	9.506,5	10.489,9	10.561,5	11.630,9	11.476,8					
– Fem år senere	9.484,8	10.421,0	10.450,0	11.621,4						
– Seks år senere	9.460,6	10.374,2	10.463,1							
– Syv år senere	9.483,2	10.382,0								
– Åtte år senere	9.470,1									
Beregnet beløp per 31.12.2010	9.470,1	10.382,0	10.463,1	11.621,4	11.476,8	12.356,8	12.577,1	11.993,6	13.736,8	
Totalt utbetalt hittil	8.944,7	9.569,8	9.131,6	9.867,3	9.241,5	9.763,6	9.152,0	7.847,7	6.119,4	79.637,7
Erstatningsavsetning	525,4	812,2	1.331,5	1.754,1	2.235,3	2.593,2	3.425,1	4.145,9	7.617,4	24.440,1
Erstatningsavsetning for tidligere års skader										2.452,4
Gjensidige Baltikum										189,0
Oppgjørskostnader										1.257,8
Sum										28.339,3
FOR EGEN REGNING										
Beregnete erstatningskostnader										
Per utgangen av skadeåret	8.882,6	10.177,0	10.599,8	11.388,2	11.745,1	12.241,1	12.426,6	12.028,5	13.275,3	
– Ett år senere	8.816,8	10.198,3	10.519,8	11.349,9	11.611,2	12.271,7	12.520,3	11.968,9		
– To år senere	8.887,6	10.214,9	10.550,8	11.333,0	11.503,0	12.150,5	12.438,4			
– Tre år senere	8.890,8	10.272,8	10.474,0	11.291,9	11.332,1	12.097,4				
– Fire år senere	8.919,6	10.235,4	10.406,3	11.141,0	11.316,8					
– Fem år senere	8.915,1	10.170,4	10.294,1	11.130,7						
– Seks år senere	8.916,9	10.132,1	10.313,3							
– Syv år senere	9.008,2	10.132,8								
– Åtte år senere	8.925,9									
Beregnet beløp per 31.12.2010	8.925,9	10.132,8	10.313,3	11.130,7	11.316,8	12.097,4	12.438,4	11.968,9	13.275,3	
Totalt utbetalt hittil	8.408,7	9.323,3	8.991,9	9.389,4	9.093,7	9.542,8	9.095,5	7.828,1	5.959,9	77.633,1
Erstatningsavsetning	517,2	809,5	1.321,4	1.741,2	2.223,1	2.554,6	3.343,0	4.140,8	7.315,4	23.966,1
Erstatningsavsetning for tidligere års skader										2.480,9
Gjensidige Baltikum										175,0
Oppgjørskostnader										1.257,8
Sum										27.879,9

Erstatningsavsetningen i Gjensidige Baltikum per 31. desember 2010 er vist på egen linje.

Tabellen under og på neste side viser tilsvarende oversikt kun for Gjensidige Forsikring ASA.

Tabell 6b – Analyse av erstatningsutvikling – Gjensidige Forsikring ASA

Millioner kroner	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Sum
BRUTTO										
Beregnete erstatningskostnader										
Per utgangen av skadeåret	8.604,4	9.566,4	9.731,9	10.973,9	10.983,9	11.558,6	11.548,4	11.012,6	12.824,4	
– Ett år senere	8.580,5	9.613,9	9.665,1	10.927,4	10.850,2	11.552,3	11.663,9	10.928,1		
– To år senere	8.600,8	9.613,6	9.682,2	10.890,6	10.780,9	11.536,7	11.593,6			
– Tre år senere	8.613,7	9.651,1	9.631,1	10.857,8	10.717,5	11.494,0				
– Fire år senere	8.635,6	9.607,1	9.565,7	10.822,6	10.719,4					
– Fem år senere	8.612,2	9.540,3	9.505,3	10.819,9						
– Seks år senere	8.584,4	9.510,6	9.519,3							
– Syv år senere	8.570,4	9.512,9								
– Åtte år senere	8.551,3									
Beregnet beløp per 31.12.2010	8.551,3	9.512,9	9.519,3	10.819,9	10.719,4	11.494,0	11.593,6	10.928,1	12.824,4	
Totalt utbetalt hittil	8.175,6	8.823,2	8.517,7	9.350,4	8.772,2	9.144,5	8.515,2	7.244,3	5.533,2	74.076,3
Erstatningsavsetning	375,7	689,6	1.001,6	1.469,4	1.947,2	2.349,5	3.078,4	3.683,7	7.291,2	21.886,4
Erstatningsavsetning for tidligere års skader										1.085,4
Oppgjørskostnader										1.221,2
Sum										24.193,0

Tabell 6b – Analyse av erstatningsutvikling – Gjensidige Forsikring ASA

Millioner kroner	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Sum
FOR EGEN REGNING										
Beregnete erstatningskostnader										
Per utgangen av skadeåret	8.078,9	9.355,3	9.671,9	10.656,9	10.926,9	11.371,0	11.415,4	10.998,8	12.364,5	
– Ett år senere	8.014,0	9.385,5	9.598,1	10.608,3	10.790,8	11.369,8	11.525,5	10.914,4		
– To år senere	8.062,2	9.388,7	9.586,6	10.571,7	10.677,6	11.348,8	11.460,5			
– Tre år senere	8.061,3	9.433,2	9.539,2	10.544,4	10.609,5	11.310,2				
– Fire år senere	8.063,7	9.393,9	9.466,3	10.510,6	10.607,1					
– Fem år senere	8.057,7	9.331,8	9.405,8	10.507,0						
– Seks år senere	8.055,5	9.310,7	9.425,8							
– Syv år senere	8.110,7	9.305,8								
– Åtte år senere	8.022,4									
Beregnet beløp per 31.12.2010	8.022,4	9.305,8	9.425,8	10.507,0	10.607,1	11.310,2	11.460,5	10.914,4	12.364,5	
Totalt utbetalt hittil	7.654,9	8.618,8	8.434,3	9.047,8	8.668,0	8.996,8	8.463,4	7.233,7	5.511,7	72.629,3
Erstatningsavsetning	367,5	687,0	991,6	1.459,2	1.939,1	2.313,5	2.997,0	3.680,7	6.852,8	21.288,4
Erstatningsavsetning for tidligere års skader										1.270,6
Oppgjørskostnader										1.221,2
Sum										23.780,2

Gjensidige Sverige AB ble delvis filialisert fra fjerde kvartal 2009. Fra 1. januar 2010 ble virksomheten i Danmark, med unntak av Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring også filialisert. Fra fjerde kvartal 2010 ble næringslivsporteføljen i Nykredit Forsikring overført til dansk filial. For å vise riktig utvikling over tid er tabellen oppdatert også for tidligere år.

LIVSFORSIKRING

Forsikringsrisiko

Gjensidige Pensjonsforsikring AS (GPF) sin virksomhet er primært konsentrert rundt innskuddspensjon innen næringslivssegmentet, forvaltning av premiereserver for fripoliser og individuelle fondspensjoner. De sistnevnte er ikke premiebetalende. I tillegg er det tilknyttet risikodekninger til de driftsrelaterte innskuddspensjonene samt en mindre andel rene risikoforsikringer med uføredeknninger.

For de produkter som GPF tilbyr ville disse forsikringsrisikoene primært være arbeidsuførlighet og dødsfall med bortfall av inntekt for forsikringstaker eller de etterlatte, alternativt langt liv med tilhørende fare for at oppspart pensjon ikke er tilstrekkelig livet ut.

Risikoen i den enkelte kontrakt er dermed sannsynligheten for at den omtalte hendelsen skal inntreffe og usikkerheten til hvilket forsikringsbeløp den aktuelle personen var dekket for. I noen kontrakter står den forsikrede fritt til å velge forsikringssum og det skapes dermed en variasjon i porteføljens risiko. I andre kontrakter er forsikringssummen forhåndsbestemt, men dette kan enten være en helt fast sum eller være en faktor relatert til en annen variabel størrelse. Denne variable størrelsen vil i tjenestepensjonskontrakter typisk være lønn og gjenstående tjenestetid, og dermed skapes igjen en tilfeldig variasjon i porteføljens risiko.

I de aktuelle porteføljer benyttes velkjente metoder for sannsynlighetsberegning og teori for å beregne hvilken forsikringspremie som er nødvendig for å kunne oppfylle de fremtidige forpliktelser. Videre vil det for en stor portefølje også benyttes forsikringstekniske avsetningsmetoder for å sikre et godt estimat på de fremtidige forpliktelsene. For mindre porteføljer vil det i en oppstartsperiode være tilstrekkelig - og nødvendig på grunn av lite datagrunnlag - å benytte forenklete avsetningsmetoder med et konservativt estimat.

Utfordringen vil for denne type forretning være å kreve inn tilstrekkelig med risikopremie fra kundene for å bygge opp tilstrekkelige premiereserver for de fremtidige forpliktelser. Ved et inntrådt erstatningstilfelle

er det ingen automatikk i at utilstrekkelig premiereserve kan dekkes inn ved ekstra forsikringspremie fra den friske bestanden.

Den største forsikringsrisikoen GPF står overfor vil være at de faktiske pensjonsutbetalinger overstiger de beløp som er satt av til å dekke de inngåtte forsikringsforpliktelsene. Dette vil inntreffe hvis arbeidsuførligheten blant de forsikrede blir høyere enn forutsatt, at dødeligheten stiger blant de forsikrede som har forsørgerdekninger eller at alderspensjonistene lever lengre enn forventet. Dette vil også inntreffe hvis et flertall av de skadelidte har avtalte pensjonsbeløp som er høyere enn gjennomsnittlige pensjonsbeløp i forsikringsporteføljen. Det ligger i forsikringens natur at forsikringshendelsen kunden har dekket seg for rammer tilfeldig både i forhold til hvem som rammes og hvilke dekninger som er avtalt, og dette vil gi variasjoner innen et sannsynlighetsintervall fra år til år.

For at forsikringsvirksomheten skal kunne drives med en tilstrekkelig grad av sikkerhet bør porteføljen både være av en viss størrelse samt være tilstrekkelig homogen i forhold til risikospredning mellom beste og dårligste risiko og mellom minste og største risiko. Jo større porteføljen er og jo mer homogen den aktuelle risiko er, desto større sannsynlighet er det for å kunne innfri de fremtidige forpliktelsene.

I tillegg til de omtalte faktorene som uføresannsynlighet, dødelighet og langt liv vil en konsentrasjon rundt gitte yrkesgrupper eller få, men store risikoer kunne ha en negativ innvirkning på forsikringsresultatet.

Dødsrisikoen i produktene er først og fremst relatert til etterlattedekninger tilknyttet innskuddspensjon, og da som ektefelle-, samboer- eller barnpensjon. Etterlattedekningene er i all hovedsak tilknyttet innskuddsdekninger som har innskuddsplan utover den lovpålagte grensen på to prosent i obligatorisk tjenestepensjon. Det er også en eksponering mot etterlattedekninger i fripolisebestanden, men av et klart mindre omfang målt i forsikret sum for hver forsikret. Etterlattedekninger under innskuddspensjon har i all hovedsak en begrenset utbetalingsperiode, mens etterlattedekninger under fripoliser har utbetaling så lenge pensjonsmottaker lever (livsvarige).

Tabellen nedenfor viser antall medlemmer og kontrakter fordelt på obligatorisk tjenestepensjon og øvrig innskuddspensjon.

Tabell 7a – Antall medlemmer og kontrakter 2010

	Antall medlemmer	Antall kontrakter
Obligatorisk tjenestepensjon	59.718	15.562
Øvrig innskuddspensjon	35.067	7.054
Sum	94.785	22.616
Obligatorisk tjenestepensjon	80 %	86 %
Øvrig innskuddspensjon	47 %	39 %

Tabell 7b – Antall medlemmer og kontrakter 2009

	Antall medlemmer	Antall kontrakter
Obligatorisk tjenestepensjon	52.886	13.388
Øvrig innskuddspensjon	21.845	4.670
Sum	74.731	18.058
Obligatorisk tjenestepensjon	71 %	74 %
Øvrig innskuddspensjon	29 %	26 %

Siden de fleste kontrakter er basert på regelverket for innskuddspensjon hvor det så langt er mest vanlig med a konto utbetalinger i en ti års periode etter oppnådd pensjonsalder, har selskapet liten eksponering i "langt liv risiko" under ordinær tjenestepensjon. De fleste fripoliser som er tilflyttet selskapet har livsvarig utbetaling for alderspensjonisten og har således et langt liv risiko. Risikotariffen for denne dekningen er beregnet ut i fra bransjens felles beregningsgrunnlag (K2005) og inkludert sikkerhetsmarginer i henhold til pålegg fra Finanstilsynet.

Uførerisikoen er relatert til innskuddsfritak for avtalt årlig innskudd fra det enkelte medlem samt uførepensjon. Siden innskuddsfritak er en obligatorisk dekning under obligatorisk tjenestepensjon, vil den største delen av denne dekningen antallsmessig være tilknyttet pensjonsinnskudd basert på to prosent av lønn. Pensjonsavtaler utover lovens minimumskrav har tilsvarende større deknings. Uførepensjon er tilknyttet innskuddsordninger samt fripoliseforsikringene. Risikopremien for uførerisikoen er basert på en intern risikotariff utarbeidet i samarbeid med Gjensidige Forsikring og er basert på både nasjonale erstatningstall (Folketrygden) og egne erstatningstall, primært i Gjensidige Forsikring.

For fripoliser er det i tillegg tilknyttet en årlig garantert minimumsavkastning som i gjennomsnitt utgjør 3,6 prosent ved utgangen av 2010 (3,7 prosent i 2009).

Antall individer som er eksponert for dødsrisiko og/eller langt liv risiko er svært beskjedent målt opp i mot uførerisikoeksponeringen.

Forsikringsrisikoen ansees per 31. desember 2010 som tilfredsstillende, og usikkerheten rundt ikke meldte saker er ivaretatt gjennom erstatningsavsetningene. I tillegg har selskapet en reassuranseavtale med Gjensidige Forsikring ASA som gir en tilfredsstillende dekning ved større fluktuasjoner. Gjensidige Forsikring ASA har en betydelig portefølje innen både individuell og kollektiv personrisiko med uførerisiko, og gjennom et tett samarbeid med fagmiljøene i dette selskapet vil man på et tidlig tidspunkt kunne oppdage trendsifter i uføreutviklingen både i samfunnet og i forsikringsbestanden.

De faktiske utbetalte erstatninger i 2010 er fortsatt av et beskjedent omfang og beløper seg til 15 millioner kroner. IBNR-avsetningene er

ved utgangen av 2010 124 millioner kroner og utgjør 53 prosent av de samlede erstatningsavsetninger. Meldte og avgjorte erstatningssaker er avsatt med forventet kontantverdi av kommende forpliktelse og utgjør 109 millioner kroner eller 47 prosent av de samlede erstatningsavsetninger. Erstatningsavsetningene for de pensjoner som er under utbetaling utvikler seg som forventet.

Både utbetalte erstatninger og erstatningsavsetninger har økt de siste årene og forventes å øke de kommende år. Dette skyldes at det fortsatt er en klar vekst i bestanden samt at antall risikoår øker prosentvis mye siden det fortsatt er relativt få år siden oppstarten av selskapet. Antall alderspensjonister forventes fortsatt å være lavt med beskjedne ytelser. Utbetalingene vil enten komme fra oppspart konto på innskuddspensjon eller overført premiereserve fra fripoliser og individuelle fondspensjoner fra andre selskap.

Sensitivitetsanalyse pensjonsforsikring

Gjensidige Pensjonsforsikring AS har drevet sin virksomhet i fem år, som er en kort periode sammenlignet med de øvrige aktørene innen pensjonsforsikring. Selv om porteføljen er klart voksende, er antall forsikringstilfeller fortsatt få. Antall meldte uføretilfeller har økt gjennom 2010, noe som er forventet siden bestanden har vokst samt at antall risikoår er økt fra fire til fem. Det er imidlertid fortsatt noe for tidlig å kunne gjøre omfattende analyser av om de beregnede premier og erstatningstilfeller er tilstrekkelig til å dekke de fremtidige forpliktelse.

Dødsrisikodekningene gjelder i all hovedsak medlemmer av en tjenestepensjonsordning, og disse gir grunnlag for en eventuell ektefelle-, samboer eller barnpensjon. Risikoperioden er begrenset til medlemmets tjenestetid og høyst til øverste aldersgrense som er 67 år. Det innhentes ikke spesifikk informasjon om medlemmets familiesituasjon på tegningstidspunktet. Premien beregnes derfor med forutsetninger om dødelighet, sivilstand, antall barn samt kunnskap om alder og kjønn. For Gjensidige Pensjonsforsikring AS er disse beregningene basert på bransjens felles beregningsgrunnlag (K2005) som er utviklet i fellesskap gjennom Finansnærings Fellesorganisasjon (FNO).

Avtaleverket med bedriftene er av ettårig karakter slik at risikopremien kan endres ved hvert hovedforfall. Samlet gir dette et solid premiegrunnlag med begrenset sannsynlighet for at oppsamlet premie og avsatte erstatningsavsetninger ikke skal være tilstrekkelig til å dekke fremtidige forpliktelse. Siden porteføljen fortsatt er av begrenset størrelse settes hoveddelen av den årlige risikopremie av til erstatningsavsetning. Hver risikoårgang blir etter noe tid vurdert i forhold til innmeldte forsikringstilfeller og antatt meldemønster. Siden dette er bedriftsrelaterte pensjonsordninger legges det til grunn at tiden fra et forsikringstilfelle inntreffer, i dette tilfelle et dødsfall, til saken blir meldt selskapet vil være begrenset i tid.

Sensitiviteten for denne delen av forsikringsbestanden vil derfor være proporsjonal med hvilken faktor man velger å benytte som erstatningsavsetning målt opp mot årets risikopremie.

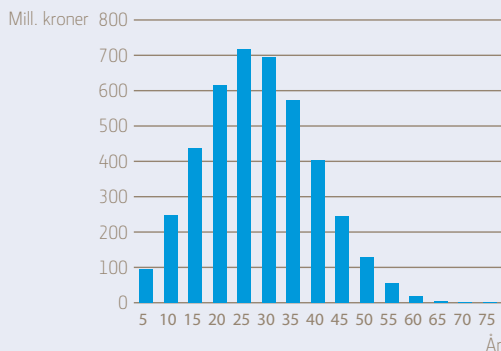
I tillegg er det en mindre dødsrisikodekning innenfor fripolisebestanden.

Langt liv-problematikken, som kun vil omfatte selskapets fripolisebestand av de kommende alderspensjonister, har en omvendt avhengighet til dødeligheten i forsikringsbestanden i forhold til de omtalte etterlatte dekningsene. Selskapets risiko er her at alderspensjonistene som har avtalt livsvarige alderspensjoner lever lengre enn forutsatt. Også her benyttes dødelighetsgrunnlaget K2005, men da med utgangspunkt

i overlevelsessansynlighet og sikkerhetsmarginer "den andre veien". I tillegg har Finanstilsynet satt krav om ekstra sikkerhetsmarginer. Tilstrekkeligheten av disse marginene blir løpende vurdert gjennom felles dødelighetsundersøkelser i bransjen. De siste års undersøkelser kan tyde på at beregningsgrunnlaget på noe lengre sikt ikke inneholder de sikkerhetsmarginene som opprinnelig forutsatt, og det er i derfor i bransjen tatt initiativ til en revurdering av K2005-beregningsgrunnlaget. Finanstilsynet er orientert om utviklingen. En eventuell styrking av reservene vil måtte finansieres gjennom det overskudd som selskapet har i porteføljen, alternativt ved bruk av egenkapitalen.

Forpliktelsene for fripoliseporteføljen er av langsiktig karakter og størstedelen av forpliktelsene strekker seg over en periode på 50 til 60 år. Figuren nedenfor viser de udiskonterte forventede forpliktelsene i fripoliseporteføljen basert på dagens portefølje fordelt på fem års intervaller.

Figur 6 – Betalingsstrøm fripoliser

Risikoen for uførhet gjelder uførepensjon og/eller fritak for innbetaling av avtalt årlig beløp i henhold til pensjonsavtalen. Utbetalingene opphører senest ved oppnådd årlig pensjonsalder, som vanligvis er 67 år. Eventuelle erstatningskrav kommer først etter en 12 måneders uavbrutt sykemeldingsperiode. Risikoeksponeringen blir da avhengig av de avtalte pensjonsbeløp og total utbetalingstid frem til senest pensjonsalder. Gjensidige Pensjonsforsikring AS bruker her forutsetninger fra beregningsgrunnlaget K2005 samt egenutviklede uføretabeller basert på grunnlag av nylig oppdatert norsk uførestatistikk. Tabellene er utviklet i nært samarbeid med Gjensidige Forsikring ASA som har en betydelig portefølje med uførerisiko og tar videre hensyn til forskjeller mellom befolkningsuførheten i forhold til uførheten i en forsikringsbestand. Forsikringsbestanden er som regel underlagt en eller annen form for risikovurdering eller vilkårbegrensning ved overtakelse av en uførerisiko. For tjenestepensjonsordningene benyttes det også en inndeling av arbeidsgiverne i ulike risikogrupper etter virksomhetens art. De kunder som tegner individuell uførepensjon er underlagt ordinære regler om individuell risikovurdering basert på den forsikredes egenerklæring om helse.

Antall forsikrede som mottar en form for uførerstatning, enten uførepensjon og/eller fritak for avtalt innskudd, er fortsatt beskjedent målt opp mot antall forsikrede. Det benyttes derfor også her forenklete avsetningsmetoder ved at hoveddelen av årets risikopremie settes av til en generell erstatningsavsetning. Hver risikoårgang blir etter noe tid vurdert i forhold til innmeldte forsikringstilfeller og antatt meldemønster. Siden mesteparten av den aktuelle uførerisiko er relatert til bedriftsrelaterte pensjonsordninger legges det til grunn at tiden fra et forsikringstilfelle

inntreffer, i dette tilfelle en arbeidsuførhet som har vart mer enn 12 måneder, til saken blir meldt selskapet vil være begrenset i tid.

For forsikringer hvor den forsikrede har meldt inn krav grunnet i arbeidsuførhet og fått godkjent uførepensjon og/eller innskuddsfritak, blir det satt av en erstatningsavsetning som skal dekke kontantverdien av de kommende forpliktelse frem til avtalt opphørsalder (pensjonsalder) eller til den forsikrede blir frisk igjen. Den siste sannsynligheten er vanskelig å beregne og gjøres gjennom et reaktiveringsfradrag i erstatningsavsetningene. Sensitiviteten i uførerstatningsavsetningene vil primært være relatert til denne forutsetningen, dødelighetsforutsetningene spiller i denne sammenheng mindre betydning.

REASSURANSE

Gjensidige kjøper reassurans for å beskytte konsernets egenkapital, og reassurans er således primært et kapitalstyringsverktøy. De samme modeller og metodikk som ved evaluering av ulike aktivaallokeringer og ved den risikobaserte beregningen av de interne kapitalbehov benyttes på lik linje ved analyse og kjøp av reassuransprogrammer.

Maksimalt egenregningsnivå vedtas av styret, og reassuransavdelingen har så det videre ansvaret for innkjøpet og oppfølgingen av reassuransaktivitetene.

Gjensidiges reassuransprogram består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassurans. Maksimalt egenregningsnivå per hendelse for konsernet i 2010 var 250 millioner kroner, uendret fra 2009. På generell basis kjøpes reassurans slik at belastningen i individuelle bransjer ved en enkelt skade eller hendelse blir begrenset til 100 millioner kroner. 2010 var et marked med premiereduksjoner i visse segmenter, og det ble derfor kjøpt reassuransedekninger som reduserte egenregningene slik at egenregningsnivået varierer mellom 20 og 100 millioner kroner for de ulike forsikringsprodukter. Fastsettelsen av reassuransprogrammet er basert på analyse av eksponering, skadehistorikk, modellsimulering og Gjensidiges kapitalstruktur.

Gjensidige Forsikring ASA ivaretar en konsernfunksjon med hensyn til reassurans. Gjensidige Forsikring fungerer som reassurandør for datterselskapene, og deres eksponering er inkludert i det avgitte reassuransprogrammet for konsernet. Reassuransprogrammet for forsikring av tingskade inkluderer også de samarbeidende brannkassene. Datterselskapenes reassuransprogram har generelt lavere egenregning enn Gjensidige Forsikring ASA, da deres egenregning er tilpasset det enkelte selskaps størrelse og kapitalisering. Forskjellen mellom disse egenregningsnivåene holdes for egenregning av Gjensidige Forsikring ASA.

I Norge er naturskadeeksponeringen ivaretatt gjennom det obligatoriske medlemskapet i Norsk Naturskadepool. Gjennom denne ordningen blir Gjensidige eksponert for sin markedsandel av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuransprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsselskapene. Som i 2009, deltar Gjensidige også i 2010 med ti prosent av Naturskadepoolens program. Denne eksponeringen er inkludert i det avgitte reassuransprogrammet, noe som gir synergieffekter med hensyn til størrelse og risikospredning i Gjensidiges avgitte reassuransprogram. I de øvrige land der Gjensidige har virksomhet er eksponering for naturkatastrofer inkludert i de ordinære reassuransedekningene for tingskade. En skadehendelse som rammer flere av landene der Gjensidige har virksomhet, vil bli regnet som én skadehendelse i reassuransedekningene.

STYRING AV FINANSIELL RISIKO – SKADEFORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

Finansiell risiko er et samlebegrep for flere typer risiko i forbindelse med finansielle eiendeler. De ulike finansielle risikotypene beskrives nærmere under. Den operasjonelle risikoen i forvaltningen overvåkes og styres også.

Aksjekursrisiko defineres som verdifall som følge av reduserte aksjepriser. Dette gjelder tilsvarende for risiko i forbindelse med eiendomspriser. Se beløp nedenfor i stresstest og sensitivetsanalyse. Renterisiko defineres som verdifall som følge av endring i rentenivå, og det betraktes både separat fra et rent aktivaperspektiv og i forhold til rentefølsomhet på passivasiden. Styret fastsetter grense for renterisiko for renteporteføljen (med unntak av anleggsobligasjoner og swappene i Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring) og denne øvre grensen var 720 millioner kroner i 2010 (gitt en forskyvning på 100 basispunkter i rentekurven) for skadeforsikringsvirksomheten.

Valutarisiko defineres som tapet som følge av endringer i valutakurser. Valutarisiko er hovedsakelig sikret 100 prosent, med en ramme på +/- ti prosent per valuta, unntatt for mindre mandater hvor aktiv valutaforvaltning er en del av plasseringen.

Kredittrisiko defineres som tap som oppstår hvis en utsteder ikke oppfyller sine forpliktelser eller på grunn av økte risikopremier for obligasjoner med kredittrisiko. Kredittrisiko håndteres både ved øvre kredittgrenser for navgitte motparter, ved begrensninger basert på offisiell rating fra ratingbyråer og krav om diversifisering ved plassering i selskapsobligasjoner. Kredittrisiko i forbindelse med reassurans håndteres ved krav om minimum rating for Gjensidiges reassurandører og tett oppfølging av fordringene.

Likviditetsrisiko defineres ved manglende evne til å møte betalinger ved forfall, eller ved at en må realisere investeringer til en høy kostnad for å kunne utføre betalinger. Styret har fastsatt minimumsgrenser for beløp som skal kunne realiseres uten for store transaksjonskostnader innenfor ulike tidsrammer.

Forsikringsvirksomheten er eksponert for disse risikotypene gjennom konsernets investeringsaktiviteter, og de styres på aggregert nivå og ivaretas gjennom retningslinjer for kapitalforvaltning og investeringsstrategier som er utarbeidet for Gjensidige konsern og datterselskaper og vedtak i konsernets kredittkomité.

Det har ikke skjedd vesentlige endringer i Gjensidiges risikohåndtering på dette området i forhold til tidligere perioder. Investeringsstrategi og andre policyer for risikohåndtering vedtas av styret i hvert enkelt selskap, men er tett koordinert med morselskapets overordnede policyer. Hovedregelen er at aktivaallokeringen i datterselskapene innen skadeforsikring kun benyttes til å sikre forpliktelsene mot rente- og valutarisiko med overskytende midler plassert i rentepapirer med lav risiko. Eksponeringer mot markedsrisiko tas i balansen til Gjensidige Forsikring ASA. Dette gjøres for å effektivisere kapitalforvaltning og kapitalisering i konsernet.

Tabellen nedenfor viser aktivaallokeringen for forsikringsvirksomheten ved utgangen av 2010 og 2009. Den faktiske aktivaallokeringen vil variere gjennom året og følge bevegelser i markedet, taktisk allokering og risikosituasjonen. I løpet av 2010 sank allokering til pengemarked, samt at allokering til anleggsobligasjoner økte. Allokering i aksjer, eiendom og hedgefond økte, samt at markedsverdien av tilknyttede selskap økte.

Når det gjelder konsentrasjonsrisiko representerer investeringene i Storebrand og SpareBank1 SR-Bank samt eksponeringen i kontoreiendommer i Oslo-området de viktigste risikoområdene. Ytterligere analyse av konsentrasjonsrisiko finnes under de ulike typene markedsrisiko.

Tabell 8 – Aktivaallokering skadeforsikring

	31.12.2010		31.12.2009	
	Mill. kroner	Prosent	Mill. kroner	Prosent
Pengemarked	8.274,8	15,8 %	10.121,8	20,0 %
Obligasjoner som holdes til forfall	13.910,3	26,6 %	15.178,4	30,0 %
Lån og fordringer	3.903,8	7,5 %	1.364,7	2,7 %
Omløpsobligasjoner	11.522,5	22,0 %	11.194,1	22,1 %
Aksjer	2.500,3	4,8 %	1.827,6	3,6 %
Tilknyttede selskaper	4.275,5	8,2 %	3.780,9	7,5 %
Eiendom	6.445,1	12,3 %	6.030,5	11,9 %
Hedgefond	756,6	1,4 %	532,5	1,1 %
Øvrig ¹	758,1	1,4 %	638,6	1,3 %
Sum	52.347,0	100,0 %	50.669,1	100,0 %

¹ Posten består i hovedsak av diskonterings effekter av forsikringsforpliktelsene i Danmark, mismatch mellom rente- og inflasjonsjusteringen av passivasiden i Danmark versus rente- og inflasjonshedgen, avskrivning av merverdi på forsikringsporteføljer, samt valutasikring av Gjensidige Sverige og Gjensidige Baltikum. Balanseført verdi svarer til markedsverdien av rente- og inflasjonsswap i Danmark.

Gjensidiges investeringsstrategi vedtas årlig av styret. Styret fastsetter øvre og nedre grenser per aktivaklasse, overordnet risikotoleranse relatert til finansresultatet og spesifikke rammer for rente-, likviditets- og valutarisiko. Aktivaallokeringen skal holdes innenfor disse grensene til enhver tid. Hovedmålet for aktivaallokeringen er å optimalisere balansen mellom forventet finansinntekt og risiko. Utgangspunktet er forsikringsvirksomhetens behov for å balansere forventet fremtidig utbetalingsstrøm med innbetalingsstrømmer fra investeringer, mens øvrige midler innen forsikringsvirksomheten investeres på en veldiversifisert måte med sikte på å få best mulig egenkapitalavkastning gitt vedtatt risikopolje.

Utviklingen i resultatet måles kontinuerlig i forhold til de mål og risikorammer styret har satt. Ved en betydelig negativ utvikling i resultatet vil rammen for plassering i risikable aktiva reduseres. Resultatutviklingen opp mot risikorammen rapporteres regelmessig til ledelsen og styret.

STRESSTESTING

Stresstesting gjøres av verdien av de investerte eiendelene mot markeds-, kreditt- og valutarisiko samt negative scenarier på forsikrings-siden målt i forhold til bufferkapitalen (som defineres som overskytende kapital over myndighetenes minstekrav), med regelmessig rapportering til styret. Hensikten med stresstesten er ikke å analysere resultateffekten eller virkningen på balanseført egenkapital, men heller effekten på bufferkapitalen.

Denne stresstesten basert på tall ved utgangen av året vises nedenfor (tall for konsernet). Bufferkapitalen relateres her til kapitaldekningskravet for Gjensidige-konsernet, som beregnes etter norske regnskapsregler. For kapitaldekningsformål konsolideres Gjensidiges eierandeler i Storebrand og SpareBank1 SR-Bank inn, slik at et eventuelt fall i kursen for disse ikke vil ha effekt på bufferkapitalen. Derimot tas deres resultater inn i Gjensidiges regnskap via egenkapitalmetoden, og påvirker på denne måten selskapets og konsernets bufferkapitalsituasjon. Videre hensyntas den underliggende svingningsrisikoen for forsikringsresultatet kun i den grad en svekkelse av combined ratio bringer denne over 100 prosent. Til sist inkluderes risikoen i døtre utenom skadeforsikring (Gjensidige Pensjon og sparing, Gjensidige Bank og Hjelp24) gjennom å anta en svekkelse av egenkapitalavkastning for disse med ti prosentpoeng, og å inkludere det negative resultat dette eventuelt måtte medføre.

Den store overdekningen av kapital er representativ for situasjonen gjennom hele året, selv om beløpene viser variasjon som følge av endringer i aktivaallokeringen og inntekter gjennom året.

Tabell 9 – Stresstest finansielle aktiva

Millioner kroner	Scenario	Verdifall	
		2010	2009
Aktivklasse/risiko			
Aksjer	20 % fall	(500,1)	(365,0)
Renterisiko	100 bp ¹ endring	(274,1)	(347,2)
Eiendom	12 % fall	(773,4)	(723,7)
Hedgefond	12 % fall	(90,8)	(63,9)
Valuta	10 % endring mot NOK	(87,2)	(25,4)
Kredittspread			
AAA	0,15 %	(31,5)	(16,0)
AA	0,15 %	(7,3)	(5,3)
A	0,62 %	(26,7)	(46,9)
BBB	0,75 %	(20,4)	(33,3)
BB	2,03 %	(16,8)	(43,4)
B	3,36 %	(29,4)	(54,8)
CCC eller lavere	6,72 %	(2,1)	(32,4)
Ingen rating	1,20 %	(66,3)	(181,8)
Underwriting-resultat	3 prosentpoeng svakere CR		
Erstatningsavsetninger	2 % styrking	(567,4)	(517,1)
Katastrofe	135 millioner kroner	(135,0)	(135,0)
Storebrand og Sp.Bank1 SR-Bank	1,3 std.avvik	(422,3)	(422,3)
Reassuranse fordringer	2 % tap	(10,1)	(5,8)
Resultat døtre (GPS og Bank)	10 % fall i ROE	(196,5)	(281,4)
Sum verdifall i stresstest		(3.257,5)	(3.300,7)
Bufferkapital		6.894,1	8.794,6
Kapital/overskudd i stress scenario		3.636,6	5.493,9

¹ bp = basispunkter

AKSJEKURSRISIKO

Aksjeporteføljen i Gjensidige er i 2010 noe økt fra året før. De største eksponeringene er mot Storebrand, SpareBank1 SR-Bank og underliggende selskaper i private equity fond. Konsentrasjonsrisikoen er vist i tabellen under. Størstedelen av den geografiske eksponeringen er mot norske aksjer.

Tabell 10a – Største aksjeeksponeringer 2010

Millioner kroner	31.12.2010
Selskap	
Storebrand ASA	3.287,8
Sparebank1 SR-Bank	958,9
Spring Energy Norway AS	49,9
AT Group	40,2
RenoNorden Holding AS	35,2
Sum fem største	4.372,1
Sum aksjer	6.775,8

Tabell 10b – Største aksjeeksponeringer 2009

Millioner kroner	31.12.2009
Selskap	
Storebrand ASA	2.903,5
Sparebank1 SR-Bank	877,4
Orkla	25,3
Apply Group AS (Tidl Sørco Gruppen AS)	23,4
Elexia Nordic AB	22,6
Sum fem største	3.852,2
Sum aksjer	5.608,5

For å vise aksjeporteføljens sensitivitet for et fall i aksjekurser, viser tabellen nedenfor effekten av et mulig scenario. Tallene viser effekt på egenkapital, men tar ikke hensyn til skatteeffekter. Det er tatt hensyn til at Storebrand og SpareBank1 SR-Bank per 31. desember 2010 regnskapsføres som tilknyttede selskaper og at et fall på ti prosent i aksjekursen derfor ikke fører til en nedskrivning av verdien i balansen, og postene er derfor utelatt i sensitivitetsberegningen. Som tabellen viser er sensitiviteten vesentlig økt fra 2009. Dette skyldes som tidligere nevnt økning i aksjebeholdningen.

Tabell 11 – Sensitivitetsanalyse aksjeportefølje

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
10 prosent fall i aksjekurser	(250,0)	(182,5)

Eksklusive eierandel i Storebrand ASA og SpareBank1 SR-Bank.

Gjensidige Forsikring investerer i flere private equity fond så vel som fond-av-fond. Fokus så langt har vært i den nordiske regionen og Gjensidige vil søke å ta en aktiv rolle gjennom plass i styret eller rådgivende komiteer i de ulike fondene. Porteføljen er en sammensetning av venture- og oppkjøpsstrategier. For investeringer utenfor Norden, vil Gjensidige generelt investere gjennom fond-av-fond.

Tabell 12a – Største private equity-fond 2010

Millioner kroner	31.12.2010
Fond	
FSN Capital II LP	129,3
HitecVision Private Equity V LP	106,4
HitecVision Private Equity IV LP	85,6
Altor Fund II LP	83,2
Northzone V KS	61,5
Sum fem største	466,1
Sum private equity	1.134,9

Tabell 12b – Største private equity-fond 2009

Millioner kroner	31.12.2009
Fond	
HitecVision Private Equity IV LP	79,1
FSN Capital II LP	76,9
Altor Fund II LP	54,5
Northzone V KS	53,1
Norvestor IV LP	51,8
Sum fem største	315,4
Sum private equity	817,7

I tillegg til de investerte beløpene har Gjensidige per 31. desember 2010 kommitterte, ikke-investerte beløp på 581 millioner kroner.

RENTERISIKO

I konsernets forsikringsselskaper vil eksponering mot renterisiko reduseres ved å tilpasse en portefølje av renteinstrumenter til den totale durasjonen og utbetalingsprofilen for de forsikringstekniske avsetningene. Siden de forsikringstekniske avsetningene generelt ikke er diskonterte i balansen, vil disse følgelig være eksponert mot inflasjonsendringer (men ikke direkte til renter). Et økonomisk perspektiv derimot vil tale for en sikring av renterisiko ut i fra at nåverdien av avsetningene vil være eksponert mot endringer i realrenter. Fra et regnskapsmessig perspektiv er risikoen ved å velge en slik sikringsstrategi redusert da en stor del av obligasjonsporteføljen er klassifisert som hold til forfall eller lån og fordringer (heretter bare benevnt anleggsporføljen). Videre,

fra et økonomisk perspektiv, er inflasjonsrisikoen også delvis redusert ved at en andel av disse obligasjonene har en kupong knyttet opp mot utviklingen i konsumprisindeksen.

I en del av den danske virksomheten, Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring, er den langhalede yrkesskadeporføljen sikret mot endringer i realrenten gjennom swapavtaler. Realrenterisikoen relaterer seg til premie- og erstatningsavsetninger tilsvarende omtrent 3.500 millioner kroner (diskontert verdi), hvor en stor andel av skadene betales ut som annuiteter hvor utbetalingene er knyttet opp mot dansk arbeidsskadeindeks (myndighetsfastsatt, en funksjon av lønnsutvikling). Risikoen i nåverdien av disse annuitetene er sikret gjennom en serie av swapavtaler som strekker seg over 40 år frem i tid, og dekker inflasjons- og renterisiko separat slik at realrenterisiko er fjernet. Swapavtalene nullstilles en gang i året samt at det stilles sikkerhet for utestående markedsverdi partene imellom, noe som reduserer motpartsrisikoen, og medfører en begrenset bokført verdi. Renteporføljen i Gjensidige Arbejdsskadeforsikring er investert med en lav durasjon.

Tabellen nedenfor viser forfallsprofilen av konsernets renteporfølje. Ovennevnte swapavtaler, som har en begrenset balanseført verdi, er ikke inkludert. I stedet er den faktiske renteporføljen som ligger i Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring inkludert.

Tabell 13 – Forfallsprofil (antall år) renteporfølje

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
Forfall		
0-1	15.153,8	14.949,5
1-2	4.197,4	5.477,1
2-3	5.547,0	3.211,7
3-4	4.191,3	4.771,3
4-5	2.676,6	3.927,1
5-6	1.312,1	1.089,7
6-7	1.125,8	1.089,6
7-8	1.399,0	986,9
8-9	891,1	1.128,3
9-10	158,8	210,8
>10	958,5	1.016,8
Sum	37.611,4	37.859,0

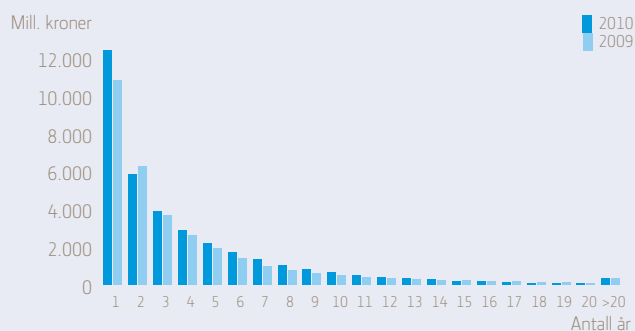
Videre vises rentesensitiviteten i renteporføljen i tabellen under. Denne tabellen inkluderer ikke anleggsporføljen, og effekt av swapavtalene i Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring er heller ikke inkludert fordi disse har en motsvarende effekt i passiva. Effekten på resultat og egenkapital er den samme, og det er sett bort fra skatteeffekter.

Tabell 14 – Sensitivitet renteporfølje

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
100 bp parallelt skift opp	(274,1)	(347,2)

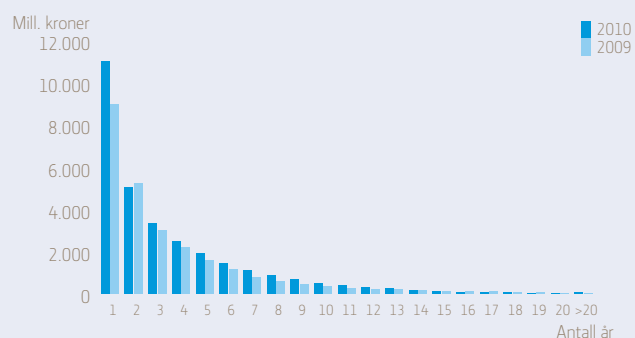
Det følgende diagrammet viser den forventede utbetalingsprofilen for konsernets premie- og erstatningsavsetninger, henholdsvis per utgangen av 2010 og 2009. Omtrent en tredjedel av avsetningene forventes utbetalt i løpet av ett år, og gjennomsnittlig tid til utbetaling er omtrent 3,2 år. En portefølje av rentepapirer vil matche disse kontantstrømmene, men konsernet har ingen formell retningslinje på maksimalt tillatt avvik.

Figur 7a – Utbetalingsmønster forsikringstekniske avsetninger, Gjensidige konsern

Den neste figuren viser tilsvarende utbetalingsmønster for Gjensidige Forsikring ASA. Gjennomsnittlig utbetalingstid for Gjensidige Forsikring ASA er noe kortere enn for konsernet.

Figur 7b – Utbetalingsmønster forsikringstekniske avsetninger, Gjensidige Forsikring ASA

EIENDOMSRIKIO

Eiendom utgjør en betydelig del av Gjensidige Forsikrings investeringsportefølje. Motivasjonen for dette er primært å øke risikostjert avkastning, ved at forventet avkastning ligger mellom rentepapirer og aksjer, og videre at det er en beskjeden korrelasjon med de to andre aktivaklassene.

Konsernet eier i hovedsak sine eiendommer direkte, dog er en mindre andel av porteføljen investert i eiendomsfond utenfor Norge. Utenom de investerte beløpene via fond er det kommittert ytterligere 124,7 millioner kroner som ikke er trukket. Forvaltningen av direkte eid eiendom utføres av det heleide datterselskapet Oslo Areal. Porteføljen består av både eiendom til eget bruk og investeringseiendom. Eiendomsporteføljen er konsentrert til kontoreiendommer i Oslo-området, men inneholder også eiendommer i andre større byer i Norge og en betydelig andel kjøpesentre. I tillegg kommer en eiendom til eget bruk og en investeringseiendom i Danmark.

Tabell 15 – Største eiendomsinvesteringer

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
Sum ti største enkelteieendommer	4.007,8	3.674,6
Sum eiendom	6.445,1	6.030,5

HEDGEFOND

Hedgefond er en samlebetegnelse på fond som investerer i de fleste typer aktivaklasser med få begrensninger i bruk av derivater, shortsalg eller belåning for å oppnå en avkastning som er delvis uavhengig fra

(har lav samvariasjon med) tradisjonelle markedsindekser. Gjensidige anvender hedgefond for å ta ut aktiv risiko i de enkelte aktivklasser og for å ta allokeringrisiko mellom de enkelte aktivklasser/risikopremier. Det benyttes både fond-av-fond og enkeltfond. Fond-av-fond forvalteren utfører utvelgelsen og oppfølgingen av de underliggende hedgefondene, noe som reduserer den operasjonelle risikoen.

Tabell 16a – Største hedgefond 2010

Millioner kroner	31.12.2010
Winton Futures Fund-Lead Series	180,0
Sector Polaris	144,2
The Winton Evolution Fund	112,9
Sector EuroPower Fund Class A EUR	81,0
Sector Healthcare - A USD	79,3
Sum fem største hedgefond	597,4
Sum hedgefond	756,6

Tabell 16b – Største hedgefond 2009

Millioner kroner	31.12.2009
Horizon Tactical Trad USD-B	137,1
The Winton Evolution Fund	107,7
Sector Healthcare - A USD	74,4
Sector EuroPower Fund Class A EUR	72,0
Sector Speculare IV Fund Class A USD	51,4
Sum fem største hedgefond	442,6
Sum hedgefond	532,5

VALUTARISIKO

Valutarisiko er definert som økonomiske tap som følge av endringer i valutakurser. Generelt er valutarisiko i investeringsporteføljen sikret opp mot 100 prosent, med tillatt ramme +/- ti prosent per valuta, med unntak av mindre mandater hvor aktiv valutaforvaltning er inkludert.

Morselskapet sikrer investeringene, men ikke fremtidige inntekter, i datterselskapene mot valutarisiko. For Gjensidige Baltikum er sikringen gjort i EUR på grunn av periodevis lav likviditet i markedet for LVL. For å motvirke den risikoen som da oppstår er en andel av Gjensidige Baltikums rentepapirer plassert i EUR. For Tennant Forsäkringsaktiebolag er sikringen i SEK. I begge tilfellene innregnes resultatet av sikringen i resultatet mens verdiendringen i sikringsobjektet innregnes i andre inntekter og kostnader. I de danske datterselskapene benyttes sikringsbokføring i Nykredit Forsikring og deler av Fair Forsikring, der kun den ineffektive delen av sikringen innregnes i resultatet. Dette gir en mer konsistent regnskapsføring av sikring og sikret objekt. Sikringen gjennomføres med valutawapper der beløpet justeres kvartalsvis.

Konsernet tegner forsikring i Skandinavia og de baltiske landene, og har følgelig forsikringstekniske forpliktelser i disse valutaene. Valutarisikoen, både på konsern- og selskapsnivå, er generelt sikret ved at investeringene gjøres i samme valuta som de forsikringstekniske avsetningene. I Gjensidige Baltikum er det som nevnt over investeringer i EUR-denominerte rentepapirer som ikke motsvares av forpliktelser i EUR.

Tabellen nedenfor viser valutaeksponeringen per valuta. Brutto valutaposisjon viser eksponering hensyntatt valutafordelingen av forsikringstekniske forpliktelser og inkluderer videre investeringene i datterselskapene som er balanseført i morselskapet. I nettoposisjonen er sikringene av datterselskapene inkludert.

En styrking av NOK på ti prosent mot alle andre valutaer vil påvirke egenkapitalen positivt med 97,7 millioner kroner (89,9 millioner kroner for 2009). Siden omregningseffekten relatert til datterselskaper innregnes i andre inntekter og kostnader, mens valutaskringene for Gjensidige Baltikum og Tennant innregnes over resultatet, blir resultateffekten positiv med 87,2 millioner kroner (16,9 millioner kroner for 2009).

I motsatt tilfelle, ved en ti prosent svekkelse av NOK mot alle andre valutaer, vil effekten ut i fra situasjonen per 31. desember 2010 (og 31. desember 2009) være omtrent den samme beløpsmessig, men med motsatt fortegn, forutsatt at alle andre variabler holdes konstant.

Valutatransaksjoner utføres innenfor strengt definerte grenser og anvendes både i den ordinære forvaltningen og for å sikre finansielle instrumenter. Tabellen under viser både brutto- og nettoposisjon. Valutasikring (utenom sikring av investeringer i datterselskaper) gjøres ved bruk av valutaterminer eller swapper, og valutaposisjon måles kontinuerlig mot eksponeringsgrenser per valuta.

Tabell 17 – Valutaeksponering

Millioner kroner	Brutto posisjon i valuta	Brutto posisjon i NOK	Valutakontrakter	Nettoposisjon i valuta	Nettoposisjon i NOK
AUD					0,2
CAD	0,4	2,5		0,4	2,5
CHF	0,1	0,8	(0,1)		0,2
DKK	4.850,0	5.303,7	(4.946,7)	(96,7)	(105,8)
EEK	(69,1)	(36,0)		(69,1)	(36,0)
EUR	308,1	2.524,3	(300,7)	7,4	57,8
GBP	0,7	6,5	(1,0)	(0,3)	(2,6)
LVL	(1,5)	(17,0)		(1,5)	(17,0)
LTL	(29,6)	(70,0)		(29,6)	(70,0)
JPY	5,2	0,4	0,7	5,9	0,4
PLN	(6,1)	(12,6)		(6,1)	(12,6)
SEK	120,9	106,1	(174,8)	(53,9)	(47,2)
USD	474,4	2.783,6	(463,3)	11,1	64,4
Sum		10.592,1			(165,9)

KREDITTRISIKO

Gjensidige er eksponert mot kreditt risiko, det vil si risiko for at en motpart ikke har evne eller vilje til å gjøre opp sin forpliktelse ved forfall eller risiko for at kredittmarginene øker (kreditt risikopremie). Konsernet er primært eksponert mot kreditt risiko på investeringssiden i forsikrings-selskapene, og gjennom fordringer mot forsikringskundene og reas-surandørene. Kreditt risiko i Gjensidige Bank omtales i eget avsnitt.

På investeringssiden settes risikobegrensninger for kreditt risiko på flere måter. Som et utgangspunkt finnes det en kredittbegrensning på navngitte motparter. For utstedere med en offisiell kreditt rating av et anerkjent ratingbyrå anvendes generelt dette som kriterium. Listen med kredittbegrensninger godkjennes av visekonsernsjef, og anvendes for alle separate mandater og for derivatmotparter. Videre setter den styrevedtatte aktivaallokeringen begrensninger på globale obligasjoner, både obligasjoner med høy kredittvurdering ('investment grade') og øvrige obligasjoner ('high yield'). Konsernets totale renteportefølje per 31. desember 2010 (inkludert både anleggsporeteføljen, øvrige obligasjoner, sertifikater og innskudd) på 37.611,4 millioner kroner, besto av 7.559,9 millioner kroner utstedt av offentlig sektor og 30.051,5 millioner kroner ikke-offentlig sektor. Den største delen av sistnevnte kategori var finan-

sielle institusjoner. Andelen utstedt av offentlig sektor er økt fra 2009. Fordelingen er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 18 – Fordeling rentepapirer per sektor

	31.12.2010	31.12.2009
Offentlig	20,1 %	14,5 %
Bank og finansinstitusjoner	62,1 %	65,6 %
Industri	17,8 %	19,9 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Følgende tabeller viser fordeling per ratingkategori for renteporteføljen per utgangen av 2010 og 2009.

Tabell 19a – Renteportefølge per ratingkategori

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
Rating		
AAA	11.079,4	8.642,9
AA	5.513,9	6.457,8
A	9.548,0	10.393,8
BBB	2.276,6	2.815,0
BB	403,4	729,1
B	323,5	590,3
CCC eller lavere	365,0	196,7
Ingen rating	8.101,6	8.033,3
Sum	37.611,4	37.859,0

Tabell 19b – Renteportefølge per ratingkategori, internrating inkludert

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
Rating		
AAA	11.286,2	9.076,3
AA	6.545,6	7.016,4
A	11.435,0	12.350,4
BBB	5.421,8	6.068,3
BB	403,4	729,1
B	323,5	590,3
CCC eller lavere	365,0	196,7
Ingen rating	1.830,9	1.831,5
Sum	37.611,4	37.859,0

En betydelig andel av den norske renteporteføljen består av utstedere uten offisiell rating fra et ratingselskap. Mange forvaltere og meglere gjør derimot sin vurdering av kredittverdigheten, og angir ratingkategorier på samme måte som ratingselskapene. For å gi et helhetsbilde, inkluderer den andre tabellen den interne ratingen satt av Gjensidiges hovedforvalter, Storebrand Kapitalforvaltning. Følgende tabeller viser de største enkeltutstederne, henholdsvis per 31. desember 2010 og 31. desember 2009.

Tabell 20a – Ti største utstedere 2010

Millioner kroner	31.12.2010
Utsteder	
Den Norske Stat	2.499,2
Nykredit Totalkredit	1.779,8
Realkredit Danmark	1.508,6
DnB NOR Bank	1.406,0
Danske Bank	1.367,3
Nordea Kredit	953,5
Statkraft	937,3
Barclays Bank Plc	734,5
Oslo kommune	621,1
UBS AG Jersey Branch	573,6
Sum ti største utstedere	12.380,8
Sum renteportefølge	37.611,4

Oversikten over største enkeltutstedere inkluderer også rentebærende verdipapirer i GFP og Gjensidige Bank. Dette fordi enkeltmotpartsrisikoen overvåkes på konsernnivå. Sum renteportefølge er kun for skadeforsikring.

Tabell 20b – Ti største utstedere 2009

Millioner kroner	31.12.2009
Utsteder	
Den Norske Stat	3.893,6
Danske Bank	2.062,2
Nykredit Realkredit	1.861,5
DnB NOR Bank	1.506,6
Dansk Landbrugs Realkreditfond	990,7
Realkredit Danmark	912,4
Brf Kredit	773,1
Barclays Bank Plc	738,6
Svenska Handelsbanken Stockholm	638,3
UBS AG Jersey Branch	569,3
Sum ti største utstedere	13.946,3
Sum renteportefølge	37.859,0

KREDITTRISIKO I FORSIKRINGSFORDRINGENE

Tabellen nedenfor viser aldersfordelingen for fordringer i direkte forsikring og mot reassurandører.

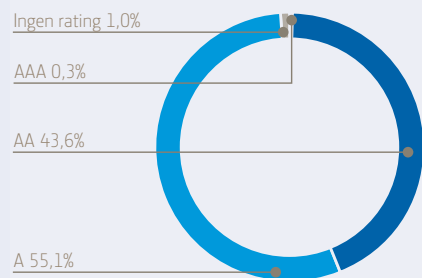
Tabell 21 – Aldersfordeling fordringer forsikring

Millioner kroner	Direkte forsikring	Gjenforsikring
31.12.2010		
Ikke forfalt	3.020,0	31,6
<35 dager	282,2	1,2
35-90 dager	102,6	
> 90 dager	135,7	11,8
Sum	3.540,5	44,6
31.12.2009		
Ikke forfalt	2.871,9	1,9
<35 dager	289,8	30,9
35-90 dager	90,8	8,1
> 90 dager	92,1	21,0
Sum	3.344,6	62,0

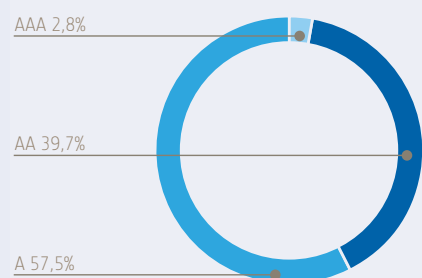
Reassuranse anvendes for å håndtere forsikringsrisiko. Reassuranse vil derimot ikke avlaste Gjensidige noe ansvar som direkte forsikringsgiver. Dersom en reassurandør ikke betaler en skade, uavhengig av årsak,

vil Gjensidige fortsatt være ansvarlig for oppgjør mot forsikringstaker. Kreditverdigheten hos reassurandører tas derfor i betraktning ved plassering av reassurans. Et generelt krav for alle reassurandører er en kredittrating på 'A-' eller bedre fra S&P (eller tilsvarende fra andre rating byråer) ved inngåelse av kontrakt med Gjensidige. Figuren viser fordelingen av den kjøpte reassuranskapasiteten for 2010 og 2009, det vil si ratingen til de reassurandørene som ville blitt trukket på om skadene hadde truffet.

Figur 8a – Potensiell kreditteksponering reassurans per ratingkategori 2010

Figur 8b – Potensiell kreditteksponering reassurans per ratingkategori 2009

Følgende tabell viser en oversikt over fordelingen av fordringer i forbindelse med reassurandører og reassurandørenes andel av erstatningsavsetningen. Eksponeringen mot motparter uten rating relaterer seg hovedsakelig til run-off forretning og er fordelt mot et stort antall motparter. I mange tilfeller er selskapene satt i avvikling (run-off), og har ikke lenger en offisiell rating.

Tabell 22 - Fordringer på reassurandører og reassurandørenes andel av erstatningsavsetninger

Rating	2010		2009	
	Mill. kroner	Prosent	Mill. kroner	Prosent
AAA	2,8	0,5 %	3,9	1,4 %
AA	232,5	46,1 %	114,7	39,7 %
A	194,1	38,5 %	110,4	38,2 %
BBB	0,2	0,0 %	0,4	0,1 %
BB	0,6	0,1 %	0,7	0,2 %
B	0,6	0,1 %		
Ingen rating	73,2	14,5 %	58,6	20,3 %
Sum	504,0	100,0 %	288,7	100,0 %

LIKVIDITETSRISIKO

For de fleste skadeforsikringsselskaper er likviditetsrisiko relativt begrenset. Premien betales på forhånd, og skader betales ut på et senere tidspunkt. Fremtidige skadeutbetalinger er ikke basert på kontraktsfestede betalingsdatoer, men utbetales avhengig av skadetidspunkt og varighet av skadehåndtering. Det vises til tidligere presentert figur av forventet utbetalingsmønster. Likviditetsrisiko for Gjensidige Bank omtales i eget avsnitt.

For et igangværende selskap vil dette medføre en positiv kontantstrøm under normale forhold. Store netto utbetalinger vil generelt oppstå i forbindelse med oppkjøp eller oppkapitalisering av datterselskaper. Ved større individuelle skader eller katastrofemeldelser vil utbetalinger skje noe tid etter selve hendelsen, og reassurandør vil i de fleste tilfeller dekke en stor andel kort tid etter at skadeutbetaling til skadelidte har blitt foretatt. I et ekstremtilfelle, kan det tenkes at reassurandører ikke møter sine forpliktelse i forbindelse med en katastrofemeldelse.

Styret har for 2010, basert på et slikt scenario, satt et likviditetskrav på minimum 4.000 millioner kroner i mest likvide midler, definert som bankinnskudd, obligasjoner og sertifikater utstedt av OECD-stater eller garantert av slike, samt pengemarkedspapirer med rating 'A' eller bedre og med forfall innen seks måneder. Nåværende allokering tilfredsstillende disse kravene. Tabellen nedenfor viser den anvendte klassifiseringen og beløp per 31. desember 2010 for Gjensidige Forsikring ASA.

Tabell 23 – Likviditet investeringsaktiva, Gjensidige Forsikring ASA

Millioner kroner	Inkl. obligasjoner som holdes til forfall	Ekskl. obligasjoner som holdes til forfall	Minimumsramme
Bankinnskudd	560,5	560,5	
Obligasjoner og sertifikater utstedt av, eller garantert av, OECD-stater	2.627,2	1.358,9	
Rentepapirer med rating A eller bedre og forfall innen 6 måneder	1.217,1	705,9	
Sum	4.404,8	2.625,4	4.000,0

STYRING AV FINANSIELL RISIKO – GJENSIDIGE PENSJONSFORSIKRING

Gjensidige Pensjonsforsikring (GPF) har en egen styrevedtatt kapitalforvaltningsstrategi, som beskriver mål og rammer for samt organisering av kapitalforvaltningsaktiviteten. Et eget investeringsutvalg med representanter både fra GPF, Gjensidige Investeringsrådgivning (GIR) og konsernets investerings- og kapitalstyringsavdelinger gir råd til administrerende direktør i forvaltnings- og risikostyrings spørsmål. Gjennomføringen av forvaltningen inklusive opphandling av eksterne mandater er sentralisert til konsernets investeringsavdeling.

Gjensidige Pensjonsforsikring (GPF) har egne strategier for midlene i hver portefølje – investeringsvalgs-, fripolise-, øvrig kollektiv- og selskapsporteføljene. GPF står ikke egen risiko for investeringsvalgporteføljene, her går både positiv og negativ avkastning uavkortet til kundene. De øvrige porteføljene eksponerer selskapets egenkapital for risiko. For selskaps- og øvrig kollektivporteføljene tas svært lite risiko, midlene er hovedsakelig plassert i bankinnskudd og rentepapirer med høy kreditverdighet. Selskapsporteføljene er finansiert av selskapets egenkapital, og inkluderer i tillegg en liten handelsportefølje for å understøtte inn-/utflyt av midler i kundeporteføljene. Øvrig kollektivportefølje er finansiert av premiereserve, erstatningsavsetninger for ikke meldte/oppgjorte skader og risikoutjevningfondet. Fripolisene gir en minimums garantert rente til kundene, samtidig som kundene får en andel av eventuell meravkastning utover dette. For fripoliseporteføljene er målsettingen derfor å over tid kunne tilby kundene en konkurransedyktig avkastning samtidig som risikoen i forhold til å belaste egenkapitalen holdes på et målsatt lavt nivå, og det følges en balansert strategi der risikotagningen styres av den til enhver tid gjeldende situasjonen for bufferkapitalen. Virksomheten innenfor pensjon og sparing har størstedelen av sin balanse i innskuddsbaserte produkter, men fripolisebestanden er

voksende. GPF er derfor også eksponert for risikotypene nevnt ovenfor, og har en egen styrevedtatt kapitalforvaltningsstrategi som setter rammene for eksponeringen. Porteføljene stresstestes på samme måte som for forsikringsvirksomheten (se tidligere avsnitt) for å måle hvorvidt bufferkapitalen tåler et gitt verdifall. Fripolisporteføljen utgjorde per 31. desember 2010 1.902,4 millioner kroner med en gjennomsnittlig garantert rente på 3,6 prosent. Øvrig kollektivportefølje utgjorde 254 millioner kroner mens selskapsporteføljen hadde 299,8 millioner kroner i finansaktiva.

Tabell 24 – Aktivaallokering Gjensidige Pensjonsforsikring, eksklusive investeringsvalgporteføljen

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
Pengemarked	14,9	349,9
Bankinnskudd	340,4	442,8
Obligasjoner som holdes til forfall	587,3	637,7
Lån og fordringer	1.249,6	
Omløpsobligasjoner	214,8	201,6
Aksjer	39,5	148,5
Hedgefond		0,3
Øvrige	9,8	
Sum	2.456,3	1.780,8

Den regnskapsmessige renterisikoen i GPFs aktiva er svært begrenset gjennom at obligasjoner (plassert i obligasjoner som holdes til forfall og lån og fordringer) og øvrige rentepapirer har kort durasjon.

GPF er eksponert for aksjepriserisiko gjennom investeringen i aksjer. Følgende tabell viser effekten av et ti prosent fall i aksjemarkedet og en ett prosentpoeng økning i rentenivået på egenkapitalen i GPF. Beregningene hensyntar ikke skatteeffekter eller at en andel av avkastningen normalt går til kundene.

Tabell 25 – Sensitivitet renteportefølje og aksjeportefølje Gjensidige Pensjonsforsikring

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
100 bp parallelt skift opp	(11,5)	(9,0)
10 % fall i aksjekurser	(3,9)	(14,9)

En stor del av renteporteføljen i GPF er uten offisiell rating. Disse papirene er i hovedsak plassert i norske banker og finansinstitusjoner.

Tabell 26 – Renteportefølje fordelt på rating Gjensidige Pensjonsforsikring

Millioner kroner	2010	2009
Rating		
AAA	488,0	99,3
AA	158,0	73,0
A	866,0	590,8
BBB	20,0	121,0
BB	37,0	15,6
B	58,0	0,3
CCC eller lavere	10,0	0,1
Ingen rating	780,0	732,0
Sum	2.417,0	1.632,0

De største enkelteksponeringer per motpart er tatt med i konsernets tabell foran.

STYRING AV KREDITTRISIKO OG FINANSIELL RISIKO – GJENSIDIGE BANK

Bankvirksomheten er eksponert for kreditt risiko i utlånsporteføljen og dessuten likviditets- og renterisiko ved eventuell manglende matching av forfall- og reprisingstidspunkt mellom eiendeler og forpliktelser. Banken er også eksponert for kreditt risiko ved plassering i verdipapirer. Banken investerer ikke i egenkapitalinstrumenter eller har valutaposisjoner. Styret i Gjensidige Bank vedtar selskapets kredittpolitikk samt bevilgningsreglement. Årlig fastsettes også en kredittstrategi, samt rammer for markeds- og likviditetsrisiko.

Bankens risikoområder blir vurdert løpende og det benyttes statistiske modeller for å beregne kapitalbehov gitt det valgte konfidensnivå, for de fleste risikokategoriene. Kapitalbehovet blir beregnet for risikoområdene for hele strategiperioden i gjeldende strategiplan, inkludert i bankens ICAAP-dokument, og rapportert til styret kvartalsvis.

I 2009 overtok Gjensidige Bank forbrukslånporteføljen til Citibanks norske virksomhet. Kredittvirksomheten er etter dette delt i to hoveddeler; personbank og forbrukslån.

For å måle renterisiko i bankvirksomheten, hensyntas at både aktiva- og passivasiden er rentesensitive. Per 31. desember 2010 har banken en negativ renterisikoeksponering i intervallet tre måneder til ett år med 313 millilår, mens netto akkumulert renterisikoeksponering over tre måneder er negativ med 299 millilår. Styret har vedtatt at maksimalt tap ved et ett prosentpoeng parallellskift i rentekurven skal være fem millioner kroner. Utnyttelse av denne rammen rapporteres månedlig til styret.

I bankvirksomheten har aktiva og passiva kontraktsfestede forfall. På passivasiden kan kundene generelt ta tilbake sine innskudd på kort tidshorisont noe som resulterer i kort tid til forfall. Styret har satt krav til likviditetsreserve i form av kortsiktige innskudd, likvide verdipapirer og/eller kommitterte trekkrettigheter som i en periode med lavere likviditetstilgang i markedet skal gi nødvendig omstillingstid i tråd med retningslinjer gitt av Finanstilsynet. Ut ifra disse kriteriene var kravet til likviditetsreserve per 31. desember 2010 1.200,8 millioner kroner mot en faktisk reserve på 1.816,1 millioner kroner.

Kreditt risiko

Kreditt risiko er fare for tap som følge av at kundene/motpartene ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser til banken. Bankens kreditt risiko kommer fra utlån og kreditter.

Styret setter rammene for bankens kreditt risiko gjennom kredittpolitikken og den årlige kredittstrategien som legger føringer for kredittvirksomheten.

På boliglånssiden gis i hovedsak boliglån inntil 80 prosent av forsvarlig vurdert panteverdi. Lån utover 80 prosent av forsvarlig vurdert panteverdi gis kun til definerte kundegrupper. Analyser av bankens kredittportefølje gjennomført av Lindorff Decision, viser svært god kundekvalitet. Ved alle boliglånssøknader blir kundens betjeningsevne vurdert, og i tillegg til å betjene et lån med dagens rentevilkår skal kunden også kunne betjene sine samlede lån dersom renten øker med inntil 4,5 prosentpoeng.

Banken er også en av de største aktørene innen forbruksfinansiering. Denne porteføljen har en høyere kreditt risiko enn boliglånporteføljen, men risikoen blir priset gjennom en risikoprisingmodell. Porteføljeutviklingen blir fulgt nøye opp gjennom grundige og kontinuerlige

analyser, og målt gjennom risikojustert avkastning. Porteføljen viser god lønnsomhet.

Risikoen i utlånsporteføljen måles månedlig ved den interne modellen. Kundene kategoriseres i tre hovedgrupper, avhengig av risiko. Klassifiseringskriteriene er forskjellige i de to hoveddelene, men er aggregert for Gjensidige Bank konsern i tabellen nedenfor.

Tabell 27a – Risikoklassifisering bankvirksomhet 2010

Millioner kroner	Brutto utlån	Prosent	Individuell nedskrivning	Gruppe-nedskrivning
Lav risiko	10.233,1	72,5 %		5,8
Middels risiko	3.310,9	23,4 %		4,2
Høy risiko	575,5	4,1 %	0,7	106,5
Sum	14.119,5	100,0 %	0,7	116,5

Tabell 27b – Risikoklassifisering bankvirksomhet 2009

Millioner kroner	Brutto utlån	Prosent	Individuell nedskrivning	Gruppe-nedskrivning
Lav risiko	8.784,8	75,9 %		7,2
Middels risiko	1.912,2	16,5 %		5,2
Høy risiko	878,6	7,6 %	0,8	2,1
Sum	11.575,6	100,0 %	0,8	14,5

Følgende tabell viser forfalte, ikke betalte restanser og overtrekk. Gjensidige Bank kjøpte i desember 2009 den norske delen av forbrukslånsvirksomheten til Citibank. Da overdragelsen var sent på året, materialiserte ikke mislighold i denne porteføljen seg ved årsskiftet. Overdragelsen av porteføljen har økt lønnsomheten i Gjensidige Bank i 2010, men også økt misligholdsnivået og tapsnivået. Forfalte lån blir vurdert for nedskrivning på individuell basis hvert kvartal dersom eksponeringen overstiger 200.000 kroner. På mindre eksponeringer blir grupper av utlån med tilsvarende risikoegenskaper vurdert sammen, og det beregnes en forventet nåverdi av fremtidige innbetalinger på de forfalte lånene. Differansen mellom nåverdien av fremtidige kontantstrømmer og utlånets størrelse på balansestidspunktet, blir ført som nedskrivning på grupper av utlån.

Tabell 28 – Forfalte, ikke betalte restanser

Millioner kroner	31.12.2010	31.12.2009
0-30 dager	233,9	0,7
30-90 dager	86,3	4,9
Over 90 dager	157,5	28,4
Sum	477,8	34,0

Renterisiko

Styret har vedtatt rammer for bankens renterisiko. Rammen for renterisiko under ett år er begrenset til en eksponering med inntil 500 milliard. I tillegg er det gitt ramme for renterisiko for alle tidsintervall pluss/minus 300 milliard. Bankens maksimale eksponering for renterisiko er på 500 milliard. Renterisiko under tre måneder blir kun rapportert, men inngår ikke i risikorammene. Det betyr at ved full utnyttelse av rammen, vil maksimalt tap for banken ved ett prosentpoengs parallellskift i rentekurven være fem millioner. Utnyttelse av denne rammen blir rapportert månedlig til bankens styre.

Rentebindingstider på bankens eiendeler og gjeld, gjennom fastrente-produkter på bankens utlånsside, utgjør også renterisiko, og er inkludert i rammene som er definert over.

Per 31. desember 2010 har banken en negativ renterisikoeksponering i intervallet tre måneder til ett år med 313 milliard. Netto akkumulert renterisikoeksponering over tre måneder er negativ med 299 milliard per 31. desember 2010.

Banken måler markedsrisikoen ved hjelp av Value at Risk-analyse i bankens totalrisikomodel, der en benytter et konfidensnivå på 99,95 prosent. Konfidensnivå på 99,95 prosent innebærer at det kun er 0,05 prosent sannsynlig at banken ikke har satt av nok kapital til å dekke et uventet tap. Per 31. desember 2010 var kapitalavsetningen til renterisiko på 5,2 millioner kroner, mot 4,3 millioner kroner i 2009.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle forpliktelsene sine og/eller finansiere en økning i eiendeler, uten at det oppstår betydelige ekstrakostnader i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

Vi skiller mellom to typer likviditetsrisiko

- banken får nedklassifisert kreditt-rating som følge av store tap, men har fremdeles tilgang på likviditet fra finansmarkedet
- banken har ikke tilgang på likviditet som følge av store tap

Avsetningen til den første typen likviditetsrisiko blir estimert i totalrisikomodelen. Tap som følge av nedklassifisering i ratingklasse blir definert som en belastning på egenkapitalen som kommer fra økte finansieringskostnader.

Likviditetsrisiko som følge av sviktende tilgang på likviditet møtes med tilstrekkelig med likvide midler til å dekke inn de forpliktelsene som kommer til forfall.

Gjennom lavkonjunkturscenario og stresstester knyttet til sannsynlighet og konsekvens for sviktende finansiering blir krav til innskuddsdekning, forfallsstruktur og likviditetsreserve fastlagt. Et relativt kortsiktig tidsperspektiv blir lagt til grunn for disse beregningene.

Styret har etablert rammer som legger begrensninger på bankens likviditetsforfall innenfor ulike tidsperioder, og mål for langsiktig likviditetsindikator. Banken skal ha tilgjengelig en likviditetsreserve (bufferkapital) i kortsiktige innskudd, likvide verdipapirer og/eller kommitterte trekkrettigheter som i en akutt likviditetstørke i markedet frigjør rimelig omstillingstid til å gjennomføre nødvendige tiltak.

Likviditetsreserven skal dekke summen av

- 100 prosent av forfall på funding første måned frem
- 100 prosent av forfall på funding andre måned frem
- 75 prosent av forfall på funding tredje måned frem
- 50 prosent av forfall på funding fjerde måned frem
- 50 prosent av forfall på funding femte måned frem
- 25 prosent av forfall på funding sjette måned frem
- Uventet nedgang i innskudd på 9 prosent målt etter innskudd ved siste offentliggjorte delårsregnskap.

Ut fra dette var kravet til likviditetsreserve per 31. desember 2010 på 1.201 millioner kroner. Ved utgangen av året har Gjensidige Bank konsern en likviditetsbeholdning på 1.816,1 millioner kroner fordelt på 857,0 millioner i bankinnskudd og 951,1 millioner plassert i obligasjoner, sertifikater og pengemarkedsfond. Av dette var 162,4 millioner plasseringer i obligasjoner med fortrinnsrett fra Gjensidige Bank Boligkreditt AS (eliminert i konsernregnskapet) som ikke er benyttet

i bytteordningen med Norges Bank. Likvidetsreserven er i all hovedsak realiserbar på noen dager og likviditetsbeholdningen er tilstrekkelig til

å dekke forfall på gjeld i 19 måneder. Tabellen under viser fullstendig forfallsanalyse.

Tabell 29a – Likviditetsprofil bankvirksomhet 2010

Millioner kroner	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Forpliktelser til kredittinstitusjoner		3,8	13,6	542,5			559,9
Innskudd fra og forpliktelser til kunder	9.079,7	0,2	41,4	0,2			9.121,4
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	119,2	229,7	955,0	3.776,3			5.080,2
Lånetilsagn og unyttede trekkrettigheter	2.367,0						2.367,0
Derivater - brutto utstrømmer *	0,4		12,7	37,5			50,6
Sum forpliktelser	11.566,3	233,7	1.022,7	4.356,5			17.179,2
* Derivat - brutto innstrømmer	0,5		16,5	49,0			65,9
Finansielle derivat - netto oppgjør (negative tall gir netto innbetaling)	(0,1)		(3,8)	(11,4)			(15,3)

Tabell 29b – Likviditetsprofil bankvirksomhet 2009

Millioner kroner	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	Mer enn 5 år	Uten forfall	Sum
Forpliktelser til kredittinstitusjoner		2,8	14,8	556,2			573,8
Innskudd fra og forpliktelser til kunder	6.550,4						6.550,4
Forpliktelser stiftet ved utstedelse av verdipapirer	117,2	403,8	1.963,2	2.130,5			4.614,7
Lånetilsagn og unyttede trekkrettigheter	2.578,0						2.578,0
Derivater - brutto utstrømmer *	2,3	3,9	33,0	47,2			86,5
Sum forpliktelser	9.248,0	410,5	2.011,1	2.733,9			14.403,4
* Derivat - brutto innstrømmer	0,4		47,3	64,6			112,3
Finansielle derivat - netto oppgjør (negative tall gir netto innbetaling)	1,9	3,9	(14,3)	(17,4)			(25,9)

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er faren for tap som skyldes at banken har store deler av den utlånte kapitalen knyttet opp mot enkeltaktører eller mot avgrensede geografiske eller næringsmessige områder. Konsentrasjonsrisiko blir styrt gjennom bankens risikorammer, og blir målt og vurdert gjennom årlige stresstester/scenarioanalyser på kredittområdet.

Per 31. desember 2010 er porteføljen geografisk veldiversifisert, med størst engasjement i de mest folkerike delene av landet. Det største engasjementet utgjør ca. 9,6 millioner kroner. Summen av de ti største engasjementene utgjør 80,9 millioner kroner.

I likvidetsreserven er den største utstederen av verdipapirer den norske stat med 514,9 millioner kroner.

4 – SEGMENTINFORMASJON

Konsernet har syv rapporteringspliktige segmenter, som beskrevet nedenfor, som tilbyr ulike produkter og tjenester innenfor ulike geografiske områder. Konsernsjef avholder jevnlig resultatsikringsmøter med sine tilrappporterende ledere, hvor det fokuseres på fremtidige tiltak som sikrer resultat og leveranser.

Skadeforsikring er konsernets kjernevirksomhet. Skadeforsikring er inndelt i fire segmenter hovedsakelig basert på kundens geografiske plassering. Øvrige virksomhetssegmenter leverer produkter og tjenester hovedsakelig til kunder i Norge.

BESKRIVELSE AV SEGMENTENE

Skadeforsikring Privat Norge

Gjensidige er en fullverdig leverandør av skadeforsikringsprodukter til private forbrukere i Norge. Selskapet er markedsleder innen motorforsikringer, personforsikringer og landbruksforsikringer, og har i tillegg en solid posisjon innen øvrige privatforsikringer.

Skadeforsikring Næringsliv Norge

Gjensidige tilbyr fullsortiment skadeforsikringsprodukter til norsk næringsliv. Selskapet har en særlig sterk posisjon innen markedet for mellomstort næringsliv, og er en klar markedsleder innen personforsikringer.

Skadeforsikring Norden

Konsernet tilbyr forsikringsprodukter i privat- og næringslivsmarkedet i Sverige og Danmark. I begge landene drives virksomheten under merkenavnet Gjensidige. Det er inngått en strategisk samarbeidsavtale med Nykredit i Danmark om distribusjon av skadeforsikring for Gjensidige til privatmarkedet under merkenavnet Nykredit.

Virksomheten i Danmark er også konsernets kompetansesenter for forsikringer til kommuner og kommunal virksomhet i Norge, Sverige og Danmark, under merkenavnet KommuneForsikring. Den svenske virksomhetens norske filial er konsernets white label satsing.

Skadeforsikring Baltikum

Det baltiske forsikringsmarkedet er i et tidlig utviklingsstadium og en vesentlig andel av markedet er fortsatt uforsikret. Motorvognforsikringer utgjør det største forsikringsproduktet i disse markedene. Konsernet har virksomhet i alle de tre baltiske landene.

Pensjon og Sparing

Gjensidige tilbyr et bredt spekter av pensjons-, investerings- og spareprodukter, både til privat- og til næringslivsmarkedet. Produktene som tilbys omfatter blant annet tjenstepensjonsforsikring, individuell pensjonssparing, forvaltning av fripoliser og fondssparing.

Bank

Gjensidige Bank er en landsdekkende nettbank rettet mot privat- og organisasjonsmarkedet og landbruksmarkedet i Norge. Banken tilbyr tradisjonelle bankprodukter tilpasset elektronisk distribusjon.

Helserelaterte tjenester

Under merkenavnet Hjelp24 tilbys ulike helsetjenester. Tilbudet omfatter bedriftshelsetjenester, trygghetsalarmtjenester, private sykehus- og spesialisttjenester og arbeidsmiljøkartlegging. Tjenestene leveres til privatkunder, bedrifter og til det offentlige.

BESKRIVELSE AV SEGMENTENES INNTEKTER OG KOSTNADER, EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Segmentinntekter defineres som premieinntekter f.e.r. for skadeforsikring, premieinntekter f.e.r. forvaltningsinntekter og andre inntekter for Pensjon og sparing, rente- og kredittprovisjonsinntekter for Bank og driftsinntekter for Helserelevante tjenester.

Segmentkostnader defineres som erstatningskostnader for skadeforsikring og for Pensjon og sparing, rentekostnader mm. for Bank, driftskostnader for samtlige segmenter, samt netto inntekter fra investeringer for Pensjon og sparing samt Bank.

Segmenteiendeler består for skadeforsikringssegmentene i Norge av eiendeler som er direkte henførbare til skadeforsikringsproduktene, hovedsakelig fordringer og gjenforsikringsandeler. For de øvrige segmentene består segmenteiendelene av sum eiendeler.

Segmentforpliktelser består for skadeforsikringssegmentene i Norge av forpliktelser som er direkte henførbare til skadeforsikringsproduktene, hovedsakelig forsikringsforpliktelser. For de øvrige segmentene består segmentforpliktelsene av sum forpliktelser.

4 – SEGMENTINFORMASJON (FORTS.)

Millioner kroner	SKADEFORSIKRING				Pensjon og sparing	Bank	Helse-relaterte tjenester	Elimineringer mv. ¹	Sum
	Privat Norge	Næringsliv Norge	Norden	Baltikum					
2010									
Segmentinntekter									
Segmentinntekter – eksterne	8.279,4	4.418,5	3.906,1	459,3	372,4	790,9	544,7	19,5	18.790,8
Segmentinntekter – konsern ²									
Sum segmentinntekter	8.279,4	4.418,5	3.906,1	459,3	372,4	790,9	544,7	19,5	18.790,8
- Erstatningskostnader, rentekostnader, tap mv.	(6.296,7)	(3.602,6)	(3.252,0)	(305,3)	(258,1)	(484,9)			(14.199,6)
- Driftskostnader	(1.194,5)	(570,0)	(731,5)	(136,7)	(156,7)	(302,1)	(517,3)	(476,5)	(4.085,3)
+ Netto inntekter fra investeringer					14,5	29,2		2.704,5	2.748,2
Segmentresultat/ resultat før skattekostnad	788,2	245,8	(77,4)	17,4	(27,9)	33,1	27,3	2.247,5	3.254,0
Nedskrivning goodwill			(100,0)						(100,0)
Segmenteiendeler	2.052,3	1.310,6	15.762,1	739,7	7.257,2	15.763,7	338,8	(368,3)	42.856,1
Øvrige eiendeler ³									41.250,8
Sum eiendeler									84.106,8
Segmentforpliktelse	13.598,7	14.303,5	8.242,6	405,1	6.794,6	14.473,7	207,9	(346,2)	57.680,0
Øvrige forpliktelser ³									3.289,1
Sum forpliktelser									60.969,1

Millioner kroner	SKADEFORSIKRING				Pensjon og sparing	Bank	Helse-relaterte tjenester	Elimineringer mv. ¹	Sum
	Privat Norge	Næringsliv Norge	Norden	Baltikum					
2009									
Segmentinntekter									
Segmentinntekter – eksterne	7.856,2	4.737,3	2.403,5	663,4	144,5	323,3	509,1	33,4	16.670,7
Segmentinntekter – konsern ²									
Sum segmentinntekter	7.856,2	4.737,3	2.403,5	663,4	144,5	323,3	509,1	33,4	16.670,7
- Erstatningskostnader, rentekostnader, tap mv.	(6.007,4)	(3.819,0)	(1.833,0)	(411,5)	(121,5)	(268,8)			(12.461,4)
- Driftskostnader	(1.296,3)	(613,3)	(417,5)	(211,4)	(179,0)	(147,2)	(476,5)	(489,6)	(3.830,8)
+ Netto inntekter fra investeringer					48,2	16,5		2.723,2	2.788,0
Segmentresultat/ resultat før skattekostnad	552,4	305,0	152,9	40,5	(107,8)	(76,3)	32,7	2.267,0	3.166,5
Nedskrivning goodwill			(22,5)	(107,7)					(130,2)
Segmenteiendeler	1.772,5	1.289,8	10.088,8	898,1	4.921,8	12.732,9	268,1	(11,8)	31.960,3
Øvrige eiendeler ³									42.908,6
Sum eiendeler									74.868,9
Segmentforpliktelse	13.011,7	12.703,6	6.732,6	550,3	4.468,0	11.520,6	151,2	(11,8)	49.126,2
Øvrige forpliktelser ³									3.774,5
Sum forpliktelser									52.900,7

¹ Elimineringer mv. består av konserninterne elimineringer samt øvrige inntekter og kostnader som ikke er direkte henførbare til det enkelte segment.

² Det er ingen betydelige inntekter mellom segmentene på dette nivået i 2009 og 2010.

³ Øvrige eiendeler og forpliktelser er ikke direkte henførbare til ett segment, og det er heller ikke mulig å gjennomføre en fornuftig allokering til det enkelte segment.

Det er i 2009 og 2010 foretatt en nedskrivning av goodwill i to segmenter; Norden og Baltikum. For mer informasjon, se note 5.

5 – IMMATERIELLE EIENDELER

Millioner kroner	Goodwill ¹	Kunde- forhold	Vare- merke	Internt utviklede IT-systemer	Andre immater. eiendeler	Sum
Anskaffelseskost						
Per 1. januar 2009	1.797,1	531,3	169,3	612,2	983,2	4.093,0
Reklassifiseringer		30,9	10,0	3,0	(43,9)	0,0
Tilganger	2,5			43,1		45,6
Tilganger ved virksomhetssammenslutning	13,2					13,2
Tilganger ved intern utvikling				20,7	3,0	23,7
Avhendinger				(0,8)	(31,8)	(32,6)
Valutakursdifferanser	(150,6)	(67,2)	(23,5)	(29,5)	(3,4)	(274,1)
Per 31. desember 2009	1.662,2	495,0	155,8	648,7	907,0	3.868,7
Prosjekter i arbeid				84,4		84,4
Per 31. desember 2009, inklusiv prosjekter i arbeid	1.662,2	495,0	155,8	733,0	907,0	3.953,1
Avskrivning og tap ved verdifall						
Per 1. januar 2009	(33,7)	(106,5)	(71,9)	(206,1)	(927,5)	(1.345,8)
Reklassifiseringer		(16,0)	4,4	(2,9)	14,6	0,0
Avskrivning i perioden	(22,5)	(53,6)	(12,6)	(118,9)	(21,0)	(228,6)
Avhendinger				0,3	31,8	32,1
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	(107,7)					(107,7)
Valutakursdifferanser	9,4	19,2	9,9	10,5	2,5	51,5
Per 31. desember 2009	(154,7)	(156,9)	(70,3)	(317,1)	(899,6)	(1.598,5)
Balansført verdi						
Per 1. januar 2009	1.763,4	424,8	97,3	449,8	55,7	2.790,9
Per 31. desember 2009	1.507,5	338,1	85,5	416,0	7,5	2.354,6
Anskaffelseskost						
Per 1. januar 2010	1.662,2	495,0	155,8	648,7	907,0	3.868,7
Tilganger	2,6			105,8	8,5	116,9
Tilganger ved virksomhetssammenslutning	1.261,0	380,6		2,0	254,1	1.897,8
Tilganger ved intern utvikling				39,6		39,6
Avhendinger	(11,8)			0,3	(901,8)	(913,4)
Valutakursdifferanser	(46,4)	(20,0)	(9,8)	(6,7)	(1,5)	(84,3)
Per 31. desember 2010	2.867,6	855,7	146,0	789,7	266,3	4.925,3
Prosjekter i arbeid				76,4		76,4
Per 31. desember 2010, inklusiv prosjekter i arbeid	2.867,6	855,7	146,0	866,0	266,3	5.001,6
Avskrivning og tap ved verdifall						
Per 1. januar 2010	(154,7)	(156,9)	(70,3)	(317,1)	(899,6)	(1.598,5)
Avskrivning i perioden		(73,2)	(11,4)	(136,1)	(33,9)	(254,6)
Avhendinger	(26,0)				897,1	871,1
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	(111,0)			(0,6)		(111,6)
Valutakursdifferanser	4,8	9,1	3,7	3,8	0,9	22,3
Per 31. desember 2010	(286,9)	(221,1)	(78,0)	(450,1)	(35,4)	(1.071,4)
Balansført verdi						
Per 1. januar 2009	1.507,5	338,1	85,5	416,0	7,5	2.354,6
Per 31. desember 2010	2.580,7	634,6	68,1	416,0	230,9	3.930,2
Avskrivningsmetode	I/A	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	
Utnyttbar levetid (år)	I/A	10	10	5-8	5-10	

¹ Goodwill avskrives som en følge av at tidligere nedvurdert utsatt skattefordel i Sverige nå har blitt utnyttet. I henhold til IFRS 3 er derfor goodwill avskrevet med samme beløp.

Konsernets immaterielle eiendeler er enten ervervet eller internt utviklet. Goodwill, kundeforhold, varemerke og deler av andre immaterielle eiendeler er alle ervervet gjennom virksomhetssammenslutninger, og er et resultat av allokering av kostpris ved overtakelsen. Internt utviklede IT-systemer er utviklet for bruk i forsikringsvirksomheten. Ekstern og intern bistand til utviklingsarbeid i forbindelse med innføring eller vesentlig oppgradering av EDB-programvare, herunder tilpasning av standardssystemer aktiveres som immaterielle eiendeler. Avskrivning er inkludert i regnskapslinjen *Driftskostnader* for de ulike segmentene.

Tilgang gjennom virksomhetssammenslutninger i 2010 gjelder i hovedsak oppkjøp av Nykredit Forsikring hvor merverdier er identifisert for kundeforhold, distribusjonsavtaler, databaser med skadehistorikk og tilknyttede selskaper. Avgang på andre immaterielle eiendeler gjelder forsikringsporteføljer som er ferdig avskrevet. Ingen av de immaterielle eiendelene har ubestemt utnyttbar levetid. Det er i 2010 innregnet tap ved verdifall på immaterielle eiendeler i Tennant Forsikring, samt foretatt en teknisk nedskrivning av goodwill i Oslo Areal.

5 – IMMATERIELLE EIENDELER (FORTS.)

VERDIVURDERING AV GOODWILL

Balanseført goodwill i konsernet utgjør per 31. desember 2010 2.580,7 millioner kroner. Denne er knyttet til kjøp av ulike datterselskaper/porteføljer i perioden 2006 til 2010, jf. tabell.

Millioner kroner	2010	2009
Datterselskaper/porteføljer		
Glitne Invest	183,2	165,4
Oslo Areal	220,6	266,9
Gjensidige Forsikring, dansk filial		
Fair Forsikring konsern ¹ (portefølje)	534,3	673,5
Nykredit Forsikring ² (portefølje)	487,9	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring	98,4	
Nykredit Forsikring	753,6	
Gjensidige Baltikum	65,5	69,8
Gjensidige Sverige	151,2	251,2
Gjensidige Forsikring, svensk filial	84,7	79,2
Gjensidige Bank	1,5	1,5
Sum	2.580,7	1.507,5

¹ Fair Forsikring har solgt portefølje og innmat til dansk filial av Gjensidige Forsikring.

² Nykredit Forsikring har solgt ervervsporteføljen til dansk filial av Gjensidige Forsikring.

Hver av enhetene anses for å være egne kontantstrømgenererende enheter. I Oslo Areal er hver underliggende eiendom definert som en kontantstrømgenererende enhet, og goodwill relatert til Oslo Areal oppstår som en følge av avsetning til utsatt skatt på midlertidige forskjeller (Tax amortisation benefit). I Glitne Invest er hvert segment i datterselskapet Hjelp24 en kontantstrømgenererende enhet. Goodwill i Gjensidige Bank er etablert ved oppkjøpet av Citibanks norske portefølje av forbrukslån.

Årlig vurdering av tap ved verdifall ble gjennomført i tredje kvartal 2010. Det er også foretatt en indikasjonsvurdering i fjerde kvartal for å vurdere om det er nye forhold som tilsier at det må foretas en ny vurdering av verdifall.

Goodwill er nedskrevet med 100,0 millioner kroner i Tennant Forsikring på grunn av endret forretningsmodell i forhold til opprinnelig plan. Diskonteringsrenten som ble brukt i forbindelse med nedskrivningen av Tennant Forsikring i første kvartal 2010 var 8,4 prosent.

Det er foretatt en nedskrivning av goodwill i Oslo Areal på totalt 37,0 millioner kroner. Nedskrivningen er av teknisk art da dette er goodwill som i sin helhet er knyttet til balanseført utsatt skatt som er reversert. Av beløpet på 37,0 millioner kroner er 11,0 millioner kroner innregnet som tap ved verdifall mens 26,0 millioner kroner er innregnet som avgang gjennom skattekostnad.

Det er ikke behov for nedskrivning av goodwill eller immaterielle eiendeler relatert til øvrige virksomhetssammenslutninger/porteføljer.

Gjennvinnbart beløp for de kontantstrømgenererende enhetene fastsettes ut fra en vurdering av bruksverdi. Bruksverdien baseres på en diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer, med en relevant diskonteringsrente som tar hensyn til løpetid og risiko.

Budsjetter/prognoser og perioden kontantstrømmene er fremskrevet

Fremskrivningen av kontantstrømmene for de svenske, danske og baltiske selskapene er basert på budsjetter for de neste tre årene gjennomgått av ledelsen og godkjent av styrene. I perioden etter 2014 er det i hovedsak lagt til grunn en årlig vekst på tre prosent fram til 2019 i Gjensidige Sverige og Fair Forsikring, og fra 20 til ti prosent i Gjensidige Baltikum. Terminalverdien er beregnet i år 2019. Veksten i Gjensidige Sverige og Fair Forsikring begrunnes med at selskapene i utgangspunktet er mindre selskaper, med et solid morselskap som gir gode muligheter til å øke markedsandelene. I Gjensidige Baltikum er det forventet en markedsvekst som vil få betydning for de fremtidige kontantstrømmene. Kontantstrømmene er estimert til et normalnivå før det er beregnet en terminalverdi. Gjensidige bruker som utgangspunkt en tiårs horisont på sine modeller, siden selskapene er i en vekstperiode og en kortere periode vil gi et mindre korrekt bilde av forventede kontantstrømmer.

Ledelsens metode

Så langt det er mulig har ledelsen søkt å dokumentere de forutsetningene som modellene er basert på ved hjelp av ekstern informasjon. Ekstern informasjon er først og fremst benyttet i vurderingen av diskonteringsrente og valutakurser. Når det gjelder fremtidige kontantstrømmer har ledelsen også vurdert i hvilken grad man historisk har oppnådd sine budsjetter. Dersom man ikke har oppnådd forventet budsjetter resultat, har ledelsen gjennomført en avviksanalyse. Disse avviksanalysene er gjennomgått av styret i de respektive datterselskapene, samt av ledelsen i Gjensidige Forsikring.

Nivå på combined ratio (CR)

Det forventede CR-nivået er vurdert å være noe høyere i vekstperioden enn ved beregning av terminalverdien, jf. tabell.

	CR-nivå i vekstperiode	CR-nivå ved beregning av terminalverdi
Kontantstrømgenererende enheter		
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring	93,5 %	93,5 %
Gjensidige Forsikring, dansk filial	98,2 - 96,5 %	96,5 %
Gjensidige Forsikring, svensk filial	96,8 - 95,2 %	94,2 %
Gjensidige Sverige	96,1 - 95,3 %	95,0 %
Gjensidige Baltikum	95,8 - 94,4 %	94,4 %

Vekstraten

Vekstraten er fastsatt til 3,0 prosent. Dette er basert på følgende forutsetninger

Langsiktig reell BNP vekst	2-3 %
Langsiktig forventet inflasjon	2-3 %
Sum nominell vekstforventning	4-6 %

Basert på en overordnet vurdering har ledelsen likevel valgt å legge seg på 3,0 prosent, da dette anses å være mer i tråd med markedets forventninger.

Diskonteringsrente

Diskonteringsrenten er før skatt og er sammensatt av en risikofri rente, et risikopåslag og en markedsbeta. Den risikofrie renten tilsvarer et gjennomsnitt av fem- og tiårs renten på statsobligasjoner i de respektive landene som datterselskapene opererer i. I Baltikum har vi brukt et gjennomsnitt av to- og åtteårs renten. Den risikofrie renten for vurdering av tap ved verdi-

5 – IMMATERIELLE EIENDELER (FORTS.)

fall i 2010 er 2,1 prosent for Danmark, 2,25 prosent for Sverige og 8,84 prosent for Baltikum. I tillegg er det tillagt et risikopåslag på henholdsvis 5,5 prosent i Danmark og Sverige og 6,0 prosent i Baltikum.

Følsomhetsanalyse for nøkkelforutsetninger

Merverdiene knyttet til oppkjøpene av de enkelte datterselskapene er basert på ulike nøkkelforutsetninger. Dersom disse forutsetningene utvikler seg vesentlig forskjellig fra det som er forutsatt i modellene for vurdering av tap ved verdifall, kan dette medføre behov for nedskrivning.

SENSITIVITETSTABELL	Diskonteringsrente øker med 1 %	Vekst reduseres med 2 % ift. forventet neste 3 år	CR øker med 2 % neste 3 år	Alle forhold inntreffer samtidig
Gjensidige Forsikring, dansk filial	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov
Gjensidiges Arbejdsskedeforsikring	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov
Gjensidige Baltikum	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov
Gjensidige Sverige	Nedskrivningsbehov med ca 40 MNOK	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Nedskrivningsbehov med ca 70 MNOK
Gjensidige Forsikring, svensk filial	Nedskrivningsbehov med ca 80 MNOK	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Nedskrivningsbehov med ca 120 MNOK
Nykredit Forsikring	Nedskrivningsbehov med ca 310 MNOK	Nedskrivningsbehov med ca 60 MNOK	Nedskrivningsbehov med ca 60 MNOK	Nedskrivningsbehov med ca 410 MNOK

6 – AKSJER I TILKNYTTETE SELSKAPER

Millioner kroner	Forretnings- kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2010	Balanseført verdi 31.12.2010	Kostpris 31.12.2009	Balanseført verdi 31.12.2009
Storebrand ASA	Oslo	24,3 %	4.604,4	3.287,8	4.604,4	2.903,5
SpareBank1 SR-Bank	Stavanger	10,3 %	866,4	958,9	866,4	877,4
Bilskadeinstituttet AS	Oslo	29,5 %	0,3	1,4	0,3	1,4
Forsikring og Finans Sandnes AS (solgt i 2010)			I/A	I/A		0,1
Forsikringskontoret Johansen og Torkelsen AS (solgt i 2010)			I/A	I/A	0,1	0,2
Fossmark Assurans AS (solgt i 2010)			I/A	I/A		
Vervet AS inkludert ansvarlig lån ¹	Tromsø	25,0 %	30,3	0,8	30,3	0,3
Botrygt Prinsegården AS	Fetsund	50,0 %	0,3	0,4	0,3	0,4
FDC A/S	Ballerup, Danmark	33,3 %	13,1	26,4		
Sum aksjer i tilknyttede selskaper			5.514,8	4.275,5	5.501,8	3.783,3

¹ Ansvarlig lån på 24 millioner kroner er inkludert i kostpris.

TILLEGGSINFORMASJON

Millioner kroner	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter	Resultat	Resultat inn- tektsført ²	Andel av børsverdi
For hele selskapet 2010							
Storebrand ASA	390.414,0	18.417,0	371.997,0	48.241,0	1.480,0	342,2	4.777,9
SpareBank1 SR-Bank	134.778,0	9.402,0	125.376,0	3.414,0	1.317,0	142,1	1.180,6
Bilskadeinstituttet AS	5,3	4,8	0,5	1,6	0,2		I/A
Forsikring og Finans Sandnes AS (solgt i 2010)	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A	(0,2)	I/A
Forsikringskontoret Johansen og Torkelsen AS (solgt i 2010)	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A	(0,3)	I/A
Fossmark Assurans AS (solgt i 2010)	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A	(0,1)	I/A
Vervet AS	109,2	13,1	96,1	0,5	(0,4)		I/A
Botrygt Prinsegården AS	0,8	0,8					I/A
FDC A/S	111,2	53,8	57,4	334,0	12,8	5,0	I/A
Sum aksjer i tilknyttede selskaper	525.418,5	27.891,5	497.527,0	51.991,2	2.809,5	488,7	

TILLEGGSINFORMASJON

Millioner kroner	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter	Resultat	Resultat inn- tektsført ²	Andel av børsverdi
For hele selskapet 2009							
Storebrand ASA	366.159,0	17.217,0	348.942,0	48.236,0	934,0	252,1	4.330,2
Sparebank1 SR-bank	124.909,0	8.073,0	116.836,0	2.674,0	1.111,0	11,0	1.035,7
Bilskadeinstituttet AS	5,3	4,8	0,5	1,6	0,2		I/A
Forsikring og Finans Sandnes AS	0,7	0,4	0,3	2,1	0,1		I/A
Forsikringskontoret Johansen og Torkelsen AS	4,0	0,6	3,4	6,7			I/A
Fossmark Assurans AS	0,7	0,1	0,6	2,0	(0,6)		I/A
Vervet AS	107,6	11,7	95,9	0,8	0,1		I/A
Botrygt Prinsegården AS	0,8	0,8				0,2	I/A
Sum aksjer i tilknyttede selskaper	491.187,1	25.308,4	465.878,7	50.923,2	2.044,8	263,3	

² Resultatandel er korrigert for Gjensidiges mer-/mindre verdier, samt regnskapsprinsipper.

Investeringen i SpareBank1 SR-Bank er klassifisert som tilknyttet selskap og regnskapsføres i henhold til egenkapitalmetoden. Gjensidige Forsikring ASA eier 16,3 prosent av egenkapitalbeviskapitalen og 10,3 prosent av egenkapitalen i banken og har ikke, basert på eierandelen alene, betydelig innflytelse. Selskapet er imidlertid representert både i styret til SpareBank1 SR-Bank og i valgkomiteen. Dette gjør at Gjensidige Forsikring ASA har betydelig innflytelse

og dermed mulighet til å delta i de finansielle og driftsmessige prinsippavgjørelsene til banken.

Gjensidige eier i tillegg obligasjoner i SpareBank1 SR-Bank, balanseført til 5,0 millioner kroner.

For samtlige investeringer tilsvarer stemmeandel eierandel.

7 – EIERBENYTTET EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Millioner kroner	Eierbenyttet eiendom	Anlegg og utstyr ¹	Sum
Anskaffelseskost			
Per 1. januar 2009	385,1	667,6	1.052,8
Tilganger	1,8	124,7	126,5
Avhendinger	(0,9)	(5,7)	(6,6)
Valutakursendringer	(20,3)	(9,0)	(29,3)
Per 31. desember 2009	365,8	777,6	1.143,4
Prosjekter i arbeid		19,3	19,3
Per 31. desember 2009, inklusiv prosjekter i arbeid	365,8	797,0	1.162,7
Avskrivning og tap ved verdifall			
Per 1. januar 2009	(54,4)	(409,3)	(463,7)
Årets avskrivning	(9,4)	(79,9)	(89,3)
Avhendinger	0,3	2,3	2,6
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden	(21,4)	0,2	(21,2)
Valutakursendringer	1,4	5,9	7,3
Per 31. desember 2009	(83,5)	(480,8)	(564,4)
Balansført verdi			
Per 1. januar 2009	330,7	324,7	655,4
Per 31. desember 2009	282,2	316,1	598,4
Anskaffelseskost			
Per 1. januar 2010	365,8	777,6	1.143,4
Overført til/fra investeringseiendom	(87,9)		
Tilganger	206,1	122,7	328,8
Avhendinger	(119,4)	(55,5)	(174,9)
Valutakursendringer	(3,9)	(3,2)	(7,1)
Per 31. desember 2010	360,6	841,7	1.202,2
Prosjekter i arbeid		53,5	53,5
Per 31. desember 2010, inklusiv prosjekter i arbeid	360,6	895,2	1.255,8
Avskrivning og tap ved verdifall			
Per 1. januar 2010	(83,5)	(480,8)	(564,4)
Årets avskrivning	(6,8)	(95,2)	(102,0)
Avhendinger	56,4	24,2	80,6
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden ²	(2,2)		(2,2)
Valutakursendringer	(6,0)	1,7	(4,2)
Per 31. desember 2010	(42,1)	(550,1)	(592,2)
Balansført verdi			
Per 1. januar 2010	282,2	316,1	598,4
Per 31. desember 2010	318,5	345,1	663,6
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	
Utnyttbar levetid (år)	10-50	3-5	

¹ Anlegg og utstyr består hovedsakelig av maskiner, biler, inventar og møbler.

² Ved utgangen av første kvartal ble en eierbenyttet eiendom nedskrevet med 2,2 millioner. Ny verdi på eiendommen ble fastsatt ved hjelp av konsernets interne verdsettelsesmodell, jf. note 8 om investeringseiendommer. Verdsettelsen var ikke basert på observerbare markedsverdier eller nylige transaksjoner. Balansført verdi av eiendommen før nedskrivningen var 16,8 millioner kroner.

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter avskrives ikke. Estimert utnyttbar levetid for inneværende periode og sammenligningsperioder er mellom ti og 50 år for eierbenyttet eiendom, hvorav tekniske installasjoner innehar høyeste avskrivningssats og mellom tre og fem år for anlegg og utstyr.

Det foreligger ingen restriksjoner på eierbenyttet eiendom, anlegg og

utstyr. Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr er heller ikke stilt som sikkerhet for forpliktelse.

Markedsverdien av tomter og eierbenyttede eiendommer overskrider balansført verdi som vist nedenfor. For anlegg og utstyr er det ikke noe vesentlig avvik mellom balansført verdi og markedsverdi. Enkelte driftsmidler, som for eksempel møbler, er fullt avskrevet, men fortsatt i bruk.

Millioner kroner	2010	2009
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	332,7	348,7
Balansført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	318,5	282,2
Merverdier utover balansført verdi	14,2	66,5

8 – INVESTERINGSEIENDOMMER

Millioner kroner	2010	2009
Balansen		
Per 1. januar	5.509,9	5.618,9
Tilgang	4,1	2,6
Tilgang som resultat av etterfølgende utgifter	146,1	85,2
Tilgang som resultat av virksomhetssammenslutninger	412,0	
Avhendinger	(256,1)	(5,9)
Netto gevinster/(tap) ved justering av virkelig verdi	(1,0)	(190,9)
Overføringer til/(fra) eierbenyttet eiendom	87,9	
Valutakursdifferanser	(2,7)	
Per 31. desember	5.900,3	5.509,9

Resultateffekt fra investeringseiendommer er vist i note 20.

Gjensidige Forsikring konsern anvender virkelig verdi for sine investeringseiendommer. Investeringseiendommer består av næringsseiendommer som leies ut til aktører utenfor Gjensidige Forsikring konsern og som er anskaffet i tråd med konsernets kapitalplasseringsstrategi. Eiendommer som benyttes av konsernets egen virksomhet er klassifisert som eierbenyttet eiendom, jf. note 7. I eiendommer som både leies ut til aktører utenfor konsernet og benyttes av konsernets egen virksomhet, er utleidelene som kan seksjoneres klassifisert som investeringseiendom.

Investeringseiendommene er hovedsakelig lokalisert i Oslo og omegn, samt Stavanger og Trondheim. I 2009 eide Gjensidige ingen investeringseiendommer utenfor Norge. En eiendom i Danmark har i 2010 blitt omklassifisert fra eierbenyttet eiendom til investeringseiendom. Gjennomsnittlig leieperiode er 6,2 år og eiendomsporteføljen omfatter kontorer, kjøpesentre og undervisningsbygg.

I 2009 og 2010 har konsernets egen verdsettelsesmodell blitt lagt til grunn, både i kvartalsregnskapene og ved årsslutt. Ved årsslutt er det i tillegg innhentet uavhengige verddivurderinger fra to eksterne rådgivere for utvalgte deler av porteføljen, slik at mer enn 90 prosent av de balanseførte verdiene har blitt vurdert opp mot en eller to eksternt vurderte verdier.

Konsernets verdsettelsesmodell verdsetter hver eiendom for seg selv. De viktigste parametrene er avkastningskrav, markedsleie, kontraktsfestet leie, eventuelle ledige lokaler, eiendommens langsiktige normaliserte driftskostnader og eventuelle investeringsbehov. Avkastningskravet fastsettes med utgangspunkt i et normalavkastningskrav som justeres for eiendommens beliggenhet, type, tekniske standard og kontraktene. Normalavkastningskravet fastsettes ut fra det avkastningskravet som kan avledes gjennom transaksjoner i markedet, samt forventninger om rentenivå og risikopåslag. Markedsleien fastsettes ut fra eksisterende kontrakter på eiendommen og sammenlignbare eiendommer, observasjoner fra kontraktsforhandlinger, tilbudsforespørsler og opplysninger fra eiendomsmeglere om inngåtte leiekontrakter på sammenlignbare eiendommer.

Ut fra markedsleie, kontraktsfestet leie, eventuelle ledige lokaler og eiendommens langsiktige normaliserte driftskostnader, beregnes en netto årlig leie som diskonteres med avkastningskravet for å fastsette eiendommens virkelige verdi. I tillegg gjøres det korrigering for betydelige oppgraderingsbehov, planlagte ombygginger eller rehabiliteringer.

For 2010 er følgende parametere lagt til grunn for porteføljen som gir følgende gjennomsnittlige verdi per kvadratmeter.

Kroner	Avkastningskrav	Gjennomsnittlig markedsleie	Gjennomsnittlig kontraktsfestet leie	Gjennomsnittlig verdi per kvm.
Kontor og undervisning	6,63 %	1.354,1	1.296,1	22.101,0
Kjøpesentre	6,33 %	1.298,8	1.228,5	18.790,0
Samlet portefølje	6,52 %	1.341,3	1.280,8	21.181,0

Fastsettelsen av de ovennevnte parametere innebærer betydelig grad av skjønn. Det etterstrebes at dette skjønnet er konsistent med det som observeres i markedet og at skjønnet utøves konsekvent fra periode til periode.

I tabellen under fremgår det hvordan sensitiviteten på avkastningskravet og markedsleien påvirker verdien av porteføljen slik den foreligger per 31. desember 2010.

Millioner kroner	Markedsleie reduseres med 10 %	Markedsleie per 31.12.2010	Markedsleie øker med 10 %
Avkastningskrav øker med 0,25 prosentpoeng	5.328,1	5.678,8	6.029,5
Avkastningskrav 6,52 prosent	5.527,4	5.900,3	6.273,2
Avkastningskrav reduseres med 0,25 prosentpoeng	5.742,5	6.139,3	6.536,1

Det foreligger ingen restriksjoner med hensyn til salg eller på bruk av inntekter og kontantstrømmer fra investeringseiendommer.

Konsernet har ingen investeringseiendommer for leasing eller som er klassifisert som tilgjengelig for salg.

Det foreligger kontraktsmessige forpliktelser til utvikling av investeringsseiendommer på 96,0 millioner, samt en forpliktelse til å investere 45,0 millioner i et boligutviklingsprosjekt. Sistnevnte forpliktelse forfaller i perioden 2011 til 2013 avhengig av fremdrift i prosjektet.

Det er ingen lån med sikkerhet i investeringseiendommer i 2009 eller 2010.

9 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Millioner kroner	Noter	Balanseført verdi per 31.12.2010	Virkelig verdi per 31.12.2010	Balanseført verdi per 31.12.2009	Virkelig verdi per 31.12.2009
Finansielle eiendeler					
<i>Finansielle derivater</i>					
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	10	382,1	382,1	138,1	138,1
Finansielle derivater benyttet til sikringsbokføring	10	154,5	154,5	65,1	65,1
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>					
Aksjer og andeler	13	4.282,9	4.282,9	7.728,6	7.728,6
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		18.389,9	18.389,9	15.562,4	15.562,4
<i>Finansielle eiendeler som holdes til forfall</i>					
Obligasjoner som holdes til forfall		14.497,5	14.923,7	15.816,0	16.321,2
<i>Lån og fordringer</i>					
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer	11	5.163,1	5.154,8	1.364,7	1.379,1
Utlån	11	14.374,7	14.376,7	11.984,8	11.987,5
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikring	11	3.585,1	3.585,1	3.435,8	3.435,8
Andre fordringer	11	342,2	342,2	303,5	303,5
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	11	84,5	84,5	56,9	56,9
Kontanter og kontantekvivalenter	12, 26	2.889,9	2.889,9	3.103,5	3.103,5
Sum finansielle eiendeler		64.146,6	64.566,5	59.559,5	60.081,7
Finansielle forpliktelser					
<i>Finansielle derivater</i>					
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	10	155,3	155,3	92,9	92,9
Finansielle derivater benyttet til sikringsbokføring	10			0,2	0,2
<i>Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>					
Rentebærende forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet	16	303,8	303,8	1.348,9	1.348,9
<i>Finansielle forpliktelser til amortisert kost</i>					
Innskudd fra og forpliktelser overfor kunder, bank	16	9.120,0	9.120,0	6.550,4	6.550,4
Rentebærende forpliktelser	16	4.951,1	4.930,4	3.567,2	3.570,8
Andre forpliktelser	16	1.234,4	1.234,4	1.245,9	1.245,9
Forpliktelser i forbindelse med forsikring	16	392,5	392,5	346,4	346,4
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	16	210,7	210,7	206,3	206,3
Sum finansielle forpliktelser		16.367,7	16.347,0	13.358,2	13.361,8
Ikke resultatført gevinst/(tap)			440,6		518,6

VERDSETTELSESHIERARKI 2010

Tabellen viser en fordeling av finansielle eiendeler/forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet, i tre nivåer basert på verdsettelsesmetode.

Millioner kroner	NIVÅ 1 Kvoterte priser i aktive markeder	NIVÅ 2 Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	NIVÅ 3 Verdsettelses- teknikk basert på ikke-observerbare markedsdata	Sum
Finansielle eiendeler				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	83,2	298,9		382,1
Finansielle derivater benyttet til sikringsbokføring		154,5		154,5
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>				
Aksjer og andeler	252,1	2.258,0	1.772,8	4.282,9
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	12.148,4	6.233,0	8,5	18.389,9
Finansielle forpliktelser				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet		155,3		155,3
<i>Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>				
Rentebærende forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet		303,8		303,8

9 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER (FORTS.)

VIRKELIG VERDI

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi er balanseført til den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet

- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutawapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.

- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet

- Unoterte private equity-investeringer (PE). PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømanalyser, pris-multipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Gjensidiges innskudd i Gjensidige Pensjonskasse. Innskuddet er satt til verdi lik innskutt egenkapital.

SENSITIVITET FINANSIELLE EIENDELER NIVÅ TRE

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

9 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER (FORTS.)

AVSTEMMING FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2010

Millioner kroner	Per 1.1. 2010	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Realisasjoner	Overføring til/fra nivå 3	Per 31.12. 2010	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies per 31.12.2010
Aksjer og andeler	1.200,9	92,5	732,3	(149,1)	(103,7)		1.772,8	81,4
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9,0	(0,5)					8,5	
Sum	1.209,9	92,0	732,3	(149,1)	(103,7)		1.781,4	81,4

SENSITIVITET FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2010

Millioner kroner	Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10 % 177,3
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10 % 0,9
Sum	178,1

VERDSETTELSESHIERARKI 2009

Tabellen viser en fordeling av finansielle eiendeler/forpliktelse som måles til virkelig verdi over resultatet, i tre nivåer basert på verdsettelsesmetode.

Millioner kroner	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke-observerbare markedsdata	
Finansielle eiendeler				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	0,5	137,6		138,1
Finansielle derivater benyttet til sikringsbokføring		65,1		65,1
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>				
Aksjer og andeler	2.148,6	4.379,1	1.200,9	7.728,6
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9.241,0	6.312,4	9,0	15.562,4
Finansielle forpliktelser				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	73,7	19,2		92,9
		0,2		0,2
<i>Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>				
Rentebærende forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet		1.348,9		1.348,9

AVSTEMMING FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2009

Millioner kroner	Per 1.1. 2009	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Realisasjoner	Overføring til/fra nivå 3	Per 31.12. 2009	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies per 31.12.2010
Aksjer og andeler	1.360,1	(309,0)	295,0	(97,4)	(47,9)		1.200,9	(183,0)
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3,6	5,4					9,0	5,4
Sum	1.363,8	(303,6)	295,0	(97,4)	(47,9)		1.209,9	(177,6)

SENSITIVITET FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2009

Millioner kroner	Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10 % 120,1
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10 % 0,9
Sum	121,0

10 – FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRINGSBOKFØRING

Millioner kroner	Nominelt		Markedsverdi 31.12.2010		Hvorav markedsverdi sikring 31.12.2010		Markedsverdi 31.12.2009		Hvorav markedsverdi sikring 31.12.2009			
	31.12. 2010	Nominelt gj.snitt 2010	Eiendel	For- pliktelse	Eiendel	For- pliktelse	31.12. 2009	Nominelt gj.snitt 2009	Eiendel	For- pliktelse	Eiendel	For- pliktelse
Renterelaterte kontrakter												
Fremtidige renteavtaler	13.865,5	23.415,5	4,5	(49,8)			22.614,8	16.105,1	41,8	(2,9)		
Rentefutures	518,9	1.022,2					1.885,4	1.204,4				
Rentebytteavtaler	4.007,7	4.296,4	85,9	(3,0)			5.363,5	4.225,4	4,8	(75,4)		
Valutarelaterte kontrakter												
Valutaterminer	16.534,1	14.862,7	439,4	(102,5)	154,5		9.770,6	10.370,4	150,3	(14,8)	65,1	(0,2)
Egenkapitalrelaterte kontrakter												
Aksjeopsjoner	986,3	204,8	6,8				715,7	42,1	6,4			
Sum finansielle derivater	35.912,4	43.801,6	536,6	(155,3)	154,5		40.350,0	31.947,4	203,2	(93,1)	65,1	(0,2)

Derivater benyttes i tråd med «Forskrift om skadeforsikringsselskapers kapitalforvaltning» til å effektivisere forvaltning og risikostyring.

Det nominelle volumet av derivater er angitt som bruttostørrelse, og er et mål på omfanget av derivater innen de ulike typer kontrakter. Nominelt gjennomsnitt er det gjennomsnittlige brutto nominelle volum gjennom året. Markedsverdi eiendeler og forpliktelser angir den verdi som derivatkontraktene er balanseført med per 31. desember.

Innenfor hver enkelt aktivaklasse benytter de enkelte forvaltere derivater som er tilpasset aktivaklassen, og de fleste typer av finansielle derivater nevnt under benyttes jevnlig. Derivatbruken er begrenset i avtalen med den enkelte forvalter, og det stilles krav til godkjente produktlister og tilstrekkelig kompetanse og systemer hos forvalter. Generelt tillates ikke udekkede posisjoner, det vil si ikke salgspålegg på papirer som selskapet ikke allerede eier eller kjøpsplikt uten å ha tilstrekkelige likvide midler til å gjennomføre kjøpet. Forvalter for hver aktivaklasse kan aldri eksponere selskapet for et større beløp enn det som er gitt til forvaltning.

Valutarisikoen i selskapet totalt sikres tilnærmet 100 prosent ved hjelp av valutaterminer. Den totale risikoen i aksjeporteføljen har gjennom året vært redusert ved å kjøpe opsjoner på brede indekser i stedet for å kjøpe aksjer. Finansielle derivater som inngår i hedgefond er ikke med i oversikten.

Renterelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Rentebytteavtaler (renteswapper), som er avtaler om å bytte rentebetingelser på nominelle beløp med kunder eller banker.
- Fremtidige renteavtaler, som er avtaler som fastsetter en rentesats på et nominelt beløp for en fremtidig periode.
- Rentefutures (IRF), som er avtaler som sikrer kjøper en bestemt rente på et beløp for en fremtidig periode.
- Obligasjonsopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge obligasjoner til en fastsatt pris innen, eller på et bestemt tidspunkt i fremtiden.
- Obligasjonsfutures, som er avtaler om å kjøpe eller selge obligasjoner til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Valutarelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Valutaterminforretninger, som er avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.
- Valutabytteavtaler (valutaswapper), som er avtaler med banker om å bytte valutabeløp til en på forhånd avtalt kurs og forrente disse for en avtalt periode.
- Valutaopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge valuta på et fremtidig tidspunkt til en på forhånd avtalt kurs.

Egenkapitalrelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Aksjeopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge aksjer til en fastsatt pris innen eller på et bestemt tidspunkt i fremtiden.
- Aksjebytteavtaler (aksjeswapper), som er avtaler om å bytte aksjer til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt i fremtiden.
- Aksjefutures, som er avtaler om å kjøpe eller selge aksjer til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Varerelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Råvareopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge råvarefutures til en fastsatt pris innen eller på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Disse transaksjonene gjøres hovedsakelig med banker. Kredittrisikoen med denne virksomheten anses som liten. Såvel rente- som valutaforretninger gjøres innenfor definerte posisjonsrammer.

Sikringsbokføring

Gjensidige Forsikring gjennomfører sikringsbokføring i konsernregnskapet av valuta på nettoinvestering i utenlandsk virksomhet. Sikringseffektiviteten måles per sikringsobjekt. Sikringsinstrumentene rulleres fortløpende slik at de til enhver tid har tilnærmet lik nominell verdi som sikringsobjektet.

10 – FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRINGSBOKFØRING (FORTS.)

FAIR FORSIKRING A/S Millioner kroner	Kontrakt/nominell verdi	Markedsverdi per 31.12.10		Ineffektivitet innregnet i resultatet
		Eiendel	Forpliktelse	
Valutarelaterte kontrakter - sikringsinstrument	2.366,9	91,4		(0,4)
Sikringsobjekt	2.366,9			
Prosent	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
Sikringseffektivitet - prospektivt	100,6 %	100,6 %	100,0 %	100,0 %
Sikringseffektivitet - retrospektivt	100,0 %	93,4 %	100,0 %	101,5 %

Nettoinvesteringen i Fair Forsikring valutasikres ved å inngå valutarelaterte kontrakter som fornyes hvert kvartal på et beløp tilsvarende verdien av investeringen i Fair Forsikring i Gjensidiges konsernregnskap. Kredittrisikoen forbundet med sikringsinstrumentene er innenfor Gjensidiges kredittpolicy.

Effekten av sikringsbokføringen er et tap på sikringsinstrumentene på 162,0 millioner kroner som er innregnet i valutakursdifferanse på nettoinvesteringen.

NYKREDIT FORSIKRING A/S Millioner kroner	Kontrakt/nominell verdi	Markedsverdi per 31.12.10		Ineffektivitet innregnet i resultatet
		Eiendel	Forpliktelse	
Valutarelaterte kontrakter - sikringsinstrument	2.386,5	63,1		4,3
Sikringsobjekt	2.229,7			
Prosent	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
Sikringseffektivitet - prospektivt	I/A	I/A	I/A	100,0 %
Sikringseffektivitet - retrospektivt	I/A	I/A	I/A	107,4 %

Gjensidige Forsikring ASA initierte 1. oktober 2010 sikringsbokføring av valutainvesteringen i det heleide datterselskapet Nykredit Forsikring. Nettoinvesteringen i Nykredit Forsikring valutasikres ved å inngå valutarelaterte kontrakter som fornyes hvert kvartal på et beløp tilsvarende verdien av investeringen i Nykredit Forsikring i Gjensidiges konsernregnskap. Kredittrisikoen forbundet med sikringsinstrumentene er innenfor Gjensidiges kredittpolicy.

Effekten av sikringsbokføringen er et tap på sikringsinstrumentene på 58,7 millioner kroner som er innregnet i valutakursdifferanse på nettoinvesteringen.

11 – UTLÅN OG FORDRINGER

Millioner kroner	2010	2009
Pantelån	11.016,4	8.904,7
Andre utlån	773,3	461,9
Tapsavsetninger	(121,8)	(21,6)
Nedskrivning til virkelig verdi	(31,2)	(42,1)
Ansvarlig lån	8,3	9,6
Forbrukslån	2.729,6	2.672,2
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer	5.163,1	1.364,7
Sum utlån og andre fordringer	19.537,8	13.349,5

Pantelån består i hovedsak av utlån fra Gjensidige Bank konsernet. I det alt vesentlige er dette lån med flytende rente gitt til kunder i privatmarkedet.

Andre utlån består blant annet av rentefrie lån til landbrukskunder. Lånene har i sin helhet gått til installasjon av brannvarslingsanlegg hos disse kundene. Det er ikke knyttet pant til lånene og løpetiden varierer fra to år til over 20 år. Gjensidige Forsikring har ikke tilbudt denne lånetypen til sine kunder verken i 2010 eller 2009. Misligholdsraten er på 1,5 prosent ved årsslutt, mot 0,76 prosent i 2009. Neddiskontering er gjort for å hensynta rentefriheten. Som diskonteringsats er benyttet 4,66 prosent.

15. desember 2009 kjøpte Gjensidige Bank Citibanks norske portefølje av forbrukslån, og forbrukslånsporteføljen per 31. desember 2010 består i all hovedsak av denne porteføljen. Forbrukslånsporteføljen er fordelt over hele landet.

Obligasjoner er verdipapirer som er klassifisert som lån og fordringer iht. IAS 39.

Millioner kroner	2010	2009
Eiendeler i livsforsikring med investeringsvalg	4.503,6	2.823,4
Sum eiendeler i livsforsikring med investeringsvalg	4.503,6	2.823,4

Eiendeler i livsforsikring med investeringsvalg består av aksjefond, pengemarkedsfond, obligasjonsfond, kombinasjonsfond og bankinnskudd. Disse eiendelene tilhører kundene og kundene bærer alene all risiko

knyttet til investeringene. Tilsvarende beløp er derfor balanseført som gjeld under posten *Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg*.

Millioner kroner	2010	2009
Fordringer overfor forsikringstakere	3.540,5	3.373,8
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	44,6	62,0
Sum fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikring	3.585,1	3.435,8

Gjensidige anser kreditt- og likviditetsrisikoen i tilknytning til fordringer overfor forsikringstakere som liten, da det i hovedsak dreier seg om relativt små enkeltbeløp per kunde. Det er gjort avsetninger for eventuelle tap på krav.

Fordringer i forbindelse med gjenforsikring oppstår når Gjensidige fremmer krav overfor reassurandørene i samsvar med inngåtte gjenforsikringsavtaler. Det er gjort avsetninger for eventuelle tap på krav. Note 3 tabell 21 viser aldersfordeling for disse fordringene.

Millioner kroner	2010	2009
Fordringer i forbindelse med eiendom	11,3	26,8
Fordringer i forbindelse med kapitalforvaltning	29,3	154,8
Fordring på Gjensidigestiftelsen ¹	34,4	
Andre fordringer og eiendeler	267,2	121,9
Sum andre fordringer	342,2	303,5

¹ Se note 22 transaksjoner med nærstående parter.

En vesentlig del av fordringer i forbindelse med kapitalforvaltning per 31. desember 2010 er kortsiktige fordringer vedrørende salg av verdipapirer.

Millioner kroner	2010	2009
Opptjente, ikke mottatte renteinntekter	59,5	16,0
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	25,1	40,9
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	84,5	56,9

12 – KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Millioner kroner	2010	2009
Innskudd hos kredittinstitusjoner	217,1	268,7
Kontanter og bankinnskudd	2.672,8	2.834,8
Sum	2.889,9	3.103,5

Kontanter og bankinnskudd er kassebeholdninger og bankinnskudd benyttet i den løpende driften. Innskudd hos kredittinstitusjoner består av valutainnskudd og andre kortsiktige innskudd.

Beregnet gjennomsnittrente opptjent på kontanter, bankinnskudd og innskudd hos kredittinstitusjoner er ca. 3,1 prosent (2009: ca. 3,3 prosent).

13 – AKSJER OG ANDELER

Millioner kroner	Eierandel over 10 %	31.12.2010
GJENSIDIGE FORSIKRING ASA		
Norske finansaksjer		
DnB NOR ASA		17,6
Sum norske finansaksjer		17,6
Andre norske aksjer		
Statoil ASA		33,2
Orkla ASA		31,1
Norsk Hydro ASA		23,3
Petroleum Geo-Services ASA		19,9
Schibsted ASA		11,0
Yara International ASA		10,1
Telenor ASA		10,0
Odfjell SE		6,1
Norwegian Air Shuttle ASA		5,8
Renewable Energy Corporation ASA		5,7
Marine Harvest ASA		5,1
Aker Solutions ASA		5,0
Sum andre norske aksjer		166,1
Andre utenlandske aksjer		
ABB SE		17,0
SeaDrill Ltd		15,9
Øvrige utenlandske aksjer		0,1
Sum andre utenlandske aksjer		33,0
Aksjefond		
Storebrand Global Indeks I		542,9
Capital Intl Emerging Mkt-I \$		270,3
Valueinvest Lux GLB-IC		185,6
DnB NOR Globalspar II		0,2
Sum aksjefond		998,9
Andeler private equity-investeringer		
FSN Capital II LP		129,3
HitecVision Private Equity V LP		106,4
HitecVision Private Equity IV LP		85,6
Altor Fund II LP		83,2
Northzone V KS		61,5
Norvestor V LP		55,5
Norvestor IV LP		49,1
Argentum Secondary II		46,6
Partners Group European Buyout 2005 (A) LP		46,1
Energy Ventures II KS		44,3
Northzone IV KS	10,8 %	43,5
Energy Ventures III LP		34,7
Partners Group Direct Investments 2006 LP		27,5
Verdane Capital VI KS	10,0 %	27,3

13 – AKSJER OG ANDELER (FORTS.)

Millioner kroner	Eierandel over 10%	31.12.2010
LGT Crown European Private Equity PLC		22,7
Energy Ventures II B IS	17,4 %	22,3
Viking Venture II AS		21,9
Viking Venture III DIS		20,4
NeoMed Innovation IV LP		19,6
BaltCap PEF LP		17,5
Teknoinvest VIII KS	13,9 %	16,5
Convexa Capital VIII AS - klasse B		15,9
HitecVision Asset Solution KS		12,1
CapMan BO IX LP		11,0
Teknoinvest VIII B DIS	15,7 %	9,2
Energy Ventures IS	17,5 %	9,0
Fjord Invest AS		8,9
Verdane Capital V B KS		8,8
Viking Venture AS		8,2
Verdane Capital VII KS		6,4
Nordic PEP 1 IS (Altor fund III)	12,3 %	5,6
Northzone VI L.P.		5,0
Kapnord Fond AS		4,7
Viking Venture II B IS	16,9 %	4,3
Helgeland Vekst AS		4,0
Tun Media (Landbrukets Medieselskap AS)		3,7
Convexa Capital IV - B-aksjer		3,1
BTV Investeringsfond AS		3,0
Convexa Capital IV		2,8
Norchip AS		2,5
Rogaland Kunnskapsinvest		2,5
Norinnova		2,1
Berger Eiendom		1,7
Convexa Capital VI AS - klasse B		1,5
Såkominvest Sør		1,5
Norinnova Invest AS		1,3
Midvest I A		1,2
Øvrige andeler private equity-investeringer		5,5
Sum andeler private equity-investeringer		1.127,2
Hedgefond		
Winton Futures Fund- Lead Series		180,0
Sector Polaris		144,2
The Winton Evolution Fund		112,9
Sector EuroPower Fund Class A EUR		81,0
Sector Healthcare - A USD		79,3
Winton Evolution fund, Class H- Euro		67,3
Sector Speculare IV Fund Class A USD		42,8
Sector Exspec Fund Class A USD (utfisjonert sels.)		20,5
HORIZON TACTICAL TRAD USD-B (in specie rest verdi)		12,6
Sector Speculare II Fund Class A USD		11,4
Russell Alt. Strat. Fund II Total Designated Inves		4,7
Sum hedgefond		756,6
Eiendomsfond		
CEREP II		69,6
CEREP III		63,6
CEREP		25,4
La Salle		17,9
Sum eiendomsfond		176,4
Kombinasjonsfond		
FORTIS L FUND-BD CONV WRLD-I		523,2
Sum kombinasjonsfond		523,2

13 – AKSJER OG ANDELER (FORTS.)

Millioner kroner	Eierandel over 10 %	31.12.2010
Øvrige investeringer		
Gjensidige Pensjonskasse	94,7 %	111,0
Sum øvrige investeringer		111,0
Øvrige filialer		
Aksjer og andeler eid av Gjensidige Forsikring ASA, dansk filial		2,1
Sum aksjer og andeler eid av øvrige filialer		2,1
SUM AKSJER OG ANDELER EID AV GJENSIDIGE FORSIKRING ASA		3.912,2
ØVRIGE KONSRNSELKAPER		
Aksjer og andeler eid av Gjensidige Pensjonsforsikring AS		41,6
Aksjer og andeler eid av Gjensidige Bank ASA		241,8
Aksjer og andeler eid av Nykredit Forsikring A/S		5,6
Aksjer og andeler eid av Glitne Invest AS		31,8
Aksjer og andeler eid av Oslo Areal AS		49,9
SUM AKSJER OG ANDELER EID AV ØVRIGE KONSRNSELKAPER		370,7
SUM AKSJER OG ANDELER EID AV GJENSIDIGE FORSIKRING KONERN		4.282,9

14 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG GJENFORSIKRINGSANDEL

Millioner kroner	2010	2009
Kortsiktige forsikringer, brutto		
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	9.078,3	7.671,7
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	13.765,0	13.609,7
Inntrufne, ikke meldte skader	14.574,4	12.247,5
Sum brutto erstatningsavsetning	28.339,3	25.857,2
Andre forsikringstekniske avsetninger	119,0	69,7
Sum forsikringsforpliktelser brutto	37.536,6	33.598,6
Kortsiktige forsikringer, gjenforsikringsandel		
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	27,6	12,6
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	362,4	218,6
Inntrufne, ikke meldte skader	97,0	8,1
Sum gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	459,4	226,7
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	487,0	239,3
Kortsiktige forsikringer, for egen regning		
Avsetning for ikke opptjent premie	9.050,7	7.659,1
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	13.402,6	13.391,1
Inntrufne, ikke meldte skader	14.477,3	12.239,4
Sum erstatningsavsetning for egen regning	27.879,9	25.630,5
Andre forsikringstekniske avsetninger	119,0	69,7
Sum forsikringsforpliktelser for egen regning	37.049,6	33.359,4

14 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG GJENFORSIKRINGSANDEL (FORTS.)

Endringer i forsikringsforpliktelser og gjenforsikringsandel	2010			2009		
	Brutto	Gjenforsikr.	F.e.r. ¹	Brutto	Gjenforsikr.	F.e.r. ¹
Skader og skadebehandlingskostnader						
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	13.609,7	(218,6)	13.391,1	13.246,0	(306,3)	12.939,7
Inntrufne, ikke meldte skader	12.247,5	(8,1)	12.239,4	12.315,5	(56,5)	12.259,0
Sum per 1. januar	25.857,2	(226,7)	25.630,5	25.561,5	(362,7)	25.198,8
Tilgang ved oppkjøp	1.133,2	(50,6)	1.082,6	31,3	(5,1)	26,2
Betalte skader, tidligere årganger	(6.258,8)	118,7	(6.140,1)	(5.672,0)	181,5	(5.490,5)
Økning i forpliktelser						
Fra årets skader	14.284,9	(455,2)	13.829,6	12.456,0	(28,6)	12.427,4
- herav betalt	(6.033,0)	135,7	(5.897,3)	(5.602,3)	12,2	(5.590,1)
Fra tidligere år (avvikling)	(314,0)	12,8	(301,1)	(292,8)	(17,3)	(310,2)
Andre endringer inkludert diskonterings effekter	(20,4)		(20,4)	283,4	0,4	283,8
Valutakursdifferanse	(309,8)	5,8	(304,0)	(907,8)	(7,1)	(914,9)
Sum per 31. desember	28.339,3	(459,4)	27.879,9	25.857,2	(226,7)	25.630,5
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	13.765,0	(362,4)	13.402,6	13.609,7	(218,6)	13.391,1
Inntrufne, ikke meldte skader	14.574,4	(97,0)	14.477,3	12.247,5	(8,1)	12.239,4
Sum per 31. desember	28.339,3	(459,4)	27.879,9	25.857,2	(226,7)	25.630,5
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie, kortsiktige forsikringer						
Per 1. januar	7.671,7	(12,6)	7.659,1	6.760,9	(15,6)	6.745,3
Tilgang ved oppkjøp	855,7	(0,3)	855,4			
Økning i perioden	(17.224,3)	427,0	(16.797,3)	(15.148,9)	399,1	(14.749,8)
Opptjent i perioden	17.841,4	(442,3)	17.399,1	16.175,3	(398,5)	15.776,7
Netto valutakursdifferanser	(66,3)	0,6	(65,7)	(115,5)	2,4	(113,2)
Sum per 31. desember	9.078,3	(27,6)	9.050,7	7.671,7	(12,6)	7.659,1

¹ For egen regning.

Millioner kroner

	2010	2009
Neddiskontert brutto erstatningsavsetning - Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	3.515,4	3.625,9
Udiskontert brutto erstatningsavsetning - Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	4.853,0	5.235,6

Erstatningsavsetningene skal dekke framtidige erstatningsutbetalinger. Erstatningsavsetningene for Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S er omregnet til nåverdi (diskontert), mens øvrige avsetninger er udiskontert.

Årsaken til at erstatningsavsetningene for Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S er diskontert, er at denne porteføljen utelukkende består av dansk yrkesskadeforretning med meget lange betalingsstrømmer, og hvor den framtidige renteinntekt er betydelig.

Erstatningene for yrkesskade i Danmark betales ut enten som annuiter eller som engangserstatninger (som i all hovedsak blir beregnet som diskonterte annuiter). Det er derfor mest hensiktsmessig å betrakte hele porteføljen som annuiter.

Diskonteringsrenten som er benyttet er gitt av Finanstilsynet i Danmark i henhold til danske regnskapsregler (dansk GAAP).

15 – PENSJON

Gjensidige Forsikring er forpliktet til å ha en tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er en lukket ordning. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

INNSKUDDSBASERT PENSJONSORDNING

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 67 år.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnepensjon etter nærmere bestemt regler.

I Gjensidige Forsikring gis de ansatte tilskudd i henhold til grensen for skattefritt tilskudd, for tiden fem prosent av lønn fra 1 til 6 G og åtte prosent fra 6 til 12 G.

Filialene og enkelte av datterselskapene til Gjensidige Forsikring har tilsvarende innskuddsbasert pensjonsordning som Gjensidige Forsikring.

Tilskudd til den innskuddsbaserte ordningen innregnes som en kostnad i det året bidraget betales.

Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen er 81,2 millioner kroner (69,6).

YTELSESBASERT PENSJONSORDNING

Alderspensjonen sammen med ytelse fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca. 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 67 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnepensjon etter nærmere bestemte regler. I tillegg har Gjensidige Forsikring pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12G og tilleggspensjoner.

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse på rapporteringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til markedsverdi (flyttverdi). Ved verdsettelse av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi på rapporteringstidspunktet. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsen og verdien av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for *Pensjonsforpliktelser*.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader.

I beregningen for 2009 ga kombinasjonen av implementering av en ny og avtagende lønns- og avgangskurve samt en høyere diskonteringsrente, en positiv egenkapitaleffekt på over 400 millioner kroner. I 2010 ga kombinasjon av en redusert diskonteringsrente og lønnsregulering en negativ effekt på egenkapitalen på over 100 millioner kroner.

Konsernet forventer å bidra med 119,4 millioner kroner til den ytelsesbaserte pensjonsordningen i 2011 (205,8).

15 – PENSJON (FORTS.)

Millioner kroner	2010	2009
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen		
Per 1. januar	2.765,6	3.100,7
Korreksjon av åpningsbalansen		(9,9)
Årets pensjonsopptjening	73,4	88,2
Rentekostnad	105,4	105,6
Aktuarielle gevinster og tap	115,8	(412,7)
Utbetalte ytelser	(139,2)	(138,9)
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening	(96,6)	0,4
Virksomhetssammenslutninger	(38,1)	41,3
Kursendringer i utenlandsk valuta	(2,9)	(9,1)
Per 31. desember	2.783,4	2.765,6
Beløp innregnet i balansen		
Nåverdi av ikke-fondsbasert ordning	432,7	503,9
Nåverdi av fondsbasert ordning	2.350,8	2.261,7
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	2.783,4	2.765,6
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	(2.160,2)	(2.080,7)
Netto pensjonsforpliktelse	623,3	684,9
Arbeidsgiveravgift	82,0	89,5
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	705,3	774,4
Virkelig verdi av pensjonsmidlene		
Per 1. januar	2.080,7	1.858,1
Korreksjon av åpningsbalansen		(12,5)
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	119,0	106,6
Aktuarielle gevinster og tap	16,5	(23,7)
Bidrag fra arbeidsgiver	116,2	256,5
Utbetalte ytelser	(140,6)	(135,9)
Virksomhetssammenslutninger	(31,6)	31,6
Per 31. desember	2.160,2	2.080,7
Pensjonskostnad innregnet i resultatet		
Årets pensjonsopptjening	73,4	88,2
Rentekostnad	105,4	105,6
Forventet avkastning på pensjonsmidler	(119,0)	(106,6)
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening	(96,6)	0,4
Virksomhetssammenslutninger		1,4
Arbeidsgiveravgift	(5,2)	12,9
Pensjonskostnad	(42,0)	101,9
Kostnaden er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet		
Sum driftskostnader	(42,0)	101,9
Aktuarielle gevinster og tap innregnet i andre resultatkomponenter		
Akkumulert beløp per 1. januar	(2.005,9)	(2.448,6)
Innregnet i perioden	(118,0)	442,7
Akkumulert beløp per 31. desember	(2.124,0)	(2.005,9)
Pensjonsmidlene består av		
Sertifikater		11,7 %
Aksjer	11,8 %	11,1 %
Obligasjoner	78,8 %	70,9 %
Pengemarkedsfond	6,2 %	5,7 %
Andre	3,3 %	0,6 %
Totale pensjonsmidler	100,0 %	100,0 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene		
Sertifikater	2,7 %	2,0 %
Aksjer	8,0 %	9,0 %
Obligasjoner	5,5 %	5,0 %
Pengemarkedsfond	2,7 %	2,5 %
Eiendom	6,0 %	6,0 %
Andre	7,0 %	10,0 %

15 – PENSJON (FORTS.)

Forventet avkastning på pensjonsmidlene fastsettes på bakgrunn av hvordan midlene er investert. Forventet avkastning fastsettes for hver eiendelskategori og er satt opp i samsvar med eksterne rådgivere. Nåværende og fremtidige markedsforventninger der disse er tilgjengelige, samt historisk avkastning hensyntas. Den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene utgjorde i 2010 6,57 prosent (12,52).

Diskonteringsrenten fastsettes med utgangspunkt i den tiårige statsobligasjonsrenten, justert for løpetiden på pensjonforpliktelsene.

Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Fordi gjennomsnittsalderen på ansatte som inngår i ytelsespensjonsordningen er over 50 år inneholder ikke lønnsreguleringen noe karrieretillegg, og fastsatt lønnsregulering kan dermed være lavere enn normalt i markedet ellers. Den avtagende lønnskurven som er benyttet for Gjensidige Forsikring for 2010 viser en gjennomsnittlig lønnsregulering på 3,5 prosent.

	2010	2009			
Aktuarielle forutsetninger					
Diskonteringsrente	3,70 %	4,20 %			
Forventet avkastning	5,80 %	5,80 %			
Lønnsregulering	3,50 %	3,80 %			
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,25 %	3,70 %			
Pensjonsregulering	2,00 %	2,10 %			
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %			
Turnover før/etter fylte 40 år	Avtagende	Avtagende			
Uttakssannsynlighet AFP	I/A	31,00 %			
	+ 1 %-poeng diskont- eringsrente	- 1 %-poeng diskont- eringsrente	+ 1 %-poeng lønns- justering	- 1 %-poeng lønns- justering	
Sensitivitet					
2010					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	(16,2 %)	22,9 %	20,0 %	(15,0 %)	
Endring i pensjonsforpliktelse	(11,8 %)	15,1 %	6,4 %	(5,7 %)	
2009					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	(17,7 %)	17,0 %	14,4 %	(15,0 %)	
Endring i pensjonsforpliktelse	(12,1 %)	13,1 %	5,1 %	(5,7 %)	
	2010	2009	2008	2007	2006
Historisk informasjon					
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	2.783,4	2.765,6	3.100,7	2.746,8	2.177,3
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	(2.160,2)	(2.080,7)	(1.858,1)	(1.660,5)	(1.357,0)
Underskudd i ordningen	623,3	684,9	1.242,6	1.086,3	820,3

AVTALEFESTET PENSJON (AFP)

Forpliktelsen til å betale egenandel etter den gamle ordningen regnskapsføres som en foretaksspesifikk ytelsesordning. Det må fortsatt betales egenandel knyttet til foretakets egne tidligpensjonister som velger den gamle AFP-ordningen inntil pensjonsløftet er fullt innfridd. Pensjonsløftet til tidligere ansatte som har valgt å gå av med pensjon før 1. januar 2011 innfris således som opprinnelig avtalt frem til alle har fylt 67 år. Det vil følgelig ikke skje avkorting eller oppgjør for denne gruppen ansatte.

Alle ansatte som blir 62 år etter 31. desember 2010 kan ta ut pensjon i ny AFP-ordning fra 1. januar 2011. Dette innebærer at forpliktelsen knyttet til opptjente rettigheter i gammel AFP-ordning har bortfalt fullt ut.

Ny AFP utgjør et livsvarig påslag til alderspensjonen fra folketrygden og beregnes ut fra pensjonsgivende inntekt frem til og med det året han eller hun fyller 61 år. AFP kan tas ut tidligst ved fylte 62 år. Årlig AFP vil øke med høyere uttaksalder.

AFP er en ytelsesbasert pensjonsordning og skal i utgangspunktet regnskapsføres som en pensjonsforpliktelse i balansen. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon til å innregne en forpliktelse i årsregnskapet for 2010 og ordningen er derfor innregnet som en innskuddsordning.

Overgangen til ny AFP-ordning er regnskapsmessig behandlet som en negativ kostnad ved tidligere perioders opptjening på 96,6 millioner kroner og er innregnet som inntekt i 2010.

Det er ikke innbetalt premie til Fellesordningen for LO/NHO for 2010.

16 – AVSETNINGER OG ANDRE FORPLIKTELSER

Millioner kroner	2010	2009
Restrukturerings-/omstillingskostnader ¹	54,7	72,1
Andre avsetninger	83,8	100,0
Sum andre avsetninger for forpliktelser	138,5	172,1
Innskudd fra og forpliktelser overfor kunder uten avtalt løpetid, bank	8.902,8	6.417,3
Innskudd fra og forpliktelser overfor kunder med avtalt løpetid, bank	217,3	133,1
Innskudd fra og forpliktelser overfor kunder	9.120,0	6.550,4
Kassekreditt	52,5	36,2
Gjeld til kredittinstitusjoner, bank	513,1	513,1
Sertifikater og andre kortsiktige låneinstrumenter, bank	1.049,8	2.369,3
Obligasjonsgjeld, bank	3.639,5	1.997,5
Sum rentebærende forpliktelser	5.254,9	4.916,1
Mellomværende med brannkasser	190,2	165,2
Leverandørgjeld	100,4	68,0
Forpliktelser i forbindelse med eiendomsdriften	26,5	63,6
Forpliktelser i forbindelse med kapitalforvaltningen		200,7
Forpliktelser overfor offentlige myndigheter	466,6	359,3
Annen gjeld	450,7	389,0
Sum andre forpliktelser	1.234,4	1.245,9
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	295,8	288,8
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	96,7	57,6
Sum forpliktelser i forbindelse med forsikring	392,5	346,4
Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	4.503,6	2.823,4
Sum avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	4.503,6	2.823,4
Skyldige offentlige avgifter	22,6	20,9
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	188,1	185,4
Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	210,7	206,3
Restrukturerings-/omstillingskostnader¹		
Avsetning per 1. januar	72,1	8,0
Nye avsetninger	25,0	72,1
Avsetninger benyttet i løpet av året	(42,4)	(8,0)
Avsetning per 31. desember	54,7	72,1

¹ I 2010 ble det ved årsslutt besluttet å gjøre en avsetning på 25,0 millioner kroner i tilknytning til en omstillingsprosess i segment Næringsliv. Prosessen er kommunisert ut til alle enheter som blir berørt av endringene. Av avsetningene på 72,1 millioner kroner fra 2009 er det i løpet av 2010 benyttet 42,4 millioner kroner.

17 – SKATT

Millioner kroner	2010	2009
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	(619,2)	(796,6)
Formuesskatt		(36,0)
Korreksjon tidligere år	73,1	0,1
Endring i utsatt skatt	242,5	(29,3)
Sum skattekostnad	(303,6)	(861,8)

Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendeler ved utsatt skatt

Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendeler ved utsatt skatt nettopføres når det foreligger en juridisk rett til å motregne slike eiendeler/forpliktelser, og når forpliktelser ved utsatt skatt/eiendeler ved utsatt skatt tilhører det samme skatteregimet. Motregnede beløp er som følger

Skatteøkende midlertidige forskjeller

Immaterielle eiendeler		429,2
Aksjer, obligasjoner og øvrige verdipapirer	295,5	129,7
Eiendommer	1.827,9	1.258,9
Sikkerhetsavsetninger etc.	2.973,7	2.974,9
Gevinst- og tapskonto	365,4	496,8
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	5.462,6	5.289,5

17 – SKATT (FORTS.)

Millioner kroner	2010	2009
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Immaterielle eiendeler	(555,5)	
Utlån og fordringer	(101,8)	(148,0)
Driftsmidler	(115,7)	(124,8)
Avsetninger for forpliktelser	(62,3)	(69,1)
Erstatningsavsetning	(15,3)	(23,4)
Andre skattereduserende forskjeller	(6,3)	(1,7)
Pensjonsforpliktelser	(699,9)	(708,5)
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	(1.556,9)	(1.075,6)
Netto midlertidige forskjeller	3.905,7	4.213,9
Fremførbart underskudd	(18,4)	(15,8)
Nedvurdering av eiendeler ved utsatt skatt	3,1	137,0
Netto skatteøkende midlertidige forskjeller	3.890,4	4.335,2
Forpliktelser ved utsatt skatt/(eiendeler ved utsatt skatt)	1.075,1	1.205,6
Herav ikke utlignet eiendeler ved utsatt skatt	199,4	
Balanseført utsatt skatt	1.274,6	1.205,6
Avstemming av skattekostnad		
<i>Resultat før skattekostnad</i>	<i>3.254,0</i>	<i>3.166,5</i>
Beregnet skatt av resultat før skattekostnad (28 %)	(911,1)	(886,6)
<i>Skatteeffekten av</i>		
Skattesats forskjellig fra 28 % og endring i skattesats	28,1	8,0
Nedvurdering og reversering av fremførbart underskudd i datterselskaper		22,5
Mottatt utbytte	3,4	(0,1)
Skattefrie inntekter og kostnader	53,2	(17,1)
Tilknyttede selskaper	136,9	73,7
Nedskrevet goodwill og inntektsført negativ goodwill	(31,1)	(22,5)
Ikke fradragsberettigede kostnader	(17,3)	(3,8)
Effekt av skattelempevedtaket	333,0	
Øvrige permanente forskjeller	28,3	
Formuesskatt		(36,0)
Korreksjon tidligere år	73,1	0,1
Sum skattekostnad	(303,6)	(861,8)
Effektiv skattesats	9,3 %	27,2 %
Fremførbart underskudd og fremførbart godtgjørelse		
2011		
2012		0,2
2013		0,3
2014		0,2
2015		0,2
2016		0,2
Senere eller ingen utløpstid	77,0	3,3
Sum fremførbart underskudd og fremførbart godtgjørelse	77,0	4,5
Endring i utsatt skatt		
Forpliktelser ved utsatt skatt per 1. januar	1.205,5	987,4
Endring utsatt skatt innregnet i resultatet	(242,5)	29,3
<i>Endring utsatt skatt innregnet direkte i balansen</i>		
Pensjoner	(33,1)	124,0
Sikringsbokføring	20,2	71,8
Kjøpte og solgte selskaper	148,7	(2,5)
Øvrige endringer i utsatt skatt	(21,9)	
Valutakursdifferanser	(1,9)	(4,4)
Forpliktelser ved utsatt skatt per 31. desember	1.075,1	1.205,6
Skatt innregnet i andre inntekter og kostnader		
Pensjoner	33,1	(124,0)
Utsatt skatt sikringsbokføring	20,2	(71,8)
Betalbar skatt sikringsbokføring	41,6	(58,4)
Betalbar skatt på utbyttekostnader	13,2	
Sum skatt innregnet i andre inntekter og kostnader	108,2	(254,1)

17 – SKATT (FORTS.)

SKATTEKOSTNAD

I forbindelse med omdanning av Gjensidige Forsikring BA til ASA har Finansdepartementet samtykket i at Gjensidige Forsikring på nærmere vilkår fritas for den skattemessige gevinstbeskatningen ved overføring av virksomheten til det nystiftede allmennaksjeselskapet. Konsekvensene

av skattelempevedtaket er innarbeidet i skattekostnaden og skatteforpliktelsene fra inneværende kvartal. Skattelempevedtaket innebærer økt kompleksitet og til dels skjønsmessige vurderinger, noe som medfører en økt usikkerhet for skattekostnaden og skatteforpliktelsene frem til alle effekter er sluttvurdert av skattemyndighetene.

18 – KOSTNADER

DRIFTSKOSTNADER

Millioner kroner	2010	2009
Avskrivning og verdiendringer (note 5 og note 7) ekskl. avskrivning eiendommer	468,8	399,2
Lønns- og personalkostnader (note 19)	1.855,8	1.772,0
Honorarer tillitsvalgte	7,1	6,9
IKT-kostnader	375,2	336,2
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	16,7	15,0
Diverse honorarer andre	114,0	109,4
Provisjonskostnader	655,9	416,4
Andre kostnader	591,8	775,6
Sum driftskostnader	4.085,3	3.830,8

KOSTNADER KNYTTET TIL INVESTERINGER

Millioner kroner	2010	2009
Avskrivning og verdiendringer (note 5 og note 7)	6,5	47,7
Lønns- og personalkostnader (note 19)	14,4	14,9
IKT-kostnader	0,3	0,8
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	1,4	1,8
Diverse honorarer andre	4,7	2,1
Andre kostnader	115,0	88,5
Sum kostnader knyttet til investeringer	142,4	155,9

ØVRIGE SPESIFIKASJONER

Millioner kroner	2010	2009
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)		
Lovpålagt revisjon	9,6	11,2
Rådgivning - annen rådgivning	8,3	4,3
Rådgivning - skatt	0,1	1,4
Sum godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	18,1	16,8
Lønns- og personalkostnader		
Lønn	1.536,3	1.366,9
Arbeidsgiveravgift	287,3	243,7
Pensjonskostnader - innskuddsbasert pensjonsordning (note 15 inkl. arbeidsgiveravgift)	81,2	69,6
Pensjonskostnader - ytelsesbasert pensjonsordning (note 15 inkl. arbeidsgiveravgift)	(42,0)	101,9
Aksjekjøpsprogram for ansatte tildelt i 2010	7,5	
Sum lønns- og personalkostnader	1.870,3	1.782,1

19 – LØNN OG GODTGJØRELSE

	2010	2009
Gjennomsnittlig antall ansatte	4.008	3.750

STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE

Gjensidiges godtgjørelsespolitikk

Konsernet har etablert en godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte. Godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Det forventes at de ansatte har et helhetlig syn på hva konsernet tilbyr av godtgjørelse og goder. Konsernets godtgjørelsesordninger skal være åpne og prestasjonsbaserte, slik at de i så stor grad som mulig oppleves som rettferdige og forutsigbare. Det skal være samsvar mellom avtalt prestasjon og den godtgjørelsen som gis. Godtgjørelse og karriereutvikling skal knyttes til oppnåelse av konsernets uttrykte strategiske og økonomiske mål og verdigrunnlag, hvor både kvantitative og kvalitative målsettinger tas med i vurderingen. Målekriteriene skal fremme langsiktig verdiskaping, og så langt det er mulig ta hensyn til faktiske kapitalkostnader. Godtgjørelsesordningen skal bidra til å fremme og gi incentiver til god risikostyring, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interesekonflikter. Fast grunnlønn skal være hovedelement i den samlede godtgjørelsen, som for øvrig består av variabel lønn, pensjon og naturallytelse.

Beslutningsprosess

Styret har opprettet et godtgjørelsesutvalg som består av tre medlemmer; styrets leder og to styremedlemmer.

Godtgjørelsesutvalget skal forberede saker for styret, og har i hovedsak ansvar for å

- Utarbeide forslag til og følge opp praktiseringen av konsernets retningslinjer og rammer for godtgjørelse
- Årlig vurdere og foreslå godtgjørelse til konsernsjef
- Årlig utarbeide forslag til målkort for konsernsjef
- Være rådgiver for konsernsjef vedrørende den årlige vurderingen av godtgjørelse til øvrige av de ledende ansatte
- Utarbeide forslag til prinsipper og erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikokspesjonering samt andre ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver
- Vurdere andre vesentlige personalrelaterte forhold for ledende ansatte

VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Godtgjørelse til konsernsjef

Konsernsjefens lønn og øvrige økonomiske ytelser fastsettes av styret på bakgrunn av en helhetlig vurdering hvor det tas hensyn til Gjensidiges godtgjørelsesordning og markedslønn for tilsvarende type stilling.

Grunnlønnen vurderes årlig og fastsettes på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Variabel lønn (bonus) fastsettes av styret basert på avtalte mål og leveranser, og kan maksimalt utgjøre 50 prosent av den faste årslønnen inklusive feriepenger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Ved vurderingen tas det hensyn til foretakets resultater siste to år, samt en vurdering av konsernsjefens personlige bidrag til konsernets verdigrunnlag, utvikling og resultater. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger. Konsernsjefen gis ikke resultatbaserte ytelser

utover nevnte bonus, men kan i tillegg gis naturallytelse som firmabil og dekning av utgifter til elektronisk kommunikasjon. Tildeling av naturallytelse skal ha sammenheng med konsernsjefens funksjon i konsernet, og for øvrig være i tråd med markedsmessig praksis.

Konsernsjefen har pensjonsalder på 62 år. Det gis åpning for å fratre ved fylte 60 år dersom styret eller konsernsjefen selv ønsker det. Konsernsjefen har pensjonsrettigheter i henhold til Gjensidiges lukkede ytelsespensjonsordning. I henhold til hans ansettelsesavtale har han rett til en pensjon på 100 prosent av årslønnen ved avgang ved fylte 62 år, og deretter nedtrappende til 70 prosent av lønn fra fylte 67 år. Ved fratreden ved 60 år er det tilsvarende avtalefestet nedtrapping fra 100 prosent ved fratreden til 70 prosent ved fylte 67 år. Bilordning og øvrige goder opprettholdes frem til fylte 67 år.

Konsernsjefen har ingen avtale om etterlønn ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte

Konsernsjefen fastsetter økonomiske betingelser for øvrige ledende ansatte etter rammer som er drøftet med godtgjørelsesutvalget. Gjensidiges godtgjørelsesordning legges til grunn.

Den totale godtgjørelsen fastsettes ut fra behovet for å gi konkurransedyktige betingelser i de ulike forretningsområdene, og skal bidra til å tiltrekke seg og beholde ledere som fremmer konsernets vekst og lønnsomhet.

Grunnlønnen vurderes årlig og fastsettes på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Variabel lønn (bonus) til ledende ansatte kan gis basert på konkret resultatmåling av definerte målområder og diskresjonær vurdering fastsatt i målkort og avledet av konsernets strategier og mål. Ved vurderingen tas det hensyn til en kombinasjon av foretakets resultater siste to år, vedkommende forretningsenhet, samt en vurdering av personlige bidrag. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Det settes et øvre tak på utbetaling av bonus på 30 prosent av årslønnen inklusive feriepenger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Visekonsernsjef har en bonusavtale tilsvarende konsernsjefens avtale, hvor bonus maksimalt kan utgjøre 50 prosent av den faste årslønnen.

Konsernsjefen kan etter samråd med godtgjørelsesutvalget gjøre avvik for spesielle stillinger hvis det er nødvendig for å gi konkurransedyktige betingelser. Tildeling av naturallytelse til ledende ansatte skal ha sammenheng med deres funksjon i konsernet og for øvrig være i tråd med markedsmessig praksis.

Medlemmer av konsernledelsen har en pensjonsalder på 62 år. Nåværende medlemmer av konsernledelsen, med unntak av to, er medlemmer av den lukkede ytelsespensjonsordningen. Disse har ved full opptjening rett til en pensjon på 70 prosent. Selskapet vil opprettholde tidligere inngått individuell pensjonsavtale for ett medlem av konsernledelsen.

19 – LØNN OG GODTGJØRELSER (FORTS.)

Det eksisterer ingen etterlønsordning for ledere som fratrer sin stilling i Gjensidige.

Godtgjørelse til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering

Variabel lønn (bonus) til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, kan gis basert på konkret resultatmåling av definerte målområder og diskresjonær vurdering fastsatt i målkort og avledet av konsernets strategier og mål. Ved vurderingen tas det hensyn til en kombinasjon av foretakets resultater siste to år, vedkommende forretningsenhet, samt en vurdering av personlige bidrag. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger. Det settes et øvre tak på utbetaling av bonus på 30 prosent av årslønnen inklusive feriepenger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Konsernsjefen kan etter samråd med godtgjørelsesutvalget gjøre avvik for spesielle stillinger hvis det er nødvendig for å gi konkurransedyktige betingelser.

Tildeling av pensjon og naturalytelse følger konsernets generelle ordning.

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver skal være uavhengig av resultatet i virksomheten de kontrollerer.

Variabel lønn (bonus) til ansatte med kontrolloppgaver, baseres på diskresjonær vurdering av bidrag fra vedkommende enhet fastsatt i målkort, samt personlige bidrag forøvrig. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Det settes et øvre tak på

utbetaling av bonus på 30 prosent av årslønnen inklusive feriepenger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Tildeling av pensjon og naturalytelse følger konsernets generelle ordning.

Godtgjørelse til tillitsvalgte samt øvrige ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte

Retningslinjene gjelder tilsvarende for tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og tillitsvalgte med andre kontrolloppgaver. Retningslinjene kan også etter en konkret vurdering gjøres gjeldende for andre ansatte med tilsvarende arbeidsoppgaver og godtgjørelse.

Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsretter m.v. for det kommende regnskapsåret

Av variabel lønn opptjent i 2011 for konsernsjef, ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og ansatte med kontrolloppgaver, vil en andel tilsvarende 50 prosent av brutto opptjent variabel lønn investeres i aksjer i Gjensidige Forsikring ASA. Inntil 1/3 av aksjene kan omsettes hvert av de kommende tre år.

Konsernsjef og ledende ansatte vil på lik linje med øvrige ansatte i Gjensidige få adgang til å delta i eventuelle aksjetegningsprogrammer for ansatte.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2010 gitt i fjorårets erklæring, har blitt fulgt.

LØNN OG ANDRE GODER TIL

KONSERNLEDELSE OG STYRENDE ORGANER 2010

Tusen kroner	Fast lønn/ honorar	Variabel lønn	Beregnet verdi av tot. fordeler i annet enn kontanter	Opptjente rettigheter i regnskapsåret for pensjons- ordning ⁹	Lån, forsk.- betalinger, sikkerhets- stillelser, utestå. beløp	Eier antall aksjer	Rente- sats ⁷	Gjeldende vilkår og avdragsplan	Fra- tred- elses- vilkår
Konsernledelsen									
Helge Leiro Baastad, konsernsjef	4.129,3	1.277,6	254,1	1.586,3		6.213			²
Tor Magne Lønnum, visekonsernsjef	2.913,7	1.397,0	218,1	663,9		4.213			³
Jørgen Inge Ringdal, konserndirektør	2.145,5	435,8	194,5	705,5		3.835			²
Trond Delbekk, konserndirektør	2.390,9	381,7	233,6	658,0		2.319			³
Bjørn Walle (1.1.10-31.8.10) ¹ , konserndirektør	1.321,9	269,4	163,8	206,0					⁴
Petter Bøhler (1.1.10-22.3.10) ¹ , konserndirektør	445,3	123,0	46,0	105,8	547,5		3,0 %	20.11.2012	³
Hege Toft Karlsen (1.9.10-31.12.10) ¹ , konserndir.	591,2	27,7	53,5	76,2	1.965,3	2.348	3,0-3,3 %	16.04.2019	³
Martin Danielsen, konserndirektør	1.911,2	324,0	162,1	555,8	4.479,6	4.213	3,0-3,3 %	28.04.2019	³
Bjørn Asp, konserndirektør	2.026,1	418,9	199,2	595,5	5.663,9	3.353	3,0-3,1 %	20.07.2033	³
Kim Rud-Petersen (15.3-31.12.10) ¹ , konserndir.	2.115,3	223,1	136,5			2.244			
Lise Westly (1.3-31.12.10) ¹ , konserndirektør	1.325,8		164,5	309,7		1.502			
Styret⁶									
Inge K. Hansen, leder	439,0		1,5			5.711			
Randi B. Sætershagen, nestleder	375,0		3,6			2.711			
Trond V. Andersen	297,5		2,5		113,9	1.482	5,8 %	20.08.2014	
Hans-Erik Andersson	280,0		2,3			1.482			
Mari T. Skjærstad (28.6.10-31.12.10) ¹	100,0		1,5						
Tor Øvre	337,0		7,8			1.482			
Gisele Marchand (28.6.10-31.12.10) ¹	110,0		1,5			1.235			
Karen Marie Hjelmseter (1.1.10-28.6.10) ¹	151,5		1,2						
Hans Ellef Wettre (1.1.10-28.6.10) ¹	135,0								
Per Engebretth Askilsrud (1.1.10-28.6.10) ^{1,11}	157,5		1,0						

19 – LØNN OG GODTGJØRELSER (FORTS.)

LØNN OG ANDRE GODER TIL
KONSERNLEDELSE OG STYRENDE ORGANER
2010

Tusen kroner	Fast lønn/ honorar	Variabel lønn	Beregnet verdi av to- tale fordeler i annet enn kontanter	Opptjente Lån, forskudds- rettigheter i regnskapsåret for pensjons- ordning ⁹	Lån, forskudds- betalinger, sikkerhets- stillelser, utestå. beløp	Eier antall aksjer	Rente- sats ⁷	Gjeldende vilkår og avdragsplan	Fra- tred- elses- vilkår
Gunnhild H. Andersen, ansattrepresentant	235,0					605			
Kjetil Kristensen, ansattrepresentant	235,0					406			
Gunnar Mjåtvedt, ansattrepresentant	280,0					799			
Marianne Bø Engebretsen (1.1.10-28.6.10) ^{1,11} , ansattrepresentant	133,5					605			
Styret, vararepresentanter⁶									
Per Andersen (28.6.10-31.12.10) ^{1,10}						2.711			
Per Engebreth Askilsrud (28.6.10-31.12.10) ^{1,11}						347			
Laila S. Dahlen (28.6.10-31.12.10) ¹	3,5					1.482			
Knud Peder Daugaard (28.6.10-31.12.10) ¹	3,5					2.711			
Ingun M. Leikvoll (28.6.10-31.12.10) ¹	18,5								
Sissel Johanne Monsvold	27,8								
Wenche Teigland (28.6.10-31.12.10) ¹	10,0								
Valborg Lippestad (1.1.10-28.6.10) ¹	23,0								
John Ove Ottestad (1.1.10-28.6.10) ¹	13,0								
Harald Milli (1.1.10-24.3.10) ¹	3,0								
Per Gunnar Skorge (24.3.10-31.12.10) ¹	3,0								
Marianne Bø Engebretsen (28.6.10-31.12.10) ^{1,11} , ansattrepresentant									
Marianne Brinch van Meenen (28.6.10-31.12.10) ^{1,10} , ansattrepresentant						505			
Ingvild Sollie Andersen (1.1.10-28.6.10) ¹ , ansattrepresentant	11,0								
Knut Bertil Øygard (1.1.10-28.6.10) ¹ , ansattrepresentant	13,0								
Kontrollkomité⁶									
Marit Tønsberg (1.1.10-28.6.10) ¹ , leder	216,0		1,2						
Sven Iver Steen (28.6.10-31.12.10) ^{1,10} , leder						1.482			
Snorre Inge Roald 1.1.10-28.6.10) ¹ , nestleder	147,5								
Tove Melgård (1.1.10-28.6.10) ¹	136,0		3,0						
Joar Kavli (1.1.10-28.6.10) ¹ , varamedlem	7,5				5.094,5		3,5 %	19.09.2018	
Hallvard Strømme (28.6.10-31.12.10) ¹	1,5								
Lieslotte Aune Lee (28.6.10-31.12.10) ¹	6,5								
Vigdis Myhre Næsseth (28.6.10-31.12.10) ¹ , varamedlem	11,5								
Representantskap⁵									
Kirsten Indgjerd Værdal (1.1.10-28.6.10) ^{1,11} , ordfører	126,0		0,4						
Bjørn Iversen (28.6.10-31.12.10) ¹ , ordfører	23,0								
Trond Bakke (1.1.10-28.6.10) ¹ , varaordfører	107,5								
Kirsten Indgjerd Værdal (28.6.10-31.12.10) ^{1,11} , varaordfører									

I tillegg

43 representanter fra selskapet/brannkasser/organisasjoner/ansatte⁵¹ Oppgitt godtgjørelse gjelder perioden vedkommende har innehatt posisjonen/vervet.² 62 år, 100 prosent lønn avtrappende til 70 prosent ved 67 år i henhold til opptjeningstid.³ 62 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.⁴ 60 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.⁵ Årshonorar tre tusen fem hundre kroner i tillegg til tre tusen fem hundre kroner i honorar per møte. Det er avholdt tre ordinære møter i 2010.⁶ Honoraret inkluderer honorar for datterselskaper.⁷ Rentesatsen er 3,0 nominell med mindre annet er opplyst særskilt.⁸ For ansattrepresentanter er kun godtgjørelsen for det gjeldende verv oppgitt.⁹ Alle i konsernledelsen har pensjonsordninger, ytelsesbaserte eller innskuddsbaserte.¹⁰ Det er ikke utbetalt honorar til vedkommende i 2010.¹¹ Honorar gjelder for samtlige verv i 2010.

19 – LØNN OG GODTGJØRELSER (FORTS.)

LØNN OG ANDRE GODER TIL KONSERNLEDELSE OG STYRENDE ORGANER 2009			Beregnet	Opptjente	Lån, forskudds-			Fr-
	Fast lønn/ honorar	Variabel lønn	verdi av totale fordeler i annet enn kontanter	rettigheter i regnskapsåret for pensjons- ordning ⁹	betalinger, sikkerhets- stillelser, utestå. beløp	Rente- sats ⁷	Gjeldende vilkår og avdragsplan	tred- elses- vilkår
Tusen kroner								
Konsernledelsen								
Helge Leiro Baastad, konsernsjef	4.004,2	1.220,8	231,4	1.839,6				2
Bjørn Asp, konserndirektør	2.014,4	10,5	200,9	562,5	5.704,8	2,6-2,7 %	20.07.2033	3
Petter Bøhler, konserndirektør	2.019,3	314,6	190,0	962,6	821,6	2,6 %	20.11.2012	3
Trond Delbekk, konserndirektør	2.241,2	434,7	207,9	813,1				3
Tor Magne Lønnum, visekonsernsjef	2.782,8	538,2	204,9	964,4				3
Jørgen Inge Ringdal, konserndirektør	2.100,5	322,9	156,8	820,9	479,5	2,6 %	04.06.2019	2
Bjørn Walle, konserndirektør	1.895,2	224,8	234,0	610,6				4
Erica Blakstad, konserndirektør	1.866,1	294,8	191,2	1.388,4				3
Martin Danielsen (10.09.09-31.12.09) ¹ , konserndirektør	634,4	151,3	54,0	272,8	4.406,0	2,6-2,9 %	28.04.2019	3
Styret⁶								
Inge K. Hansen, leder	380,0		1,5					
Randi B. Sætershagen, nestleder	384,8		8,7			3,2 %	19.02.2018	
Hans Erik Andersson	250,0		4,3					
Karen Marie Hjelmeseter	210,8		2,3					
Hans Ellef Wettre	195,0		1,5					
Tor Øwre	319,3		13,3					
Cato Litangen (01.01.09-31.03.09) ¹	65,0		4,5					
Marianne Lie (01.01.09-31.03.09) ¹	61,3		1,5					
Trond V. Andersen (01.04.09-31.12.09) ¹	177,5		1,7		141,2	5,3 %	20.08.2014	
Per Engebretth Askilsrud (01.04.09-31.12.09) ¹	222,8		2,3					
Gunnar Mjåtvedt, ansatterepresentant	185,0							
Gunnhild H. Andersen, ansatterepresentant	185,0							
Kjetil Kristensen, ansatterepresentant	185,0							
Marianne Bø Engebretsen, ansatterepresentant	185,0							
Styret, vararepresentanter⁶								
Valborg Lippestad	23,0							
Harald Milli	14,5							
John Ove Ottestad	18,0							
Trine Vekseth (01.01.09-31.03.09) ¹	9,3		0,6					
Sissel Johanne Monsvold (01.04.09-31.12.09) ¹	13,5							
Ingvild Sollie Andersen, ansatterepresentant	11,0							
Christian Kristensen (01.01.09-31.03.09) ¹ , ansatterepresentant	2,8							
Knut Bertil Øygard (01.04.09-31.12.09) ¹	8,3							
Kontrollkomité⁶								
Marit Tønsberg, leder	115,2		0,6					
Snorre Inge Roald, nestleder	68,7		3,7					
Tove Melgård	80,5		4,0					
Representantskap⁵								
Kirsten Indgjerd Værdal, ordfører	119,5		5,4					
Trond Bakke, varaordfører	39,5		0,6					

I forbindelse med fratreden for et medlem av konsernledelsen er det avtalt sluttvederlag på 2,2 millioner kroner.

I tillegg

43 representanter fra selskapet/brannkasser/organisasjoner/ansatte.⁵

¹ Oppgitt godtgjørelse gjelder perioden vedkommende har innehatt posisjonen/vervet.

² 62 år, 100 prosent lønn avtrappende til 70 prosent ved 67 år i henhold til opptjeningstid.

³ 62 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.

⁴ 60 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.

⁵ Årshonorar tre tusen kroner i tillegg til honorar per møte. Det er avholdt to ordinære møter med honorar på henholdsvis tre tusen og tre tusen fem hundre kroner i løpet av 2009.

⁶ Honoraret inkluderer honorar for datterselskaper.

⁷ Rentesatsen er 2,6 nominell med mindre annet er opplyst særskilt.

⁸ For ansatterepresentanter er kun godtgjørelsen for det gjeldende verv oppgitt.

⁹ Alle i konsernledelsen har pensjonsordninger, ytelsesbaserte eller innskuddsbaserte.

20 – NETTO INNETEKTER FRA INVESTERINGER

Millioner kroner	2010	2009
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra investeringer i tilknyttede selskaper		
Netto inntekter fra tilknyttede selskaper	488,9	263,3
Netto gevinst ved realisasjon av tilknyttede selskaper	(0,1)	
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra investeringer i tilknyttede selskaper	488,7	263,3
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra eiendom		
<i>Eierbenyttede eiendommer</i>		
Leieinntekter fra eierbenyttede eiendommer	14,2	16,7
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av eierbenyttede eiendommer	55,0	2,4
Administrasjonskostnader knyttet til eierbenyttede eiendommer	(11,5)	(13,3)
Nedskrivning av eierbenyttede eiendommer	(2,2)	
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra eierbenyttede eiendommer	55,5	5,8
<i>Investeringsseiendommer</i>		
Leieinntekter fra investeringsseiendommer, eksklusive urealisert gevinst/(tap)	408,6	384,5
Netto verdiregulering investeringsseiendom	(1,0)	(212,4)
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av investeringsseiendommer	7,0	2,1
Administrasjonskostnader knyttet til investeringsseiendommer	(80,0)	(71,8)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra investeringsseiendommer	334,6	102,3
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra eiendom	390,1	108,2
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket		
<i>Derivater</i>		
Netto renteinntekt/(-kostnad) fra derivater	(15,0)	32,0
Urealisert gevinst/(tap) fra derivater	140,7	509,0
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av derivater	(65,0)	740,2
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra derivater	60,7	1.281,2
<i>Aksjer og andeler</i>		
Utbytteinntekter	89,2	5,7
Urealisert gevinst/(tap) fra aksjer og andeler	110,6	471,2
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av aksjer og andeler	175,1	(106,7)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra aksjer og andeler	374,9	370,2
<i>Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning</i>		
Netto renteinntekt/(kostnad) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	432,0	601,6
Urealisert gevinst/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	78,6	72,3
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	271,1	(355,8)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	781,6	318,1
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket	1.217,3	1.969,5
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall		
Netto renteinntekt på obligasjoner som holdes til forfall	773,1	849,7
Urealisert gevinst/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall	(11,8)	(22,8)
Netto gevinst/(tap) fra valutaomregning av obligasjoner som holdes til forfall		(32,9)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall	761,4	794,0
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra utlån og fordringer		
Netto renteinntekt/(-kostnad) fra utlån og fordringer	236,9	77,5
Netto gevinst/(tap) fra utlån og andre fordringer	19,7	17,1
Netto gevinst/(tap) fra valutaomregning av utlån og andre fordringer	(94,4)	(100,3)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra utlån og andre fordringer	162,2	(5,7)
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle forpliktelse målt til amortisert kost		
Netto gevinst/(tap) fra valutaomregning av forpliktelse i forbindelse med forsikring	(0,2)	5,4
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle forpliktelse målt til amortisert kost	(0,2)	5,4
Netto andre finansinntekter/(-kostnader) ¹	(119,2)	(223,0)
Diskontering av erstatningsavsetning klassifisert som rentekostnad	(130,2)	(123,7)
Endring i diskonteringsgrad erstatningsavsetning	(21,8)	
Sum netto inntekter fra investeringer	2.748,2	2.788,0

20 – NETTO INNTEKTER FRA INVESTERINGER (FORTS.)

Millioner kroner	2010	2009
<i>Spesifikasjoner</i>		
Renteinntekt og -kostnad for finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet		
Samlet renteinntekt for finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet	1.053,2	928,7
Samlet rentekostnad for finansielle forpliktelser som ikke er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet	(43,2)	(1,5)
Andre finansrelaterte inntekter og kostnader ikke innregnet i netto inntekter fra investeringer		
Provisjon som følge av forvaltningsaktiviteter livsforsikring	22,4	11,2

¹ Netto andre finansinntekter/(-kostnader) inkluderer finansinntekter og -kostnader som ikke er henførbare til enkeltklasser av finansielle eiendeler eller forpliktelser, samt finansielle administrasjonskostnader.

21 – BETINGEDE FORPLIKTELSER

Millioner kroner	2010	2009
Garantier og kommittert kapital		
Brutto garantier	0,6	0,6
Kommittert kapital, ikke innbetalt	705,8	946,0

Selskapet har som ledd i den løpende finansforvaltningen forpliktet seg til å investere inntil 705,8 millioner kroner i ulike private equity- og eiendomsfondsinvesteringer, utover de beløp som er innregnet i balansen. Investeringer i private equity og eiendomsfond utgjør 1.303,6 millioner kroner ved utløpet av perioden.

Tidspunktet for utbetaling av kapital er avhengig av når det enkelte fond foretar kapitalinnkallinger fra sine investorer. Gjennomsnittlig gjenværende levetid for fondene er i overkant av åtte år og i gjennomsnitt ti år inkludert forlengelsesopsjon.

Det foreligger kontraktmessige forpliktelser til utvikling av investeringseiendommer på 96,0 millioner kroner, samt en forpliktelse til å investere 45,0 millioner kroner i et boligutviklingsprosjekt. Sistnevnte forpliktelse forfaller i perioden 2011 til 2013 avhengig av fremdrift i prosjektet.

Gjensidige Forsikring er utad ansvarlig for ethvert forsikringskrav som oppstår i de samarbeidende brannkassenes brannforsikringsvirksomhet.

22 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

OVERSIKT OVER NÆRSTÅENDE PARTER

Gjensidige Forsikring ASA er konsernets morselskap. Per 31. desember 2010 er følgende parter å anse som nærstående parter.

	Forretningskontor	Eierandel
Konsernspiss		
Gjensidigestiftelsen eier 61,74 prosent av Gjensidige Forsikring ASA	Oslo, Norge	
Datterselskaper		
Fair Forsikring A/S	København, Danmark	100,0 %
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	København, Danmark	100,0 %
Gjensidige Baltic	Riga, Latvia	100,0 %
Gjensidige Bank Holding AS	Førde, Norge	100,0 %
Gjensidige Norge AS	Oslo, Norge	100,0 %
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS	Oslo, Norge	100,0 %
Glitne Invest AS	Oslo, Norge	100,0 %
Lokal Forsikring AS	Oslo, Norge	100,0 %
Nykredit Forsikring A/S	København, Danmark	100,0 %
Oslo Areal AS	Oslo, Norge	100,0 %
Samtrygd Eigedom AS	Førde, Norge	100,0 %
Strandtorget Drift AS	Oslo, Norge	100,0 %
Strandtorget Eiendom AS	Oslo, Norge	100,0 %
Tenant Holding AB	Stockholm, Sverige	100,0 %
Tilknyttede selskaper		
Bilskadeinstituttet AS	Oslo, Norge	29,5 %
Sparebank1 SR-Bank ¹	Stavanger, Norge	10,8 %
Storebrand ASA	Oslo, Norge	24,3 %
Vervet AS	Tromsø, Norge	25,0 %

22 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER (FORTS.)

	Forretningskontor	Eierandel
Andre nærstående parter		
Brannkassene	Hele landet, Norge	
Gjensidige Pensjonskasse	Oslo, Norge	94,7 %

¹ Gjensidige eier i tillegg obligasjoner i Sparebank1 SR-bank for 5,0 millioner kroner. Stemmeandel er lik eierandel.

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

RESULTATREGNSKAPET

Oversikten nedenfor viser transaksjoner med nærstående parter som er innregnet i resultatregnskapet.

Millioner kroner	2010		2009	
	Inntekt	Kostnad	Inntekt	Kostnad
Forfalte bruttopremier				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper			68,5	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	13,1			
Gjensidige Baltic	8,4		10,8	
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)	0,2		0,2	
Nykredit Forsikring A/S	782,2			
Tennant Försäkringsaktiebolag AB (eid av Tennant Holding AB)	8,3		10,7	
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper				0,1
Gjensidige Baltic				0,3
Betalte bruttoerstatninger				
Fair Forsikring A/S				96,7
Gjensidige Baltic				0,7
Nykredit Forsikring A/S		374,5		
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)				24,3
Endring i brutto erstatningsavsetning				
Fair Forsikring A/S			76,2	
Nykredit Forsikring A/S		294,6		
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)		1,6	22,3	
Provisjoner				
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)	0,9		2,5	
Administrasjonskostnader				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper			1,2	
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)	21,7		9,3	
Gjensidige Investeringsrådgivning ASA (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)	8,3		22,5	
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS	10,6		11,8	
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)	39,5		44,4	
Glitne Invest AS	0,1		0,1	
Hjelp24 AS (eid av Glitne Invest AS)		4,8	5,4	
KommuneForsikring NUF (filial av KommuneForsikring A/S, eid av Fair Forsikring A/S)			23,1	
Nykredit Forsikring A/S		107,5		
Oslo Areal AS	0,2	4,2	0,1	4,1
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)	5,0		4,9	
Tennant Holding AB		6,1		1,1
Rentekostnader				
Fair Forsikring A/S		17,7		
Sum	898,5	811,0	314,2	127,2

Gjensidigestiftelsen har dekket samtlige kostnader i forbindelse med børsnoteringen av Gjensidige Forsikring ASA. Kostnader i forbindelse med omdanningen av Gjensidige Forsikring fra BA til ASA er delt likt mellom Gjensidigestiftelsen og Gjensidige Forsikring. Deler av kostnadene er belastet Gjensidige Forsikring og viderefakturert Gjensidigestiftelsen. Ved årsslutt utgjorde mellomværende 34,4 millioner kroner.

KJØP OG SALG AV EIENDELER

Per 1. januar 2010 har Gjensidige Forsikring ASA overtatt alle eiendeler og gjeld i Fair Forsikring A/S eksklusive aksjer i datterselskapene Fair Invest A/S og KommuneForsikring A/S, og alle eiendeler og forpliktelser fra KommuneForsikring A/S. Forsikringsvirksomheten i Fair Forsikring A/S og KommuneForsikring A/S er avviklet, og som følge av transaksjonen overført til Gjensidige Forsikring BAs filial i Danmark. Transaksjonens verdi utgjør 1,6 milliarder kroner.

22 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER (FORTS.)

Den danske filialen av Gjensidige Forsikring har per 1. oktober 2010 ervervet næringslivs- og eierskifteforsikringsporteføljene fra Nykredit Forsikring A/S (Nykredit Forsikring). Etter transaksjonen er det kun privatforsikringsporteføljen

som er gjenværende i Nykredit Forsikring. Transaksjonen er gjennomført til virkelig verdi og utgjør DKK 545,0 millioner kroner.

KONSERNBIDRAG OG UTBYTTE

Oversikten nedenfor viser en oppsummering av konsernbidrag/utbytte til/fra datterselskaper.

Millioner kroner	2010		2009	
	Mottatt	Avgitt	Mottatt	Avgitt
Konsernbidrag				
Gjensidige Baltic	21,1			
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)				74,0
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		26,8		75,2
Gjensidige Investeringsrådgivning ASA (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		14,6		44,9
Clitne Invest AS	22,3		18,1	
Gjensidige Norge AS			0,1	
Oslo Areal AS	101,1		73,2	
Strandtorget Eiendom AS				0,1
Tenant Forsäkringsaktiebolag AB	1,0		41,6	
Utbytte				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper			176,3	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	104,9			
Gjensidige Norge	6,0			
Gjensidige NOR Forsikring Eiendom AS (avviklingsutbytte)			0,2	
SpareBank1 SR-Bank	36,2			
Sum konsernbidrag og utbytte	292,7	41,4	309,5	194,2

MELLOMVÆRENDE

Oversikten nedenfor viser en oppsummering av fordring/forpliktelse på/til datterselskaper, tilknyttede selskaper og nærstående parter.

Millioner kroner	2010		2009	
	Fordring	Forpliktelse	Fordring	Forpliktelse
Innen konsernet				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper		3,5	12,7	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S		13,0		
Gjensidige Baltic			3,8	
Gjensidige Norge AS			0,1	
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)	0,8		5,3	74,0
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS		1,2	(0,2)	
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		22,8	10,0	75,2
Gjensidige Investeringsrådgivning ASA (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		14,8	9,5	44,9
Gjensidigestiftelsen	34,4			
Clitne Invest AS	22,2		17,9	
Hjelp24 AS (eid av Clitne Invest AS)	1,4		1,6	
KommuneForsikring NUF (filial av KommuneForsikring AS, eid av Fair Forsikring A/S)			7,4	
Nykredit Forsikring A/S	26,2			
Oslo Areal AS	80,0		73,2	
Tenant Holding AB	11,2		38,7	
Tenant Forsäkringsaktiebolag AB (eid av Tenant Holding AB)	13,0		41,2	2,8
Tenant Assurance AB (eid av Tenant Forsäkringsaktiebolag AB)				0,9
Tenant Forsikring NUF (filial av Tenant Forsäkringsaktiebolag AB)	1,4		1,6	15,9
Samtrygd Eieendom AS		1,7		
Sum mellomværende innen konsernet	190,7	57,0	222,7	213,7
Samarbeidende selskaper¹ og øvrige nærstående parter				
Brannkassene		190,2		165,2
Sum mellomværende	190,7	247,3	222,7	378,9

¹ Samarbeidende selskaper er definert som selskaper hvor Gjensidige Forsikring har inngått en langsiktig strategisk samarbeidsavtale.

GARANTIER

Gjensidige Forsikring er ansvarlig eksternt for forsikringskrav som følge av forsikringsvirksomheten til brannkassene, jf. note 21.

23 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke inntrådt noen vesentlige hendelser etter utløpet av 2010.

24 – KAPITALDEKNING

Millioner kroner	2010	2009
Egenkapital	23.137,8	21.968,2
Administrasjonsavsetning	1.114,1	1.054,1
Sikkerhetsavsetning	(2.398,2)	(2.467,7)
Utbytte	(2.350,0)	(1.650,0)
Skatteeffekter	821,4	829,2
Egenkapital NGAAP	20.325,0	19.733,9
Fondsobligasjoner i tilknyttede selskaper, andel	426,3	417,3
Effekt av adm.avs., garantiavs. og naturskadeavsetning	(4.307,0)	(3.966,6)
Goodwill	(2.580,7)	(1.507,5)
Eiendeler ved utsatt skatt	(199,4)	
Andre immaterielle eiendeler	(1.349,5)	(847,1)
Investerings eiendommer, urealiserte gevinster, andel	(268,1)	(278,1)
Reassuransavsetning, minstekrav	(6,4)	(5,6)
Kjernekapital	12.040,2	13.546,3
Fondsobligasjoner i tilknyttede selskaper, andel	8,3	11,4
Ansvarlige lån i tilknyttede selskaper, andel	1.670,7	1.702,2
45 % av investerings eiendommer, urealiserte gevinster, andel	120,7	125,2
Tilleggs kapital	1.799,7	1.838,8
Ansvarlig kapital	13.839,8	15.385,1
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	(108,6)	(108,6)
Netto ansvarlig kapital (A)	13.731,2	15.276,5
Eiendeler med risikovekt 0 %	6.459,5	6.038,6
Eiendeler med risikovekt 10 %	551,4	931,6
Eiendeler med risikovekt 20 %	32.445,8	27.843,0
Eiendeler med risikovekt 35 %	11.011,7	8.285,4
Eiendeler med risikovekt 50 %	2.097,9	1.498,3
Eiendeler med risikovekt 100 %	26.131,2	27.614,0
Eiendeler med risikovekt 150 %	743,1	100,3
Andre ikke vektete eiendeler		
Goodwill	2.580,7	1.507,5
Eiendeler ved utsatt skatt	199,4	
Andre immaterielle eiendeler	1.349,5	847,1
Derivater	536,6	203,2
Sum eiendeler	84.106,8	74.868,9
Eiendeler med risikovekt 0 %	0,0	0,0
Eiendeler med risikovekt 10 %	55,1	93,2
Eiendeler med risikovekt 20 %	6.489,2	5.568,6
Eiendeler med risikovekt 35 %	3.854,1	2.899,9
Eiendeler med risikovekt 50 %	1.049,0	749,1
Eiendeler med risikovekt 100 %	26.131,2	27.614,0
Eiendeler med risikovekt 150 %	1.114,6	150,5
Netto beregningsgrunnlag for institusjoner som rapporterer etter Basel II og som ikke er fordelt etter risikovekt	46.872,5	44.038,0
Sum risikovektede eiendeler	85.565,6	81.113,3
Vektet reinvesteringskostnad derivater	123,8	33,2
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	(108,6)	(108,6)
Tapsavsetninger	(116,5)	(14,5)
Risikovektet beregningsgrunnlag (B)	85.464,3	81.023,4
Kapitaldekning (A/B)	16,1 %	18,9 %
Finanstilsynets minstekrav	8,0 %	8,0 %

25 – SOLVENSMARGIN

Millioner kroner	2010	2009
Netto ansvarlig kapital	13.731,2	15.276,5
Andel av sikkerhetsavsetning	1.079,3	1.207,5
Andel av naturskadefond (inntil 25 % av naturskadefondet medregnes)	660,7	597,5
Solvensmargin kapital	15.471,1	17.081,4
Solvensmargin minstekrav	6.097,6	5.740,0
Overdekning	9.373,5	11.341,4
Solvensmargin kapital i prosent av minstekrav	253,7 %	297,6 %

26 – BUNDNE MIDLER

Millioner kroner	2010	2009
Bundne bankinnskudd		
Skattetrekkskonti	65,2	74,7
Verdipapirer deponert som sikkerhet for forsikringsvirksomhet	13,9	14,8
Innskudd deponert som sikkerhet for forsikringsvirksomhet	8,3	
Sum	87,5	89,5

27 – AKSJEIERE

De 20 største aksjeeiere per 31. desember 2010.

Investor	Antall aksjer	Eierandel i %	
Cjensidigestiftelsen	308.685.000	61,74 %	
Folketrygdfondet	12.225.000	2,45 %	
Credit Suisse Securities	Forvalterkonto	9.730.483	1,95 %
Goldman Sachs Int. - Equity		8.655.305	1,73 %
Skagen Global		8.337.000	1,67 %
State Street Bank And Trust Co.	Forvalterkonto	8.022.600	1,60 %
Goldman Sachs & Co - Equity	Forvalterkonto	7.513.210	1,50 %
Skagen Kon-Tiki		6.947.000	1,39 %
Deutsche Bank AG London	Forvalterkonto	6.000.000	1,20 %
State Street Bank And Trust Co.	Forvalterkonto	5.675.591	1,14 %
Morgan Stanley & Co Internat. PLC	Forvalterkonto	5.045.750	1,01 %
Skagen Vekst		3.300.203	0,66 %
Skagen Global II		3.206.328	0,64 %
Morgan Stanley & Co Inc. New York		2.611.286	0,52 %
Rasmussengruppen AS		2.540.000	0,51 %
DnB NOR Bank ASA		2.460.837	0,49 %
Barclays Bank PLC		2.400.000	0,48 %
Vital Forsikring ASA		1.998.200	0,40 %
Odin Norden		1.912.800	0,38 %
Odin Norge		1.882.930	0,38 %
Antall aksjer hos de 20 største	409.149.523	81,83 %	
Totalt antall aksjer	500.000.000	100,00 %	

Aksjeeierlisten er basert på VPS aksjeeierregister per 31. desember 2010. Aksjeeierliste som viser eiere bak forvalterkonti (nomineekonti) kan finnes på side 46.

28 – AKSJEBASERT BETALING

I forbindelse med børsnoteringen av Gjensidige Forsikring ASA 10. desember 2010 fikk alle ansatte i Gjensidige konsernet med unntak av ansatte i Gjensidige Baltikum anledning til å kjøpe aksjer i selskapet.

Berettigede ansatte var fast ansatte per 13. desember 2010. Det var ingen krav til stillingsprosent, hvorvidt de ansatte hadde vært i arbeid, sykmeldt eller i permisjon etc. Tilbudet ble også gitt til ansatte som mottok arbeidsavklaringspenger. Det er ingen øvrige betingelser knyttet til aksjekjøpstilbudet.

For hver tiende aksje som eies sammenhengende frem til og med 12. desember 2011 vil de ansatte motta 1,5 bonusaksje. Dersom aksjene eies sammenheng-

ende frem til og med 10. desember 2012 tildeles ytterligere 1,5 bonusaksje for hver tiende aksje.

Per 31. desember 2010 har deltakerne investert 55,2 millioner i aksjekjøpsordningen.

Den virkelige verdien på tildelingstidspunktet ble målt basert på prisen i kundetransjen versus prisen i ansattetransjene. Verdien av bonusaksjene ble diskontert med en diskonteringsfaktor etter henholdsvis ett og to år. Beløpet er innregnet som en lønnskostnad i resultatregnskapet og som annen innskutt egenkapital i oppstillingen over endringer i egenkapital.

Personalkostnader

Millioner kroner	Note	2010
Aksjekjøpsprogram for ansatte tildelt i 2010	18	7,5

29 – RESULTAT PER AKSJE

	2010	Omarbeidet 2009
Resultat for regnskapsåret (millioner kroner)	2.950,4	2.304,8
Veid gjennomsnittlig antall aksjer ¹	499.996.261	500.000.000
Resultat per aksje (kroner)	5,90	4,61

¹ Beholdning av egne aksjer er trukket ut ved beregning av antall aksjer.

30 – OPPKJØP AV NYKREDIT

Gjensidige inngikk den 8. mars 2010 avtale med Nykredit-konsernet (Nykredit) om kjøp av 100 prosent av aksjene i det danske forsikringsselskapet Nykredit Forsikring A/S (Nykredit Forsikring) for DKK 2,5 milliarder. Stemmeandel er lik eierandel.

Alle betingelser tilknyttet kjøpet var avklart og vederlaget var overført innen utløpet av april, og overtakelsestidspunktet er derfor fastsatt til 1. mai 2010. Nykredit Forsikring er innregnet i det konsoliderte regnskapet til Gjensidige Forsikring fra og med samme tidspunkt.

I forbindelse med kjøpet innleder Gjensidige et langsiktig strategisk samarbeid med Nykredit. Som del av samarbeidet skal Nykredit distribuere skadeforsikring for Gjensidige. Nykredit er et av Danmarks største finanskonsern, med aktiviteter innen bank, forsikring, pensjon og eiendomsmegling. Konsernet har omfattende distribusjon, inkludert 70 rådgivningskontorer og to eiendomsmeglerkjeder med totalt 310 kontorer.

Oppkjøpet er et resultat av ambisjonen om å øke markedsandelen i Danmark. Som følge av oppkjøpet øker Gjensidiges markedsandel innen skadeforsikring i Danmark fra cirka tre til cirka seks prosent. Den overtatte virksomheten har 230.000 kunder, brutto premieinntekter i overkant av DKK 1,4 milliarder, og fikk i 2009 et overskudd etter skatt på DKK 245 millioner. Gjennom Nykredit Forsikring tilføres Gjensidige 320 ansatte. Privatforsikringer er av størst omfang i Nykredit Forsikring, omkring to tredjedeler av det samlede premievolumet.

Overtakelsesmetoden er lagt til grunn for regnskapsføringen av oppkjøpet. Analysen av oppkjøpte eiendeler og forpliktelser er presentert i tabellen under og er å betrakte som foreløpig. Verdien utover de identifiserbare anskaffede eiendelene og overtatte forpliktelsene er innregnet som goodwill i konsernregnskapet. Merverdier er identifisert for kundeforhold, distribusjonsavtaler, databaser med skadehistorikk og tilknyttede selskaper. Det er avsatt forpliktelse ved utsatt skatt for merverdier, med unntak av merverdi i tilknyttede selskaper og goodwill. Goodwill utgjør forventede synergieffekter ved sammenslåing av forretningsområdene privat og næringsliv, samt optimalisering av reassuransedekninger for konsernet som helhet.

Forfalte bruttopremier for Nykredit Forsikring er for perioden 1. januar 2010 til 31. desember 2010 DKK 1.309,6 millioner, mens resultat før skattekostnad i denne perioden ble DKK 553,0 millioner. Gjensidige Forsikrings andel av resultat før skattekostnad etter overtakelsestidspunktet som er inkludert i Gjensidige Forsikring konserns resultatregnskap, er DKK 644,9 millioner. Forfalte bruttopremier i samme periode utgjør DKK 683,7 millioner.

Som en følge av tilpasning til konsernets regnskapsprinsipper vedrørende erstatningsavsetninger har Gjensidige med tilbakevirkende kraft justert de foreløpige beløpene på overtakelsestidspunktet slik de var presentert i note 11 i delårsrapporten for andre kvartal og første halvår. Konsekvensen av justeringen er at erstatningsavsetningen ble økt med DKK 35 millioner, utsatt skatt ble redusert med DKK 8,8 millioner og goodwill ble økt med DKK 26,2 millioner.

Virkelig verdi av hver vesentlig klasse av vederlag DKK millioner	Balansførte verdier før transaksjonen	Virkelig verdi justeringer	Virkelig verdi på overtakelsestidspunktet
Immaterielle eiendeler		593,0	593,0
Finansielle eiendeler	2.856,3		2.856,3
Tilknyttede selskaper	21,6	8,0	29,6
Sum eiendeler	2.877,9	601,0	3.478,9
Forsikringstekniske avsetninger	1.830,7		1.830,7
Forpliktelser ved utsatt skatt	28,7	148,3	176,9
Andre forpliktelser	137,9		137,9
Sum forpliktelser	1.997,2	148,3	2.145,5
Netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser	880,7	452,8	1.333,5
Goodwill			1.212,2
Vederlag			2.545,7

Egenkapital per 1. mai 2010 var DKK 880,7 millioner, sammenlignet med en egenkapital per 31. desember 2009 på DKK 1.482,3 millioner.

Ervervet goodwill anses ikke å være skattemessig fradragsberettiget.

RESULTATREGNSKAP

GJENSIDIGE FORSIKRING ASA

Millioner kroner

Noter 1.1.-31.12.2010 1.1.-31.12.2009

Premieinntekter mv.			
Forfalte bruttopremier	4	16.313,1	13.153,9
Avgitte gjenforsikringspremier		(438,7)	(368,7)
Forfalte bruttopremier for egen regning		15.874,5	12.785,1
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie		(218,7)	(102,5)
Endring i gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie		18,9	1,8
Sum premieinntekter for egen regning		15.674,7	12.684,5
Allokert investeringsavkastning overført fra ikke-teknisk regnskap		759,7	729,6
Erstatningskostnader i skadeforsikring			
Betalte bruttoerstatninger	4	(10.796,8)	(9.070,4)
Gjenforsikringsandel av betalte bruttoerstatninger		246,3	130,7
Endring i brutto erstatningsavsetning	4	(1.796,6)	(616,6)
Endring i gjenforsikringsandel av bruttoerstatningsavsetninger		201,1	(101,8)
Sum erstatningskostnader for egen regning		(12.146,1)	(9.658,1)
Premierabatter og andre gevinstavtaler		(18,6)	3,0
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	4, 18	(2.897,7)	(2.425,5)
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler		8,2	7,2
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		(2.889,5)	(2.418,4)
Resultat av teknisk regnskap før sikkerhetsavsetninger		1.380,0	1.340,6
Endringer i sikkerhetsavsetninger mv. i skadeforsikring			
Endring i avsetning for ikke avløpt risiko		(0,1)	
Endring i sikkerhetsavsetning		69,3	(5,5)
Sum endringer i sikkerhetsavsetninger mv.		69,2	(5,5)
Resultat av teknisk regnskap for skadeforsikring		1.449,3	1.335,1

Millioner kroner

Noter 1.1.-31.12.2010 1.1.-31.12.2009

Netto inntekter fra investeringer

Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper		292,7	309,5
Nedskrivning av investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper		(152,3)	(3,7)
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1.339,2	1.260,5
Netto driftsinntekt fra eiendom		67,5	70,3
Verdiendringer på investeringer		362,7	808,2
Realisert gevinst og tap på investeringer		421,5	564,3
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		(169,1)	(185,6)
Sum netto inntekter fra investeringer	20	2.162,2	2.823,5
Allokert investeringsavkastning overført til teknisk regnskap		(759,7)	(729,6)
Andre inntekter		11,7	12,8
Andre kostnader	18	(32,6)	(12,1)
Resultat av ikke-teknisk regnskap		1.381,7	2.094,7
Resultat før skattekostnad		2.831,0	3.429,8
Skattekostnad	17	(240,7)	(486,2)
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER		2.590,2	2.943,6
Andre resultatkomponenter			
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte		(122,9)	434,6
Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet		4,5	0,4
Skatt på andre resultatkomponenter		34,6	(121,7)
TOTALRESULTAT		2.506,5	3.257,0

BALANSE

GJENSIDIGE FORSIKRING ASA

Millioner kroner	Noter	31.12.2010	31.12.2009
EIENDELER			
Immaterielle eiendeler			
Goodwill		1.035,6	152,0
Andre immaterielle eiendeler		659,1	235,2
Sum immaterielle eiendeler	5	1.694,7	387,1
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	8	1.102,5	1.163,5
Eierbenyttet eiendom	7	112,0	182,9
Datterselskaper og tilknyttede selskaper			
Aksjer i datterselskaper	6	14.471,5	10.565,1
Aksjer i tilknyttede selskaper	6	3.435,2	3.434,8
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Obligasjoner som holdes til forfall	9	13.600,6	14.856,5
Utlån og fordringer	9, 11	4.168,4	1.693,0
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	9, 13	3.912,2	6.281,6
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9	8.463,7	8.448,7
Finansielle derivater	9, 10	434,5	166,9
Gjenforsikringsdepoter		344,6	0,6
Sum investeringer		50.045,1	46.793,6
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse i skadeforsikring			
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	14	22,2	0,5
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	14	412,8	154,4
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse i skadeforsikring		435,0	154,9
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	9	3.336,3	2.924,3
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	9	43,5	51,9
Fordringer innen konsernet	9, 22	190,7	222,7
Andre fordringer	9, 11	123,8	188,8
Sum fordringer		3.694,4	3.387,7
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	7	289,8	243,9
Kontanter og kontantekvivalenter	9, 12, 26	775,5	1.143,9
Eiendeler ved skatt	17	26,4	16,4
Sum andre eiendeler		1.091,7	1.404,1
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	9	11,5	7,8
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		11,5	7,8
SUM EIENDELER		56.972,4	52.135,1

Millioner kroner	Noter	31.12.2010	Omarbeidet ¹ 31.12.2009
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Aksjekapital		1.000,0	1.000,0
Egne aksjer		(0,1)	
Overkursfond		1.430,0	1.430,0
Annen innskutt egenkapital		6,7	
Sum innskutt egenkapital		2.436,6	2.430,0
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Fond for urealiserte gevinster		150,7	200,3
Administrasjonsavsetning		1.114,1	1.054,1
Avsetning til naturskadefondet		2.615,7	2.418,2
Avsetning til garantiordningen		535,6	494,3
Annen opptjent egenkapital		13.295,8	13.362,5
Sum opptjent egenkapital		17.712,0	17.529,3
Sum egenkapital		20.148,6	19.959,3
Forsikringsforpliktelser brutto i skadeforsikring			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4, 14	6.406,7	5.620,2
Brutto erstatningsavsetning	4, 14	22.971,8	19.161,2
Avsetning for premierabatter og andre gevinstavtaler	14	82,0	41,6
Sikkerhetsavsetning	4, 14	2.398,4	2.467,7
Sum forsikringsforpliktelser brutto i skadeforsikring		31.858,9	27.290,8
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	15	662,3	656,3
Forpliktelser ved periodeskatt	17	380,0	881,5
Andre avsetninger for forpliktelser	16	62,3	69,1
Sum avsetninger for forpliktelser		1.104,6	1.606,8
Forpliktelser			
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	9	212,0	249,0
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	9	98,1	51,9
Finansielle derivater	9, 10	105,0	17,7
Avsatt, ikke utbetalt utbytte		2.350,0	1.724,8
Andre forpliktelser	9, 16	907,4	892,5
Forpliktelser innen konsernet	9, 22	57,0	213,7
Sum forpliktelser		3.729,6	3.149,6
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	9, 16	130,6	128,6
Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		130,6	128,6
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		56.972,4	52.135,1

¹ Selskapet har blitt omdannet fra gjensidig selskap med begrenset ansvar (BA) til allmennaksjeselskap (ASA). I den forbindelse er sammenligningstallene under egenkapital endret. Det er ingen endring i sum egenkapital. Omarbeidelse av sammenligningstallene er presentert i oppstilling av endringer i egenkapital.

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL GJENSIDIGE FORSIKRING ASA

Millioner kroner	Klasse I-kapital				Klasse II-kapital			Sum egenkapital
	Egenkap.bevis-kapital	Utjevningsfond	Annen egenkapital	Sum klasse I-kapital	Opptjent egenkapital	Annen egenkapital	Sum klasse II-kapital	
Egenkapital per 31.12.2008 omarbeidet	3.860,0	123,3	604,6	4.587,9	11.951,1	1.813,5	13.764,5	18.352,4
Eierbrøk				25 %			75 %	

Millioner kroner	Aksje-kapital	Egne aksjer	Overkurs-fond	Annen innskutt egenkap.	Valuta-kursdif-feranser	Aktuarielle gev./tap pensjon	Annen opptjent egenkap.	Sum egenkapital
Omdanning fra BA til ASA								
Omklassifisering fra egenkapitalbeviskapital til aksjekapital, overkursfond og annen opptjent egenkapital ¹	1.000,0		1.430,0				1.430,0	3.860,0
Øvrige omklassifiseringer						(2.420,7)	16.913,0	14.492,3
Egenkapital per 31.12.2008 omarbeidet	1.000,0		1.430,0			(2.420,7)	18.343,0	18.352,3

¹ Per 30. september 2009 ble egenkapitalbeviskapitalen nedsatt til 1.000,0 millioner kroner og overført med like deler til overkursfond og utjevningsfond. I forbindelse med omdanning fra gjensidig selskap med begrenset ansvar (BA) til allmennaksjeselskap (ASA) er egenkapitalbeviskapitalen konvertert til aksjekapital.

1.1.-31.12.2009

Resultat før andre resultatkomponenter							2.943,6	2.943,6
Andre resultatkomponenter								
Valutakursdifferanser					0,4			0,4
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						434,6		434,6
Skatt på andre resultatkomponenter							(121,7)	(121,7)
Sum andre resultatkomponenter					0,4	434,6	(121,7)	313,3
Totalresultat					0,4	434,6	2.821,9	3.257,0
Avsatt utbytte							(1.650,0)	(1.650,0)
Egenkapital per 31.12.2009	1.000,0		1.430,0		0,4	(1.986,1)	19.515,0	19.959,3

1.1.-31.12.2010

Resultat før andre resultatkomponenter							2.590,2	2.590,2
Andre resultatkomponenter								
Valutakursdifferanser					4,5			4,5
Aktuarielle gevinster og tap på pensjon						(122,9)		(122,9)
Skatt på andre resultatkomponenter							34,6	34,6
Sum andre resultatkomponenter					4,5	(122,9)	34,6	(83,8)
Totalresultat					4,5	(122,9)	2.624,9	2.506,5
Egne aksjer		(0,1)					(3,1)	(3,1)
Avsatt utbytte							(2.350,0)	(2.350,0)
Overtatt naturskadefond ved kjøp av portefølje							16,0	16,0
Aksjebaserte betalingstransaksjoner som gjøres opp i egenkapital				6,7				6,7
Skatt på poster innregnet direkte i egenkapitalen							13,2	13,2
Egenkapital per 31.12.2010	1.000,0	(0,1)	1.430,0	6,7	4,9	(2.108,9)	19.816,0	20.148,7

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

GJENSIDIGE FORSIKRING ASA

Millioner kroner

1.1.-31.12.2010 1.1.-31.12.2009

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalte premier	15.825,4	12.539,0
Netto utbetalte erstatninger	(11.333,7)	(8.986,2)
Betalte driftskostnader inklusive provisjoner	(2.655,4)	(1.907,2)
Netto innbetalinger/utbetalinger på utlån og innskudd	(2.281,7)	56,9
<i>Netto innbetalinger/utbetalinger fra investeringer</i>		
Aksjer og andeler	(577,1)	(547,2)
Obligasjoner og sertifikater	5.408,0	(173,9)
Finansielle derivater og andre finansielle instrumenter	411,5	(586,9)
Investerings eiendommer	65,7	32,1
Netto konsernbidrag og avviklingsutbytte	50,3	890,5
Renter og øvrige finansinntekter	193,0	688,3
Netto innbetalinger/utbetalinger eiendomsdrift	40,0	16,7
Betalte skatter	(716,9)	(298,1)
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	4.429,1	1.724,1
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av datter- og tilknyttede selskaper	(2.670,1)	(866,4)
Utbetalinger ved kjøp av portefølje	(131,9)	(135,0)
Netto kjøp og salg av eierbenyttet eiendom	121,1	
Netto kjøp og salg av anlegg og utstyr	(147,9)	(95,6)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(2.828,9)	(1.097,0)
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalt utbytte	(1.677,6)	(6,8)
Netto innbetalinger/utbetalinger egenkapitaltransaksjoner i datterselskaper	(587,7)	(500,3)
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	(2.265,3)	(507,1)
Netto kontantstrøm for perioden	(665,0)	120,0
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	1.143,9	939,6
Innfusjonerte, kjøpte og solgte selskaper	296,6	84,3
Korrigert beholdning ved periodens begynnelse	1.440,5	1.023,9
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	775,5	1.143,9
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	(665,0)	120,0

REGNSKAPSPRINSIPPER

RAPPORTERINGSENHET

Gjensidige Forsikring ASA er et børsnotert allmennaksjeselskap hjemmehørende i Norge. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Drammensveien 288, Oslo, Norge. Aktivitetene i selskapet er skadeforsikring. Selskapet driver virksomhet i Norge, i Sverige fra 1. oktober 2009 og i Danmark fra 1. januar 2010.

Gjensidigestiftelsen har bestemmende innflytelse over Gjensidige Forsikring ASA og er dermed forpliktet til å utarbeide konsernregnskap. Konsernregnskapet kan fås ved henvendelse til Gjensidigestiftelsen i Drammensveien 288, Oslo, Norge.

Regnskapsprinsippene som benyttes i selskapsregnskapet er beskrevet nedenfor.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE

Samsvarserklæring

Selskapsregnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper (FOR 1998-12-16 nr. 1241). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjente IFRS'er og tilhørende fortolkningsuttalelser.

Endringer i regnskapsprinsipper

Det er ingen endring av regnskapsprinsipper i 2010.

De IFRS'er og fortolkningsuttalelser som er utgitt frem til 17. mars 2011 og som ikke er obligatoriske å anvende per 31. desember 2010, det vil si IFRS 9 og IFRIC 19, endringer i IAS 32, IFRIC 14, revidert IAS 24, samt forbedringer i IFRS'er, antas, basert på de vurderinger som er gjort så langt, ikke å få vesentlig effekt for rapporterte tall.

Grunnlag for måling

Selskapsregnskapet er utarbeidet på grunnlag av historisk kost, med unntak av følgende

- derivater måles til virkelig verdi
- finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi
- finansielle eiendeler tilgjengelige for salg måles til virkelig verdi
- investeringseiendommer måles til virkelig verdi

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Selskapsregnskapet presenteres i norske kroner, som er Gjensidige Forsikring sin funksjonelle valuta. All finansiell informasjon er presentert i norske kroner, med mindre annet er angitt.

Som følge av avrundingsdifferanser kan det være at tall og prosentsatser ikke alltid lar seg summere helt nøyaktig.

SEGMENTRAPPORTERING

I henhold til IFRS 8 fastsettes virksomhetssegmentene basert på konsernets interne organisasjonsmessige ledelsesstruktur og den interne rapporteringsstrukturen til konsernets øverste beslutningstaker. I Gjensidige Forsikring konsern er konsernledelsen ansvarlig for å evaluere og følge opp segmentenes resultater og er definert som konsernets øverste beslutningstaker i betydningen til IFRS 8. Gjensidige rapporterer til virksomhetssegmenter, som uavhengig følges opp av ledere som er

ansvarlige for de respektive segmentene avhengig av hvilke produkter og tjenester som tilbys, distribusjons- og oppgjørskanaler, merkenavn og kunde profiler. Identifikasjonen av segmentene baseres på at det finnes ledere per segment som rapporterer direkte til konsernledelsen/konsernsjef og som er ansvarlige for segmentresultatene under deres ledelse. Basert på dette presenterer Gjensidige følgende virksomhetssegmenter

- Skadeforsikring Privat Norge
- Skadeforsikring Næringsliv Norge

Prinsipper for innregning og måling i Gjensidiges segmentrapportering baseres på regnskapsprinsippene etter IFRS slik de er fastsatt i konsernregnskapet.

Prisfastsetting mellom segmentene gjennomføres på armlengdes avstand.

DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Datterselskaper og tilknyttede selskaper regnskapsføres ved bruk av kostmetoden.

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

INNREGNING AV INNTEKTER OG KOSTNADER

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Forfalte bruttopremier omfatter alle beløp selskapet har mottatt eller har tilgode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning. Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres under Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie i resultatregnskapet.

Premie for avgitt gjenforsikring reduserer forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Allokert investeringsavkastning

Allokert investeringsavkastning beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de forsikringstekniske avsetningene gjennom året. Ved beregningen benyttes gjennomsnittlig rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik tre år. Gjennomsnittlig forsikringsteknisk rente for 2010 og 2009 er av Finanstilsynet beregnet til henholdsvis 2,4 prosent og 4,7 prosent. Allokert investeringsavkastning overføres fra det ikke-tekniske til det tekniske regnskapet.

Erstatningskostnader i skadeforsikring

Erstatningskostnadene består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst basert på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelaterte driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader redusert med mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater. Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på transaksjonstidspunktet.

Monetære valutaposter omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på rapporteringstidspunktet. Ikke-monetære poster i utenlandsk valuta som måles til historisk kost omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på transaksjonstidspunktet. Ikke-monetære poster i utenlandsk valuta som måles til virkelig verdi omregnes til funksjonell valuta med valutakurs på det tidspunkt da virkelig verdi ble fastsatt.

Valutakursdifferanser knyttet til omregningen innregnes i resultatet.

Utenlandsk filial

Utenlandske filialer som har andre funksjonelle valutaer omregnes til norske kroner ved å omregne resultatregnskapet til gjennomsnittskurser for perioden, og ved å omregne balansen til valutakurs på rapporteringstidspunktet. Valutakursdifferanser innregnes som en separat del av egenkapitalen. Ved avhendelse av den utenlandske filialen innregnes den akkumulerte valutakursdifferansen som er innregnet i andre resultatkomponenter relatert til den avhendede virksomheten, i resultatet, når gevinst eller tap ved salget innregnes.

Valutagevinst eller -tap på fordringer og gjeld mot en utenlandsk filial, hvor oppgjør verken er planlagt eller sannsynlig i overskuelig fremtid, vurderes som en del av nettoinvesteringen i den utenlandske filialen, og innregnes i andre resultatkomponenter.

Goodwill som oppstår ved oppkjøp av en utenlandsk portefølje, og virkelig verdi justeringer på balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser som oppstår ved oppkjøp av den utenlandske filialen, behandles som eiendeler og forpliktelser i den utenlandske filialen.

MATERIELLE EIENDELER

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdele har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Gjensidige i utøvelsen av sin virksomhet. Hvis eiendommene brukes både til selskaps egen bruk og som investeringseiendommer, klassifiseres eiendommene basert på faktisk bruk av eiendommene.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte konsernet, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Gjensidige kan komme til å delta i renovering, vesentlige oppgraderinger og nye byggeprosjekter. Kostnaden på disse innregnes etter samme prinsipper som for en kjøpt eiendel.

Avskrivning

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger

- eierbenyttet eiendom 10-50 år
- anlegg og utstyr 3-5 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi fastsettes årlig. En eiendels balanseførte verdi nedskrives hvis gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Investeringseiendommer

Eiendom som leies ut eller er rene investeringsobjekter, eller begge deler klassifiseres som investeringseiendommer. Disse eiendommene benyttes ikke i produksjon, levering av varer eller tjenester, eller til administrative formål.

Ved førstegangsinnregning vurderes investeringseiendommene til kost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet. Investeringseiendommer avskrives ikke.

Investeringseiendommer vurderes deretter til virkelig verdi, og alle verdiendringer innregnes i resultatet.

Virkelig verdi baseres på markedspriser, eventuelt justert for forskjeller i type, lokasjon eller tilstand til den enkelte eiendom. Der markedspriser ikke er tilgjengelig vurderes eiendommene individuelt ved at forventet fremtidig netto kontantstrøm diskonteres med avkastningskravet for den enkelte investering. I netto kontantstrøm hensyntas eksisterende leiekontrakter og forventninger om fremtidige leieinntekter basert på dagens utleiemarked. Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie, avhengig av utleiesituasjonen og byggets beliggenhet og standard. Det foretas også en vurdering mot observerte markedspriser. Verdsettelsen utføres både av eksterne og intern ekspertise, som har betydelig erfaring i å verdsette tilsvarende eiendommer i geografiske områder hvor konsernets investeringseiendommer er lokalisert.

Ved bruksendring og reklassifisering til eierbenyttet eiendom, benyttes virkelig verdi på reklassifiseringstidspunktet som anskaffelseskost for etterfølgende måling.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill

Goodwill som oppstår ved oppkjøp av porteføljer representerer anskaffelseskost ved oppkjøpet fratrukket virkelig verdi av selskapets andel av den overtatte porteføljens identifiserbare eiendeler, forpliktelse og betingede forpliktelser på oppkjøpstidspunktet. Goodwill innregnes første gang til kostpris og vurderes i etterfølgende perioder til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte tap ved verdifall.

Goodwill som oppstår ved oppkjøp av porteføljer avskrives ikke, men testes for verdifall årlig eller oftere, dersom det er indikasjoner på verdifall.

Andre immaterielle eiendeler

Andre immaterielle eiendeler som omfatter kundeforhold, varemerker, internt utviklede IT-systemer samt andre immaterielle eiendeler som er anskaffet separat eller som en gruppe, vurderes til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Nye immaterielle eiendeler balanseføres kun i den grad fremtidige økonomiske fordeler knyttet til eiendelen er sannsynlig og kostnad knyttet til eiendelen kan måles pålitelig.

Utviklingskostnader (både internt og eksternt generert) aktiveres bare dersom utviklingskostnaden kan måles pålitelig, produktet eller prosessen er teknisk og økonomisk mulig, det vil generere fremtidige økonomiske fordeler og konsernet har intensjon om og tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen og til å bruke eller selge eiendelen.

Avskrivning

Immaterielle eiendeler, med unntak av goodwill, avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid, fra det tidspunkt de er tilgjengelige for bruk. Den estimerte utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger

- kundeforhold 10 år
- varemerker 10 år
- internt utviklede IT-systemer 5–8 år
- andre immaterielle eiendeler 5–10 år

Avskrivningsperiode og avskrivningsmetode revurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Indikatorer på verdifall knyttet til balanseført verdi av materielle og immaterielle eiendeler vurderes på hvert rapporteringstidspunkt. Dersom slike indikatorer eksisterer estimeres gjenvinnbart beløp for en eiendel eller en kontantstrømgenererende enhet. Indikatorer som vurderes som vesentlige for konsernet og som kan utløse testing for verdifall er som følger

- vesentlig resultatvikt i forhold til historiske eller forventede fremtidige resultater
- vesentlige endringer i konsernets bruk av eiendelene eller overordnet strategi for virksomheten
- vesentlige negative trender for bransjen eller økonomien
- andre eksterne eller interne indikatorer

Goodwill testes for verdifall årlig. Den årlige testingen av goodwill utføres i tredje kvartal.

Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi med en markedsba-

sert diskonteringsrente før skatt, som reflekterer tidsverdien av penger og eiendelsspesifikk risiko. I vurderingen grupperes eiendeler i den minste identifiserbare gruppen av eiendeler som genererer inngående kontantstrømmer som i all vesentlighet er uavhengige av inngående kontantstrømmer fra andre eiendeler eller grupper av eiendeler (kontantstrømgenererende enhet). Goodwill allokteres til den kontantstrømgenererende enheten som forventes å få fordeler av oppkjøpet.

Tap ved verdifall innregnes i resultatet dersom balanseført verdi for en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger beregnet gjenvinnbart beløp. Ved innregning av tap ved verdifall knyttet til kontantstrømgenererende enheter reduseres først balanseført verdi av goodwill og deretter foretas en forholdsmessig fordeling på balanseført verdi av hver enkelt eiendel i den kontantstrømgenererende enheten. Tidligere innregnede tap ved verdifall reverseres dersom forutsetningene for tap ved verdifall ikke lenger er til stede. Tap ved verdifall reverseres kun i den utstrekning gjenvinnbart beløp ikke overstiger det som ville vært balanseført verdi på reverseringstidspunktet dersom et tap ved verdifall ikke hadde vært innregnet.

Tap ved verdifall på goodwill reverseres ikke i etterfølgende perioder. Ved avhendelse av en kontantstrømgenererende enhet vil tilhørende goodwill inkluderes i beregningen av gevinst eller tap ved avhendelse.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

For forsikringer innen gruppeliv i næringslivsmarkedet består avsetningen for ikke opptjent bruttopremie i tillegg av avsetning for fullt betalt dødsfallsforsikring (etter utbetaling av uførekapital).

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS – reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR – incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med selskapets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret selskapet har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelse i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når Gjensidige blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Gjensidige har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til konsernledelsen og styret.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne

kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Selskapet har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstillers definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

Som et skadeforebyggende tiltak er det gitt rentefrie lån til finansiering av brannvarslingsanlegg i landbruket. Lånene nedbetales gjennom å benytte den rabatt på forsikringen som innvilges ved installering av brannvarslingsanlegg.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter, obligasjoner klassifisert som lån og fordringer og fordringer innen konsernet.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Selskapet bruker finansielle derivater, blant annet til å sikre valutarisiko som oppstår gjennom eierskap av utenlandske filialer med annen funksjonell valuta.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorisonten for den finansielle forpliktelses forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene andre forpliktelser, forpliktelser i forbindelse med forsikring, påløpte kostnader, mottatte ikke opptjente inntekter og forpliktelser innen konsernet.

Definisjon av virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i et av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 9.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

VERDIFALL PÅ FINANSIELLE EIENDELER

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med den opprinnelige effektive renten.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal.

Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall – målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet – fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

UTBYTTE

Utbytte fra investeringer innregnes når selskapet har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Foreslått utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser, i henhold til forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (FOR 2008-01-21 nr. 57). Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

AVSETNINGER

Avsetninger innregnes når selskapet har en lovmessig eller underforstått plikt som et resultat av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at dette vil medføre en utbetaling eller overføring av andre eiendeler for å gjøre opp forpliktelsen, og forpliktelsen kan måles pålitelig.

Betingede eiendeler opplyses om i note dersom en tilførsel av økonomiske fordeler er sannsynlig. En betinget forpliktelse opplyses om i note med mindre det er lite sannsynlig at den medfører en utgående kapitalstrøm.

Restrukturering

Avsetning for restrukturering innregnes når selskapet har godkjent en detaljert og formell restruktureringsplan, og omstruktureringen er påbegynt eller er kunngjort. Avsetninger foretas ikke for fremtidige kostnader i tilknytning til driften.

PENSJONER

Gjensidige har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte.

Den innskuddsbaserte pensjonsordningen er en ordning hvor Gjensidige betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Pliktige innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktsmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Pensjonsforpliktelser beregnes basert på en lineær opptjening og benytter forutsetninger om antall opptjeningsår, diskonteringsrente, fremtidig avkastning på pensjonsmidler, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, samt aktuarielle forutsetninger for dødelighet, frivillig avgang med mer.

Pensjonsmidler måles til virkelig verdi, og er fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes.

Alle aktuarielle gevinster og tap relatert til den ytelsesbaserte pensjonsordningen innregnes i andre resultatkomponenter.

AKSJEBASERT BETALING

Virkelig verdi på tildelingstidspunktet for aksjebaserte betalingsordninger tildelt de ansatte regnskapsføres som personalkostnad, med en tilsvarende økning i egenkapital. Ikke-innvinningsbetingelser er reflektert ved måling av virkelig verdi og det foretas ingen justering av kostnadsført beløp ved faktisk manglende oppfyllelse av slike betingelser.

Aksjebaserte betalingstransaksjoner der selskapet mottar varer eller tjenester som vederlag for selskapets egne egenkapitalinstrumenter regnskapsføres som aksjebaserte betalingstransaksjoner med oppgjør i egenkapital, uavhengig av hvordan selskapet har anskaffet egenkapitalinstrumentene. Aksjebaserte betalingsordninger som gjøres opp av en av aksjonærene i konsernspissen innregnes også som en aksjebasert betalingstransaksjon med oppgjør i egenkapital.

SKATT

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for midlertidige forskjeller som følge av investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, unntatt i de tilfeller hvor konsernet er i stand til å kontrollere reversering av midlertidige forskjeller, og det er sannsynlig at den midlertidige forskjellen ikke vil reverseres i overskuelig fremtid. Eiendeler ved utsatt skatt som oppstår fra skattereduserende midlertidige forskjeller ved slike investeringer innregnes kun i den grad det er sannsynlig at det vil være tilstrekkelig skattepliktig inntekt til å utnytte fordelen av den midlertidige forskjellen, og de er forventet å reversere i overskuelig fremtid.

Periodeskatt og utsatt skatt

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutninger beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi. Goodwill innregnes netto uten avsetning for utsatt skatt.

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Konserninterne mellomværende og transaksjoner elimineres ved utarbeidelse av det konsoliderte regnskapet.

Leverandør av konserninterne tjenester, som ikke er forutsatt å være kjerneaktiviteter, vil som hovedregel allokere alle sine kostnader basert på en kostnadsbidragsordning som beskrevet i kapittel 8 i OECD retningslinjene og på basis av paragraf 13-1 i den norske skatteloven.

Identifiserte funksjoner som kategoriseres som kjerneaktiviteter prises med et fortjenestepåslag eller alternativt markedspris dersom identifiserbare sammenlignbare priser eksisterer.

TRANSAKSJONER MED SAMARBEIDENDE SELSKAPER

Brannkassene opererer som agenter på vegne av Gjensidige. For disse tjenestene betales det provisjoner. For håndtering av samarbeidet og for å reassurere brannkassenes brannforretning, mottar Gjensidige kostnadsrefusjoner. Som en følge av reassuranseordningen for brannforsikring forvalter Gjensidige midler for brannkassene. Brannkassene godskrives renter for disse midlene.

NOTER

1 – EGENKAPITAL

AKSJEKAPITAL

Ved utgangen av året bestod aksjekapitalen i henhold til vedtektene av 500 millioner ordinære aksjer, hver pålydende 2 kroner. Alle utstedte aksjer er fullt innbetalt.

Eierne av ordinære aksjer har utbytte- og stemmerett. Det er ingen rettigheter knyttet til beholdningen av egne aksjer.

I tusen egenkapitalbevis/aksjer	2010
Utestående 1. januar	100.000
Aksjesplitt	400.000
Utestående 31. desember	500.000

I forbindelse med omdanning fra gjensidig selskap med begrenset ansvar (BA) til allmennaksjeselskap (ASA) 28. juni 2010 er egenkapitalbeviskapitalen konvertert til aksjekapital.

I tusen egenkapitalbevis	2009
Utestående 1. januar	77.200
Kapitalnedsettelse	22.800
Utestående 31. desember	100.000

Per 30. september 2009 ble egenkapitalbeviskapitalen nedsatt til 1.000,0 millioner kroner og fordelt på 100 millioner egenkapitalbevis pålydende 10 kroner. Kapitalnedsettelsesbeløpet ble overført med like deler til overkursfond og utjevningsfond tilhørende klasse I-kapitalen. Endringen medførte ikke endring i eierbrøken mellom klasse I-kapital og klasse II-kapital.

EGNE AKSJER

Ved utgangen av året utgjorde antall egne aksjer 26.983 (0).

I kolonnen for egne aksjer i oppstilling av endringer i egenkapital presenteres pålydende av selskapets beholdning av egne aksjer. Beløp betalt som overskrider pålydende belastes annen egenkapital slik at kostpris for egne aksjer trekkes fra i konsernets egenkapital.

OVERKURSFOND

Overkursfond består av innbetalte midler og kan benyttes til dekning av tap.

ANNEN INNSKUTT EGENKAPITAL

Annen innskutt egenkapital består av lønnskostnad som er innregnet i resultatregnskapet som følge av aksjekjøpsprogram for ansatte.

VALUTAKURSDIFFERANSER

Valutakursdifferanser består av valutakursdifferanser som oppstår ved omregning av utenlandske datterselskaper, samt fra omregning av forpliktelse der sikringsbokføring gjennomføres på selskapets nettoinvestering i utenlandske datterselskaper.

AKTUARIELLE GEVINSTER/TAP PENSJON

Aktuarielle gevinster/tap pensjon består av gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

ANNEN OPPTJENT EGENKAPITAL

Annen opptjent egenkapital består av årets og tidligere års resultat som ikke er disponert til andre formål.

UTBYTTE

Foreslått og vedtatt utbytte

Millioner kroner	2010	2009
Per 31. desember		
4,70 kroner per ordinær aksje (2009: 3,30 kroner)	2.350,0	1.650,0

2 – BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelse av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlige basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Gjensidige hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Virkelig verdi baseres på markedspriser og på allment aksepterte verdsettelsesmodeller hvor markedspriser ikke foreligger. Et sentralt parameter i verddivurderingen er det langsiktige avkastningskrav for den enkelte eiendom. En nærmere beskrivelse av prisrisikoen knyttet til eiendommer og en sensitivitetsanalyse for investeringseiendommer er inntatt i note 8.

ANLEGG OG UTSTYR, EIERBENYTTET EIENDOM OG IMMATERIELLE EIENDELER

Anlegg og utstyr, eierbenyttet eiendom og immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at avskrivningsmetoden og avskrivningsperioden som brukes er i samsvar med utnyttbar levetid. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. Nedskrivninger foretas dersom det foreligger verdifall. Det foretas en løpende vurdering av disse eiendommene på lik linje med investeringseiendommer.

Goodwill testes årlig for verdifall, eller oftere dersom det er indikasjoner på verdifall. Testingen for verdifall innebærer å fastsette gjennvinnbart beløp for den kontantstrømgenererende enheten. Normalt fastsettes gjennvinnbart beløp ved bruk av budsjetterte kontantstrømmer basert på forretningsplaner. Forretningsplanene bygger på tidligere erfaringer samt forventet markedsutvikling. Se note 5 og 7.

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Virkelig verdi på finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel unoterte aksjer) fastsettes ved hjelp av allment aksepterte verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene er i hovedsak basert på markedsforholdene på rapporteringstidspunktet. Se note 9.

UTLÅN OG FORDRINGER

For finansielle eiendeler som ikke er innregnet til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Se note 11.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Bruk av estimater ved beregning av forsikringsforpliktelser gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; bransjer med kort eller med lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse.

For langhalede bransjer er risikoen forbundet med det forhold at det endelige omfanget av inntrufne skader må estimeres på bakgrunn av erfaring og empiriske data. Innen enkelte personbransjer kan det ta ti til 15 år før alle skader som er inntruffet i et kalenderår er meldt selskapet. I tillegg vil det i mange tilfeller ikke være tilstrekkelige opplysninger når skaden meldes til å foreta en korrekt avsetning. Dette kan skyldes uklarheter om årsakssammenheng og usikkerhet om skadelidtes fremtidige arbeidsevne o.l. Mange personskader prøves i rettsystemet og erstatningsnivået har over tid økt. Dette får også betydning for skader som er inntruffet i tidligere år, men som ennå ikke er avsluttet. Risikoen knyttet til avsetningene i personrelaterte bransjer er dermed påvirket av eksterne forhold. For å redusere denne risikoen foretar selskapet beregning av erstatningsansvaret etter ulike metoder og følger opp at de registrerte avsetningene knyttet til pågående erstatningssaker til enhver tid er basert på gjeldende beregningsregler. Se note 3 og 14.

PENSJON

Beregning av nåverdi av pensjonsforpliktelser baseres på aktuarielle og økonomiske forutsetninger. Enhver endring i forutsetningene påvirker den beregnede forpliktelsen. Endringer i diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Diskonteringsrenten og andre forutsetninger gjennomgås normalt en gang i året når den aktuarielle beregningen foretas, med mindre det har vært vesentlige endringer i løpet av året. Se note 15.

3 – STYRING AV FORSIKRINGSRISIKO OG FINANSIELL RISIKO

For informasjon om styring av forsikringsrisiko og finansiell risiko henvises det til note 3 i notene til konsernregnskapet, som er dekkende både for Gjensidige Forsikring ASA og Gjensidige Forsikring konsern.

4 – PREMIEINTEKTER OG ERSTATNINGSKOSTNADER MV. I SKADEFORSIKRING (FORTS).

Millioner kroner	SJØFORSIKRINGER OG ENERGIFORSIKRINGER			MOTTATTE GJENFORSIKRINGER		ØVRIGE		Sum Gjensidige Forsikring	
	Storkasko	Kystkasko	Energi	Sum sjø- og energiforsikringer	Proporsjonale	Ikke-proporsjonale	Sum mottatte gjenforsikringer		Poolordninger
Forsikringsteknisk resultat									
Forfalte bruttopremier		208,0		208,0	785,7	170,8	956,5	282,0	16.313,1
Opptjente bruttopremier		216,4		216,4	785,7	170,8	956,5	291,0	16.094,4
Påløpne bruttoerstatningskostnader		(208,3)		(208,3)	(740,2)	0,8	(739,4)	(49,7)	(12.593,5)
Brutto driftskostnader		(29,8)		(29,8)	(119,4)	(3,4)	(122,8)		(2.897,7)
Forsikringsteknisk resultat		(21,7)		(21,7)	(73,9)	168,2	94,3	241,3	603,2
Påløpne brutto erstatningskostnader									
Inntruffet i år		(241,4)		(241,4)	(740,0)		(740,0)	(47,1)	(12.773,5)
Inntruffet tidligere år		33,1		33,1	(0,2)	0,8	0,6	(2,6)	180,0
Påløpne brutto erstatningskostnader		(208,3)		(208,3)	(740,2)	0,8	(739,4)	(49,7)	(12.593,5)
Forsikringstekniske avsetninger									
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		24,8		24,8	1,0		1,0	117,5	6.406,7
Brutto erstatningsavsetning	18,0	281,7	43,6	343,3	340,5	35,4	375,9	157,7	22.971,8
Brutto erstatningsansvar	18,0	170,3	43,6	231,9	375,9		375,9	157,7	18.100,7
Sikkerhetsavsetning				33,0			56,5		2.398,4
Finanstilsynets minstekrav				33,0			56,5		2.398,4

Millioner kroner	AVSETNING FOR IKKE OPPTJENT PREMIE		ERSTATNINGSAVSETNING	
	Brutto	For egen regning	Brutto	For egen regning
Pool-ordninger				
Norsk Naturskadepool	117,5	117,5	58,6	58,6
Yrkesskadeforsikringsforeningen			49,4	49,4
Trafikkadeforsikringsforeningen			46,6	46,6
Legemiddelpoolen			3,1	3,1
Sum	117,5	117,5	157,7	157,7

5 – IMMATERIELLE EIENDELER

Millioner kroner	Goodwill	Kunde- forhold	Varemerke	Internt ut- viklede IT-systemer	Andre immater. eiendeler	Sum
Anskaffelseskost						
Per 1. januar 2009				245,1	881,2	1.126,3
Tilganger	155,3	16,2		7,5		179,0
Tilganger ved intern utvikling				20,7		20,7
Avhendinger				(0,8)		(0,8)
Valutakursdifferanser	(3,3)	(0,3)		(0,2)		(3,8)
Per 31. desember 2009	152,0	15,8		272,4	881,2	1.321,4
Prosjekter i arbeid				82,0		82,0
Per 31. desember 2009, inklusiv prosjekter i arbeid	152,0	15,8		354,4	881,2	1.403,4
Avskrivning og tap ved verdifall						
Per 1. januar 2009				(81,3)	(864,4)	(945,7)
Avskrivning i perioden		(1,8)		(52,3)	(16,9)	(71,0)
Avhendinger				0,3		0,3
Tap ved verdifall reversert i resultatet i perioden						0,1
Per 31. desember 2009		(1,8)		(133,3)	(881,3)	(1.016,3)
Balanseført beløp						
Per 1. januar 2009				204,7	16,8	221,5
Per 31. desember 2009	152,0	14,1		221,1		387,1
Anskaffelseskost						
Per 1. januar 2010	152,0	15,8		272,4	881,2	1.321,4
Tilganger	899,2	335,2	53,4	105,2	54,8	1.447,8
Tilganger ved intern utvikling				29,8		29,8
Valutakursdifferanser	(15,6)	(8,7)	(1,5)	(0,7)	(1,6)	(28,1)
Per 31. desember 2010	1.035,6	342,4	51,8	406,7	934,4	2.770,9
Prosjekter i arbeid				75,7		75,7
Per 31. desember 2010, inklusiv prosjekter i arbeid	1.035,6	342,4	51,8	482,4	934,4	2.846,5
Avskrivning og tap ved verdifall						
Per 1. januar 2010		(1,8)		(133,3)	(881,3)	(1.016,3)
Avskrivning i perioden		(34,4)	(7,6)	(87,1)	(8,1)	(137,1)
Valutakursdifferanser		0,5	0,2	0,5	0,2	1,6
Per 31. desember 2010		(35,6)	(7,4)	(219,8)	(889,1)	(1.151,9)
Balanseført beløp						
Per 1. januar 2010	152,0	14,1		221,1		387,1
Per 31. desember 2010	1.035,6	306,8	44,4	262,6	45,3	1.694,7
Avskrivningsmetode	I/A	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	
Utryttbar levetid (år)	I/A	10	10	5-8	5-10	

5 – IMMATERIELLE EIENDELER (FORTS.)

Selskapets immaterielle eiendeler er enten ervervet eller internt utviklet. Goodwill og kundeforhold er ervervet gjennom oppkjøp av porteføljer, og er et resultat av allokering av kostpris ved oppkjøpet. Internt utviklede IT-systemer er utviklet for bruk i forsikringsvirksomheten. Ekstern og intern bistand til utviklingsarbeid i forbindelse med innføring eller vesentlig oppgradering av EDB-programvare, herunder tilpasning av standardssystemer aktiveres som immaterielle eiendeler. Avskrivning er inkludert i *Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader*.

Avgang på andre immaterielle eiendeler gjelder forsikringsporteføljer som er ferdig avskrevet. Ingen av de immaterielle eiendelene har ubestemt utnyttbar levetid.

VERDIVURDERING AV GOODWILL

Balanseført goodwill i selskapet utgjør per 31. desember 2010 1.035,6 millioner kroner. Av dette er 162,4 millioner kroner knyttet til Gjensidige Forsikring, svensk filial, sitt kjøp av forsikringsportefølje fra datterselskapet Tennant Försäkringsaktiebolag 1. oktober 2009 og 873,2 millioner kroner knyttet til Gjensidige Forsikring, dansk filial, sitt kjøp av forsikringsportefølje fra Fair Forsikring A/S og KommuneForsikring A/S 1. januar 2010 og Nykredit Forsikring A/S 1. oktober 2010. Filialene er egne kontantstrømgenererende enheter.

Årlig vurdering av tap ved verdifall ble gjennomført i tredje kvartal 2010. Det er også foretatt en indikasjonsvurdering i fjerde kvartal for å vurdere om det er nye forhold som tilsier at det må foretas en ny vurdering av verdifall.

Gjennvinnbart beløp for de kontantstrømgenererende enhetene fastsettes ut fra en vurdering av bruksverdi. Bruksverdien baseres på en diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer, med en relevant diskonteringsrente som tar hensyn til løpetid og risiko.

Budsjetter/prognoser og perioden kontantstrømmene er fremskrevet

Fremskrivningen av kontantstrømmene er basert på budsjetter for de neste tre årene gjennomgått av ledelsen og godkjent av styret. I perioden etter 2014 er det i hovedsak lagt til grunn en årlig vekst på tre prosent fram til 2019. Terminalverdien er beregnet i år 2019. Veksten begrunnes med at selskapene i utgangspunktet er mindre selskaper, med et solid morselskap som gir gode mulighetene til å øke markedsandelene. Kontantstrømmene er estimert til et normalnivå før det er beregnet en terminalverdi. Gjensidige bruker som utgangspunkt en

tiårs horisont på sine modeller, siden filialene er i en vekstperiode og en kortere periode vil gi et mindre korrekt bilde av forventede kontantstrømmer.

Ledelsens metode

Så langt det er mulig har ledelsen søkt å dokumentere de forutsetningene som modellene er basert på ved hjelp av ekstern informasjon. Ekstern informasjon er først og fremst benyttet i vurderingen av diskonteringsrente og valutakurser. Når det gjelder fremtidige kontantstrømmer har ledelsen også vurdert i hvilken grad man historisk har oppnådd sine budsjetter. Dersom man ikke har oppnådd forventet budsjettet resultat, har ledelsen gjennomført en avviksanalyse. Disse avviksanalyser er gjennomgått av styret i de respektive datterselskapene, samt av ledelsen i Gjensidige Forsikring.

Nivå på combined ratio (CR)

Det forventede CR-nivået i vekstperioden er vurdert til å være fra 95,2 til 98,2 og fra 94,2 til 96,5 ved beregning av terminalverdien.

Vekstraten

Vekstraten er fastsatt til 3,0 prosent. Dette er basert på følgende forutsetninger

Langsiktig reell BNP-vekst	2-3 %
Langsiktig forventet inflasjon	2-3 %
Sum nominell vekstforventning	4-6 %

Basert på en overordnet vurdering har ledelsen likevel valgt å legge seg på 3,0 prosent, da dette anses å være mer i tråd med markedets forventninger.

Diskonteringsrente

Diskonteringsrenten er før skatt, og er sammensatt av en risikofri rente, et risikopåslag og en markedsbeta. Den risikofrie renten tilsvarende et gjennomsnitt av fem- og tiårs renten på statsobligasjoner i de respektive landene som filialene opererer i. I tillegg er det tillagt et risikopåslag på 5,5 prosentpoeng.

Følsomhetsanalyse for nøkkelforutsetninger

Merverdiene knyttet til oppkjøpet er basert på ulike nøkkelforutsetninger. Dersom disse forutsetningene utvikler seg vesentlig forskjellig fra det som er forutsatt i modellene for vurdering av tap ved verdifall, kan dette medføre behov for nedskrivning, jf. tabell.

SENSITIVITETSTABELL	Diskonteringsrenten øker med 1 %	Vekst reduseres med 2 % i forhold til forventet neste 3 år	CR øker med 2 % neste 3 år	Alle forhold inntreffer samtidig
Gjensidige Forsikring, dansk filial	Nedskrivningsbehov med ca 250 MNOK	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Nedskrivningsbehov med ca 340 MNOK
Gjensidige Forsikring, svensk filial	Nedskrivningsbehov med ca 80 MNOK	Ikke nedskrivningsbehov	Ikke nedskrivningsbehov	Nedskrivningsbehov med ca 120 MNOK

I Gjensidige Forsikring ASA regnskapsføres datterselskaper til kostpris. Valutakursendringer kan dermed medføre verdiendringer som gir verdifall på selskapsnivå. Tabellen til høyre viser effekt på selskapsregnskapet.

SENSITIVITETSTABELL	Valutakurs reduseres med 10 %
Tennant Holding	Mulig nedskrivningsbehov med ca 40 MNOK
Gjensidige Baltikum	Ingen nedskrivningsbehov
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring	Mulig nedskrivningsbehov med ca 40 MNOK
Nykredit Forsikring	Mulig nedskrivningsbehov med ca 230 MNOK

6 – AKSJER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

DATTERSELSKAPER Millioner kroner	Forretnings- kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2010	Balanseført verdi 31.12.2010	Kostpris 31.12.2009	Balanseført verdi 31.12.2009
Fair Forsikring A/S	København	100 %	2.668,7	2.668,7	2.668,7	2.668,7
Gjensidige Bank Holding AS	Førde	100 %	1.590,4	1.491,7	1.590,4	1.491,7
Gjensidige Norge AS	Oslo	100 %	195,7	1,1	195,7	7,0
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS	Oslo	100 %	761,8	761,8	732,0	732,0
Glitne Invest AS	Oslo	100 %	340,1	340,1	340,1	340,1
Oslo Areal AS	Oslo	100 %	4.938,1	4.938,1	4.403,1	4.403,1
Gjensidige Baltic	Riga	100 %	351,5	347,8	351,5	347,8
Samtrygd Eigedom AS	Førde	100 %	6,9	6,9	5,8	5,8
Strandtorget Drift AS	Oslo	100 %	0,4	0,4	0,4	0,4
Strandtorget Eiendom AS	Oslo	100 %	0,1	0,1	0,1	0,1
Tennant Holding AB	Stockholm	100 %	568,3	474,6	568,3	568,3
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	København	100 %	770,2	770,2		
Nykredit Forsikring A/S	København	100 %	2.669,6	2.669,6		
Sum aksjer i datterselskaper			14.862,1	14.471,5	10.856,2	10.565,1

TILKNYTTETE SELSKAPER Millioner kroner	Forretnings- kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2010	Balanseført verdi 31.12.2010	Kostpris 31.12.2009	Balanseført verdi 31.12.2009
Storebrand ASA	Oslo	24,3 %	4.604,4	2.567,4	4.604,4	2.567,4
SpareBank 1 SR-Bank	Stavanger	10,3 %	866,4	866,4	866,4	866,4
Bilskadeinstituttet AS	Oslo	29,5 %	0,4	0,4	0,3	0,3
Forsikring og Finans Sandnes AS (solgt i 2010)					0,0	0,0
Forsikringskontoret Johansen og Torkelsen AS (solgt i 2010)					0,1	0,1
Fossmark Assurans AS (solgt i 2010)					0,0	0,0
Vervet AS inkludert ansvarlig lån ¹	Tromsø	25,0 %	30,8	1,0	30,3	0,5
Sum aksjer i tilknyttede selskaper			5.502,0	3.435,2	5.501,6	3.434,8

¹ Ansvarlig lån på 24 millioner kroner er inkludert i kostpris.

DATTERSELSKAPER – TILLEGGSINFORMASJON

Millioner kroner	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter ²	Resultat	Andel av børsverdi
For hele selskapet 2010						
Fair Forsikring A/S (konsern)	2.457,6	2.456,1	1,4	296,1	129,4	I/A
Gjensidige Bank Holding (konsern)	15.789,6	1.314,9	14.474,6	335,7	24,6	I/A
Gjensidige Norge AS	1,2	1,1		0,1		I/A
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding (konsern)	7.257,2	462,6	6.794,6	335,8	(20,1)	I/A
Glitne Invest (konsern)	647,3	417,1	230,2	544,7	31,6	I/A
Oslo Areal AS	5.420,4	4.823,7	596,6		107,0	I/A
Gjensidige Baltic	717,5	313,1	404,4	459,3	43,9	I/A
Samtrygd Eigedom AS	6,4	6,4		0,1	0,3	I/A
Strandtorget Drift AS	1,8	0,5	1,2			I/A
Strandtorget Eiendom AS	0,1	0,1				I/A
Tennant Holding AB (konsern)	727,0	344,7	382,3	453,0	41,9	I/A
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	4.221,5	512,0	3.709,5	360,2	54,1	I/A
Nykredit Forsikring A/S	2.461,8	1.443,9	1.018,0	116,2	537,9	I/A
Sum datterselskaper	39.709,2	12.096,3	27.612,9	2.901,1	950,6	

² Driftsinntekter. For selskaper hvor finansinntekter er driftsinntekter er dette inkludert i inntekter. For annen virksomhet er finansinntekter ikke inkludert.

6 – AKSJER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER (FORTS.)

DATTERSELSKAPER – TILLEGGSINFORMASJON

Millioner kroner	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter ²	Resultat	Andel av børsverdi
For hele selskapet 2009						
Fair Financial Ireland Limited (avviklet i 2009)				36,2	33,4	I/A
Fair Forsikring A/S (konsern)	8.639,5	2.774,9	5.864,6	1.824,8	210,7	I/A
Gjensidige Bank Holding (konsern)	12.757,6	1.241,3	11.516,4	344,1	(51,6)	I/A
Gjensidige Norge AS	7,2	7,1	0,1	0,1	0,1	I/A
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding (konsern)	4.921,8	453,8	4.468,0	28,2	(73,9)	I/A
Glitne Invest (konsern)	565,7	396,4	169,3	550,3	44,9	I/A
Oslo Areal AS	4.627,3	4.376,7	250,6	313,2	75,0	I/A
Gjensidige Baltic	853,9	310,2	543,6	664,8	58,7	I/A
Samtrygd Eigedom AS	4,9	4,9		0,1	(0,1)	I/A
Strandtorget Drift AS	1,5	0,5	1,0			I/A
Strandtorget Eiendom AS	0,1	0,1				I/A
Gjensidige Sverige AB (konsern)	946,3	508,5	437,7	648,8	92,8	I/A
Sum datterselskaper	33.325,8	10.074,4	23.251,4	4.410,7	390,0	

TILKNYTTETE SELSKAPER - TILLEGGSINFORMASJON

Millioner kroner	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter ²	Resultat	Andel av børsverdi
For hele selskapet 2010						
Storebrand ASA	390.414,0	18.417,0	371.997,0	48.241,0	1.480,0	4.777,9
SpareBank 1 SR-Bank	134.778,0	9.402,0	125.376,0	3.414,0	1.317,0	1.180,6
Bilskadeinstituttet AS	5,3	4,8	0,5	1,6	0,2	I/A
Forsikring og Finans Sandnes AS (solgt i 2010)	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A
Forsikringskontoret Johansen og Torkelsen AS (solgt i 2010)	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A
Fossmark Assuranse AS (solgt i 2010)	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A	I/A
Vervet AS	109,2	13,1	96,1	0,5	(0,4)	I/A
Sum tilknyttede selskaper	525.306,5	27.836,9	497.469,6	51.657,1	2.796,8	

TILKNYTTETE SELSKAPER – TILLEGGSINFORMASJON

Millioner kroner	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter ²	Resultat	Andel av børsverdi
For hele selskapet 2009						
Storebrand ASA	366.159,0	17.217,0	348.942,0	48.236,0	934,0	4.330,2
SpareBank 1 SR-Bank	124.909,0	8.073,0	116.836,0	2.674,0	1.111,0	1.035,7
Bilskadeinstituttet AS	5,3	4,8	0,5	1,6	0,2	I/A
Forsikring og Finans Sandnes AS	0,7	0,4	0,3	2,1	0,1	I/A
Forsikringskontoret Johansen og Torkelsen AS	4,0	0,6	3,4	6,7		I/A
Fossmark Assuranse AS	0,7	0,1	0,6	2,0	(0,6)	I/A
Vervet AS	107,6	11,7	95,9	0,8	0,1	I/A
Sum tilknyttede selskaper	491.186,3	25.307,6	465.878,7	50.923,2	2.044,8	

Investeringen i SpareBank 1 SR-Bank er klassifisert som tilknyttet selskap og regnskapsføres til kostpris. Gjensidige Forsikring ASA eier 16,3 prosent av egenkapitalbeviskapitalen og 10,3 prosent av egenkapitalen i banken og har ikke, basert på eierandelen alene, betydelig innflytelse. Selskapet er imidlertid representert både i styret til SpareBank 1 SR-Bank og i valgkomiteen. Dette gjør at Gjensidige Forsikring ASA har betydelig innflytelse og dermed mulighet til å delta i de finansielle og driftsmessige prinsippavgjørelsene til banken.

Gjensidige eier i tillegg obligasjoner i SpareBank 1 SR-Bank, balanseført til 5,0 millioner kroner.

For samtlige investeringer tilsvarer stemmeandel eierandel.

7 – EIERBENYTTET EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Millioner kroner	Eierbenyttet eiendom	Anlegg og utstyr ¹	Sum
Anskaffelseskost			
Per 1. januar 2009	243,0	499,9	742,9
Tilganger	1,8	98,7	100,5
Avhendinger	(0,9)	(3,9)	(4,8)
Valutakursendringer		(0,2)	(0,2)
Per 31. desember 2009	243,9	594,6	838,5
Prosjekter i arbeid		19,3	19,3
Per 31. desember 2009, inklusiv prosjekter i arbeid	243,9	613,9	857,8
Avskrivning og tap ved verdifall			
Per 1. januar 2009	(52,3)	(318,4)	(370,8)
Årets avskrivning	(9,0)	(53,3)	(62,4)
Avhendinger	0,3	1,7	2,1
Per 31. desember 2009	(61,0)	(370,0)	(431,1)
Balanseført verdi			
Per 1. januar 2009	190,7	247,9	438,6
Per 31. desember 2009	182,9	243,9	426,7
Anskaffelseskost			
Per 1. januar 2010	243,9	594,6	838,5
Tilganger		107,5	107,5
Avhendinger	(99,1)	(22,2)	(121,3)
Valutakursendringer		(1,1)	(1,1)
Per 31. desember 2010	144,8	678,8	823,5
Prosjekter i arbeid		53,5	53,5
Per 31. desember 2010, inklusiv prosjekter i arbeid	144,8	732,3	877,1
Avskrivning og tap ved verdifall			
Per 1. januar 2010	(61,0)	(370,0)	(431,1)
Årets avskrivning	(6,0)	(78,9)	(84,9)
Avhendinger	36,5	6,2	42,7
Valutakursendringer		0,3	0,3
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden ²	(2,2)		(2,2)
Per 31. desember 2010	(32,8)	(442,5)	(475,3)
Balanseført verdi			
Per 1. januar 2010	182,9	243,9	426,7
Per 31. desember 2010	112,0	289,8	401,8
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	
Utnyttbar levetid (år)	10-50	3-5	

¹ Anlegg og utstyr består hovedsakelig av maskiner, biler, inventar og møbler.

² Ved utgangen av første kvartal ble en eierbenyttet eiendom nedskrevet med 2,2 millioner. Ny verdi på eiendommen ble fastsatt ved hjelp av konsernets interne verdsettelsesmodell, jf. note 8 om investeringseiendommer. Verdsettelsen var ikke basert på observerbare markedspriser eller nylige transaksjoner. Balanseført verdi av eiendommen før nedskrivningen var 16,8 millioner.

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter avskrives ikke. Estimert utnyttbar levetid for inneværende periode og sammenligningsperioder er mellom ti og 50 år for eierbenyttet eiendom, hvorav tekniske installasjoner innehar høyeste avskrivningssats, og mellom tre og fem år for anlegg og utstyr.

Det foreligger ingen restriksjoner på eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr. Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr er heller ikke stilt som sikkerhet for forpliktelser.

Markedsverdien av tomter og eierbenyttede eiendommer overskrider balanseført verdi som vist nedenfor. For anlegg og utstyr er det ikke noe vesentlig avvik mellom balanseført verdi og markedsverdi. Enkelte driftsmidler, som for eksempel møbler, er fullt avskrevet men fortsatt i bruk.

Millioner kroner	2010	2009
Markedsverdi av tomter og eierbenyttet eiendom	122,9	249,4
Balanseført verdi av tomter og eierbenyttet eiendom	112,0	182,9
Merverdi utover balanseført verdi	10,9	66,5

8 – INVESTERINGSEIENDOMMER

Millioner kroner	2010	2009
Balansen		
Per 1. januar	1.163,5	1.170,7
Tilgang som resultat av etterfølgende utgifter	82,6	32,4
Avhendinger	(128,1)	(2,3)
Netto gevinster/(tap) ved justering av virkelig verdi	(15,5)	(37,3)
Per 31. desember	1.102,5	1.163,5

Resultateffekt fra investeringseiendommer er vist i note 20.

Gjensidige Forsikring anvender virkelig verdi for sine investeringseiendommer. Investeringseiendommer består av næringsseiendommer som leies ut til aktører utenfor Gjensidige Forsikring konsern og som er anskaffet i tråd med konsernets kapitalplasseringsstrategi. Eiendommer som benyttes av konsernets egen virksomhet er klassifisert som eierbenyttet eiendom, jf. note 7. I eiendommer som både leies ut til aktører utenfor konsernet og benyttes av konsernets egen virksomhet er utleidelene som kan seksjoneres klassifisert som investeringseiendom.

Gjensidige Forsikring eier ingen investeringseiendommer utenfor Norge. Gjennomsnittlig leieperiode er 4,79 år og eiendomsporteføljen omfatter kontorer og kjøpesentre.

I 2009 og 2010 har konsernets egen verdsettelsesmodell blitt lagt til grunn både i kvartalsregnskapene og ved årsslutt. Ved årsslutt er det i tillegg innhentet uavhengige verdilurderinger fra to eksterne rådgivere for utvalgte deler av porteføljen, slik at mer enn 90 prosent av de balanseførte verdiene har blitt vurdert opp mot en eller to eksternt vurderte verdier.

Konsernets verdsettelsesmodell verdsetter hver eiendom for seg selv. De viktigste parametrene er avkastningskrav, markedsleie, kontraktsfestet

leie, eventuelle ledige lokaler, eiendommens langsiktige normaliserte driftskostnader og eventuelle investeringsbehov. Avkastningskravet fastsettes med utgangspunkt i et normalavkastningskrav som justeres for eiendommens beliggenhet, type, tekniske standard og kontraktene. Normalavkastningskravet fastsettes ut fra det avkastningskravet som kan avledes gjennom transaksjoner i markedet, samt forventninger om rentenivå og risikopåslag. Markedsleien fastsettes ut fra eksisterende kontrakter på eiendommen og sammenlignbare eiendommer, observasjoner fra kontraktsforhandlinger, tilbudsforespørsler og opplysninger fra eiendomsめglere om inngåtte leiekontrakter på sammenlignbare eiendommer.

Ut fra markedsleie, kontraktsfestet leie, eventuelle ledige lokaler og eiendommens langsiktige normaliserte driftskostnader, beregnes en netto årlig leie som diskonteres med avkastningskravet for å fastsette eiendommens virkelige verdi. I tillegg gjøres det korrigering for betydelige oppgraderingsbehov, planlagte ombygginger eller rehabiliteringer.

For 2010 er følgende parametre lagt til grunn for porteføljen som gir følgende gjennomsnittlige verdi per kvadratmeter.

Kroner	Avkastningskrav	Gjennomsnittlig markedsleie	Gjennomsnittlig kontraktsfestet leie	Gjennomsnittlig verdi per kvm.
Samlet portefølje	6,51 %	1.294,9	1.314,4	18.761,0

Fastsettelsen av de ovennevnte parametrene innebærer betydelig grad av skjønn. Det etterstrebes at dette skjønnet er konsistent med det som observeres i markedet, og at skjønnet utøves konsekvent fra periode til periode.

I tabellen under fremgår det hvordan sensitiviteten på avkastningskravet og markedsleien påvirker verdien av porteføljen, slik den foreligger per 31. desember 2010.

Millioner kroner	Markedsleie reduseres med 10 %	Markedsleie per 31.12.2010	Markedsleie øker med 10 %
Avkastningskrav øker med 0,25 prosentpoeng	992,4	1.061,7	1.131,0
Avkastningskrav 6,51 prosent	1.029,1	1.102,5	1.175,9
Avkastningskrav reduseres med 0,25 prosentpoeng	1.068,6	1.146,4	1.224,2

Det foreligger ingen restriksjoner med hensyn til salg eller på bruk av inntekter og kontantstrømmer fra investeringseiendommer.

Gjensidige Forsikring har ingen investeringseiendommer for leasing eller som er klassifisert som tilgjengelig for salg.

Per 31. desember 2010 foreligger kontraktsmessige forpliktelser til ombygging for leietakere på 2,0 millioner kroner.

Det er ingen lån med sikkerhet i investeringseiendommer i 2009 eller 2010.

9 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Millioner kroner	Noter	Balanseført verdi per 31.12.2010	Virkelig verdi per 31.12.2010	Balanseført verdi per 31.12.2009	Virkelig verdi per 31.12.2009
Finansielle eiendeler					
<i>Finansielle derivater</i>					
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	10	434,5	434,5	166,9	166,9
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>					
Aksjer og andeler	13	3.912,2	3.912,2	6.281,6	6.281,6
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		8.463,7	8.463,7	8.448,7	8.448,7
<i>Finansielle eiendeler som holdes til forfall</i>					
Obligasjoner som holdes til forfall		13.600,6	14.022,5	14.856,5	15.341,3
<i>Lån og fordringer</i>					
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer	11	3.903,8	3.926,0	1.364,7	1.379,1
Utlån	11	264,6	264,6	328,3	328,3
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikring		3.379,8	3.379,8	2.976,2	2.976,2
Fordringer innen konsernet	22	190,7	190,7	222,7	222,7
Andre fordringer	11	123,8	123,8	188,8	188,8
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	11	11,5	11,5	7,8	7,8
Kontanter og kontantekvivalenter	12, 26	775,5	775,5	1.143,9	1.143,9
Sum finansielle eiendeler		35.060,8	35.505,0	35.986,1	36.485,3
Finansielle forpliktelser					
<i>Finansielle derivater</i>					
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet	10	105,0	105,0	17,7	17,7
<i>Finansielle forpliktelser til amortisert kost</i>					
Andre forpliktelser	16	907,4	907,4	892,5	892,5
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring		310,2	310,2	300,9	300,9
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	16	130,6	130,6	128,6	128,6
Forpliktelser innen konsernet	22	57,0	57,0	213,7	213,7
Sum finansielle forpliktelser		1.510,2	1.510,2	1.553,4	1.553,4
Ikke resultatført gevinst/(tap)			444,2		499,2

VERDSETTELSESHIERARKI 2010

Tabellen viser en fordeling av finansielle eiendeler/forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet, i tre nivåer basert på verdsettelsesmetode.

Millioner kroner	NIVÅ 1 Kvoterte priser i aktive markeder	NIVÅ 2 Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	NIVÅ 3 Verdsettelses- teknikk basert på ikke-observerbare markedsdata	Sum
Finansielle eiendeler				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet		434,5		434,5
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>				
Aksjer og andeler	210,7	2.010,6	1.690,9	3.912,2
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3.003,4	5.451,8	8,5	8.463,7
Finansielle forpliktelser				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet		105,0		105,0

9 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER (FORTS.)

VIRKELIG VERDI

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi er balanseført til den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdpapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet

- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonspringsmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet

- Unoterte private equity-investeringer (PE). PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømanalyser, pris-multipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Gjensidiges innskudd i Gjensidige Pensjonskasse. Innskuddet er satt til verdi lik innskutt egenkapital.

SENSITIVITET FINANSIELLE EIENDELER NIVÅ TRE

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

9 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER (FORTS.)

AVSTEMMING FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2010

Millioner kroner	Per 1.1. 2010	Netto realis- ert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Realisa- sjoner	Over- føring til/fra nivå 3	Per 31.12. 2010	Andel av netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies per 31.12.2010
Aksjer og andeler	1.137,8	92,5	713,5	(149,1)	(103,7)		1.690,9	81,4
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9,0	(0,5)					8,5	(0,5)
Sum	1.146,8	92,0	713,5	(149,1)	(103,7)		1.699,4	80,9

SENSITIVITET FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2010

Millioner kroner	Sensitivitet	
Aksjer og andeler	Verdifall på 10 %	169,1
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10 %	0,9
Sum		169,9

VERDSETTELSESHIERARKI 2009

Tabellen viser en fordeling av finansielle eiendeler/forpliktelser som måles til virkelig verdi over resultatet, i tre nivåer basert på verdsettelsesmetode.

Millioner kroner	NIVÅ 1 Koterte priser i aktive markeder	NIVÅ 2 Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	NIVÅ 3 Verdsettelses- teknikk basert på ikke-observerbare markedsdata	Sum
Finansielle eiendeler				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet		166,9		166,9
<i>Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket</i>				
Aksjer og andeler	855,9	4.287,9	1.137,8	6.281,6
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	2.704,8	5.734,9	9,0	8.448,7
Finansielle forpliktelser				
<i>Finansielle derivater</i>				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet		17,7		17,7

AVSTEMMING FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2009

Millioner kroner	Per 1.1. 2009	Netto realis- ert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Realisa- sjoner	Over- føring til/fra nivå 3	Per 31.12. 2009	Andel av netto realisert/ urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies per 31.12.2009
Aksjer og andeler	1.316,6	(315,0)	281,4	(97,4)	(47,9)		1.137,8	(189,0)
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3,6	5,4					9,0	5,4
Sum	1.320,3	(309,5)	281,4	(97,4)	(47,9)		1.146,8	(183,6)

SENSITIVITET FINANSIELLE EIENDELER SOM VERDSETTES BASERT PÅ IKKE-OBSERVERBARE MARKEDSDATA (NIVÅ 3) 2009

Millioner kroner	Sensitivitet	
Aksjer og andeler	Verdifall på 10 %	113,8
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10 %	0,9
Sum		114,7

10 – FINANSIELLE DERIVATER

Millioner kroner	Nominelt 31.12.2010	Nominelt gj.snitt 2010	Markedsverdi 31.12.2010		Nominelt 31.12.2009	Nominelt gj.snitt 2009	Markedsverdi 31.12.2009	
			Eiendel	Forpliktelse			Eiendel	Forpliktelse
Renterelaterte kontrakter								
Fremtidige renteavtaler	10.000,0	19.550,0	4,5		18.550,0	11.990,3	7,1	(2,9)
Rentefutures	518,9	1.022,2			1.885,4	1.204,4		
Rentebytteavtaler	261,6	850,3		(2,6)	350,0	402,9	3,7	
Valutarelaterte kontrakter								
Valutaterminer	16.157,1	14.628,2	423,1	(102,5)	9.682,1	10.287,3	149,8	(14,8)
Egenkapitalrelaterte kontrakter								
Aksjeopsjoner	986,3	204,8	6,8		715,7	42,1	6,4	
Sum finansielle derivater	27.923,8	36.255,5	434,5	(105,0)	31.183,2	23.927,0	166,9	(17,7)

Derivater benyttes i tråd med «Forskrift om skadeforsikringselskapers kapitalforvaltning» til å effektivisere forvaltning og risikostyring.

Det nominelle volumet av derivater er angitt som bruttostørrelse, og er et mål på omfanget av derivater innen de ulike typer kontrakter. Nominelt gjennomsnitt er det gjennomsnittlige brutto nominelle volum gjennom året. Markedsverdi eiendeler og forpliktelser angir den verdi som derivatkontraktene er balanseført med per 31. desember.

Innenfor hver enkelt aktivaklasse benytter de enkelte forvaltere derivater som er tilpasset aktivaklassen, og de fleste typer av finansielle derivater nevnt under benyttes jevnlig. Derivatbruken er begrenset i avtalen med den enkelte forvalter, og det stilles krav til godkjente produktlister og tilstrekkelig kompetanse og systemer hos forvalter. Generelt tillates ikke udekkede posisjoner, det vil si ikke salgspålegg på papirer som selskapet ikke allerede eier eller kjøpsplikt uten å ha tilstrekkelige likvide midler til å gjennomføre kjøpet. Forvalter for hver aktivaklasse kan aldri eksponere selskapet for et større beløp enn det som er gitt til forvaltning.

Valutarisikoen i selskapet totalt sikres tilnærmet 100 prosent ved hjelp av valutaterminer. Den totale risikoen i aksjeporteføljen har gjennom året vært redusert ved å kjøpe opsjoner på brede indekser i stedet for å kjøpe aksjer. Finansielle derivater som inngår i hedgefond er ikke med i oversikten.

Renterelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Rentebytteavtaler (renteswapper), som er avtaler om å bytte rentebetingelser på nominelle beløp med kunder eller banker.
- Fremtidige renteavtaler, som er avtaler som fastsetter en rentesats på et nominelt beløp for en fremtidig periode.
- Rentefutures (IRF), som er avtaler som sikrer kjøper en bestemt rente på et beløp for en fremtidig periode.
- Obligasjonsopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge obligasjoner til en fastsatt pris innen, eller på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

- Obligasjonsfutures, som er avtaler om å kjøpe eller selge obligasjoner til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Valutarelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Valutaterminforretninger, som er avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.
- Valutabytteavtaler (valutaswapper), som er avtaler med banker om å bytte valutabeløp til en på forhånd avtalt kurs og forrente disse for en avtalt periode.
- Valutaopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge valuta på et fremtidig tidspunkt til en på forhånd avtalt kurs.

Egenkapitalrelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Aksjeopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge aksjer til en fastsatt pris innen eller på et bestemt tidspunkt i fremtiden.
- Aksjebytteavtaler (aksjeswapper), som er avtaler om å bytte aksjer til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt i fremtiden.
- Aksjefutures, som er avtaler om å kjøpe eller selge aksjer til en bestemt pris på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Varerelaterte kontrakter omfatter i hovedsak

- Råvareopsjoner, som er avtaler (rettighet/forpliktelse) om å kjøpe eller selge råvarefutures til en fastsatt pris innen eller på et bestemt tidspunkt i fremtiden.

Disse transaksjonene gjøres hovedsakelig med banker. Kredittrisikoen med denne virksomheten anses som liten. Såvel rente- som valutaforretninger gjøres innenfor definerte posisjonsrammer.

11 – UTLÅN OG FORDRINGER

UTLÅN

Millioner kroner	2010	2009
Pantelån	2,4	2,5
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer	3.903,8	1.364,7
Andre utlån	299,0	373,4
Nedskrivning til virkelig verdi	(31,2)	(42,1)
Ansvarlig lån	0,6	1,9
Tapsavsetning med objektive bevis	(6,2)	(7,5)
Sum utlån	4.168,4	1.693,0

Obligasjoner er verdipapirer som er klassifisert som lån og fordringer iht. IAS 39.

Andre utlån utgjøres i det alt vesentlige av rentefrie lån til landbrukskunder. Lånene har i sin helhet gått til installasjon av brannvarslingsan-

legg hos disse kundene. Det er ikke knyttet pant til lånene og løpetiden varierer fra to til over 20 år. Gjensidige Forsikring har ikke tilbudt denne lånetypen til sine kunder i 2010 eller 2009. Misligholdsraten er på 1,5 prosent ved årsslutt, mot 0,76 prosent i 2009. Som diskonteringsatts er benyttet 4,66 prosent.

Millioner kroner	Pålydende verdi		Kostpris		Markedsverdi	
	2010	2009	2010	2009	2010	2009
Ansvarlige lån						
Four Seasons Venture III AS		2,8		2,8		1,3
Norinnova Invest	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Vervet AS ¹	24,0	24,0	24,0	24,0		
Sum ansvarlige lån	24,6	27,3	24,6	27,3	0,6	1,9

¹ Vervet AS er eid med 25 prosent av Gjensidige Forsikring og er i balansen klassifisert som fordring på tilknyttede selskaper. Fordringen ble innregnet som tap ved verdifall i resultatet fra tilknyttede selskaper i 2008. Det påløper ingen rente på de ansvarlige lånene.

Millioner kroner	2010	2009
Tapsavsetning med objektive bevis		
Tapsavsetning med objektive bevis per 1. januar	7,5	6,4
Periodens endring i tapsavsetninger basert på objektive bevis	(1,3)	1,1
Tapsavsetning med objektive bevis per 31. desember	6,2	7,5

Innregning av tap ved verdifall gjøres ved objektive bevis på de enkelte lån, og det gjøres derfor ikke vurderinger på grupper av utlån.

Utover det ansvar som følger av inngåtte forsikringskontrakter, har ikke selskapet gitt noen garantier som det er gjort avsetninger for.

ANDRE FORDRINGER

Millioner kroner	2010	2009
Fordringer i forbindelse med kapitalforvaltning	20,6	148,9
Mellomværende SOS International	24,8	19,1
Andre fordringer	78,3	20,7
Sum andre fordringer	123,8	188,8

12 – KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Millioner kroner	2010	2009
Kontanter og bankinnskudd	775,5	1.143,9
Sum	775,5	1.143,9

Kontanter og bankinnskudd er kassebeholdninger og bankinnskudd benyttet i den løpende driften.

Beregnet gjennomsnittrente opptjent på kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige plasseringer er ca. 3,1 prosent (2009: ca. 3,3 prosent).

13 – AKSJER OG ANDELER

Millioner kroner	Eierandel over 10 %	31.12.2010
Norske finansaksjer		
DnB NOR ASA		17,6
Sum norske finansaksjer		17,6
Andre norske aksjer		
Statoil ASA		33,2
Orkla ASA		31,1
Norsk Hydro ASA		23,3
Petroleum Geo-Services ASA		19,9
Schibsted ASA		11,0
Yara International ASA		10,1
Telenor ASA		10,0
Odfjell SE		6,1
Norwegian Air Shuttle ASA		5,8
Renewable Energy Corporation ASA		5,7
Marine Harvest ASA		5,1
Aker Solutions ASA		5,0
Sum andre norske aksjer		166,1
Andre utenlandske aksjer		
ABB SE		17,0
SeaDrill Ltd		15,9
Øvrige utenlandske aksjer		0,1
Sum andre utenlandske aksjer		33,0
Aksjefond		
Storebrand Global Indeks I		542,9
Capital Intl Emerging Mkt-I \$		270,3
Valueinvest Lux GLB-IC		185,6
DnB NOR Globalspar II		0,2
Sum aksjefond		998,9
Andeler private equity-investeringer		
FSN Capital II LP		129,3
HitecVision Private Equity V LP		106,4
HitecVision Private Equity IV LP		85,6
Altor Fund II LP		83,2
Northzone V KS		61,5
Norvestor V LP		55,5
Norvestor IV LP		49,1
Argentum Secondary II		46,6
Partners Group European Buyout 2005 (A) LP		46,1
Energy Ventures II KS		44,3
Northzone IV KS	10,8 %	43,5
Energy Ventures III LP		34,7
Partners Group Direct Investments 2006 LP		27,5
Verdane Capital VI KS	10,0 %	27,3
LGT Crown European Private Equity PLC		22,7
Energy Ventures II B IS	17,4 %	22,3
Viking Venture II AS		21,9
Viking Venture III DIS		20,4
NeoMed Innovation IV LP		19,6
BaltCap PEF LP		17,5
Teknoinvest VIII KS	13,9 %	16,5
Convexa Capital VIII AS - klasse B		15,9
HitecVision Asset Solution KS		12,1
CapMan BO IX LP		11,0
Teknoinvest VIII B DIS	15,7 %	9,2
Energy Ventures IS	17,5 %	9,0

13 – AKSJER OG ANDELER (FORTS.)

Millioner kroner	Eierandel over 10 %	31.12.2010
Fjord Invest AS		8,9
Verdane Capital V B KS		8,8
Viking Venture AS		8,2
Verdane Capital VII KS		6,4
Nordic PEP 1 IS (Altor fund III)	12,3 %	5,6
Northzone VI L.P.		5,0
Kapnord Fond AS		4,7
Viking Venture II B IS	16,9 %	4,3
Helgeland Vekst AS		4,0
Tun Media (Landbrukets Medieselskap AS)		3,7
Convexa Capital IV - B-aksjer		3,1
BTV Investeringsfond AS		3,0
Convexa Capital IV		2,8
Norchip AS		2,5
Rogaland Kunnskapsinvest		2,5
Norinnova		2,1
Berger Eiendom		1,7
Convexa Capital VI AS - klasse B		1,5
Såkorinvest Sør		1,5
Norinnova Invest AS		1,3
Midvest I A		1,2
Øvrige andeler private equity-investeringer		5,5
Sum andeler private equity-investeringer		1.127,2
Hedgefond		
Winton Futures Fund - Lead Series		180,0
Sector Polaris		144,2
The Winton Evolution Fund		112,9
Sector EuroPower Fund Class A EUR		81,0
Sector Healthcare - A USD		79,3
Winton Evolution fund, Class H- Euro		67,3
Sector Speculare IV Fund Class A USD		42,8
Sector Exspec Fund Class A USD (utfisjonert sels.)		20,5
HORIZON TACTICAL TRAD USD-B (in specie rest verdi)		12,6
Sector Speculare II Fund Class A USD		11,4
Russell Alt. Strat. Fund II Total Designated Inves		4,7
Sum hedgefond		756,6
Eiendomsfond		
CEREP II		69,6
CEREP III		63,6
CEREP		25,4
La Salle		17,9
Sum eiendomsfond		176,4
Kombinasjonsfond		
FORTIS L FUND-BD CONV WRLD-I		523,2
Sum kombinasjonsfond		523,2
Øvrige investeringer		
Gjensidige Pensjonskasse	94,7 %	111,0
Sum øvrige investeringer		111,0
Øvrige filialer		
Aksjer og andeler eid av Gjensidige Forsikring ASA, dansk filial		2,1
Sum aksjer og andeler eid av øvrige filialer		2,1
SUM AKSJER OG ANDELER		3.912,2

14 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG GJENFORSIKRINGSANDEL

Millioner kroner	2010	2009
Kortsiktige forsikringer, brutto		
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	6.406,7	5.620,2
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	11.168,8	8.976,7
Inntrufne, ikke meldte skader	11.803,0	10.184,5
Sum brutto erstatningsavsetning	22.971,8	19.161,2
Andre forsikringstekniske avsetninger	2.480,4	2.509,3
Sum forsikringsforpliktelser brutto i skadeforsikring	31.858,9	27.290,8
Kortsiktige forsikringer, gjenforsikringsandel		
Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie	22,2	0,5
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	386,1	146,3
Inntrufne, ikke meldte skader	26,7	8,1
Sum gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	412,8	154,4
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	435,0	154,9
Kortsiktige forsikringer, for egen regning		
Avsetning for ikke opptjent premie	6.384,5	5.619,8
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	10.782,6	8.830,4
Inntrufne, ikke meldte skader	11.776,3	10.176,4
Sum erstatningsavsetning for egen regning	22.559,0	19.006,8
Andre forsikringstekniske avsetninger	2.480,4	2.509,3
Sum forsikringsforpliktelser for egen regning	31.423,9	27.135,9

Endringer i forsikringsforpliktelser og gjenforsikringsandel	2010			2009		
	Brutto	Gjenforsikret	F.e.r. ¹	Brutto	Gjenforsikret	F.e.r. ¹
Skader og skadebehandlingskostnader						
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	8.976,7	(146,3)	8.830,4	8.962,8	(214,9)	8.747,8
Inntrufne, ikke meldte skader	10.184,5	(8,1)	10.176,4	9.380,6	(46,1)	9.334,5
Sum per 1. januar	19.161,2	(154,4)	19.006,8	18.343,4	(261,0)	18.082,4
Tilgang ved oppkjøp	2.042,7	(0,4)	2.042,3	260,9	(0,4)	260,5
Betalte skader, tidligere årganger	(5.590,2)	135,9	(5.454,3)	(4.697,8)	135,9	(4.561,9)
Økning i forpliktelser						
Fra årets skader	13.150,8		13.150,8	9.748,0		9.748,0
- herav betalt	(5.533,2)		(5.533,2)	(4.371,9)		(4.371,9)
Fra tidligere år (avvikling)	(230,9)	1,5	(229,3)	(63,8)	1,5	(62,3)
Andre endringer inkl. diskonterings effekter				2,6		2,6
Valutakursdifferanser	(28,7)	(30,4)	(59,1)	(60,3)	(30,4)	(90,6)
Sum per 31. desember	22.971,8	(47,8)	22.924,0	19.161,2	(154,4)	19.006,8
Meldte skader og skadebehandlingskostnader	11.168,8	(386,1)	10.782,6	8.976,7	(146,3)	8.830,4
Inntrufne, ikke meldte skader	11.803,0	(26,7)	11.776,3	10.184,5	(8,1)	10.176,4
Sum per 31. desember	22.971,8	(412,8)	22.559,0	19.161,2	(154,4)	19.006,8
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie, kortsiktige forsikringer						
Per 1. januar	5.620,2	(0,5)	5.619,7	5.368,5	(2,1)	5.366,4
Økning i perioden	(15.310,6)	398,1	(14.912,5)	(12.784,6)	368,5	(12.416,1)
Opptjent i perioden	16.094,4	(419,8)	15.674,7	13.051,4	(366,9)	12.684,5
Valutakursdifferanse	2,6		2,6	(15,1)		(15,1)
Sum per 31. desember	6.406,7	(22,2)	6.384,5	5.620,2	(0,5)	5.619,7

¹ For egen regning.

15 – PENSJON

Gjensidige Forsikring er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er en lukket ordning. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

INNSKUDDSBASERT PENSJONSORDNING

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 67 år.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemt regler.

I Gjensidige Forsikring gis de ansatte tilskudd i henhold til grensen for skattefritt tilskudd, for tiden fem prosent av lønn fra 1 til 6 G og åtte prosent fra 6 til 12 G.

Filialene og enkelte av datterselskapene til Gjensidige Forsikring har tilsvarende innskuddsbasert pensjonsordning som Gjensidige Forsikring.

Tilskudd til den innskuddsbaserte ordningen innregnes som en kostnad i det året bidraget betales.

Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen er 62,4 millioner kroner (35,2).

YTELSBASERT PENSJONSORDNING

Alderspensjonen sammen med ytelsene fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca. 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 67 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler. I tillegg har Gjensidige Forsikring pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12G og tilleggspensjoner.

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelsene beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse på rapporteringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til markedsverdi (flyttverdi). Ved verdsettelse av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi på rapporteringstidspunktet. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsen og verdien av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for *Pensjonsforpliktelser*.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader.

I beregningen for 2009 ga kombinasjonen av implementering av en ny og avtagende lønns- og avgangskurve samt en høyere diskonteringsrente, en positiv egenkapitaleffekt på over 400 millioner kroner. I 2010 ga kombinasjon av en redusert diskonteringsrente og lønnsregulering en negativ effekt på egenkapitalen på over 100 millioner kroner.

Selskapet forventer å bidra med 114,2 millioner kroner til den ytelsesbaserte pensjonsordningen i 2011 (192,3).

15 – PENSJON (FORTS.)

Millioner kroner	2010	2009
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen		
Per 1. januar	2.528,4	2.894,7
Overtatt pensjonsforpliktelse i forbindelse med kjøp av forsikringsportefølje	50,5	
Årets pensjonsopptjening	62,3	75,5
Rentekostnad	99,6	100,1
Aktuarielle gevinster og tap	112,4	(408,2)
Utbetalte ytelser	(136,3)	(133,6)
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening	(87,7)	
Kursendringer i utenlandsk valuta	(2,9)	
Per 31. desember	2.626,4	2.528,4
Beløp innregnet i balansen		
Nåverdi av ikke-fondbasert ordning	412,3	473,7
Nåverdi av fondbasert ordning	2.214,1	2.054,8
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	2.626,4	2.528,4
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	(2.040,8)	(1.953,3)
Netto pensjonsforpliktelse	585,6	575,2
Arbeidsgiveravgift	76,7	81,1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	662,3	656,3
Virkelig verdi av pensjonsmidlene		
Per 1. januar	1.953,3	1.754,2
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	113,4	100,7
Aktuarielle gevinster og tap	0,7	(15,2)
Bidrag fra arbeidsgiver	111,2	192,3
Utbetalte ytelser	(137,7)	(78,7)
Per 31. desember	2.040,8	1.953,3
Pensjonskostnad innregnet i resultatet		
Årets pensjonsopptjening	62,3	75,5
Rentekostnad	99,6	100,1
Forventet avkastning på pensjonsmidler	(113,4)	(100,7)
Kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening	(87,7)	
Arbeidsgiveravgift	(5,5)	10,6
Pensjonskostnad	(44,7)	85,4
Kostnaden er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet		
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	(44,7)	85,4
Aktuarielle gevinster og tap innregnet i andre resultatkomponenter		
Akkumulert beløp per 1. januar	(1.729,0)	(2.163,7)
Korreksjon av åpningsbalansen	(257,0)	
Innregnet i perioden	(122,9)	434,6
Akkumulert beløp per 31. desember	(2.108,9)	(1.729,0)
Pensjonsmidlene består av		
Sertifikater		11,7 %
Aksjer	11,8 %	11,1 %
Obligasjoner	78,8 %	70,9 %
Pengemarkedsfond	6,2 %	5,7 %
Andre	3,3 %	0,6 %
Sum pensjonsmidler	100,0 %	100,0 %
Forventet avkastning på pensjonsmidlene		
Sertifikater	2,7 %	2,0 %
Aksjer	8,0 %	9,0 %
Obligasjoner	5,5 %	5,0 %
Pengemarkedsfond	2,7 %	2,5 %
Eiendom	6,0 %	6,0 %
Andre	7,0 %	10,0 %

15 – PENSJON (FORTS.)

Forventet avkastning på pensjonsmidlene fastsettes på bakgrunn av hvordan midlene er investert. Forventet avkastning fastsettes for hver eiendelskategori og er satt opp i samsvar med eksterne rådgivere. Nåværende og fremtidige markedsforventninger der disse er tilgjengelige, samt historisk avkastning hensyntas. Den faktiske avkastningen på pensjonsmidlene utgjorde i 2010 6,57 prosent (12,52).

Diskonteringsrenten fastsettes med utgangspunkt i den tiårige statsobligasjonsrenten, justert for løpetiden på pensjonforpliktelsene.

Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Fordi gjennomsnittsalderen på ansatte som inngår i ytelsespensjonsordningen er over 50 år inneholder ikke lønnsreguleringen noe karrieretillegg, og fastsatt lønnsregulering kan dermed være lavere enn normalt i markedet ellers. Den avtagende lønnskurven som er benyttet for Gjensidige Forsikring for 2010 viser en gjennomsnittlig lønnsregulering på 3,5 prosent.

	2010	2009				
Aktuarielle forutsetninger						
Diskonteringsrente	3,70 %	4,20 %				
Forventet avkastning	5,80 %	5,80 %				
Lønnsregulering	3,50 %	3,80 %				
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,25 %	3,70 %				
Pensjonsregulering	2,00 %	2,10 %				
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %				
Turnover før/etter fylte 40 år	Avtagende	Avtagende				
Uttakssannsynlighet AFP	I/A	31,00 %				
Sensitivitet						
			+ 1 %-poeng diskonterings- rente	- 1 %-poeng diskonterings- rente	+ 1 %-poeng lønns- justering	- 1 %-poeng lønns- justering
2010						
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året			(16,2 %)	23,0 %	20,4 %	(15,1 %)
Endring i pensjonsforpliktelse			(11,8 %)	15,0 %	6,3 %	(5,0 %)
2009						
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året			(14,7 %)	18,8 %	16,2 %	(13,7 %)
Endring i pensjonsforpliktelse			(11,2 %)	13,9 %	5,8 %	(4,9 %)
Millioner kroner						
	2010	2009	2008	2007	2006	
Historisk informasjon						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	2.626,4	2.528,4	2.894,7	2.553,1	2.096,0	
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	2.040,8	1.953,3	1.754,2	1.568,5	1.295,9	
Underskudd i ordningen	585,6	575,2	1.140,5	984,6	800,1	

AVTALEFESTET PENSJON (AFP)

Forpliktelsen til å betale egenandel etter den gamle ordningen regnskapsføres som en foretaksspesifikk ytelsesordning. Det må fortsatt betales egenandel knyttet til foretakets egne tidligpensjonister som velger den gamle AFP-ordningen inntil pensjonsløftet er fullt innfridd. Pensjonsløftet til tidligere ansatte som har valgt å gå av med pensjon før 1. januar 2011 innfris således som opprinnelig avtalt frem til alle har fylt 67 år. Det vil følgelig ikke skje avkorting eller oppgjør for denne gruppen ansatte.

Alle ansatte som blir 62 år etter 31. desember 2010 kan ta ut pensjon i ny AFP-ordning fra 1. januar 2011. Dette innebærer at forpliktelsen knyttet til opptjente rettigheter i gammel AFP-ordning har bortfalt fullt ut.

Ny AFP utgjør et livsvarig påslag til alderspensjonen fra folketrygden og beregnes ut fra pensjonsgivende inntekt frem til og med det året han eller hun fyller 61 år. AFP kan tas ut tidligst ved fylte 62 år. Årlig AFP vil øke med høyere uttaksalder.

AFP er en ytelsesbasert pensjonsordning og skal i utgangspunktet regnskapsføres som en pensjonsforpliktelse i balansen. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon til å innregne en forpliktelse i årsregnskapet for 2010 og ordningen er derfor innregnet som en innskuddsordning.

Overgangen til ny AFP-ordning er regnskapsmessig behandlet som en negativ kostnad ved tidligere perioders opptjening på 87,7 millioner kroner og er innregnet som inntekt i 2010.

Det er ikke innbetalt premie til Fellesordningen for LO/NHO for 2010.

16 – AVSETNINGER OG ANDRE FORPLIKTELSER

Millioner kroner	2010	2009
Restrukturerings-/omstillingskostnader ¹	54,7	64,4
Andre avsetninger	7,6	4,7
Sum andre avsetninger for forpliktelser	62,3	69,1
Mellomværende med brannkasser	190,2	165,2
Leverandørgjeld	78,0	40,7
Forpliktelser i forbindelse med eiendomsdriften	11,1	24,3
Forpliktelser i forbindelse med kapitalforvaltningen		200,7
Forpliktelser overfor offentlige myndigheter	431,6	344,7
Engangsutbetaling til ansatte		46,0
Annen gjeld	196,4	70,9
Sum andre forpliktelser	907,4	892,5
Påløpte personalkostnader	130,6	126,3
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		2,4
Sum andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	130,6	128,6
Restrukturerings-/omstillingskostnader¹		
Avsetning per 1. januar	64,4	8,0
Nye avsetninger	25,0	64,4
Avsetninger benyttet i løpet av året	(34,7)	(8,0)
Avsetning per 31. desember	54,7	64,4

¹ I 2010 ble det ved årsslutt besluttet å gjøre en avsetning på 25,0 millioner kroner i tilknytning til en omstillingsprosess i segment Næringsliv. Prosessen er kommunisert ut til alle enheter som blir berørt av endringene. Av avsetningene på 64,4 millioner kroner fra 2009 er det i løpet av 2010 benyttet 34,7 millioner kroner.

17 – SKATT

Millioner kroner	2010	2009
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	(286,7)	(833,7)
Formuesskatt		(36,0)
Korreksjon tidligere år	65,9	
Endring utsatt skatt	(20,0)	383,6
Sum skattekostnad	(240,7)	(486,2)
Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendeler ved utsatt skatt		
Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendeler ved utsatt skatt nettoføres når det foreligger en juridisk rett til å motregne slike eiendeler/forpliktelser, og når forpliktelser ved utsatt skatt/eiendeler ved utsatt skatt tilhører det samme skatteregimet. Motregnede beløp er som følger		
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Eiendommer	209,3	156,9
Aksjer, obligasjoner og øvrige verdipapirer	269,9	251,7
Gevinst- og tapskonto	362,8	451,9
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	842,0	860,4
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Utlån og fordringer	(82,2)	(111,0)
Driftsmidler og immaterielle eiendeler	(129,4)	(82,4)
Avsetninger for forpliktelser	(62,3)	(69,1)
Pensjonsforpliktelser	(662,3)	(656,3)
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	(936,8)	(918,8)
Netto midlertidige forskjeller	(94,2)	(58,4)
Forpliktelser ved utsatt skatt/(eiendeler ved utsatt skatt)	(26,4)	(16,4)

17 – SKATT (FORTS.)

Millioner kroner	2010	2009
Avstemming av skattekostnad		
Resultat før skattekostnad	2.831,0	3.429,8
Beregnet skatt av resultat før skattekostnad (28 %)	(792,7)	(960,4)
<i>Skatteeffekten av</i>		
Mottatt utbytte	54,0	48,5
Skattefrie inntekter og kostnader	103,9	22,0
Engangseffekt av skattemessig behandling av forsikringstekniske avsetninger ¹		441,4
Ikke fradragsberettigede kostnader	(4,8)	(1,8)
Formuesskatt		(36,0)
Effekt av skattelempevedtaket	333,0	
Korreksjon tidligere år	65,9	
Sum skattekostnad	(240,7)	(486,2)
Effektiv skattesats	(8,5 %)	(14,2 %)
Endring i utsatt skatt		
Forpliktelse ved utsatt skatt per 1. januar	(16,4)	245,6
Endring utsatt skatt innregnet i resultatet	20,0	(383,6)
<i>Endring utsatt skatt innregnet direkte i balansen</i>		
Pensjoner	(36,4)	121,7
Kjøp av porteføljer	3,7	
Valutakursdifferanse	2,8	(0,1)
Forpliktelse ved utsatt skatt/(eiendeler ved utsatt skatt) per 31. desember	(26,4)	(16,4)
Skatt innregnet i andre resultatkomponenter		
Pensjoner	34,6	(121,7)
Sum skatt innregnet i andre resultatkomponenter	34,6	(121,7)
Skatt innregnet direkte i egenkapital		
Betalbar skatt på utbyttekostnader	13,2	
Sum skatt innregnet direkte i egenkapital	13,2	

¹ I henhold til endret forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper av 18. desember 2009 skal det ikke avsettes utsatt skatt av forsikringstekniske avsetninger klassifisert under egenkapital, eller av reassuransavsetninger.

SKATTEKOSTNAD

I forbindelse med omdanning av Gjensidige Forsikring BA til ASA har Finansdepartementet samtykket i at Gjensidige Forsikring på nærmere vilkår fritas for den skattemessige gevinstbeskatningen ved overføring av virksomheten til det nystiftede allmennaksjeselskapet. Konsekvensene av skattelempevedtaket er innarbeidet i skattekostnaden og skatte-

forpliktelsene fra inneværende kvartal. Skattelempevedtaket innebærer økt kompleksitet og til dels skjønsmessige vurderinger, noe som medfører en økt usikkerhet for skattekostnaden og skatteforpliktelsene frem til alle effekter er sluttvurdert av skattemyndighetene.

18 – KOSTNADER

FORSIKRINGSRELATERTE ADMINISTRASJONSKOSTNADER INKL. PROVISJONER FOR MOTTATT GJENFORSIKRING OG SALGSKOSTNADER

Millioner kroner	2010	2009
Avskrivning og verdiendringer (note 5 og 7) ekskl. avskrivning eiendommer	215,6	106,9
Lønns- og personalkostnader	1.310,3	1.087,1
Honorarer tillitsvalgte	6,3	4,5
IKT-kostnader	301,2	282,8
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	9,0	4,2
Diverse honorarer andre	67,2	61,8
Provisjonskostnader	401,2	244,0
Andre kostnader	586,9	634,1
Sum forsikringsrelaterede administrasjonskostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	2.897,7	2.425,5
Herav salgskostnader		
Lønns- og personalkostnader	688,9	759,0
Provisjon	269,4	260,4
Øvrige salgskostnader	415,2	462,6
Sum salgskostnader	1.373,5	1.482,0

ANDRE KOSTNADER

Millioner kroner	2010	2009
Varekostnad og andre kostnader	32,6	12,1
Sum andre kostnader	32,6	12,1

ØVRIGE SPESIFIKASJONER

Millioner kroner	2010	2009
Administrasjonskostnader knyttet til finansielle eiendeler, ekskl. rentekostnader, inkl. administrasjonskostnader eiendom		
Avskrivning og verdiendringer (note 5 og note 7)	6,5	26,4
Andre kostnader	78,1	96,9
Sum administrasjonskostnader knyttet til finansielle eiendeler, ekskl. rentekostnader, inkl. administrasjonskostnader eiendom	84,6	123,2
Lønns- og personalkostnader		
Lønn	1.071,2	800,1
Arbeidsgiveravgift	214,7	166,4
Pensjonskostnader - innskuddsbasert (note 15 inkl. arb.avg.)	62,4	35,2
Pensjonskostnader - ytelsesbasert (note 15 inkl. arb.avg.)	(44,7)	85,4
Aksjekjøpsprogram for ansatte tildelt i 2010	6,7	
Sum lønns- og personalkostnader	1.310,3	1.087,1
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)		
Lovpålagt revisjon	2,3	1,7
Attestasjonstjenester		0,1
Rådgivning - annen rådgivning	6,6	2,3
Rådgivning - skatt	0,1	0,2
Sum godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	9,0	4,2

19 – LØNN OG GODTGJØRELSE

2010

2009

Gjennomsnittlig antall ansatte

2.621

2.101

STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE

Gjensidiges godtgjørelsespolitikk

Konsernet har etablert en godtgjørelsesordning som gjelder alle ansatte. Godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Det forventes at de ansatte har et helhetlig syn på hva konsernet tilbyr av godtgjørelse og goder. Konsernets godtgjørelsesordninger skal være åpne og prestasjonsbaserte, slik at de i så stor grad som mulig oppleves som rettferdige og forutsigbare. Det skal være samsvar mellom avtalt prestasjon og den godtgjørelsen som gis. Godtgjørelse og karriereutvikling skal knyttes til oppnåelse av konsernets uttrykte strategiske og økonomiske mål og verdigrunnlag, hvor både kvantitative og kvalitative målsetninger tas med i vurderingen. Målekriteriene skal fremme langsiktig verdiskapning, og så langt det er mulig ta hensyn til faktiske kapitalkostnader. Godtgjørelsesordningen skal bidra til å fremme og gi incentiver til god risikostyring, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interesekonflikter. Fast grunnlønn skal være hovedelement i den samlede godtgjørelsen, som for øvrig består av variabel lønn, pensjon og naturallytelse.

Beslutningsprosess

Styret har opprettet et godtgjørelsesutvalg som består av tre medlemmer; styrets leder og to styremedlemmer.

Godtgjørelsesutvalget skal forberede saker for styret, og har i hovedsak ansvar for å

- Utarbeide forslag til og følge opp praktiseringen av konsernets retningslinjer og rammer for godtgjørelse
- Årlig vurdere og foreslå godtgjørelse til konsernsjef
- Årlig utarbeide forslag til målkort for konsernsjef
- Være rådgiver for konsernsjef vedrørende den årlige vurderingen av godtgjørelse til øvrige av de ledende ansatte
- Utarbeide forslag til prinsipper og erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikokspesjonering samt andre ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver
- Vurdere andre vesentlige personalrelaterte forhold for ledende ansatte

VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Godtgjørelse til konsernsjef

Konsernsjefens lønn og øvrige økonomiske ytelser fastsettes av styret på bakgrunn av en helhetlig vurdering hvor det tas hensyn til Gjensidiges godtgjørelsesordning og markedslønn for tilsvarende type stilling.

Grunnlønnen vurderes årlig og fastsettes på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Variabel lønn (bonus) fastsettes av styret basert på avtalte mål og leveranser, og kan maksimalt utgjøre 50 prosent av den faste årslønnen inklusive feriepengene. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Ved vurderingen tas det hensyn til foretakets resultater siste to år, samt en vurdering av konsernsjefens personlige bidrag til konsernets verdigrunnlag, utvikling og resultater. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres

dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger. Konsernsjefen gis ikke resultatbaserte ytelser utover nevnte bonus, men kan i tillegg gis naturallytelse som firmabil og dekning av utgifter til elektronisk kommunikasjon. Tildeling av naturallytelse skal ha sammenheng med konsernsjefens funksjon i konsernet, og for øvrig være i tråd med markedsmessig praksis.

Konsernsjefen har pensjonsalder på 62 år. Det gis åpning for å fratre ved fylte 60 år dersom styret eller konsernsjefen selv ønsker det. Konsernsjefen har pensjonsrettigheter i henhold til Gjensidiges lukkede ytelsespensjonsordning. I henhold til hans ansettelsesavtale har han rett til en pensjon på 100 prosent av årslønnen ved avgang ved fylte 62 år, og deretter nedtrappende til 70 prosent av lønn fra fylte 67 år. Ved fratreden ved 60 år er det tilsvarende avtalefestet nedtrapping fra 100 prosent ved fratreden til 70 prosent ved fylte 67 år. Bilordning og øvrige goder opprettholdes frem til fylte 67 år.

Konsernsjefen har ingen avtale om etterlønn ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte

Konsernsjefen fastsetter økonomiske betingelser for øvrige ledende ansatte etter rammer som er drøftet med godtgjørelsesutvalget. Gjensidiges godtgjørelsesordning legges til grunn.

Den totale godtgjørelsen fastsettes ut fra behovet for å gi konkurransedyktige betingelser i de ulike forretningsområdene, og skal bidra til å tiltrekke seg og beholde ledere som fremmer konsernets vekst og lønnsomhet.

Grunnlønnen vurderes årlig og fastsettes på bakgrunn av lønnsutviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Variabel lønn (bonus) til ledende ansatte kan gis basert på konkret resultatmåling av definerte målområder og diskresjonær vurdering fastsatt i målkort og avledet av konsernets strategier og mål. Ved vurderingen tas det hensyn til en kombinasjon av foretakets resultater siste to år, vedkommende forretningsenhet, samt en vurdering av personlige bidrag. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Det settes et øvre tak på utbetaling av bonus på 30 prosent av årslønnen inklusive feriepengene. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Visekonsernsjef har en bonusavtale tilsvarende konsernsjefens avtale, hvor bonus maksimalt kan utgjøre 50 prosent av den faste årslønnen.

Konsernsjefen kan etter samråd med godtgjørelsesutvalget gjøre avvik for spesielle stillinger hvis det er nødvendig for å gi konkurransedyktige betingelser. Tildeling av naturallytelse til ledende ansatte skal ha sammenheng med deres funksjon i konsernet og for øvrig være i tråd med markedsmessig praksis.

Medlemmer av konsernledelsen har en pensjonsalder på 62 år. Nåværende medlemmer av konsernledelsen, med unntak av to, er medlemmer av

19 – LØNN OG GODTGJØRELSER (FORTS.)

den lukkede ytelsespensjonsordningen. Disse har ved full opptjening rett til en pensjon på 70 prosent. Selskapet vil opprettholde tidligere inngått individuell pensjonsavtale for ett medlem av konsernledelsen. Det eksisterer ingen etterlønsordning for ledere som fratrer sin stilling i Gjensidige.

Godtgjørelse til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering

Variabel lønn (bonus) til ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, kan gis basert på konkret resultatmåling av definerte målområder og diskresjonær vurdering fastsatt i målkort og avledet av konsernets strategier og mål. Ved vurderingen tas det hensyn til en kombinasjon av foretakets resultater siste to år, vedkommende forretningsenhet, samt en vurdering av personlige bidrag. Halvparten av den variable godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger. Det settes et øvre tak på utbetaling av bonus på 30 prosent av årslønnen inklusive feriepenger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Konsernsjefen kan etter samråd med godtgjørelsesutvalget gjøre avvik for spesielle stillinger hvis det er nødvendig for å gi konkurransedyktige betingelser.

Tildeling av pensjon og naturalytelse følger konsernets generelle ordning.

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver

Godtgjørelse til ansatte med kontrolloppgaver skal være uavhengig av resultatet i virksomheten de kontrollerer.

Variabel lønn (bonus) til ansatte med kontrolloppgaver, baseres på diskresjonær vurdering av bidrag fra vedkommende enhet fastsatt i målkort, samt personlige bidrag forøvrig. Halvparten av den variable

godtgjørelsen gis i form av aksjer i Gjensidige Forsikring ASA, hvor 1/3 kan disponeres hvert av de kommende tre år. Det settes et øvre tak på utbetaling av bonus på 30 prosent av årslønnen inklusive feriepenger. Variabel lønn inngår ikke i pensjonsgrunnlaget. Den bundne variable godtgjørelsen kan reduseres dersom etterfølgende resultater og utvikling tilsier at den ble basert på uriktige forutsetninger.

Tildeling av pensjon og naturalytelse følger konsernets generelle ordning.

Godtgjørelse til tillitsvalgte samt øvrige ansatte med tilsvarende godtgjørelse som ledende ansatte

Retningslinjene gjelder tilsvarende for tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og tillitsvalgte med andre kontrolloppgaver. Retningslinjene kan også etter en konkret vurdering gjøres gjeldende for andre ansatte med tilsvarende arbeidsoppgaver og godtgjørelse.

Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsretter m.v. for det kommende regnskapsåret

Av variabel lønn opptjent i 2011 for konsernsjef, ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og ansatte med kontrolloppgaver, vil en andel tilsvarende 50 prosent av brutto opptjent variabel lønn investeres i aksjer i Gjensidige Forsikring ASA. Inntil 1/3 av aksjene kan omsettes hvert av de kommende tre år.

Konsernsjef og ledende ansatte vil på lik linje med øvrige ansatte i Gjensidige få adgang til å delta i eventuelle aksjetegningsprogrammer for ansatte.

Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår

Styret bekrefter at retningslinjene om lederlønn for 2010 gitt i fjorårets erklæring, har blitt fulgt.

LØNN OG ANDRE GODER TIL KONSERNLEDELSE OG STYRENDE ORGANER 2010

Tusen kroner	Fast lønn/ honorar	Variabel lønn	Beregnet verdi av tot. fordeler i annet enn kontanter	Opptjente rettigheter i regnskapsåret for pensjons- ordning ⁹	Lån, forsk.- betalinger, sikkerhets- stillelser, utestå. beløp	Eier antall aksjer	Rente- sats ⁷	Gjeldende vilkår og avdragsplan	Fra- tred- elses- vilkår
Konsernledelsen									
	4.129,3	1.277,6	254,1	1.586,3		6.213			2
	2.913,7	1.397,0	218,1	663,9		4.213			3
	2.145,5	435,8	194,5	705,5		3.835			2
	2.390,9	381,7	233,6	658,0		2.319			3
	1.321,9	269,4	163,8	206,0					4
	445,3	123,0	46,0	105,8	547,5		3,0 %	20.11.2012	3
	591,2	27,7	53,5	76,2	1.965,3	2.348	3,0-3,3 %	16.04.2019	3
	1.911,2	324,0	162,1	555,8	4.479,6	4.213	3,0-3,3 %	28.04.2019	3
	2.026,1	418,9	199,2	595,5	5.663,9	3.353	3,0-3,1 %	20.07.2033	3
	2.115,3	223,1	136,5			2.244			
	1.325,8		164,5	309,7		1.502			
Styret⁶									
	439,0		1,5			5.711			
	375,0		3,6			2.711			
	297,5		2,5		113,9	1.482	5,8 %	20.08.2014	
	280,0		2,3			1.482			
	100,0		1,5						
	337,0		7,8			1.482			
	110,0		1,5			1.235			
	151,5		1,2						
	135,0		1						
	157,5		1,0						

19 – LØNN OG GODTGJØRELSER (FORTS.)

LØNN OG ANDRE GODER TIL KONSERNLEDELSE OG STYRENDE ORGANER 2010	Fast lønn/ honorar	Variabel lønn	Beregnet verdi av totale fordeler i annet enn kontanter	Opptjente Lån, forskudds- rettigheter i regnskapsåret for pensjons- ordning ⁹	Lån, forskudds- betalinger, sikkerhets- stillelser, utestå. beløp	Eier antall aksjer	Rente- sats ⁷	Gjeldende vilkår og avdragsplan	Fra- tred- elses- vilkår
Gunnhild H. Andersen, ansattrepresentant	235,0					605			
Kjetil Kristensen, ansattrepresentant	235,0					406			
Gunnar Mjåtvedt, ansattrepresentant	280,0					799			
Marianne Bø Engebretsen (1.1.10-28.6.10) ^{1,11} , ansattrepresentant	133,5					605			
Styret, vararepresentanter⁶									
Per Andersen (28.6.10-31.12.10) ^{1,10}						2.711			
Per Engebretsen Askilrud (28.6.10-31.12.10) ^{1,11}						347			
Laila S. Dahlen (28.6.10-31.12.10) ¹	3,5					1.482			
Knud Peder Daugaard (28.6.10-31.12.10) ¹	3,5					2.711			
Ingun M. Leikvoll (28.6.10-31.12.10) ¹	18,5								
Sissel Johanne Monsvold	27,8								
Wenche Teigland (28.6.10-31.12.10) ¹	10,0								
Valborg Lippestad (1.1.10-28.6.10) ¹	23,0								
John Ove Ottestad (1.1.10-28.6.10) ¹	13,0								
Harald Milli (1.1.10-24.3.10) ¹	3,0								
Per Gunnar Skorge (24.3.10-31.12.10) ¹	3,0								
Marianne Bø Engebretsen (28.6.10-31.12.10) ^{1,11} , ansattrepresentant									
Marianne Brinch van Meenen (28.6.10-31.12.10) ^{1,10} , ansattrepresentant						505			
Ingvild Sollie Andersen (1.1.10-28.6.10) ¹ , ansattrepresentant	11,0								
Knut Bertil Øygard (1.1.10-28.6.10) ¹ , ansattrepresentant	13,0								
Kontrollkomité⁶									
Marit Tønsberg (1.1.10-28.6.10) ¹ , leder	216,0		1,2						
Sven Iver Steen (28.6.10-31.12.10) ^{1,10} , leder						1.482			
Snorre Inge Roald 1.1.10-28.6.10) ¹ , nestleder	147,5								
Tove Melgård (1.1.10-28.6.10) ¹	136,0		3,0						
Joar Kavli (1.1.10-28.6.10) ¹ , varamedlem	7,5				5.094,5		3,5 %	19.09.2018	
Hallvard Strømme (28.6.10-31.12.10) ¹	1,5								
Lieslotte Aune Lee (28.6.10-31.12.10) ¹	6,5								
Vigdis Myhre Næsseth (28.6.10-31.12.10) ¹ , varamedlem	11,5								
Representantskap⁵									
Kirsten Indgjerd Værdal (1.1.10-28.6.10) ^{1,11} , ordfører	126,0		0,4						
Bjørn Iversen (28.6.10-31.12.10) ¹ , ordfører	23,0								
Trond Bakke (1.1.10-28.6.10) ¹ , varaordfører	107,5								
Kirsten Indgjerd Værdal (28.6.10-31.12.10) ^{1,11} , varaordfører									

I tillegg

43 representanter fra selskapet/brannkasser/organisasjoner/ansatte⁵¹ Oppgitt godtgjørelse gjelder perioden vedkommende har innehatt posisjonen/vervet.² 62 år, 100 prosent lønn avtrappende til 70 prosent ved 67 år i henhold til opptjeningstid.³ 62 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.⁴ 60 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.⁵ Årshonorar tre tusen fem hundre kroner i tillegg til tre tusen fem hundre kroner i honorar per møte. Det er avholdt tre ordinære møter i 2010.⁶ Honoraret inkluderer honorar for datterselskaper.⁷ Rentesatsen er 3,0 nominell med mindre annet er opplyst særskilt.⁸ For ansattrepresentanter er kun godtgjørelsen for det gjeldende verv oppgitt.⁹ Alle i konsernledelsen har pensjonsordninger, ytelsesbaserte eller innskuddsbaserte.¹⁰ Det er ikke utbetalt honorar til vedkommende i 2010.¹¹ Honorar gjelder for samtlige verv i 2010.

19 – LØNN OG GODTGJØRELSER (FORTS.)

LØNN OG ANDRE GODER TIL KONSERNLEDELSE OG STYRENDE ORGANER 2009			Beregnet	Opptjente	Lån, forskudds-			Fra- tred- elses- vilkår
	Fast lønn/ honorar	Variabel lønn	verdi av totale fordeler i annet enn kontanter	rettigheter i regnskapsåret for pensjons- ordning ⁹	betalinger, sikkerhets- stillelser, utestå. beløp	Rente- sats ⁷	Gjeldende vilkår og avdragsplan	
Tusen kroner								
Konsernledelsen								
Helge Leiro Baastad, konsernsjef	4.004,2	1.220,8	231,4	1.839,6				2
Bjørn Asp, konserndirektør	2.014,4	10,5	200,9	562,5	5.704,8	2,6-2,7 %	20.07.2033	3
Petter Bøhler, konserndirektør	2.019,3	314,6	190,0	962,6	821,6	2,6 %	20.11.2012	3
Trond Delbekk, konserndirektør	2.241,2	434,7	207,9	813,1				3
Tor Magne Lønnum, visekonsernsjef	2.782,8	538,2	204,9	964,4				3
Jørgen Inge Ringdal, konserndirektør	2.100,5	322,9	156,8	820,9	479,5	2,6 %	04.06.2019	2
Bjørn Walle, konserndirektør	1.895,2	224,8	234,0	610,6				4
Erica Blakstad, konserndirektør	1.866,1	294,8	191,2	1.388,4				3
Martin Danielsen (10.09.09-31.12.09) ¹ , konserndirektør	634,4	151,3	54,0	272,8	4.406,0	2,6-2,9 %	28.04.2019	3
Styret⁶								
Inge K. Hansen, leder	380,0		1,5					
Randi B. Sætershagen, nestleder	384,8		8,7			3,2 %	19.02.2018	
Hans Erik Andersson	250,0		4,3					
Karen Marie Hjelmseter	210,8		2,3					
Hans Ellef Wettre	195,0		1,5					
Tor Øwre	319,3		13,3					
Cato Litangen (01.01.09-31.03.09) ¹	65,0		4,5					
Marianne Lie (01.01.09-31.03.09) ¹	61,3		1,5					
Trond V. Andersen (01.04.09-31.12.09) ¹	177,5		1,7		141,2	5,3 %	20.08.2014	
Per Engebret Askilsrud (01.04.09-31.12.09) ¹	222,8		2,3					
Gunnar Mjåtvedt, ansattrepresentant	185,0							
Gunnhild H. Andersen, ansattrepresentant	185,0							
Kjetil Kristensen, ansattrepresentant	185,0							
Marianne Bø Engebretsen, ansattrepresentant	185,0							
Styret, vararepresentanter⁶								
Valborg Lippestad	23,0							
Harald Milli	14,5							
John Ove Ottestad	18,0							
Trine Vekseth (01.01.09-31.03.09) ¹	9,3		0,6					
Sissel Johanne Monsvold (01.04.09-31.12.09) ¹	13,5							
Ingvild Sollie Andersen, ansattrepresentant	11,0							
Christian Kristensen (01.01.09-31.03.09) ¹ , ansattrepresentant	2,8							
Knut Bertil Øygard (01.04.09-31.12.09) ¹	8,3							
Kontrollkomité⁶								
Marit Tønsberg, leder	115,2		0,6					
Snorre Inge Roald, nestleder	68,7		3,7					
Tove Melgård	80,5		4,0					
Representantskap⁵								
Kirsten Indgjerd Værdal, ordfører	119,5		5,4					
Trond Bakke, varaordfører	39,5		0,6					

I forbindelse med fratreden for et medlem av konsernledelsen er det avtalt sluttvederlag på 2,2 millioner kroner.

I tillegg

43 representanter fra selskapet/brannkasser/organisasjoner/ansatte.⁵

¹ Oppgitt godtgjørelse gjelder perioden vedkommende har innehatt posisjonen/vervet.

² 62 år, 100 prosent lønn avtrappende til 70 prosent ved 67 år i henhold til opptjeningstid.

³ 62 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.

⁴ 60 år, 70 prosent lønn til 67 år i henhold til opptjeningstid, deretter trer de ordinære bestemmelser om pensjon i Gjensidige Forsikring i kraft.

⁵ Årshonorar tre tusen kroner i tillegg til honorar per møte. Det er avholdt to ordinære møter med honorar på henholdsvis tre tusen og tre tusen fem hundre kroner i løpet av 2009.

⁶ Honoraret inkluderer honorar for datterselskaper.

⁷ Rentesatsen er 2,6 nominell med mindre annet er opplyst særskilt.

⁸ For ansattrepresentanter er kun godtgjørelsen for det gjeldende verv oppgitt.

⁹ Alle i konsernledelsen har pensjonsordninger, ytelsesbaserte eller innskuddsbaserte.

20 – NETTO INNTEKTER FRA INVESTERINGER

Millioner kroner	2010	2009
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra bygninger og faste eiendommer		
<i>Investeringsseiendommer</i>		
Leieinntekter fra investeringsseiendommer og eierbenyttet eiendom, eksklusive urealisert gevinst/(tap)	80,0	84,9
Netto verdiregulering investeringsseiendommer	(15,5)	(37,3)
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av investeringsseiendommer	9,2	0,3
Administrasjonskostnader knyttet til investeringsseiendommer	(13,1)	(18,0)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra investeringsseiendommer	60,5	29,8
<i>Eierbenyttede eiendommer</i>		
Leieinntekter fra eierbenyttede eiendommer	10,8	17,6
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av eierbenyttede eiendommer	55,0	2,4
Administrasjonskostnader knyttet til eierbenyttede eiendommer	(10,1)	(14,1)
Nedskrivning av eierbenyttede eiendommer	(2,2)	
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra eierbenyttede eiendommer	53,4	5,8
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra bygninger og faste eiendommer	113,9	35,7
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper		
Netto inntekter fra tilknyttede selskaper	292,7	309,5
Nedskrivning av investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	(152,2)	(3,7)
Netto gevinst ved realisasjon av tilknyttede selskaper	(0,1)	
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	140,4	305,9
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall		
Netto renteinntekt på obligasjoner som holdes til forfall	756,4	804,9
Urealisert gevinst/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall	(11,8)	(22,8)
Netto gevinst/(tap) fra valutaomregning av obligasjoner som holdes til forfall		(32,9)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall	744,6	749,2
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra utlån og fordringer		
Netto renteinntekt/(-kostnad) fra utlån og fordringer	134,5	31,4
Netto gevinst/(tap) fra utlån og andre fordringer	19,7	16,4
Netto gevinst/(tap) fra valutaomregning av utlån og andre fordringer	(88,1)	(86,8)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra utlån og fordringer	66,1	(39,1)
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket		
<i>Aksjer og andeler</i>		
Utbytteinntekter	78,6	2,4
Urealisert gevinst/(tap) fra aksjer og andeler	108,4	424,0
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av aksjer og andeler	174,6	(128,9)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra aksjer og andeler	361,6	297,5
<i>Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning</i>		
Netto renteinntekt/(-kostnad) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	284,1	322,5
Urealisert gevinst/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	73,4	(27,7)
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	287,5	(400,0)
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	645,0	(105,2)
<i>Derivater</i>		
Netto renteinntekt/(-kostnad) fra derivater	1,2	32,0
Urealisert gevinst/(tap) fra derivater	185,9	581,6
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av derivater	21,0	1.010,3
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra derivater	208,1	1.624,0
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket	1.214,7	1.816,3
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle forpliktelser målt til amortisert kost		
Netto gevinst/(tap) fra valutaomregning av forpliktelser i forbindelse med forsikring		5,4
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle forpliktelser målt til amortisert kost		5,4
Netto andre finansinntekter/(-kostnader) ¹	(117,5)	(49,8)
Sum netto inntekter fra investeringer	2.162,2	2.823,5
<i>Spesifikasjoner</i>		
Renteinntekt og -kostnad for finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet		
Samlet renteinntekt for finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet	931,0	836,3
Samlet rentekostnad for finansielle forpliktelser som ikke er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet	(40,1)	

¹ Netto andre finansinntekter/(-kostnader) inkluderer finansinntekter og -kostnader som ikke er henførbare til enkeltklasser av finansielle eiendeler eller forpliktelser, samt finansielle administrasjonskostnader.

21 – BETINGEDE FORPLIKTELSER

Millioner kroner	2010	2009
Garantier og kommittert kapital		
Brutto garantier	0,6	0,6
Kommittert kapital, ikke innbetalt	705,8	946,0

Selskapet har som ledd i den løpende finansforvaltningen forpliktet seg til å investere inntil 705,8 millioner kroner i ulike private equity- og eiendomsfondsinvesteringer, utover de beløp som er innregnet i balansen. Investeringer i private equity og eiendomsfond utgjør 1.303,6 millioner kroner ved utløpet av perioden.

Tidspunktet for utbetaling av kapital er avhengig av når det enkelte fond foretar kapitalinnkallinger fra sine investorer. Gjennomsnittlig gjenvæ-

rende levetid for fondene er i overkant av åtte år og i gjennomsnitt ti år inkludert forlengelsesopsjon.

Per 31. desember 2010 foreligger kontraktmessige forpliktelser til ombygging for leietakere på 2,0 millioner kroner.

Gjensidige Forsikring er utad ansvarlig for ethvert forsikringskrav som oppstår i de samarbeidende brannkassenes brannforsikringsvirksomhet.

22 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

OVERSIKT OVER NÆRSTÅENDE PARTER

Gjensidige Forsikring ASA er konsernets morselskap. Per 31. desember 2010 er følgende parter å anse som nærstående parter.

	Forretningskontor	Eierandel
Konsernspiss		
Gjensidigestiftelsen eier 61,74 prosent av Gjensidige Forsikring ASA	Oslo, Norge	
Datterselskaper		
Fair Forsikring A/S	København, Danmark	100,0 %
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	København, Danmark	100,0 %
Gjensidige Baltic	Riga, Latvia	100,0 %
Gjensidige Bank Holding AS	Førde, Norge	100,0 %
Gjensidige Norge AS	Oslo, Norge	100,0 %
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS	Oslo, Norge	100,0 %
Glitne Invest AS	Oslo, Norge	100,0 %
Lokal Forsikring AS	Oslo, Norge	100,0 %
Nykredit Forsikring A/S	København, Danmark	100,0 %
Oslo Areal AS	Oslo, Norge	100,0 %
Samtrygd Eigedom AS	Førde, Norge	100,0 %
Strandtorget Drift AS	Oslo, Norge	100,0 %
Strandtorget Eiendom AS	Oslo, Norge	100,0 %
Tenant Holding AB	Stockholm, Sverige	100,0 %
Tilknyttede selskaper		
Bilskadeinstituttet AS	Oslo, Norge	29,5 %
Sparebank1 SR-Bank ¹	Stavanger, Norge	10,8 %
Storebrand ASA	Oslo, Norge	24,3 %
Vervet AS	Tromsø, Norge	25,0 %
Andre nærstående parter		
Brannkassene	Hele landet, Norge	
Gjensidige Pensjonskasse	Oslo, Norge	94,7 %

¹ Gjensidige eier i tillegg obligasjoner i Sparebank1 SR-bank for 5,0 millioner kroner.

Stemmeandel er lik eierandel.

22 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER (FORTS.)

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

RESULTATREGNSKAPET

Oversikten viser transaksjoner med nærstående parter som er innregnet i resultatregnskapet.

Millioner kroner	2010		2009	
	Inntekt	Kostnad	Inntekt	Kostnad
Forfalte bruttopremier				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper			68,5	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	13,1			
Gjensidige Baltic	8,4		10,8	
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)	0,2		0,2	
Nykredit Forsikring A/S	782,2			
Tennant Försäkringsaktiebolag AB (eid av Tennant Holding AB)	8,3		10,7	
Endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper				0,1
Gjensidige Baltic				0,3
Betalte bruttoerstatninger				
Fair Forsikring A/S				96,7
Gjensidige Baltic				0,7
Nykredit Forsikring A/S		374,5		
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)				24,3
Endring i brutto erstatningsavsetning				
Fair Forsikring A/S			76,2	
Nykredit Forsikring A/S		294,6		
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)		1,6	22,3	
Provisjoner				
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)	0,9		2,5	
Administrasjonskostnader				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper			1,2	
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)	21,7		9,3	
Gjensidige Investeringsrådgivning ASA (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)	8,3		22,5	
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS	10,6		11,8	
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)	39,5		44,4	
Glitne Invest AS	0,1		0,1	
Hjelp24 AS (eid av Glitne Invest AS)		4,8	5,4	
KommuneForsikring NUF (filial av KommuneForsikring A/S, eid av Fair Forsikring A/S)			23,1	
Nykredit Forsikring A/S		107,5		
Oslo Areal AS	0,2	4,2	0,1	4,1
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)	5,0		4,9	
Tennant Holding AB		6,1		1,1
Rentekostnader				
Fair Forsikring A/S		17,7		
Sum	898,5	811,0	314,2	127,2

Gjensidigestiftelsen har dekket samtlige kostnader i forbindelse med børsnoteringen av Gjensidige Forsikring ASA. Kostnader i forbindelse med omdanningen av Gjensidige Forsikring fra BA til ASA er delt likt mellom Gjensidigestiftelsen og Gjensidige Forsikring. Deler av kostnadene er belastet Gjensidige Forsikring og viderefakturert Gjensidigestiftelsen. Ved årsslutt utgjorde mellomværende 34,4 millioner kroner.

KJØP OG SALG AV EIENDELER

Per 1. januar 2010 har Gjensidige Forsikring ASA overtatt alle eiendeler og gjeld i Fair Forsikring A/S eksklusive aksjer i datterselskapene Fair Invest A/S og KommuneForsikring A/S, og alle eiendeler og forpliktelser fra KommuneForsikring A/S. Forsikringsvirksomheten i Fair Forsikring A/S og KommuneForsikring A/S er avviklet, og som følge av transaksjonen overført til Gjensidige Forsikring BAs filial i Danmark. Transaksjonens verdi utgjør 1,6 milliarder kroner.

Den danske filialen av Gjensidige Forsikring har per 1. oktober 2010 ervervet næringslivs- og eierskifteforsikringsporteføljene fra Nykredit Forsikring A/S (Nykredit Forsikring). Etter transaksjonen er det kun privatforsikringsporteføljene som er gjenværende i Nykredit Forsikring. Transaksjonen er gjennomført til virkelig verdi og utgjør DKK 545,0 millioner kroner.

22 – TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER (FORTS.)

KONSERNBIDRAG OG UTBYTTE

Oversikten nedenfor viser en oppsummering av konsernbidrag/utbytte til/fra datterselskaper.

Millioner kroner	2010		2009	
	Mottatt	Avgitt	Mottatt	Avgitt
Konsernbidrag				
Gjensidige Baltic	21,1			
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)				74,0
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		26,8		75,2
Gjensidige Investeringsrådgivning ASA (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		14,6		44,9
Glitne Invest AS	22,3		18,1	
Gjensidige Norge AS			0,1	
Oslo Areal AS	101,1		73,2	
Strandtorget Eiendom AS				0,1
Tennant Forsäkringsaktiebolag AB	1,0		41,6	
Utbytte				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper			176,3	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S	104,9			
Gjensidige Norge	6,0			
Gjensidige NOR Forsikring Eiendom AS (avviklingsutbytte)			0,2	
SpareBank1 SR-Bank	36,2			
Sum konsernbidrag og utbytte	292,7	41,4	309,5	194,2

MELLOMVÆRENDE

Oversikten nedenfor viser en oppsummering av fordring/forpliktelse på/til datterselskaper, tilknyttede selskaper og nærstående parter.

Millioner kroner	2010		2009	
	Fordring	Forpliktelse	Fordring	Forpliktelse
Innen konsernet				
Fair Forsikring A/S inkludert datterselskaper		3,5	12,7	
Gjensidiges Arbejdsskadeforsikring A/S		13,0		
Gjensidige Baltic			3,8	
Gjensidige Norge AS			0,1	
Gjensidige Bank ASA (eid av Gjensidige Bank Holding AS)	0,8		5,3	74,0
Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS		1,2	(0,2)	
Gjensidige Pensjonsforsikring AS (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		22,8	10,0	75,2
Gjensidige Investeringsrådgivning ASA (eid av Gjensidige Pensjon og Sparing Holding AS)		14,8	9,5	44,9
Gjensidigestiftelsen	34,4			
Glitne Invest AS	22,2		17,9	
Hjelp24 AS (eid av Glitne Invest AS)	1,4		1,6	
KommuneForsikring NUF (filial av KommuneForsikring AS, eid av Fair Forsikring A/S)			7,4	
Nykredit Forsikring A/S	26,2			
Oslo Areal AS	80,0		73,2	
Tennant Holding AB	11,2		38,7	
Tennant Försäkringsaktiebolag AB (eid av Tennant Holding AB)	13,0		41,2	2,8
Tennant Assurance AB (eid av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)				0,9
Tennant Forsikring NUF (filial av Tennant Försäkringsaktiebolag AB)	1,4		1,6	15,9
Samtrygd Egedom AS		1,7		
Sum mellomværende innen konsernet	190,7	57,0	222,7	213,7
Samarbeidende selskaper¹ og øvrige nærstående parter				
Brannkassene		190,2		165,2
Sum mellomværende	190,7	247,3	222,7	378,9

¹ Samarbeidende selskaper er definert som selskaper hvor Gjensidige Forsikring har inngått en langsiktig strategisk samarbeidsavtale.

GARANTIER

Gjensidige Forsikring er ansvarlig eksternt for forsikringskrav som følge av forsikringsvirksomheten til brannkassene, jf. note 21.

23 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke inntrådt noen vesentlige hendelser etter utløpet av 2010.

24 – KAPITALDEKNING

Millioner kroner	2010	2009
Egenkapital	20.148,6	19.959,3
Effekt av adm.avs, garantiavs. og naturskadeavsetning	(4.265,4)	(3.966,6)
Goodwill	(1.035,6)	(152,0)
Eiendeler ved utsatt skatt	(26,4)	(16,4)
Andre immaterielle eiendeler	(659,1)	(235,2)
Investerings eiendommer, urealiserte gevinster, andel	(209,3)	(278,1)
Reassuransavsetning, minstekrav	(6,4)	(5,6)
Kjernekapital	13.946,5	15.305,5
45 % av investerings eiendommer, urealiserte gevinster, andel	94,2	125,2
Tilleggskapital	94,2	125,2
Ansvarlig kapital	14.040,7	15.430,7
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	(108,6)	(108,6)
Netto ansvarlig kapital (A)	13.932,0	15.322,1
Eiendeler med risikovekt 0 %	3.391,0	4.851,3
Eiendeler med risikovekt 10 %	292,6	150,6
Eiendeler med risikovekt 20 %	18.267,7	16.603,7
Eiendeler med risikovekt 35 %	1,3	2,5
Eiendeler med risikovekt 50 %	1.524,4	1.488,6
Eiendeler med risikovekt 100 %	31.213,2	28.399,1
Eiendeler med risikovekt 150 %	126,7	69,0
Andre ikke vektete eiendeler		
Goodwill	1.035,6	152,0
Eiendeler ved utsatt skatt	26,4	16,4
Andre immaterielle eiendeler	659,1	235,2
Derivater	434,5	166,9
Sum eiendeler	56.972,4	52.135,1
Eiendeler med risikovekt 0 %	0,0	0,0
Eiendeler med risikovekt 10 %	29,3	15,1
Eiendeler med risikovekt 20 %	3.653,5	3.320,7
Eiendeler med risikovekt 35 %	0,4	0,9
Eiendeler med risikovekt 50 %	762,2	744,3
Eiendeler med risikovekt 100 %	31.213,2	28.399,1
Eiendeler med risikovekt 150 %	190,0	103,5
Sum risikovektede eiendeler	35.848,7	32.583,6
Vektet reinvesteringskostnad derivater	119,5	32,8
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	(108,6)	(108,6)
Risikovektet beregningsgrunnlag (B)	35.859,5	32.507,8
Kapitaldekning (A/B)	38,9 %	47,1 %
Finanstilsynets minstekrav	8,0 %	8,0 %

25 – SOLVENSMARGIN

Millioner kroner	2010	2009
Netto ansvarlig kapital	13.932,0	15.322,1
Andel av sikkerhetsavsetning	1.105,6	1.207,5
Andel av naturskadefond (inntil 25 % av naturskadefondet medregnes)	653,9	597,5
Solvensmarginkapital	15.691,6	17.127,0
<i>Solvensmargin minstekrav</i>	<i>2.700,0</i>	<i>2.399,3</i>
Overdekning	12.991,7	14.727,7
Solvensmarginkapital i prosent av minstekrav	581,2 %	713,8 %

26 – BUNDNE MIDLER

Millioner kroner	2010	2009
Bundne bankinnskudd		
Skattetrekkskonti	59,0	57,6
Verdipapirer deponert som sikkerhet for forsikringsvirksomhet	13,9	14,8
Innskudd deponert som sikkerhet for forsikringsvirksomhet	8,3	
Sum	81,2	72,4

27 – AKSJEIERE

De 20 største aksjeeiere per 31. desember 2010.

Investor	Antall aksjer	Eierandel i %	
Gjensidigestiftelsen	308.685.000	61,74 %	
Folketrygdfondet	12.225.000	2,45 %	
Credit Suisse Securities	Forvalterkonto	9.730.483	1,95 %
Goldman Sachs Int. - Equity	8.655.305	1,73 %	
Skagen Global	8.337.000	1,67 %	
State Street Bank And Trust Co.	Forvalterkonto	8.022.600	1,60 %
Goldman Sachs & Co - Equity	Forvalterkonto	7.513.210	1,50 %
Skagen Kon-Tiki	6.947.000	1,39 %	
Deutsche Bank AG London	Forvalterkonto	6.000.000	1,20 %
State Street Bank And Trust Co.	Forvalterkonto	5.675.591	1,14 %
Morgan Stanley & Co Internat. PLC	Forvalterkonto	5.045.750	1,01 %
Skagen Vekst	3.300.203	0,66 %	
Skagen Global II	3.206.328	0,64 %	
Morgan Stanley & Co Inc. New York	2.611.286	0,52 %	
Rasmussengruppen AS	2.540.000	0,51 %	
DnB NOR Bank ASA	2.460.837	0,49 %	
Barclays Bank PLC	2.400.000	0,48 %	
Vital Forsikring ASA	1.998.200	0,40 %	
Odin Norden	1.912.800	0,38 %	
Odin Norge	1.882.930	0,38 %	
Antall aksjer hos de 20 største	409.149.523	81,83 %	
Totalt antall aksjer	500.000.000	100,00 %	

Aksjeeierlisten er basert på VPS aksjeeierregister per 31. desember 2010. Aksjeeierliste som viser eiere bak forvalterkonti (nomineekonti) kan finnes på side 46.

28 – AKSJEBASERT BETALING

I forbindelse med børsnoteringen av Gjensidige Forsikring ASA 10. desember 2010 fikk alle ansatte i Gjensidige konsernet med unntak av ansatte i Gjensidige Baltikum anledning til å kjøpe aksjer i selskapet.

Berettigede ansatte var fast ansatte per 13. desember 2010. Det var ingen krav til stillingsprosent, hvorvidt de ansatte hadde vært i arbeid, sykmeldt eller i permisjon etc. Tilbudet ble også gitt til ansatte som mottok arbeidsavklaringspenger. Det er ingen øvrige betingelser knyttet til aksjekjøpstilbudet.

For hver tiende aksje som eies sammenhengende frem til og med 12. desember 2011 vil de ansatte motta 1,5 bonusaksje. Dersom aksjene eies sammenhengende frem til og med 10. desember 2012 tildeles ytterligere 1,5 bonusaksje for hver tiende aksje.

Per 31. desember 2010 har deltakerne investert 44,8 millioner i aksjekjøpsordningen.

Den virkelige verdien på tildelingstidspunktet ble målt basert på prisen i kundetransjen versus prisen i ansattetransjene. Verdien av bonusaksjene ble diskontert med en diskonteringsfaktor etter henholdsvis ett og to år. Beløpet er innregnet som en lønnskostnad i resultatregnskapet og som annen innskutt egenkapital i oppstillingen over endringer i egenkapital.

Personalkostnader

Millioner kroner	Note	2010
Aksjekjøpsprogram for ansatte tildelt i 2010	18	6,7

ERKLÆRING FRA STYRET OG DAGLIG LEDER

Styret og daglig leder har i dag behandlet og godkjent årsberetning og årsregnskap for Gjensidige Forsikring ASA, konsern og morselskap, for kalenderåret 2010 og per 31. desember 2010 (årsrapporten 2010).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere opplysningskrav som følger av årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper med hjemmel i regnskapsloven, og som skal anvendes per 31. desember 2010. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper per 31. desember 2010. Årsberetningen for konsern og morselskapet er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr 16 per 31. desember 2010.

Etter vår beste overbevisning:

- o er årsregnskapet for 2010 for konsernet og morselskapet utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder
- o gir opplysningene i regnskapet et rettviseende bilde av konsernets og morselskapets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2010
- o gir årsberetningen for konsernet og morselskapet en rettviseende oversikt over
 - utviklingen, resultatet og stillingen til konsernet og morselskapet
 - de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet og morselskapet står overfor

17. mars 2011

Styret i Gjensidige Forsikring ASA

Inge K. Hansen
Styreleder

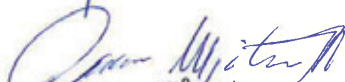

Randi B. Sætershagen

Gunnhild H. Andersen

Trond Vegard Andersen

Hans-Erik F. Andersson

Gisele Marchand

Gunnar Mjåtved

Tor Øvre

Kjetil Kristensen

Mari T. Skjærstad

Helge Leiro Baastad
Konsernsjef

REVISJONSBERETNING

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapet og generalforsamlingen i Gjensidige Forsikring ASA

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Gjensidige Forsikring ASA, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2010, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av konsolidert oppstilling av finansiell stilling per 31. desember 2010, resultatregnskap, oppstilling av totalresultatet, oppstilling av endringer i egenkapital og oppstilling av kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper for selskapsregnskapet, og i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering som fastsatt av EU med tilhørende fortolkningsuttalelser samt de ytterligere opplysningskrav som følger av årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper med hjemmel i regnskapsloven for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Revisors beretning
Gjensidige Forsikring ASA

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er morselskapets årsregnskap avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Gjensidige Forsikring ASA per 31. desember 2010 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Gjensidige Forsikring ASA per 31. desember 2010 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med Internasjonale standarder for finansiell rapportering som fastsatt av EU med tilhørende fortolkningsuttalelser samt de ytterligere opplysningskrav som følger av årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper med hjemmel i regnskapsloven.

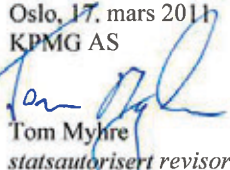
Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av resultat før andre resultatkomponenter er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 17. mars 2011
KPMG AS

Tom Myhre
statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITEENS UTTALELSE

Til Generalforsamlingen og Representantskapet i Gjensidige Forsikring ASA

Kontrollkomitéen har i samsvar med gjeldende instruks, sammen med valgt revisor, aktuar, konserndirektør for Konsernstab/Fellestjenester og regnskapsdirektør gjennomgått styrets årsberetning og årsregnskap for 2010 og revisors beretning for Gjensidige Forsikring ASA og Gjensidige Forsikring konsern.

Komitéeen har fått seg forelagt alle dokumenter og oppgaver den har bedt om.

Komitéeen vil tilrå at de fremlagte regnskaper fastsettes som årsregnskap for Gjensidige Forsikring ASA og Gjensidige Forsikring konsern for 2010.

Oslo, 18. mars 2011

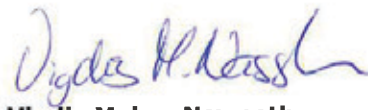
Sven Iver Steen
Leder

Liselotte Aune Lee
Nestleder

Hallvard Strømme

Vigdis Myhre Næsseth
(varamedlem)

REPRESENTANTSKAPETS UTTALELSE

REPRESENTANTSKAPETS UTTALELSE OM ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP FOR
GJENSIDIGE FORSIKRING ASA OG GJENSIDIGE FORSIKRING KONSERN FOR 2010 AVGIS I
MØTE 30. MARS 2011.